Traducere – Violeta Ionescu

Sidney Sheldon
Prins în capcană

Partea întâi
Alter Ego

Prolog

Către Ministerul Apărării al URSS
Mareşalului Uniunii Sovietice
D.F.Ustinov
Strict secret

Vă rog să informaţi Comisia Industriei de Război a CC al PCUS, Biroul Politic al CC al PCUS şi personal pe tovarăşul L.I.Brejnev că, în scopul asigurării superiorităţii noastre militare asupra forţelor armate ale statelor NATO, oamenii de ştiinţă şi inginerii militari ai Institutului de Marină (căsuţa poştală nr. 16), ai Institutului de Energetică al Ministerului Construcţiilor de Maşini (căsuţa poştală nr. 78) şi al Comandamentului detaşamentului special al submarinelor din Flota Militară a Mării Baltice,

au încheiat cu unsprezece zile înainte de termen lucrările pregătitoare privind proiectul „EMMA”.

Experimentele de probă desfăşurate în condiţii terestre, în Jakuţia şi Pamir şi experimentele maritime din raionul peninsulei Dickson, au demonstrat eficacitatea superioară a noii arme strategice, chiar şi în condiţii de tectonică montană şi de glaciaţiune perenă.

Consider util ca grupul de oameni de ştiinţă, care a creat noua armă strategică şi echipamentele submarinelor „U-137” şi „U-202”, care au desfăşurat experimentele şi au instalat dispozitivele, să fie propuse pentru recompensă guvernamentală.

Producţia de serie a noii arme strategice şi termenele de punere în practică, depind acum în întregime de hotărârile Guvernului.

Şeful Marelui Stat-Major
al Armatei Sovietice
N. Oparkov

Moscova
17 august 1981

Capitolul 1

— Vă numiţi Stavinski? Roman Stavinski?

— Da.

— Aţi primit cetăţenia americană?

— Da, acum două luni.

— Dar vă este dor de Rusia?

Stavinski îl privi o clipă, apoi zâmbi. La urma urmelor, nu dădea doi bani pe nimic din ce cred despre el cei de la CIA. Pur şi simplu, nu dădea doi bani. Trăia în gaura asta de patru ani de zile; şi ce le pasă lor de ce îi este lui dor? Era american, american cu drepturi depline şi nu dădea doi bani pe CIA.

— Da, mi-e dor de Rusia, răspunse el provocator. Şi ce?

— Vreţi să vă întoarceţi în Rusia?

— Nu.

— De ce?

— De la aeroport m-ar duce direct la puşcărie.

— Pentru ce?

— Pentru acele interviuri despre Uniunea Sovietică pe care le-am dat posturilor voastre de radio, imediat după sosirea în America.

— Dar v-aţi adresat apoi Ambasadei Sovietice ca să vă permită întoarcerea.

— Atunci eram mai tânăr. Aş fi stat la răcoare cinci ani şi acum aş fi ieşit. Ce vreţi de la mine?

— Nimic deosebit. Un mic serviciu. Dacă nu vă place America…

— Am spus eu că nu îmi place America?

— Mă rog, dacă vă este atât de dor de Rusia…

— Asta nu înseamnă că nu-mi place America. Este o ţară minunată, iar aici nu urăsc decât un om, un singur om.

— Pe preşedinte? Pentru că a înrăutăţit relaţiile cu ruşii?

— Nu. Pe mine însumi. Mă urăsc pe mine în această ţară. Dar asta nu-i priveşte pe cei de la CIA. Pentru ce aţi venit?

— Ca să vă ajutăm să vă întoarceţi în Rusia.

El îi privi uimit.

— Trebuie să scoatem de acolo un om, spuse unul dintre ei. Luaţi avionul până acolo şi… rămâneţi. El va veni în America pe baza documentelor dumneavoastră. Asta-i tot. Fireşte, o să vă dăm documente sovietice pe alt nume de familie, ca să puteţi locui în Rusia. Şi bani…

Stavinski „dezvirgină”, cum îi plăcea să spună, un pachet de Marlboro, scoase o ţigară, o aprinse şi trase din ea cu sete. Îi aşteptase şase ani şi iată că veniseră. Nu din cer, nu din pământ, ci de la CIA. Mai trase o dată din ţigară, adânc, cu sete.

— De ce m-aţi ales pe mine?

— Pentru că semănaţi cu acea persoană. Sau el seamănă cu dumneavoastră. Poate că nu perfect, dar o să facem din dumneavoastră o sosie identică, asta nu e o problemă. Principalul e forma craniului, culoarea ochilor şi încă vreo câteva detalii.

— Priviţi, spuse al doilea interlocutor, şi puse în faţa lui Stavinski un evantai de fotografii.

Primele îl arătau pe el, Roman Stavinski, din faţă şi din profil (Stavinski recunoscu fotografiile pe care le făcuse cu trei luni în urmă pentru primirea cetăţeniei americane), iar în următoarele, retuşate, era parcă tot el, dar puţin diferit, tuns scurt, niţel mai câm, cu urechile parcă altfel.

— Vedeţi? Se poate contraface puţin şi va fi un alt chip. Veţi deveni chiar mai tânăr, vreţi?

— Dar el cine e? întrebă Stavinski. E vreo persoană importantă? Un spion? Sau un disident?

— Nu am convenit încă nimic, spuse primul. Deocamdată nu este nevoie să cunoaşteţi mai multe. Ei? Ce spuneţi?

Stavinski se foi în fotoliu şi se uită la ei. „Amândoi vorbesc bine ruseşte, leprele! De bună seamă că au fost în Rusia, şi nu o singură dată.”

— Şi dacă la Moscova merg direct la KGB şi ciripesc totul?

— E puţin probabil. Fiica dumneavoastră rămâne aici.

— Dar ea este cetăţean american şi nu răspunde pentru faptele tatălui ei. Şi se va căsători cu un american. Ce îi veţi putea face?

— Mda… spuse unul dintre cei doi. Cu o asemenea stare de spirit, ar fi mai bine să nu plecaţi. Avem şi alţi candidaţi, zise el şi dădu să se ridice.

— O clipă, rânji Stavinski. Sunt şi alte dubluri?

— Nu e vorba de dubluri… Trebuie pur şi simplu să ajustăm copia la original. Am studiat în arhiva FBI-ului şase mii de emigranţi ruşi, de vârsta dumneavoastră şi am ales trei. Dacă dumneavoastră refuzaţi, mai avem două rezerve.

— Nu trebuie să mă şantajaţi, zâmbi nervos Stavinski. Deci, dacă accept, trebuie să rămân acolo. Dar dacă vreau să mă întorc?

Cei doi dădură din umeri a mirare.

— De ce? Când v-aţi adresat Ambasadei Sovietice, aţi cerut să rămâneţi acolo pentru totdeauna. Eraţi gata să faceţi chiar şi închisoare, şi asta numai ca să trăiţi în iubita dumneavoastră Rusie. Iar noi vă propunem acest lucru fără închisoare. Cheltuielile le suportăm noi, plus paşaportul sovietic adevărat şi toate celelalte documente. Desigur, acolo nu veţi mai fi Stavinski, ci… Ivanov, Egorov, cum vreţi. Veţi găsi de lucru, o să vă aranjaţi undeva. Tehnicienii dentari trăiesc bine oriunde, nu-i aşa?

Unul dintre vizitatori se ridică şi spuse:

— Iar în ceea ce priveşte trădarea… şi noi avem oameni în Uniunea Sovietică. Trădătorul este căutat însă noi vă propunem o afacere cinstită… Gândiţi-vă până miercuri. Aveţi aici numărul nostru de telefon. Dacă nu ne sunaţi până miercuri, înseamnă că nu sunteţi de acord. Şi, în acest caz, ar fi mai bine să uitaţi discuţia noastră. Numai bine!

— Staţi! Telefonul ăsta… Nu are prefixul statului nostru.

— 202 este prefixul Washingtonului. Puteţi să ne telefonaţi cu taxă inversă.

— Nu-i vorba de asta! Deci aţi venit special tocmai de la…

— O cer interesele ţării noastre, care este, deocamdată, şi a dumneavoastră. Mă refer la America, spuse unul din ei şi zâmbiră amândoi.

— Acum o săptămână v-am văzut la pescuit…

— Ne mai puteţi vedea şi în barul de vizavi, şi la dumneavoastră la clinică, şi în multe alte locuri. Ne-am cunoscut mai demult. Mai aveţi întrebări?

— Da. Mii.

— Vă vom răspunde la Washington, dacă ne veţi suna până miercuri. La revedere!

Cei doi ieşiră.

Stavinski se apropie de fereastră şi îi văzu cum urcă, fără să se uite în jur, într-un Chevrolet albastru care porni lin, cu un fâşâit uşor.

Deci aşa! Bine că Olea nu era acasă. Deşi, dacă cei doi l-au urmărit atâta timp, cunoşteau programul ei. De fapt unde-i stă gândul?

Rusia! Moscova! După ce a emigrat, a visat trei ani la rând parfumul florilor de liliac de la fereastra apartamentului său din Moscova. Iar după şase ani visa tot fetele din Moscova. Nici o americancă nu-i apărea în visuri, deşi, după toate aparenţele, prostituatele din America nu sunt cu nimic mai prejos de cele de la Moscova; fac acelaşi lucru şi, totuşi… Calm, calm! Are patruzeci şi şase de ani, o casă, un serviciu bun, două maşini şi încă ce maşini! în Rusia nici nu poţi visa la asemenea maşini; acolo, Jiguli şi Lada sunt culmea eleganţei. Aici are o fiică pe care o iubeşte.

Dar ce altceva mai iubeşte? Casa aceasta în care se plictiseşte când Olea e plecată şi, în curând, va fi mereu plecată? Sau pe Barbara, vânzătoarea de patruzeci de ani de la magazinul *7/11*, la care petrecea două nopţi pe săptămână? Ce să iubească în această ţară? A venit aici prea târziu, mult prea târziu.

De acolo, din Rusia, America părea ideală, feerică. Tot ce nu exista în Rusia exista aici: maşini elegante, hoteluri, milionari, călătorii în întreaga lume, avioane şi iahturi personale, însă… aici nu e nimic din tot ce era el în Rusia. Aici este nimeni şi nimic, un laborant într-o clinică de stomatologie, care meştereşte proteze pentru babe! Şi asta pentru că, slavă Domnului, tatăl lui l-a învăţat această meserie încă de când era copil, iar mama l-a silit să urmeze un institut de medicină. Altfel s-ar fi împotmolit aşa cum se împotmolesc ziariştii emigranţi, oricât de talentaţi ar fi ei acolo, în Rusia.

Cine are nevoie de ei aici, cu engleza lor ciudată, pe care nu ştiu să o folosească? Da, a venit târziu aici, prea târziu. Bine spun emigranţii: la început, America pare ţara tuturor posibilităţilor, dar apoi vezi că aceste posibilităţi nu sunt pentru tine.

Aici trebuie să te naşti sau să vii ca Olea, la doisprezece ani. Dar să vii la patruzeci de ani e o afacere proastă, aproape sinucidere. Aşadar, să se întoarcă? Ce ocazie! O asemenea ocazie vine o singură dată în viaţă; nu, o dată la şase mii de vieţi, căci ei au verificat şase mii de emigranţi.

Dar s-o lase pe Olea? Să trăiască acolo sub un alt nume? Temându-se tot timpul că va fi arestat? Orice detaliu, orice fleac putea să-i vină de hac.

Americanii ăştia nici nu-şi imaginează ce sistem de verificări există în URSS. Livretul militar, cartea de muncă, certificatul de naştere... E de ajuns să se verifice fiecare aliniat, să se trimită o cerere la ultimul loc de muncă şi gata. Iar KGB-ul te bate până îţi plesnesc ficaţii şi plămânii, îţi scoate fiecare dinţişor, iar la sfârşit te împuşcă fără să stea prea mult pe gânduri, ca trădător de ţară şi spion. Şi nu te va ajuta nici o Americă, iar Rusia nu te va compătimi...

Îşi turnă un pahar de brandy şi-l bău până la fund.

Capitolul 2

— Crezi că va accepta? întrebă Robert Carol.

Mac Carrie tăcea. De unde să ştie el dacă Stavinski va accepta sau nu? Ei au făcut tot ce le stătea în puteri şi au conştiinţa curată. L-au urmărit o săptămână întreagă, i-au învăţat pe de rost toate traseele prin Portland, s-au lămurit că nu are aici prieteni, nici apropiaţi. În general, emigranţii ruşi nu se întâlnesc între ei.

Singurele pasiuni ale lui Stavinski erau iaht-clubul de sâmbăta, pescuitul de duminica şi Barbara, vânzătoarea de la magazinul *7/11*, la care înnopta lunea şi miercurea. În restul timpului liber, stătea acasă, lucra şi se uita la televizor. Fata învăţa la universitate şi-şi petrecea acolo aproape tot timpul; îşi găsise un prieten american şi în zilele libere mergeau cu maşina într-un camping.

Singurătatea, iată ce trebuia să-l forţeze pe Stavinski să accepte. Nu banii, ci singurătatea. Judecând după biografia lui, cândva fusese un reporter de televiziune energic, cutreierase toată Rusia, locuise la Moscova, la Leningrad, la Kazahstan şi chiar în Siberia.

Pentru un asemenea om de acţiune, să îl obligi să stea la Portland ca tehnician laborant, la numai patruzeci şi şase de ani, este ca şi cum l-ai îngropa de viu într-un mormânt. Trebuie să accepte, trebuie! Dar, naiba să-l ia… Dacă refuză, se duce de râpă toată operaţiunea, care şi aşa atârnă de un fir de păr. Nu mai sunt alţi candidaţi. Mac Carrie dăduse chix cu ceilalţi doi: nici unul nu voia să se întoarcă în URSS.

Cu trei săptămâni în urmă, mai precis pe 28 august 1981, corespondentul ziarului *Washington Herald* la Moscova, Jacob Stevenson, fotografia la cimitirul Novodevicie monumentul lui Nikita Hruşciov. Nu departe, pe alee, lângă un mormânt modest, stătea un bărbat în civil, de vârstă mijlocie.

Jacob Stevenson se gândi că o fi vreun beţivan, lucru obişnuit pe străzile Moscovei, şi hotărî să-l fotografieze. N-ar fi rea o fotografie cu un chefliu în cimitir. Însă, imediat ce Stevenson îşi îndreptă aparatul de fotografiat spre bărbat, acesta se ridică brusc şi se apropie de Jacob.

— Documentele dumneavoastră, spuse el răguşit. Nu aveţi dreptul să mă fotografiaţi fără permisiunea mea.

— Iar dumneavoastră nu aveţi dreptul să-mi cereţi documentele.

Abia acum văzu Stevenson faţa îngrijită şi autoritară, privirea oţelită, ţinuta sportivă.

— Documentele dumneavoastră! Sau chem miliţia şi veţi rămâne fără peliculă şi fără aparat.

Deşi răguşită, vocea acestui rus era inflexibilă; în Rusia vorbesc aşa numai reprezentanţii puterii. Stevenson învăţase acest lucru în cei trei ani de când se afla în Moscova.

— Sunt ziarist american, spuse el. Iată permisul meu de corespondent.

Bărbatul îl privi în ochi, apoi luă permisul, compară fotografia cu chipul ziaristului şi pufni:

— Cine s-a fript o dată... Beţi?

În acelaşi timp, aruncă o privire scurtă prin cimitir. În jur era pustiu, nici ţipenie de om. Zi obişnuită, ora nouă dimineaţa, cine să fie acum în cimitir?

— Mulţumesc, spuse jenat Stevenson. Eu... eu nu beau direct din sticlă.

— Păcat, zâmbi bărbatul. Bine, poate că o să bem în alt loc. Aici este înmormântat fiul meu; astăzi se împlinesc două luni de când a murit. Uite ce-i, zise el privind cercetător în ochii lui Stevenson. Ascultă-mă cu atenţie. Mă numesc Iurîşev, sunt adjunctul şefului Marelui Stat-Major al Armatei Sovietice în probleme strategice. După cum îţi dai seama, eu ştiu tot ce poate interesa CIA şi chiar mai mult. Aşa că transmite la CIA că vreau să fug în Occident. Deţin atâtea secrete încât nu am voie să ies din URSS, iar ca să fug pe cont propriu, nu pot. De aceea, propun o afacere: dacă mă vor scoate din URSS, vor primi toate informaţiile, cele mai secrete date...

— Eu nu lucrez la CIA, sunt ziarist...

— Las-o baltă! Eşti american şi înţelegi ce înseamnă pentru ţara ta planurile militare sovietice. Cum o să le transmiţi propunerea mea, asta e o problemă care te priveşte. Numai să ai grijă să nu faci acest lucru prin Ambasada Americană. Acolo totul este ascultat de KGB, chiar şi ceea ce se discută în dormitorul ambasadorului. M-ai înţeles?

— Am înţeles, spuse Stevenson, dar există o problemă. De unde să ştiu eu că nu sunteţi agent KGB? Le place să îi provoace pe ziariştii străini, mai ales pe cei americani. Şi chiar dacă nu sunteţi agent KGB şi nu este vorba de o provocare, ce garanţii am că mâine nu o să vă răzgândiţi? Acum... aţi băut jumătate din sticlă.

Iurîşev se uită cu reproş în ochii lui Stevenson.

— Da, ai dreptate... Spuse el gânditor, cântărind ceva în minte. Bine. Ca să intre într-o asemenea afacere, CIA trebuie să fie convinsă că eu sunt eu şi că ştiu ceva, zâmbi el mijindu-şi ochii. Bine! Iată ce să le transmiţi: la începutul lui octombrie, lângă ţărmurile Suediei, se va împotmoli la mică adâncime un submarin de-al nostru. Nu va fi un accident, ci o înscenare, o operaţiune planificată. Ce înseamnă această acţiune, voi spune când voi ajunge în Occident. Şi multe altele, adăugă el pe un ton calm, perfect echilibrat.

Mai târziu, când i-a transmis lui David Mac Carrie amănuntele acestei

convorbiri, Jacob Stevenson a remarcat că, prima impresie despre Iurîşev (dată de sticla de votcă şi de glasul răguşit, care te duceau cu gândul la o „sugativă” rusească tipică) s-a schimbat chiar în momentul în care „sugativa” a început să vorbească. Acest Iurîşev era înzestrat cu o voinţă ieşită din comun şi cu o putere interioară excepţională, pentru care o jumătate de coniac echivalează cu un pahar de apă. Stevenson s-a mai gândit atunci la cimitir: viaţa îi oferise un subiect fantastic pentru un roman poliţist. Ce ziarist nu visează să scrie un bestseller? De multe ori, totul depinde de un subiect original, iar acum, iată-l! Chiar dacă s-ar dovedi o provocare a KGB-ului, în roman totul se poate preface.

— Bine, spuse Stevenson. Voi face tot ce îmi cereţi. Cum să ţin legătura cu dumneavoastră?

— Nu, cu mine nu trebuie să ţii legătura, spuse Iurîşev. Nu trebuie să-mi telefonezi, iar adresa mea este secretă. Dar nici nu avem de ce să ne întâlnim, ţi-am spus deja totul.

— Dar cum să vă găsesc dacă…

— Dacă ei acceptă propunerea mea? Vor accepta. Când submarinul se va împotmoli în Suedia, vor accepta. De aceea, spuneţi-le că, de îndată ce submarinul îşi va îndeplini misiunea în Suedia şi va pleca acasă, eu voi pleca în concediu. Voi pleca în Viatka, în rezervaţie, să vânez şi să mă odihnesc. De acolo pot să mă cheme. Printr-o simplă scrisoare sau printr-o telegramă trimisă în numele fostei mele soţii, Galina. Un text oarecare şi locul întâlnirii. Pentru ca în cursul acestui concediu să pot dispărea, e clar? Ţine minte adresa asta: regiunea Kirov, rezervaţia „Codrul hoţilor”, către pădurarul Amikin, pentru Iurîşev. Repetă.

Stevenson repetă ascultător adresa.

— Pe curând, spuse Iurîşev. Transmite-le: dacă nu voi primi acolo scrisoare sau telegramă, afacerea se anulează. Gata.

Apoi se îndreptă cu pas hotărât spre ieşirea cimitirului, dar se întoarse brusc:

— Stop! Acum poţi să mă fotografiezi, le va fi de folos…

Peste cinci zile, Mac Carrie era la Stockholm. După încă o zi, a sosit de la Moscova şi Stevenson. Ruşii stăteau ca un spin în Afganistan, masau trupe la graniţa poloneză şi la cea iraniană, înarmau făţiş Siria, Libia şi pe Arafat, iar submarinele lor atomice îşi iţeau periscoapele pe lângă bazele NATO. Cine ştie ce mai născoceau, ce mai plănuiau?… Ştiau să ţină în secret chiar şi o informaţie pescuită din presa americană, nu numai din a lor. În această situaţie, o figură precum cea a adjunctului şefului Marelui Stat-Major în probleme de strategie, era pur şi simplu un dar pentru CIA, iar conducerea instituţiei americane se hotărî să nu scape ocazia. Şeful departamentului rus, Daniel Cooper, îl chemă la el pe David Mac Carrie şi pe Robert Carol şi le ordonă să se ocupe personal de această sarcină.

— S-o ţineţi secretă chiar şi faţă de CIA, zâmbi el. În rest, acţionaţi în numele meu. Toate posibilităţile noastre vă stau la dispoziţie. Dacă submarinul sovietic eşuează într-adevăr la mică adâncime lângă Suedia, înseamnă că acest Iurîşev nu este o cursă a KGB-ului, ci un bărbat de cuvânt: a transmis o informaţie secretă, practic fără risc pentru el, iar cheia secretului a rămas la el în buzunar. De aceea nu putem să ne dăm

la o parte la sfârşitul lui septembrie, trebuie să fim gata să scoatem această „cheie” din Rusia. Trebuie să ne întâlnim imediat cu ziaristul ăsta, Stevenson, să lămurim cu el toate detaliile întâlnirii lui cu Iurîşev. Dar cel mai important e să ne gândim cum să-l scoatem pe Iurîşev din Rusia. Cu vaporul pe la Riga? Pe la Odesa? Sau Vladivostok? Ocupaţi-vă de toate acestea şi peste o săptămână aştept planul operaţiunii în câteva variante.

Mac Carrie şi Carol au ridicat de la arhivă toate materialele privind personalul Marelui Stat-Major sovietic. Dar informaţiile despre Iurîşev erau foarte vagi: câţiva transfugi îşi aminteau vag numele lui printre tinerii militari de mare viitor. În 1968, rusul terminase Academia Marelui Stat-Major, apoi l-au găsit la Statul-Major al Regiunii Militare din Extremul Orient, în timpul conflictului militar sovieto-chinez, după care a fost transferat la Moscova, la Marele Stat-Major. Asta era tot. Dar însuşi faptul că acest Iurîşev a fost transferat la patruzeci de ani, din provincie la Marele Stat-Major, spunea multe.

Desigur, ar fi fost minunat să meargă ca turist la Moscova, să îl vadă pe Iurîşev, şi mai bine ar fi fost să îl întâlnească şi să stabilească amănuntele fugii cu el. Dar Mac Carrie hotărî să nu rişte. După informaţiile CIA şi ale ziariştilor, după Olimpiadă, Moscova rămăsese ticsită de miliţie şi agenţi secreţi ai KGB. Filarea tuturor străinilor rămăsese practic valabilă.

De aceea, Mac Carrie nu a luat avionul spre Moscova, ci spre Stockholm, unde Stevenson i-a confirmat presupunerile. Faptul că în acea zi Stevenson s-a aflat singur în cimitir, nu a fost o simplă întâmplare. În trei ani de serviciu la Moscova, Jacob se plictisise de KGB-işti în asemenea măsură, încât în ultimul timp, după ce ieşea din casă, se apropia de maşina lor, le spunea traseul din ziua respectivă, iar apoi îl respecta cu scrupulozitate; astfel, a reuşit să le capete încrederea.

KGB-iştii trimişi să îl fileze, alcătuiau din timp rapoarte despre deplasările lui Stevenson prin Moscova şi, în loc să îl urmărească pas cu pas, se duceau acasă ori la rând la carne, la coadă la cabanos, sau se duceau la amante. În acea zi, s-a întâmplat acelaşi lucru: Stevenson le-a comunicat că vrea să tragă o fugă până la cimitir să fotografieze mormântul lui Nikita Hruşciov, apoi va merge la deschiderea expoziţiei pictorilor tineri de pe strada *Bolşaia Gruzinskaia*, apoi va face cumpărături la magazinul pe valută de pe *Malaia Gruzinskaia*. Băieţii de la KGB l-au rugat să le cumpere de la magazin un cartuş de ţigări americane, l-au condus până la poarta cimitirului şi apoi au plecat la treburile lor.

Peste două ore, îl aşteptau la *Bolşaia Gruzinskaia*. O asemenea încredere a fost posibilă numai după doi ani de cunoştinţă, însă ca Mac Carrie să meargă acum la Moscova, era absurd: niciodată nu ştii dacă eşti filat, iar a-l întâlni pe Iurîşev ar fi practic imposibil: nu i se ştie adresa, nu are număr în cartea de telefon.

Lui Stevenson îi rămânea doar să facă de pază la intrarea în Marele Stat-Major şi să îi înmâneze lui Mac Carrie fotografiile cu Iurîşev.

După discuţia cu ziaristul, Mac Carrie hotărî să acţioneze pe căi ocolite. Zece variante de scoatere în secret a lui Iurîşev la bordul unui vas străin prin Odesa, Riga sau Vladivostok, au fost trecute ca soluţii de

rezervă.

Pericolul era prea mare, îndeosebi dacă lua în calcul meticulozitatea vamei sovietice. Nici vasele americane nu prea îşi mai lăsau ancorele în apele URSS, iar ca să ai încredere în japonezi sau olandezi…

Mac Carrie şi Carol propuseră conducerii alt plan, simplu şi frumos: să îl înlocuiască pe Iurîşev cu un alt om. În ultimii zece ani, în SUA au venit peste o sută de mii de emigranţi sovietici.

Dintre aceştia, la nici o lună după ce au emigrat, două mii s-au dus la Ambasada Sovietică din Washington cu cererea de a li se permite întoarcerea în URSS, dar, firește, au fost refuzaţi. În afară de cei două mii de oameni, de bună seamă că nu sunt puţini nici aceia care nu au riscat un asemenea pas, cunoscând experienţa celorlalţi.

Astfel, Mac Carrie şi Carol s-au gândit că vor găsi un om care, printr-o operaţie plastică, să devină sosia lui Iurîşev, iar restul era treaba tehnicii şi calculului exact. Şeful a aprobat ideea; Mac Carrie şi Carol au răscolit arhivele FBI-ului şi, după o săptămână, au stabilit trei candidaţi. Alte trei zile s-au pierdut zadarnic cu doi candidaţi, care au refuzat propunerea. De aceea nu s-au repezit asupra lui Stavinski şi l-au studiat vreme de o săptămână. Însă acum, tot planul genial era în aer, şi se putea prăbuşi, dacă şi acest emigrant, Stavinski, refuza să se întoarcă în URSS.

Va trebui să se întoarcă la ideea de a-l scoate pe Iurîşev pe mare, dacă… Dacă submarinul sovietic se va împotmoli la adâncime mică, în apele Suediei.

Era 19 septembrie. Până la termenul comunicat de Iurîşev mai rămăseseră două săptămâni…

La aeroportul din Portland, Mac Carrie şi Carol înapoiară Chevrolet-ul închiriat şi luară avionul spre Washington.

Capitolul 3

Stavinski telefonă marţi.

— Sunt de acord, spuse el. Dar pun o condiţie.

— Bine. Luaţi avionul şi vom mai vorbi, îi răspunse Mac Carrie. Când puteţi veni?

— Peste două ore am un avion spre Washington.

— OK! O să vă întâmpinăm la aeroportul Dallas. Ce i-aţi spus fiicei dumneavoastră?

— Că am o întâlnire la un spital din Washington, că mi se propune ceva de lucru.

— Foarte bine. Acum e acasă?

— Nu. E la universitate.

— Lăsaţi-i un bileţel, că la întoarcere veţi merge la New York, să vă vedeţi prietenii.

Se poate spune că operaţiunea a început din această clipă.

Oricare ar fi fost condiţiile acestui Stavinski, în afară de cazul unora absurde, erau nevoiţi să le accepte.

Îl recunoscură cu greu: Stavinski pe care îl cunoscuseră nebărbierit, cu faţa chinuită şi ochii goi dispăruse. În locul lui, din avion ieşi un altul încă tânăr, cu umerii destinşi şi ochii jucăuşi, un domn într-un costum gri nou-nouţ, cu un diplomat în mână.

— Salut! se adresă el lui Mac Carie şi lui Carol. Agentul 007 a sosit. Cum o mai duceţi? Cinstit vorbind, sunt flămând ca un lup. În avion ne-au dat nişte carne de găină aţoasă şi tare ca o talpă, iar asta tocmai la Chicago. Să mergem la un restaurant chinezesc, vreau să înfulec ceva.

Mac Carrie şi Carol izbucniră în râs. Noul Stavinski le plăcea mai mult decât cel dinainte. Din clipa în care Stavinski spusese „da”, intrase sub

aripa CIA: avea deja reţinută o cameră la hotel, întâlnirea cu un medic specialist în chirurgie plastică fusese fixată şi i se comandase chiar... Propriul său cadavru. Era vorba despre un bărbat mort într-un accident de circulaţie, imposibil de identificat, pe care poliţia îl va arăta peste câteva zile fiicei lui.

Îl duseră în centrul oraşului, pe *Connecticut Avenue*, la un restaurant chinezesc. Admirând oraşul, Stavinski exclamă:

— Da! Ăsta da oraş! Numai că sunt cam mulţi negri; la Portland nu sunt...

La restaurant comandă ferm, ca un cunoscător, frigărui de porc, creveţi cu legume chinezeşti şi o sticlă de vin franţuzesc pentru toţi. Apoi îi preveni pe Mac Carrie şi pe Carol să nu se jeneze, să comande tot ce vor, pentru că azi plăteşte el. După aceea îşi aprinse o ţigară şi spuse:

— OK! Acum la treabă. Am câteva condiţii. Prima: nu merg singur, am nevoie de o soţie. Nu vă holbaţi aşa, m-am gândit la toate. Una este când ia avionul un turist singuratic, KGB-ul pune imediat ochii pe el, şi alta este când avem de-a face cu un cuplu soţ-soţie. Fireşte, şi mai bine ar fi de mers cu copii, dar copiii sunt o povară grea, plus că nu ştiu să-şi ţină gura. De aceea o să ne descurcăm şi fără copii. Dar o soţie vreau neapărat. Să fie cum vreţi voi, agentul vostru, numai să nu fi fost niciodată în Rusia, ca să nu aibă treabă cu KGB-ul. Însă trebuie să ştie limba rusă, măcar o boabă. Ea, nu eu. Eu voi contracta o răceală şi nu voi putea nici să vorbesc. În acest fel nu voi spune nici un cuvânt în engleză, plus că voi scăpa de accentul pe care l-am căpătat aici...

Mac Carrie şi Carol adoptară ideea şi chiar îl invidiară: cum de nu le-a trecut lor prin cap? Sigur, trebuie găsită o soţie americană, care să vorbească, puţin măcar, limba rusă. În acest fel se simplifică o groază de probleme la vamă. Stavinski va intra prin vamă fără să vorbească, iar Iurîşev tot cu „răceala” va ieşi prin vamă. Răceală - bună idee! Interesant, oare ce condiţii mai are? Fireşte, nu va fi simplu cu tovarăşa de drum: timp nu prea este, toate documentele trebuie falsificate, iar în două săptămâni, câte au mai rămas, trebuie să primească viza de la Ambasada Sovietică. Acolo, orice caz urgent este analizat şi puricat extrem de atent... Dar ideea cu femeia va plăcea şefului. Carol va trebui să meargă la Monterey şi la San-Antonio, la şcolile de spionaj, să vadă care dintre femei...

— Ce-i? întrebă Stavinski. La ce vă gândiţi?

— Se acceptă, spuse Mac Carrie. O soţie. Îmi place ideea. Se întoarse spre Carol: Ţie?

— Şi mie, spuse Carol.

— Bine! spuse Stavinski ameninţându-i cu frigăruia. Aveţi în vedere însă, că nu vreau orice fel de muiere.

— La noi nu-i Hollywood, spuse Carol. Nu va fi un înger.

— De îngeri nici nu am nevoie, îmi ajunge „Miss Univers”. Nu, gata cu gluma. Nu mă interesează înfăţişarea ei, numai să fie o femeie inteligentă, de treizeci-treizeci şi cinci de ani, OK? N-am să o sâcâi cu avansuri de mascul, în Rusia sunt din ăştia cu carul. Numai să ajung eu acolo! zise Stavinski înfulecând cu spor.

„N-are gusturi rele Stavinski ăsta”, îşi spuse Mac Carrie şi îşi aminti de Barbara, bruneta senzuală de la magazinul *7/11*; la noapte va fi singură…

— A doua condiţie, continuă Stavinski. În Rusia am nevoie de două rânduri de documente sovietice, pe numele a două familii. Unele curate, adică cu toate detaşările şi transferurile de serviciu, cu carnet de partid etc. Iar altele care să dovedească faptul că am fost în lagăr, undeva în nord, la Salehard, că am făcut puşcărie pentru omor din gelozie sau pentru furt.

— Dar pentru ce aveţi nevoie de aşa ceva? întrebă Mac Carrie înveselit.

Parcă nu ei ar lucra la CIA, ci el, Stavinski, atât de bine calculase totul.

— Foarte simplu, răspunse Stavinski şi trecu de la frigărui la creveţii cu legume chinezeşti, peste care turnă un sos roşu. În Moscova nu voi putea să rămân, să fie clar. Măcar în primii doi ani mă voi retrage undeva prin Siberia, unde un om obişnuit, de vârsta mea, nu s-ar duce în mod normal. Deci, va părea ciudat, că un om care nu mai este tânăr, se duce în Siberia. Dar dacă sunt după lagăr, după puşcărie, e altă treabă. Mi-am omorât soţia, am fost la gherlă, familie nu am, n-am ce face, aşa că am venit în Siberia să îmi caut de lucru. Nimeni n-are să se apuce să verifice autenticitatea unor astfel de documente; e absurd să-ţi aduci ţie însuţi învinuiri false, precum că ai fost la mititica pentru omor.

— Dar te poţi întâlni cu vreunul care chiar a făcut puşcărie acolo. Siberia este plină de tipi eliberaţi din închisoare. Trebuie să cunoşti amănunte despre puşcărie…

— Le cunosc. Slavă Domnului, mulţi foşti deţinuţi au ajuns în Occident! Mulţi dintre ei au scris cărţi despre puşcăriile din „Ţara Sovietelor”. În afară de asta, chiar eu am scris în ziarul *Miliţia sovietică* un studiu despre lagărul de la Salehard şi chiar am stat câteva zile acolo. Ce-i drept, nu în baraca deţinuţilor, ci într-o cameră de protocol, dar oricum în zonă. Deci, amănunte cunosc, plus că o rup puţin şi pe limba hoţilor.

— Bine, o să vă dăm un dicţionar de argou rus să vă pregătiţi temeinic.

— Ultimul lucru, cel mai important, zise Stavinski punând beţigaşele pe marginea farfurioarei cu creveţi, orez şi legume chinezeşti. În afară de restul cheltuielilor, îmi trebuie o sută de mii de dolari. Nu cred că sunt mulţi bani, dar am nevoie de ei pentru fiica mea şi pentru viitorii mei copii. Da, închipuiţi-vă, am de gând să mai fac doi copii acolo, în Rusia. Şi e posibil să vrea să vină cândva aici. Dar nu vreau să înceapă cum am început eu, ca emigrant sărac. Dacă banii sunt depuşi acum în bancă, în cincisprezece-douăzeci de ani se vor face un sfert de milion. Cu banii aceştia poţi începe o viaţă nouă în America.

Capitolul 4

— Bugetul operaţiunii pare acceptabil, spuse şeful. O sută de mii, soţie, documente false, operaţie plastică... Dar de ce stă la Astoria! N-a găsit un hotel mai modest? Totuşi, o sută treizeci de dolari pe zi...

— O sută o plăteşte el. Vrea să trăiască pe picior mare, sau, cum zice el, „boiereşte”. Are el şapte mii de dolari şi vrea să-i fituiască până la plecare pe toţi. A închiriat şi o sală de sport.

— Bea?

— Acum nu. În Portland, obişnuia să bea de plictiseală; câteodată, se îmbăta rău de tot, dar acum nu mai bea.

— Fetiţe, ceva?

— Ieri a făcut o comandă la hotel: o japoneză şi o filipineză, zâmbi Mac Carrie. Fetele astea costă o sută de dolari pe oră. Dimineaţă ne-a spus că în felul ăsta se desparte de Occident; în Rusia, zice el, nu sunt nici japoneze, nici filipineze.

— Aţi verificat? N-a trăncănit cu ele despre misiune?

— Am verificat. Nimic.

— Mm... Zece mii spitalul, opt drumul până în Rusia la clasa „lux”. De ce la clasa „lux”? Nu se putea mai modest?

— Nu vrea mai modest, e dispus să plătească din banii lui. E important, pentru că Ambasada Sovietică dă mai repede viză celor care călătoresc cu „lux”; au nevoie de valută.

— Spune-mi, Mac Carrie, după părerea ta, cât ar plăti sovieticii pentru planurile strategice ale Pentagonului?

Mac Carrie strânse din umeri.

— Nu ştiu.

— OK, spuse şeful şi semnă cererea, aprobând astfel bugetul operaţiunii. Cine va fi soţia?

— Carol a luat avionul spre San-Antonio să vadă pe cine poate găsi.

— Nu cred că e o soluţie bună. Ruşii pot să aibă fotografiile personalului acestei şcoli. Ştiţi doar, ei lucrează, nu glumesc. Ştiţi ce-a spus Şevcenko: sunt trei mii de spioni sovietici numai la New York. Chemaţi-l înapoi pe Carol, avem nevoie de altă soluţie. Trebuie să fie o femeie care nu a călcat pragul CIA.

— Dar nu mai avem timp să recrutăm o femeie instruită.

— OK, acum rezolvăm problema.

Şeful ridică receptorul şi spuse:

— Fii drăguţă, dă-mi centrala din Los Angeles. Mulţumesc. Centrala? Vă rog, faceţi-mi legătura cu Uniunea Figuranţilor din Hollywood. Scuzaţi-mă, nu ştiu numărul… Numărul…6727744? Vă mulţumesc. Alo? Departamentul Figuranţilor? Vă deranjează producătorul Mac Carrie din Washington. Încep să turnez aici un film despre ruşi. Am nevoie de o femeie în jur de treizeci şi cinci de ani, care să ştie cât de cât ruseşte. Pe ce termen vreau contractul? Hm, minimum o lună… OK, asistentul meu vă va telefona peste o oră. Cum vă numiţi? Miss Rudolf? Încântat. Mulţumesc, mai zise el şi aşează receptorul în furcă. Asta-i tot.

— Dar… Încercă să protesteze Mac Carrie.

— Totul va fi bine, zâmbi şiret şeful. Nu cred că există vreo actriţă adevărată, care să refuze un asemenea rol. Chiar şi Greta Garbo şi Marlene Dietrich au lucrat în spionaj. Sună peste o oră şi vei avea cel puţin cinci soţii pentru Stavinski.

Capitolul 5

Viaţa Virginiei Part fusese ruinată de celebra actriţă germană Romy Schneider. Ce-i drept, Romy Schneider nu ştia acest lucru, dar ce importanţă avea? Problema era că Virginia semăna mult cu Romy: ochii, chipul şi chiar mersul ei semănau cu cele ale lui Romy. Singura deosebire, Virginia era cu opt ani mai tânără. Dar ea era gata să-şi schimbe vârsta cu concurenta ei, să pretindă chiar că e mai în vârstă. Atunci ar fi depăşit-o pe Romy Schneider şi ar fi devenit o actriţă renumită, iar cealaltă ar fi auzit toată viaţa: „O, cât de mult semănaţi cu Virginia Part!”. Pe scurt, tocmai această asemănare i-a tăiat calea spre rolurile mari. Câte nu făcuse în tinereţe ca să-şi schimbe înfăţişarea! Îşi schimbase pieptănătura şi culoarea părului, se îmbrăca altfel, îşi schimbase şi mersul, dar de fiecare dată când impresarul dădea fotografia ei producătorilor, aceştia o ţineau una şi bună: „A, Romy Schneider a doua? Nu, dacă e să o luăm pe Schneider, o luăm chiar pe Schneider!” Drept urmare, au renunţat la ea trei impresari. Apoi a urmat şcoala de teatru a vestitei Sony Moore, unde a studiat sistemul lui Stanislavski cu un regizor rus emigrant.

A şi trăit cu el un an şi jumătate, a învăţat limba rusă, dar nu i-a ajutat nici Stanislavski, nici aventura cu un alt impresar.

Aşa că, la treizeci şi patru de ani, Virginia Part s-a înscris la figuranţi. În ultimul timp încetase să mai lupte cu soarta şi cu dieta. Pe cine mai interesează talia unei actriţe cu roluri secundare? „Veniţi în întâmpinarea eroului principal, dar încercaţi să nu vă distingeţi!”, „Beţi cafeaua şi purtaţi o discuţie însufleţită cu prietena, dar nu daţi din mâini, nu atrageţi atenţia în defavoarea actorului principal.” „Aici staţi cu spatele şi, când trece eroina, mergeţi înspre dreapta!” Da, eroii principali treceau mereu pe lângă ea, în primul plan, la fel ca toată viaţa senină a Hollywood-ului. Iar ea deja se deprinsese să stea în umbră, pe planul doi, nu numai la filmări, ci şi în viaţă.

Locuia într-un hotel ieftin din Altadena (la distanţă de o oră până la Hollywood, cu vechiul ei Pontiac) şi avea în medie cinci-şase zile de filmare pe lună, adică nu câştiga nici cât o secretară. Iar din aceşti bani îl întreţinea şi pe prietenul ei, un comic de douăzeci şi trei de ani, care venise cu jumătate de an în urmă, din Canada, să cucerească Hollywood-ul. Nu s-ar putea spune că se îndrăgostise de el, sentimentele Virginiei pentru el erau mai degrabă materne. Voia foarte mult să reuşească şi îi pistona mereu pe impresarii cunoscuţi să îl ajute. Serile, îl aştepta ore întregi la hotel, în timp ce el flecărea cu alţi „cuceritori” ai Hollywood-ului, ca şi el: actori, impresari, producători şi regizori de filme încă inexistente.

Nu era geloasă, nici măcar atunci când era aproape sigură că Mark o înşeală. Tăcea. Ar fi zis ceva dacă ar fi arătat la fel ca rivala ei, dacă ar fi ţinut regim, dacă ar fi avut un cosmetician personal.

Mac Carrie îi telefonă într-una din aceste seri.

— Virginia Part? Vă deranjează din Washington producătorul Mac Carrie. Ce părere aveţi de un contract pe o lună cu plecare în Rusia?

Ce părere are de un contract pe o lună?! Inima Virginiei începu să bată cu putere. Gâtul i se uscase. David Mac Carrie? Nu auzise niciodată de un asemenea producător, dar sunt o mulţime acolo, pe Coasta de Est. Filmări în Rusia! Nu cumva e vorba de renumitul best-seller *Parcul Gorkil!*

— E… e *Parcul Gorkil?* întrebă ea răguşit.

— Nu, alt roman poliţist, spuse Mac Carrie, şi ea înţelese după glas că producătorul zâmbise. Ce spuneţi?

— Când sunt filmările?

— Dacă acceptaţi, am dori ca mâine să fiţi la Washington.

O înlocuire! Desigur, o înlocuire: s-a îmbolnăvit vreo actriţă sau a refuzat rolul, iar ei trebuie să schimbe rapid interpreta unuia din roluri. Zâmbi victorioasă. La naiba cu orgoliul ăsta exacerbat! Poate că e ultima ei şansă! Nu avea rost să o mai lungească inutil. Ar fi trebuit să întrebe de onorariu, să negocieze, dar…

— Sunt de acord, spuse ea.

— Minunat! Puteţi lua avionul în noaptea asta? V-am face comandă imediat de un bilet şi v-am întâmpina mâine dimineaţă.

Drace! Rochia ei cea mai bună era la curăţătorie. Nici Mark nu era acasă şi nu se ştie când o să apară. Dar dacă mâine este filmare…

— Mâine este filmare?

— Cam aşa. Ce spuneţi? Puteţi veni?

— Bine… Voi… Voi veni. Cum se numeşte filmul?

— Filmul – Mac Carrie tuşi - a, filmul nostru! Se numeşte *Străinul*. Ciao! Revin cu un telefon peste cincisprezece minute, ca să vă spun cu ce avion veţi călători. Vă ajung două ore pentru împachetatul bagajelor?

Capitolul 6

Stavinski stătea culcat în salonul său. Faţa îi era acoperită de un bandaj gros. Chirurgii îi modificaseră deschizătura ochilor şi îi făcuseră nasul puţin mai cârn. Doctorul îi spusese că îi va scoate bandajul de pe ochi în trei zile, iar cel de pe nas peste o săptămână. Stavinski va fi ca nou.

La început, se stabilise să îi fie eliminate şi ridurile de emigrant de pe faţă (în fotografii, Iurîşev avea o faţă bine îngrijită, de om sătul, părul tuns scurt, milităreşte), dar doctorul spusese că se poate renunţa la intervenţia chirurgicală. Oricum, ca să fie Iurîşev, Stavinski trebuie să se îngraşe cu vreo zece kilograme. Printr-o alimentaţie în supradoză, cu ajutorul aerului curat şi al plimbărilor, ridurile vor dispărea şi fără operaţie. Deocamdată nu se punea problema plimbărilor. Stavinski fusese operat abia ieri şi toată faţa îi era acoperită de bandaje. Stătea cu ochii închişi şi simţea cum îl mănâncă pleoapele şi cartilajele nazale. „Îl mănâncă, deci sunt vii,”

spuneau doctorii. Iar Stavinski, el însuşi pe jumătate doctor, ştia perfect acest lucru, dar nu se putea linişti. Să fii rupt de toate, nici măcar la televizor să nu te poţi uita!

Întinse mâna spre noptieră. Se lovi întâi de telefon, dar el căută mai jos şi luă telecomanda televizorului; măcar să asculte ştirile. După un minut, în care căută pe toate canalele, înţelese că nu poate prinde programul de ştiri.

La ora douăsprezece, americanii se distrează cu tot felul de jocuri prosteşti, se interesează de preţul la mobilă şi la pastă de dinţi, sau se destind cu desene animate şi filme de groază. Poate că e mai bine decât să asculte „ştirile de pe ogoarele colhozului”, care se transmit la Moscova, dar e absurd să asculţi un film de desene animate. Stavinski închise televizorul şi ridică pe pipăite receptorul telefonului.

— Bună ziua, cu ce vă pot fi de folos? se auzi imediat vocea telefonistei.

— Cu doctorul Lawrence, vă rog, spuse Stavinski ţinând receptorul la câţiva milimetri de urechea bandajată.

— O secundă…

A trebuit să aştepte mai mult de o secundă, dar auzi în sfârşit glasul vesel al doctorului Lawrence, chirurgul care-l operase:

— Salut, domnule Stavinski! Cum merg treburile?

— Totul e în ordine, spuse Stavinski. Numai că mor de plictiseală.

— Să vă trimit o soră, să vă citească un roman? Sau doriţi un somnifer?

— Am altă idee.

— Care?

— Vreau să chem o fată… Mă înţelegeţi…

— Înţeleg, domnule Stavinski. Dar încă nu aveţi voie să faceţi mişcări bruşte şi, în afară de asta, nu intră în contul spitalizării.

— Dar dacă plătesc eu însumi şi nu fac mişcări bruşte? Dacă e japoneză, face ea toate mişcările, se pricepe.

Lawrence râse:

— O, după câte văd, nu vă place să pierdeţi timpul degeaba…

— Nu mi-a mai rămas prea mult. Aşadar, îmi permiteţi?

— Plăcerea asta vă costă trei sute de dolari, stimate domn: un taxi până la Washington şi înapoi, plus serviciul. Vă pot ajuta să economisiţi ceva, dacă nu insistaţi în privinţa japonezei. Aici este un spital particular, şi câteodată, avem pacienţi foarte nerăbdători…

— Ce aveţi?

— V-o trimit pe sora Ucu Tan, o coreeană specializată în fizioterapie. Preţul este de o sută de dolari. Şi totul se va face în acele limite admise acum pentru dumneavoastră. În plus, vă puteţi folosi de acest serviciu şi pe credit, plătind cu un cec la ieşirea din spital. Nu se va preciza felul serviciului, aşa încât, în viitor, aceste cheltuieli nu vor fi impozitate.

„A dracului America!” se gândi Stavinski. „Banul şi iar banul.”

— Bine, trimiteţi coreeana. Câţi ani are?

— Coreenele până la patruzeci de ani nu au vârstă. N-are patruzeci, iar restul nu are importanţă pentru dumneavoastră în momentul acesta.

Nu-i aşa?

— *OK*. Mulţumesc, doctore.

— Ne vedem mâine, la scoaterea bandajului.

Stavinski puse receptorul în furcă şi se gândi că nu avusese niciodată până acum o coreeană. O sută de dolari era cam mult.

Când a venit în America, a lucrat la o fabrică cu 2,25 dolari pe oră. Chiar şi acum, o sută de dolari înseamnă două zile de muncă. Acolo, în Rusia, toate aceste plăceri vor fi gratuite, dar deocamdată... Principalul e ca doctorul Lawrence să raporteze băieţilor de la CIA, faptul că el, Stavinski, îşi face de cap cu fetiţe. Va raporta sigur şi e cât se poate de bine. Fete şi iar fete japoneze, coreene, mulatre; astfel va fi foarte convingător că s-a hotărât să-şi ia rămas bun de la lumea occidentală pentru totdeauna. Deşi degeaba cred ei că el, Stavinski, e o oiţă ascultătoare care va sta acolo tot restul vieţi, sub securea gata să cadă a KGB-ului. Prostii! Nu, CIA trebuie să cunoască fiecare pas al lui la Moscova şi să se convingă de purtarea lui ireproşabilă. Şi atunci nu vor exista nici un fel de pretenţii de la Olga. Tocmai de aceea a născocit această istorie cu soţia, ca să aibă mereu lângă sine un martor de la CIA. A cerut bani, cei o sută de mii de dolari, ca să-l creadă că nu va trăda, căci atunci ar pierde cei o sută de mii. Iar dacă dublura va fi demascată la ieşirea din URSS, nu va fi vina lui Stavinski.

Apoi KGB-ul va acoperi jignirile pe care el, Stavinski, le-a adus Uniunii Sovietice prin interviurile sale răuvoitoare de la postul de radio *Libertatea*, va acoperi totul cu vârf şi îndesat şi vor rămâne aşa-numitele „servicii aduse patriei prin demascarea agenţilor imperialismului”. Atunci va putea trăi liniştit în Rusia. Şi nu undeva în Siberia, ci chiar la Moscova. În acest fel, CIA nu va avea pretenţii faţă de el.

Aproape pe nesimţite, uşa se deschise şi o voce se făcu auzită:

— Bună ziua. Cum vă simţiţi?

Venise Ucu Tan.

Capitolul 7

Ploua torenţial, una dintre acele ploi care se abat asupra Washingtonului la sfârşitul anotimpului cald. Mac Carrie şi Carol, pe care-l chemase din San-Antonio, o întâmpinară la aeroport pe Virginia Part.

— Virginia Part, sosită cu avionul de la Los Angeles, sunteţi chemată la biroul de informaţii.

Cei doi stăteau lângă inscripţia „Informaţii” şi aşteptau; pe cine să aleagă din torentul de pasageri? Ar fi bună, uite, bruneta asta cu fundul cam fleşcăit şi cu faţa mare, rotundă. Dar nu, nu se întorsese la auzul

anunţului. Nu se ştie de ce, poate din pură gelozie masculină, nici unul nu voia ca Stavinski să aibă parte de o frumuseţe hollywoodiană. Mai întâi, acest fapt ar fi complicat misiunea; frumuseţile astea de la Hollywood nu sunt foarte ortodoxe, şi pot face multe boacăne, iar în al doilea rând... Dracu' ştie care era al doilea rând...

— Iertaţi-mă, sunteţi domnul Mac Carrie?

În faţa lor stătea o şatenă calmă, cu ochelari, puţin cam prea plinuţă pentru o actriţă de la Hollywood, îmbrăcată într-o haină de ploaie deschisă la culoare, şi trăgând după ea un geamantan pe rotile. Parcă le amintea de cineva, dar nu-şi dădeau seama de cine. O actriţă cunoscută...

— Eu sunt Mac Carrie... Dumneavoastră?

— Virginia Part.

— Îmi pare bine de cunoştinţă. Asistentul meu, Carol.

Mac Carrie îi luă geamantanul din mână.

— Să mergem la maşină.

Aşteptară lângă aerogară, până ce Carol aduse maşina. Mac Carrie o privea dintr-o parte. Se apropia de ce le trebuia lor. Liniştită, deloc tipul femeii hollywoodiene, cu ochi căprui şi blânzi, lentă în mişcări. Dar era greu de crezut că va accepta. Slavă Domnului, nu el trebuia să o convingă. Şeful şi-a luat această sarcină asupra sa şi acum îi aştepta la hotelul Capitol Hilton. CIA prefera să nu invite oamenii la sediu, ci să închirieze camere de hotel şi să desfăşoare acolo întâlnirile cu cei de care avea nevoie. Acest lucru nu se făcea, atât pentru evitarea spionajului estic, cât pentru a nu compromite colaboratorii. Dacă inviţi un american obişnuit la CIA sau FBI, chiar pentru o simplă discuţie, se va enerva şi va refuza să vină; „legătura" cu CIA şi FBI e similară cu un act ruşinos. Dar dacă îl chemi pe acelaşi american într-o cameră liniştită de hotel, în aşa fel încât nimeni să nu vadă şi să nu ştie, lucrurile se schimbă. Atunci, cel mai adesea, îţi spune totul despre cunoscuţi şi necunoscuţi, totul şi chiar mai mult.

— Acum vom merge la hotel şi vă vom face cunoştinţă cu şeful nostru, spuse Mac Carrie, evitând, ca şi la prima convorbire, terminologia cinematografică de genul „producător" sau „regizor". Şi, tocmai pentru a se depărta de tema cinematografică, întrebă când se aflau deja în maşină:

— Vorbiţi ruseşte?

— Da, puţin, răspunse ea în rusă, cu acel accent simpatic al americanilor, care îl lungesc şi îl rotunjesc pe „o" rusesc, iar pe „j", inexistent în engleză, îl pronunţă „ş".

— Unde aţi învăţat limba rusă?

— La New York, la un studio de teatru, când am studiat sistemul Stanislavski. Am avut un profesor rus... Care mi-a fost şi prieten, spuse ea simplu.

„Trebuie verificat acest prieten", gândi Mac Carrie şi se întoarse spre Carol, care înţelese că va trebui să se ocupe de problema profesorului. Deşi posibilitatea unei legături a rusului cu KGB-ul este aproape nulă, trebuie verificat. Carol întrebă:

— O, aţi locuit în New York? Când?

— Acum opt ani. A trecut ceva timp.

— Dar ce studio era? *Juliard!*

— Nu, şcoala lui Sony Moore, răspunse ea oarecum mirată. Care cineast nu ştie că sistemul Stanislavski se predă numai aici?

Ajunseră la hotel şi o conduseră în cameră.

— Vă ajunge o oră ca să vă odihniţi după drum? o întrebă Mac Carrie şi se uită la ceas. Chiar şi mai mult: la 12,30 luaţi masa cu şeful. Credeţi că se poate?

— Desigur. Unde trebuie să vin?

— Jos, în restaurant. O să vă aşteptăm.

Virginia ar fi vrut să-i descoase în privinţa filmului, a rolului ei, să afle cine mai filmează, ce staruri, însă ei nu deschiseră subiectul, iar ea se jenase să pornească discuţia. Nu mai fusese niciodată invitată pentru un rol principal şi nu ştia cum să se poarte într-o asemenea situaţie. Mai bine să mai aştepte, producătorul îi va povesti totul.

Desfăcu geamantanul şi-şi trase sufletul: trebuie să-şi vină în fire şi să arate cum trebuie la această întâlnire hotărâtoare cu şeful. Totuşi, păcat că nu a întrebat ce fel de rol are, ca să nu dea chix cu rochia şi pieptănătura.

La aeroport văzuse cum se uita acel Mac Carrie. În ochii lui era o oarecare îndoială, poate neîncredere. Nu cumva vor să o trimită la plimbare? Dar au chemat-o tocmai de la Hollywood şi deja i-au propus un contract!

Trebuia să rămână calmă, să nu se enerveze şi să fie ea însăşi. Asta-i tot. La urma urmei, nu mai visa de mult roluri principale şi, dacă nu îl va primi, nu va pierde nimic… Străduindu-se să fie liniştită, să nu se enerveze şi să nu se tulbure, Virginia se întinse în pat ca să aţipească un pic.

În pat îşi aminti de Mark.

Ar fi trebuit să-l sune, dar nu acum…

Capitolul 8

Şeful departamentului rus al CIA, Daniel Cooper, un bărbat de cincizeci şi trei de ani, nu fusese niciodată în Rusia, deşi iubea această ţară la fel de mult ca şi America. Ştia totul despre Rusia, mai precis tot ce

era frumos. Vorbea perfect ruseşte şi îi plăcea să-i uimească cu asta pe subalterni şi pe emigranţii ruşi cu care venea în contact.

Citea şi ştia pe de rost multe versuri din literatura clasică rusă şi, nu numai din dragoste pentru literatura rusă, dar şi din interes profesional, îi citise de mai multe ori pe Soljeniţîn, Maximov şi alţi scriitori disidenţi. Rusia însângerată se deschidea astfel în faţa lui şi prin intermediul acestor pagini. O ţară uriaşă, frântă sub talpa KGB-ului şi a conducerii PCUS, care înăbuşiseră orice opoziţie în ţară, şi cuceriseră cu insolenţă sufletele naiv-încrezătoare ale popoarelor occidentale.

Chiar şi el, şeful departamentului rus de la CIA, deşi cunoştea situaţia de criză din Rusia, în sute şi mii de amănunte, era cuprins de o rezistenţă lăuntrică, ce-l împiedica să ia toate aceste lucruri drept adevărate.

Căci astăzi, chiar şi turiştii de la Buchenwald şi Auschwitz, văzând munţii de schelete umane, conductele de gazare şi baloţii din păr uman, exclamă: „Oare chiar aşa să fi fost cu adevărat?” Ştiu că aşa a fost, văd ce a fost şi totuşi…

În ultimii ani, spionajul sovietic luase amploare în America. Prin intermediul unor terţe ţări, cumpăra din Statele Unite tehnică electronică de vârf. Cu ajutorul unor firme fantomă, comanda firmelor americane elaborarea unor noi scheme pe computer, pentru propria industrie de armament.

Acum, agenţii lor profitau de o lege absurdă, care stipulează că agenţii CIA şi FBI, nu au voie să apară pe teritoriul Congresului, şi se plimbau nonşalant prin Congres. Cu zece zile în urmă, un agent al spionajului sovietic, Iuri Leonov, a intrat pur şi simplu în cabinetul ajutorului unui congresman, şi a cerut să i se dea copia planului secret de amplasament al rachetelor strategice „MX”. Această întâmplare a fost povestită pe larg în ziare, dar în câteva zile a fost uitată şi totul a continuat ca mai înainte.

Agenţii sovietici spionau companiile americane de aparatură optică, tehnică, electronică, lasere; prin intermediul corupţiei, şantajului şi al furturilor, obţineau prototipuri de produse, a căror livrare în URSS era interzisă.

Nu trecea zi să nu primească noi şi noi rapoarte pe această temă. Ba că o companie californiană – cu toate că preşedintele Statelor Unite interzisese – a vândut Uniunii Sovietice oglinzi pentru aparatură laser, ba că doi agenţi sovietici au pătruns într-o mare companie producătoare de aparate radio şi au furat documente privind producţia de tehnică radio secretă, ba că, în modul cel mai „legal” posibil, URSS cumpără din America aparatură seismografică, pentru depistarea petrolului, dar că, de fapt, cu ajutorul acestor dispozitive, nu caută petrol în mare, ci… submarine americane.

Se poate spune fără exagerare, că URSS datorează Statelor Unite multe succese ale industriei militare. Agenţii ruşi se simt în America la fel ca peştele în apă: cumpără computere, utilaje secrete, proiecte tehnice, firme întregi şi chiar… bănci!

Nu de mult, s-a reuşit oprirea în ultimul moment a cumpărării unei asemenea bănci de către agenţii KGB, dar câte firme necunoscute, birouri

de construcţie, companii, bănci şi alte organizaţii nu continuă să lucreze în America pentru URSS?

Nu cu mult timp în urmă, cu toate protestele Statelor Unite, Suedia a vândut Uniunii Sovietice aparatură pentru filarea în avion, iar acum, ţineţi-vă bine, un submarin sovietic s-a împotmolit în apele teritoriale suedeze! Va fi o lecţie pentru suedezi.

Dar ce operaţiune pregătesc ruşii? Principalul este să reuşească „pescuirea” lui Iurîşev. Partida este simplă, dar aproape genială. Întotdeauna ce e genial e şi extrem de simplu.

Daniel Cooper nu-şi putea refuza plăcerea de a lua parte la această partidă. Mai ales la o treabă atât de plăcută cum este racolarea unei actriţe de la Hollywood. Doar fusese ideea lui.

De aceea, la ora 12,30 se afla deja la masa din restaurantul elegant al hotelului *Capitol Hilton* şi se pregătea pentru o discuţie destul de delicată. La recepţie, lângă lift, Virginia Part era aşteptată de Mac Carrie. S-au întâlnit exact la ora 12,29. Virginia văzu că bărbatul îi examinează aprobator rochia închisă la culoare, cu decolteu decent, părul pieptănat corect şi prins la spate într-o coadă. Mac Carrie o conduse la măsuţa la care se afla şeful.

— Daţi-mi voie să vă prezint: actriţa Virginia Part… Patronul nostru, *mister* Daniel Cooper.

Cooper se ridică şi se înclină în timp ce-i strângea mâna.

— Sunt încântat, luaţi loc.

La cuvintele „actriţa Virginia Part”, inima femeii bătu mai tare. De mult timp, poate că sunt zece ani de atunci, nimeni n-o mai numise cu acest titlu simplu şi mare. „Eterna reîntoarcere”, gândi ea în timp ce se aşeza la masă.

Imediat apăru un chelner care se înclină şi spuse:

— Ceva pentru apetit? Vin? Scotch?

— Suc de portocale, spuse ea ca răspuns la privirea lui Cooper.

Bărbatul zâmbi şi comandă:

— Suc de portocale pentru doamna şi două pahare de whisky.

Virginia comandă *filé-mignon*, iar Cooper şi Mac Carrie – câte un biftec. După ce chelnerul se îndepărtă, Cooper spuse:

— *OK!* Iar acum să ne întoarcem la oile noastre! Doamnă Part, vă aşteaptă o încercare serioasă. *Străinul* nu este un film, ci este chiar viaţă. Iar eu nu sunt nici un fel de producător, ci şeful departamentului rus al CIA, începu el punând pe masă legitimaţia sa, deschisă în aşa fel încât Virginia să poată vedea numele şi fotografia. Avem nevoie de ajutorul dumneavoastră, ajutorul unei actriţe cum sunteţi dumneavoastră. Cred că ştiţi la fel de bine ca şi mine ce se petrece în lume. Ruşii ne-o iau înainte prin forţa armelor şi a diplomaţiei. Nu vreau să vă ţin prelegeri, cred că ştiţi şi dumneavoastră: marea democraţie americană este forţa, dar şi slăbiciunea noastră. Ruşii pot colecta din ziarele noastre aproape orice informaţie declarată secretă, în timp ce ei ţin sub lacăt până şi schema copiatoarelor cele mai simple. Nu am să vă vorbesc acum despre patriotismul american. Pur şi simplu vreau să vă cer în numele patriei noastre să jucaţi un rol principal într-o operaţiune simplă, dar extraordinar

de importantă, într-un film poliţist cu tentă politică, dacă vreţi. Numai că nu în film, ci în viaţă. Un moment, ştiu că nu aţi venit aici pentru asta, dar acest zbor şi o oarecare dezamăgire nu trebuie să vă facă să refuzaţi. Apropo, cine ştie, poate că după aceea, la Hollywood, se va turna un film după această operaţiune, iar dumneavoastră vă veţi juca propriul rol. Veţi avea dreptul la acest rol. Nu a existat niciodată această senzaţie în cinema: o actriţă care la început a jucat rolul în viaţă, apoi în film. Da, aveţi o asemenea posibilitate.

El o privi atent şi aşteptă.

— Dar nu ştiu… nu ştiu… spuse Virginia pierdută. Oare sunt potrivită? Ce trebuie să fac? Nu, nu se poate! Eu… eu nici măcar nu sunt actriţă…

— Nu-i adevărat. Sunteţi pur şi simplu o actriţă necunoscută. Toată viaţa v-aţi pregătit să deveniţi o actriţă renumită, dar deocamdată… deocamdată acest lucru nu s-a întâmplat. Iar acum se poate întâmpla. În orice caz, până acum nu aţi găsit un rol principal, iar acum, iată-l! E drept, nu în cinematografie, ci în viaţă.

La apariţia chelnerului, Cooper tăcu, iar Virginia căzu pe gânduri. De fapt, nu gândea; e greu de spus că ceea ce se petrecea în mintea ei erau gânduri. Mai curând diseca toate acele cuvinte pe care i le spusese Cooper. Se miră ea însăşi când se auzi întrebând:

— Dar ce… ce trebuie să fac?

— Vă voi spune cinstit, deşi, după cum cred că înţelegeţi, e secret de stat. Trebuie să scoatem din Rusia un om care ne este extrem de necesar. Dacă vom reuşi, întreaga lume va afla planurile militare sovietice cele mai secrete. Apoi, vreme de zece ani, le vom rupe toate punţile spre Occident. În felul acesta, îi vom depăşi şi din punct de vedere al puterii militare. Măcar cu cinci ani. Dar, ca să câştigăm aceşti cinci ani, avem nevoie de el.

— Şi dumneavoastră doriţi ca eu… Ca eu să-l scot din Rusia pe omul acesta? îngăimă Virginia şocată, amintindu-şi că Mac Carrie i-a pomenit la telefon despre plecarea în Rusia.

— Nu singură. Întrucât încă nu aţi acceptat, nu pot să vă povestesc amănuntele misiunii. Dar imaginaţi-vă următoarea scenă de film: la Moscova vine cu avionul un cuplu de americani, turişti obişnuiţi. Bogaţi, locuiesc la cele mai bune hoteluri, vizitează muzeele, merg la teatru. Absolut nici un fel de acţiuni de spionaj. Numai că în ultima zi, înainte de plecare, undeva într-un muzeu sau la teatru, soţul îşi părăseşte o clipă soţia, pentru a merge să spunem la toaletă. Se întoarce peste un minut şi ambii soţi se uită la spectacol sau la balet. Şi numai soţia ştie că acest om nu mai este cel cu care a venit în Rusia, ci dublura lui, un om cu aceeaşi înfăţişare ca a soţului ei. El este omul de care avem nevoie şi care va lua avionul să plece din Rusia, folosind documentele soţului ei. Aceasta este toată misiunea. Apoi, la Hollywood, se pot născoci acţiuni colaterale, povestea se poate colora în fel şi chip, cu aventuri care mai de care mai gogonate, dar, în realitate, ar fi bine şi va fi să fie fără aventuri neprevăzute. Operaţiunea a fost elaborată în cele mai mici amănunte şi e foarte simplă. Veţi merge acolo cu un soţ şi vă veţi întoarce cu copia sa perfectă. Iar dacă, Doamne fereşte, se întâmplă ceva, nu ştiţi absolut nimic. Sunteţi actriţă, jucaţi rolul ca şi cum nu aţi fi observat că soţul a

fost înlocuit cu dublura sa!

— Staţi un pic, dar eu nu am soţ!

— O să vă dăm un soţ, zâmbi Cooper. Chiar doi: unul acolo, în Rusia, şi altul aici. Amândoi vă aşteaptă deja. Dragă Virginia, înţeleg că propunerea mea sună cam... Dar spuneţi cinstit: aţi fi refuzat un asemenea rol?

Femeia nu răspunse.

— Fireşte că nu, reluă el. Dar ce deosebire este între viaţă şi film? Acelaşi sistem al lui Stanislavski: trebuie să ştii a trăi în circumstanţele propuse. Asta-i tot. Iar în cazul nostru, circumstanţele propuse sunt foarte simple: o călătorie turistică la Moscova a doi soţi. O călătorie de nuntă. Chiar mai mult! exclamă Cooper, căruia îi venise o idee. Poate fi o croazieră, de pildă, pe ruta Roma-Paris-Moscova şi înapoi în America.

Cooper se uită spre Mac Carrie, iar acesta înţelese ideea: în cazul unei astfel de croaziere, Ambasada Sovietică va fi mai puţin bănuitoare la eliberarea vizei. O familie americană face o călătorie de nuntă tipică. Cooper se întoarse spre Virginia.

— Ei?

— Nu ştiu. Trebuie să mă gândesc, spuse Virginia şi, fără să se poată abţine, întrebă: El va fi soţul meu? şi se uită spre Mac Carrie.

— Nu, zâmbi acesta. N-aş avea nimic împotrivă să fiu soţul dumneavoastră, dar, cu regret, nu sunt eu.

— Desigur, vă înţeleg susceptibilitatea, spuse Cooper. Dar puteţi fi liniştită: este vorba să jucaţi rolul unei soţii, nu să fiţi cu adevărat. Nimeni nu vă cere aşa ceva, pe cuvânt! Facem în felul următor: vă gândiţi, iar mâine la ora nouă dimineaţa vă vom telefona. Dacă refuzaţi, la ora zece aveţi un avion spre Los Angeles, puteţi merge liniştită acasă, iar noi... Vom căuta o înlocuitoare.

Capitolul 9

În ziua aceea, Virginia hoinări prin Washington, intră la Muzeul Naţional de Artă şi vizită expoziţia care cuprindea sculpturile lui Rodin, uitând aproape de hotărârea pe care trebuia să o ia. Mai bine spus, îşi impunea să uite pentru un timp această problemă. În muzeu, ascultă expozeul grăbit al unui ghid tânăr şi entuziast. Una dintre sculpturile ce-l înfăţişa pe Balzac, a uimit prin cutezanţă şi precizia ideii, aproape huliganice exprimate prin ea: pe un postament se înălţa puternica siluetă a scriitorului, cu picioarele larg depărtate, cu burta scoasă în afară şi umerii ascuţiţi traşi înapoi cu înfumurare.

Virginia rătăci mult timp prin expoziţie, entuziasmată de talentul viguros al artistului, de zecile de sculpturi care te făceau să simţi ironia maestrului aruncată asupra esenţei vieţii. Nici nu-i trecea prin minte că, din clipa în care s-a despărţit de Cooper şi a ieşit din hotel, doi agenţi CIA o urmăreau pas cu pas.

Până seara, la întoarcere, nu luase încă nici o hotărâre. Mai precis, *avea impresia* că nu luase nici o hotărâre. Cină în acelaşi restaurant, făcu un duş, se uită la televizor (la ştiri şi la un film de mâna a doua), amânând mereu să-şi spună, în sfârşit: „Ei, ce-i de făcut? Da sau ba?”

Ridică receptorul şi sună acasă. Hotărî ca, dacă Mark e acasă şi o aşteaptă… da, să refuze aventura. Dar Mark, firește, nu era acasă. Se uită la ceas. La Los Angeles era şapte seara, poate că mai întârzie pe undeva. Chiar dacă nu credea că Mark va veni acasă, amână să ia decizia cu încă o oră, apoi iarăşi o oră, dar când la Washington se făcu ora unu, ceea ce însemna zece la Los Angeles, şi telefonista îi spuse din nou „nu răspunde”, înţelese că mâine dimineaţă îi va spune „da” lui Cooper.

La ora 8,40, Mac Carrie privi raportul referitor la ziua de ieri a Virginiei Part. Nu trecuse pe la Ambasada Sovietică, nu se întâlnise cu nici o persoană, cu atât mai puţin cu vreun rus. Doar în timpul nopţii încercase de mai multe ori să telefoneze acasă.

La ora nouă fix, Mac Carrie era deja la hotelul *Capitol Hilton* şi telefona.

— Bună dimineaţa, doamnă Part. Aici Mac Carrie. Cum aţi dormit?

Capitolul 10

Doctorul Lawrence îi scoase bandajul şi-i spuse:

— Deschideţi ochii. Hai, curaj! Acum veţi vedea lumea cu alţi ochi!

Stavinski ridică pleoapele şi acestea se deschiseră fără nici o durere.

Nu se schimbase nimic în lume. Era o zi obişnuită, cu soare; 26 septembrie. Prin fereastra salonului se vedea o pasăre cu pieptul roşu, care se uita curioasă înăuntru, aplecându-şi căpşorul într-o parte. Stavinski o imită, apoi ceru o oglindă.

— E prea devreme, îl refuză Lawrence. Aveţi ochi normali, nu vă temeţi. Peste trei zile, o să scoatem bandajul de pe nas şi atunci o să vă admiraţi cât veţi dori. Dar acum pregătiţi-vă, aveţi oaspeţi. A venit soţia.

— Ce? se miră Stavinski. Soţie? Ce soţie?

— Păi dumneavoastră trebuie să ştiţi ce soţie, zâmbi doctorul Şi ieşi împreună cu sora din salon.

Stavinski aruncă o privire superficială prin salon; era curat, măturat. „Ia te uită”, îşi zise el, „ăştia mi-au şi găsit nevastă!”

Uşa se deschise şi în salon intră Mac Carrie, iar alături de el era…

Stavinski miji ochii ca în faţa unei lumini orbitoare. Nu pricepea ce se întâmplă cu el. Dar îl răscoli o anume teamă lăuntrică, o angoasă, o tulburare.

O dată cu Mac Carrie, în salon intrase mama lui, mama lui la treizeci de ani. Nu se putea înşela. Acelaşi oval al feţei, aceiaşi ochi adânci, căprui, ca două iezere misterioase, aceleaşi buze, acelaşi nas, acelaşi păr. Fireşte, semnalmentele acestea nu redau nimic. Dar era chiar ea, cea pe care o înmormântase cu şaptesprezece ani în urmă, la cimitirul din Seratov.

— Vă salut! spuse Mac Carrie. Cum vă simţiţi?

Printr-un efort de voinţă, Stavinski reuşi să deschidă ochii mai tare. Da, semăna cu mama lui, dar o privire atentă îi dezvălui deosebirile: tenul femeii avea altă nuanţă, lipseau gropiţele din obraji, iar culoarea părului era mai închisă. Totuşi, semăna cu mama lui şi chiar şi cu bunica lui.

— Faceţi cunoştinţă. Robert Williams, Virginia Part. Adică, începând de astăzi, nu mai este Part, ci tot Williams. Iată certificatul de căsătorie. Luaţi loc, doamnă Part…

Virginia se uită la omul întins în pat, la bandajul alb; nu putea înţelege. De unde venea ciudata stare de nelinişte care o cuprindea, din ochii lui întunecaţi, expresivi? Nu-şi spuseseră nici un cuvânt, nici în rusă, nici în engleză, nu-i vedea faţa şi, totuşi, ceva neclar îşi făcea loc în suflet. Milă sau altceva?!

Femeia se aşeză. Nu ştia ce să spună; şi el tăcea, doar Mac Carrie încercă să scurteze pe cât posibil jena acestei pauze.

— *OK!* Până ce vă veţi obişnui unul cu altul, eu am să vă spun în ce

stadiu este operaţiunea. În aceste zile, nu v-am găsit numai o soţie, v-am găsit şi un nou nume şi o nouă biografie. N-a fost o muncă uşoară, dar de acum înainte sunteţi o adevărată familie americană, cu o biografie americană. Acum sunteţi medicul Robert Williams. Adevăratul medic Robert Williams e stomatolog şi are cabinetul său în Potomac, statul Maryland. E aproape de Washington, dar nu cred că sovieticii vor merge la Potomac pentru a-l verifica. De telefonat îi pot telefona, dar el va şti ce să răspundă. În orice caz, alt stomatolog nu avem la dispoziţie. În ziua plecării dumneavoastră, va pleca şi el în concediu, în Florida, deci robotul va răspunde că doctorul este plecat în călătorie. Mâine, Virginia va merge la Ambasada Sovietică şi, ca orice tânără şi proaspăt căsătorită, va cere grăbirea perfectării vizei. Căci abia v-aţi căsătorit şi vă grăbiţi să mergeţi în călătorie de nuntă. Aveţi aici biografia doctorului, sunt douăsprezece pagini în engleză şi în rusă. Acum, aceasta este biografia dumneavoastră şi trebuie să o învăţaţi pe de rost până în cele mai mici amănunte. Virginia o cunoaşte deja, dar n-are nevoie de amănunte, căci abia v-aţi căsătorit şi nu vă cunoaşteţi de mult. Despre ea vă va povesti singură, nu are nevoie să fabuleze, pentru că se joacă pe sine. Da, am uitat să vă spun, că am îndeplinit exact cererea dumneavoastră. Soţia dumneavoastră de la Hollywood vorbeşte şi ruseşte. Sunteţi mulţumit?

Jumătate din spusele lui Mac Carrie trecuseră pe lângă urechile lui Stavinski. Robert Williams? Bine, Robert Williams. Ce-i păsa? Dacă ai intrat în joc, trebuie să joci. Remarcă în treacăt priceperea lor. Bravo, găsiseră un medic stomatolog, deci din branşa lui. Orice s-ar întâmpla, putea oricând intra în pielea unui medic stomatolog. Restul flecărelii lui Mac Carrie nu îl mai interesa.

Se uita mereu la Virginia. „Oare ce gândeşte despre mine femeia asta, care seamănă atât de mult cu mama, în tinereţe? Şi ce ar gândi acum mama despre mine? Ar plânge, desigur, aflând ce risc îmi asum. Ar încerca să mă facă să mă răzgândesc, mi-ar interzice, de parcă eu i-aş fi respectat vreodată interdicţiile. Câte prostii n-am făcut din cauza asta!” Ea voise ca fiul ei să se facă medic, dar după anul al treilea la Institut, a abandonat medicina şi s-a apucat de televiziune. Voia să fie celebru! Însă mama avusese dreptate, viaţa l-a constrâns să fie tehnician dentar, iar acum îl sileşte să fie chiar doctor fals, ce-i drept. Şi, fără să-şi desprindă privirile de la Virginia, Stavinski-Williams îşi promise că atunci când va ajunge în Rusia, va merge cu prima ocazie la Seratov, la mormântul mamei.

Virginia se gândea la Stavinski, privindu-l în ochi. Omul din faţa ei îşi asumase un risc teribil. Pentru ce? Riscul pe care şi-l asumase Virginia era nul pe lângă riscul lui. Ea se duce şi vine înapoi – să dea Dumnezeu! — dar el rămâne acolo. Pentru totdeauna. Ştia câte ceva despre Rusia, de la fostul ei iubit. La fel ca Daniel Cooper, îl citise pe Soljeniţîn, aflat în mare vogă.

De aici, din America, întreaga Rusie îi apărea ca un imens lagăr de concentrare. Să mergi acolo pentru câteva zile era deja primejdios, dar să rămâi de bună voie... Astfel de oameni pot fi caracterizaţi cu un cuvânt japonez. Ce cuvânt? A, da, *kamikaze!* Dar de ce, de ce o face?

Deocamdată nu putea înţelege…

Stavinski îşi dădu seama că pauza s-a prelungit nepermis de mult şi că trebuie să spună ceva. Mac Carrie se ridică.

— Bine, până o să vă cunoaşteţi mai bine, eu am să vorbesc cu doctorul Lawrence, spuse el şi ieşi, lăsându-i singuri pe cei doi.

Dar nici el, nici ea, nu se grăbiră să înceapă discuţia. De fapt nici nu ştiau despre ce ar putea vorbi. În sfârşit, Stavinski zâmbi şi spuse în ruseşte:

— Cred că arăt ca dracu’, cu bandajul ăsta.

— Nu, răspunse ea tot în ruseşte. Arătaţi ca un copil julit la nas.

Lui Stavinski îi veni să plângă. Glasul acesta dulce şi blând rostea cuvinte pe care nu le putea spune decât mama lui. Zâmbi pierit:

— Semănaţi foarte mult cu mama mea.

Sună telefonul şi Stavinski ridică receptorul.

— Vă salut, spuse în ruseşte Carol, ajutorul lui Mac Carrie. Şeful meu este la dumneavoastră?

— E la doctorul Lawrence. Pot s-o rog pe telefonistă să vă dea legătura.

— Da, vă rog.

Se făcu din nou linişte.

— De unde ştiţi limba rusă? întrebă Stavinski.

Virginia nu apucă să răspundă, deoarece în salon intră Mac Carrie.

— OK, doamnă Part, trebuie să plecăm. Veţi mai vorbi cu soţul, acum însă mai avem o grămadă de treburi.

Virginia se ridică.

— La revedere, îi spuse ea lui Stavinski pe ruseşte.

— Pe curând, răspunse el.

— Doctorul mi-a spus că peste trei-patru zile vă va scoate şi acest bandaj, spuse Mac Carrie. Doamnă Part, aşteptaţi-mă în hol, vă ajung din urmă; trebuie să-i spun soţului dumneavoastră două vorbe.

Când Virginia închise uşa, adăugă:

— A telefonat Carol. Poliţia a găsit la New York cadavrul care ne trebuie, aşa că a venit timpul să ne ocupăm de funeralii. Dacă vreţi, puteţi s-o sunaţi astăzi pe fiica dumneavoastră, pentru că mâine… Poliţia o va anunţa telefonic că aţi suferit un accident de automobil.

— Nu, mâine e prea devreme, se împotrivi Stavinski. Vreau să fiu şi eu prezent la aceste funeralii.

— La propriile funeralii?! se cruci Mac Carrie.

— Da.

— Ascultaţi-mă, e o prostie. Va trebui să vă urmărim, ca să nu vă ieşiţi din fire din cine ştie ce cauză. E o pierdere inutilă de timp.

— N-am să mă dau de gol, nu vă temeţi. Vreau pur şi simplu să-mi văd fiica la mormântul meu. Nu oricine are şansa asta, nu-i aşa?

— Sunteţi un om dificil, domnule Stavinski.

— Mă numesc Robert Williams. Stavinski a murit într-un accident de maşină, iar eu vreau să-l înmormântez. Totuşi, se poate spune că am avut unele raporturi cu el. Şi vă rog să nu vă supăraţi, dar este ultima posibilitate de a-mi vedea fiica, înţelegeţi?

— Bine, mă voi gândi cum să facem, spuse în cele din urmă Mac Carrie.

— Şi încă ceva: nu-i spuneţi Virginiei despre aceste funeralii. Bine?

— OK, consimţi Mac Carrie. Nu uitaţi s-o sunaţi pe fiica dumneavoastră.

Capitolul 11

Pentru Virginia, următoarele zile au fost pline. Împreună cu Mac Carrie, a stabilit traseul călătoriei de nuntă, apoi a făcut comanda pentru biletele de avion.

A mers la Ambasada Sovietică, pentru vize. Cei de acolo au încercat s-o convingă să meargă în Europa cu un avion al companiei sovietice *Aeroflot*, dar Virginia, sfătuită de Mac Carrie, s-a interesat amănunţit despre meniu, despre diferenţa de preţ şi, abia când sovieticii au asigurat-o că ea şi soţul ei vor economisi astfel peste o sută de dolari, a promis că din Europa va lua spre Moscova un avion al *Aeroflotului*. De la Moscova către casă, vor zbura cu avionul unei companii americane.

— Fiecare ţară începe cu avionul ei, spuse ea ruşilor cu un zâmbet.

Consimţi cu dragă inimă - tot după planul elaborat în prealabil de Mac Carrie, să meargă în Rusia cu clasa „lux” şi nu cu clasa turistică. Costa cu şapte sute de dolari mai mult, însă vor avea cel mai bun apartament la hotelul *Naţional*, masă la cerere, o călătorie de două zile la Leningrad, bilete la orice spectacol al teatrelor moscovite, inclusiv la *Balşoi Teatr* şi, de asemenea, oricând vor dori, o maşină personală cu şofer şi ghid care vorbeşte engleza.

Fireşte, acest lucru înseamnă, după cum spunea Mac Carrie, un ghid KGB-ist personal pe timpul zilei şi nu era exclusă o ascultare non-stop a discuţiilor în camera de hotel. Dar tocmai asta intra în calculul lui Mac Carrie. Dacă soţii Williams vor fi permanent în atenţia KGB-ului, nu se vor apropia de ei tot felul de agenţi secreţi.

Pe scurt, după o oră de discuţii cu funcţionarii sovietici şi consulul, Virginia, spre satisfacţia lor, a telefonat direct de la Ambasadă agenţiei de turism, şi a rugat să fie schimbată comanda pentru bilete, în favoarea companiei sovietice *Aeroflot.*

Apoi a luat toate chestionarele necesare – erau douăzeci şi patru, jumătate pentru ea, jumătate pentru soţ – şi a spus că va trimite peste câteva zile, din Potomac, fotografiile şi chestionarele. Sovieticii au rugat-o să se grăbească, deoarece trebuie să anunţe sosirea lor la Moscova, pentru a li se rezerva cel mai bun apartament.

Virginia i-a asigurat că va trimite chestionarele şi fotografiile chiar a doua zi. Când ajunse afară, oftă: oare cum era vremea la Moscova, cum să

se îmbrace?

De la Ambasadă, Virginia porni prin magazine. Şi asta intra în planul elaborat de Mac Carrie. Dacă ruşii bănuiesc ceva, spusese el, o vor fila.

— De aceea, trebuie să treceţi pe la *Lord and Taylor* şi pe la *Bloomingdale*, să comandaţi blănuri şi ghete călduroase; nu strică să vă certaţi puţin asupra preţului. Asta îi va linişti.

Amândoi, Virginia şi Mac Carrie, înţelegeau că vizita ei la Ambasada Sovietică, reprezintă o probă, o încercare la care e supusă. Se va descurca în acest rol sau nu? Mac Carrie îşi dădu seama că vizita s-a terminat cu succes, când o văzu pe Virginia ieşind de la ambasadă. Nu era urmărită.

Dar alte gânduri îl nelinişteau pe Mac Carrie. A treia zi era programată înmormântarea lui Stavinski (fiica lui venise deja la New York cu logodnicul ei), dar ce face Iurîşev?

Ce se va întâmpla dacă toate acestea vor fi doar un balon de săpun, dacă nici un submarin nu se va împotmoli în apele suedeze, iar KGB-ul le-a întins o capcană?

Prea simplu şi uşor se desfăşura totul, iar lui Mac Carrie nu-i prea plăcea acest lucru.

Pe 1 octombrie, îl puse pe Carol să urmărească telexurile venite din nordul Europei. Dar în Europa era linişte, dacă nu se puneau la socoteală, bineînţeles, Polonia, Franţa şi Irlanda. Dacă submarinul se împotmoleşte astăzi sau mâine, ei, Mac Carrie, Carol, Virginia şi Stavinski, nu sunt pregătiţi pentru începerea operaţiunii.

Stavinski mai era încă în spital (nasul nu i se vindecase atât de repede cum promisese doctorul Lawrence) şi vizele nu fuseseră încă obţinute.

Singurul lucru care îi neliniştea, era existenţa acelui submarin. În acest caz, Iurîşev nu ar fi fost o momeală a KGB-ului.

Mac Carrie îl chemă pe Carol prin staţia radio, îi transmise să o fileze pe Virginia şi apoi se îndreptă spre birou. Oricum ar fi fost, făcuseră primul pas. A doua zi, o dată cu chestionarele, vor trimite la Ambasada Sovietică fotografiile Virginiei şi ale lui Iurîşev, autenticul Iurîşev.

În acest timp, Virginia, după ce a cumpărat îmbrăcăminte de iarnă pentru ea şi pentru soţul ei, s-a întors la hotel. Prima zi de „filmare” se desfăşurase cu succes, dar nu simţea nici o satisfacţie. Fireşte, se descurcase cu rolul, se purtase drăguţ şi cu demnitate, dar o nelinişte lăuntrică îi tulbura sufletul. Omul acela de la spital, cu ochii lui de sălbăticiune rănită mortal, nu îi dădea pace. Virginia se prăbuşi obosită pe pat şi se gândi că nu are nici un chef să-l sune pe Mark.

Capitolul 12

„Cu adâncă durere, fiica anunţă sfârşitul tragic şi prematur al scumpului tată ROMAN BORISOVICI STAVINSKI.

Înmormântarea va avea loc sâmbătă, 3 octombrie, ora 10, la cimitirul mănăstirii «Sf. Vladimir», New-Jersey.”

Conform unei vechi tradiţii ruseşti, cotidianul rus *Novoie russkoe slovo*, care apare la New York din 1910, tipăreşte anunţurile funerare pe prima pagină, alături de comunicatele de la Casa Albă şi evenimente politice senzaţionale. Stavinski frunzări ziarul şi îl aruncă pe bancheta din spate a maşinii. Iată, a ajuns să-şi vadă şi înmormântarea. „Fiica îndurerată” îi găsise un loc în cimitirul mănăstirii ruseşti din New-Jersey. Stavinski nu crezuse niciodată în Dumnezeu şi niciodată nu ştiuse ce să se considere: rus sau evreu, fiindcă mama lui era evreică, iar tatăl rus.

În tinereţe, la primirea buletinului, Stavinski scrisese că este rus. Faptul îi deschise uşile institutelor şi îi permise intrarea în televiziune. Abia în ultimii ani, la secţia de cadre i s-au înmânat nişte chestionare noi, mai ample, unde a trebuit să scrie, pe lângă naţionalitate, numele de fată al mamei şi numele întreg al unchilor şi mătuşilor pe linie paternă şi maternă. Astfel, secţiile de cadre puteau descoperi evreii „ascunşi”. Acest lucru l-ar fi ajutat să primească viza de emigrare, căci - conform legilor israelite - el este evreu, pentru că mama lui a fost evreică. Dar el era căsătorit cu o rusoaică, iar Olea nu s-a considerat niciodată evreică. De fapt, ce fel de evrei sunt ei, dacă nu ştiu nici o vorbă în evreieşte, dacă au crescut şi au fost educaţi în şcolile ruseşti, dacă ţin sărbătorile ortodoxe ruseşti pe stil vechi?

Nu ştia şi nici nu-l interesa când erau sărbătorile evreieşti. Se despărţise de soţia lui exact cu zece ani în urmă. Ea îl lăsase acasă cu amanta, trântind uşa şi numindu-l „jidan împuţit”. Nu a avut nici un fel de pretenţii asupra fiicei sale, pe care o numise „stârpitură jidovească”. Femeia avea treizeci de ani şi lucra ca prezentatoare la televiziunea

moscovită. După aceea, s-a căsătorit cu un regizor ucrainean şi a plecat la Kiev. Stavinski şi Olea, fiica sa, au mai stat în Rusia încă doi ani, apoi au emigrat mai întâi în Israel şi apoi în America.

Stavinski zâmbi ironic. Din acest cimitir începea noua lui viaţă.

Mac Carrie se opri la o intersecţie şi întrebă un şofer, unde este cimitirul rusesc. După hartă, ar fi trebuit să fie pe aproape. După intersecţie se afla un parc vechi cu o biserică ortodoxă, iar în spatele parcului, după biserică, se vedeau câteva cruci strâmbe, înfipte în pământ. O văzură imediat pe Olea şi pe logodnicul ei, Jack Croos, student la Universitatea din Portland. În afară de ei, de preot şi de doi gropari, nu mai era nimeni. Mac Carrie îşi îndreptă lent maşina înspre ei.

— Puneţi-vă ochelarii, îi spuse lui Stavinski. Şi să nu vă treacă prin cap să ieşiţi din maşină.

— Fiţi fără grijă, îi spuse Stavinski.

Trecură încet pe lângă ei. Olea şi Jack se uitară lung după maşină. Poate că era unul dintre prietenii lui Roman Stavinski. Bărbatul privi îndelung chipul fetei: tras şi plâns. I se strânse inima. O va mai vedea oare vreodată? Puţin probabil… Deşi… Îşi făcuse planuri şi în această privinţă.

Olea primise cetăţenia, tatăl ei murise, iar autorităţile sovietice nu au nici o legătură cu ea. De ce nu ar veni în Rusia, ca turişti, ea şi soţul ei? Sau în vizită la mama ei? Le va plăti drumul din cei o sută de mii de dolari pe care CIA îi va depune în contul lui. Trebuia doar să se gândească cum vor ajunge banii la ei. Dar acestea sunt detalii… Observă privirea atentă a lui Mac Carrie. Bine, va lua o figură de înmormântare: multă tristeţe. Da, aşa! Cu atât mai mult cu cât Olea se întorsese şi se uita în urma maşinii.

— Vă rog să nu ieşiţi din maşină, spuse Mac Carrie din nou.

— Nu vă faceţi probleme, nu ies!

Mac Carrie deschise portiera maşinii, ieşi, scoase din portbagaj o coroană şi o puse la întâmplare pe un mormânt. Aşa se gândise să distragă atenţia. Veniseră la un alt mormânt, nu al lui Stavinski.

Mac Carrie stătu câteva momente lângă acest mormânt, iar Stavinski auzi prin geamul deschis cum acolo, lângă mormântul lui, Olea îi spune preotului:

— Nu cred că mai vine nimeni. Începeţi, vă rog.

Preotul se îndreptă spre sicriul închis. Mac Carrie se întoarse, se aşeză la volan şi porni. Stavinski mai aruncă o privire către cei care participau la înmormântarea lui. Trist tablou. Trist şi deprimant…

Când ieşiră din cimitir, îi spuse lui Mac Carrie:

— Haideţi să mergem la un bar. Trebuie să-l pomenim pe răposat. Orişicât l-am cunoscut destul de bine.

— Mda… spuse Mac Carrie. Sunteţi un om tare.

Capitolul 13

La trei zile după vizita Virginiei la Ambasada Sovietică, poşta diplomatică a adus la Moscova chestionarele şi fotografiile a şaptesprezece americani care au cerut vize de intrare pentru o călătorie turistică în URSS.

De la Ministerul de Externe, acest pachet a fost trimis printr-un curier special în Piaţa *Dzerjinski* nr. 2, la secţia turistică din cadrul Direcţiei a Doua Generală a KGB-ului. Aici, la secretariat, chestionarele au fost scoase din pachetul sigilat cu ceară roşie, înregistrate şi aşezate în mape separate. Secretara, care se ocupa de aceste chestionare, se îndreptă spre cabinetul şefului sectorului american, maiorul Neznacinîi.

— Au venit altele noi, Frol Evseevici, spuse Katia, o fată de douăzeci şi cinci de ani, cu ochi negri, care intrase în cabinet ţinând mapele la pieptul ei mare.

Katia închise uşa grea şi se apropie de biroul lui Neznacinîi, plin de ziare şi de hârtii. Trecu pe lângă birou, se opri chiar lângă maior şi-i puse în faţă cele şaptesprezece chestionare.

Apoi se uită la Neznacinîi cu ochii ei umezi, languroşi, aşteptând: nu-i va spune nimic? Sânii ei aproape că atingeau umărul maiorului. El ştia că trebuie numai să pună mâna pe sânii sau pe şoldurile ei şi Katia va înflori de fericire. Ochii ei, întunecaţi şi galeşi, se vor ascunde sub pleoape şi tot corpul ei greu şi fierbinte se va prăbuşi peste el în fotoliu, pe masă, pe podea, unde ar vrea el. Dar trecuseră deja doi ani, de când Neznacinîi devenise, la treizeci şi trei de ani, şef de sector şi înţelesese că zelul îl putea ridica şi mai sus. Din acea zi o ţinea pe Katia la distanţă. Nu! Nu trebuia să se lase ademenit de tipa asta cu piept mare. Chestiunile lui militare şi de partid trebuiau să fie curate.

— Du-te, Katia! spuse el.

Tânăra trase aer în piept, apoi îi dădu drumul zgomotos şi se îndreptă

spre uşă. Neznacinîi se uită la fesele rotunjite, fremătând sub fusta verde, şi se felicită în gând pentru puterea lui de a se abţine. „Bravo, aşa să te ţii, tovarăşe maior!” Dar când uşa se închise după Katia, maiorul Neznacinîi oftă, imaginându-şi cum femeia îşi revarsă acum surplusul arşiţei trupeşti şi sânii mari pe undeva pe la secţia germană, franceză sau japoneză. Iar vreun ofiţeraş oarecare, tăietor de frunze la câini, dezgoleşte acum cu un simplu gest minunăţiile îmbelşugate ale Katiei.

Neznacinîi trase din ţigară, gelos şi nervos.

De când căpătase funcţia de şef de sector, şi avea deschisă calea spre posturi înalte, Neznacinîi îşi făcea o plăcere din a nu mai fuma Stolicinîe sau TU-134, ci Kent.

Eliberând un nor de fum, Frol Evseevici se gândi că interpune între el şi Katia o perdea de ceaţă şi astfel îşi mai veni în fire. Trebuie să lucreze. Sigur, nu e nimic interesant în aceste mape pe care i le adusese Katia.

Sezonul de vară se încheiase deja, era 1 octombrie. În perioada aceasta, nu pot veni în Rusia decât nişte babe ţicnite din America sau nostalgici ucraineni din Canada, născuţi înainte de 1900. „Îndeplineşte, frate, dacă poţi, planul de racolări!” S-au împlinit doi ani, de când tot încearcă să-l convingă pe colonelul Orlov că planul racolărilor de turişti americani şi canadieni să fie dat o dată pe an.

Neznacinîi deschise prima mapă. Exact cum ştia. La prima pagină erau ataşate fotografiile. Îl priveau din ele douăsprezece babe (atâtea fotografii se cereau), toate la fel, ca nişte păpuşi hâde.

Miriam Stewart, anul naşterii 1903, singură, pensionară, locuieşte în Madison. Trebuie să se uite pe Hartă. Oare nu există lângă acest Madison obiective de interes special? Chiar dacă ar fi, ce poate şti despre el Miriam Stewart, proprietara unui automat de spălat rufe?!

Bine, următorul. Iarăşi douăsprezece fotografii color, iar o faţă de păpuşă bătrână din statul Florida: Rheea Vicks, anul naşterii 1908. Neznacinîi nu putea pricepe deloc, de ce călătoresc atât de mult moşnegii şi băbuţele din America. Întotdeauna toamna şi iarna. Ştia, fireşte, că iarna şi toamna preţurile călătoriilor cu avionul sunt mai scăzute, dar chiar luând în considerare acest fapt, merita oare?

Încerca să-şi imagineze mama de şaptezeci de ani, plecând din satul ei la Buhara, să spunem, la Riga sau chiar la Ialta!

Iar el n-o putea aduce nici măcar la Moscova. Locuieşte într-o căsuţă dărăpănată şi nu vrea nimic altceva. Iar moşnegii şi babele astea din Florida sau de prin alte părţi, care nici măcar nu visează că există astfel de căsuţe, se târâie prin întreaga lume, în orice anotimp, se urcă în autocare elegante şi vizitează oraşe şi ţări, umplu Kremlinul, bisericile ruseşti, *Balşoi Teatr*, merg zile întregi prin muzee şi zâmbesc mereu cu dinţii lor uimitor de albi. Pentru ei, totul este *wonderful.*

Dar nu face s-o racolezi pe octogenara asta, Rheea Vicks, de pildă, care a născut patru copii, a avut trei soţi şi acum se distrează călătorind în China, URSS, Stockholm, Paris, Roma şi Londra.

Neznacinîi deschise altă mapă. Din cele douăsprezece fotografii îl priveau ochii doamnei Virginia Part-Williams. Ovalul frumos al feţei, părul îngrijit, gura abia deschisă într-un zâmbet… Neznacinîi îşi aruncă privirea

pe chestionar. Dumnezeule, actriţă la Hollywood!

Extrem de interesant! Se cunosc numeroase actriţe care au fost spioane minunate. Mata Hari şi… cum o cheamă? Marlene Dietrich?

Motivul sosirii în URSS: voiaj de nuntă. Cine este oare fericitul soţ? Cu un vag sentiment de invidie, Neznacinîi răsfoi chestionarul: Robert Williams, medic în Potomac, Maryland. O faţă severă, de burlac, maxilar puternic, privire hotărâtă. Nu arăta rău. Sigur, ar fi fost mai bine dacă ar fi fost fizician sau chimist, în cel mai rău caz inginer de computere. Mai bine ar fi fost preşedintele unei firme de computere. Actriţa asta ar fi putut agăţa un senator, dar, după cum se vede, n-a făcut-o.

Oricum, Neznacinîi nu avea de ales, mai cu seamă într-un asemenea anotimp. Aşadar, medic din Potomac. Maryland e aproape de Washington. Neznacinîi se ridică de la masă. Întinzând piciorul amorţit, ocoli masa şi seiful şi se apropie de raftul cu cărţi şi reviste americane: *Life, Times, Newsweek, Playboy*. La un loc cu revistele se aflau *KGB* a lui Barron, *Marea teroare* a lui Conquest şi rapoartele CIA către Congresul american. Dar, după ce se uită o vreme prin vrafurile de cărţi şi reviste, îşi scărpină cu ciudă ceafa. Gavin ăsta de la secţia „ştiinţifico-tehnică” i-a luat iar atlasul geografic al SUA. Dar n-avea chef să-l sune şi să se certe cu el. Neznacinîi avea o altă hartă „secretă” a SUA.

Merse până la uşă şi o încuie încet, ca să nu fie auzit. Katia visa la acest gest de doi ani. „Dar”, îşi spuse Neznacinîi zâmbind, „gestul nu e pentru ea”. Scoase din buzunar cheia de la seif. În afară de tot felul de instrucţiuni secrete şi dosare cu cazuri închise, în seif sau mai precis pe raftul cel mai de jos al lui, se afla o sticlă de votcă învelită în ziarul *Izvestia*, alături de două mere pentru gustare. Dar Frol Neznacinîi nu deschisese seiful pentru votcă. În partea din spate a seifului, aşezată cu grijă în volumul şaisprezece al *Enciclopediei sovietice*, se găsea o hartă specială, „secretă”, a Statelor Unite şi a Canadei, pe care Neznacinîi ştia bine că trebuia de mult să o distrugă sau să o predea la documente secrete. Dar îi era greu să se despartă de ea.

Şi asta pentru că pe harta simplă, de numai douăzeci de copeici, Neznacinîi îşi notase timp de nouă ani, cu semne şi cifre cunoscute numai de el, oraşele în care locuiesc „finii” lui - cei pe care el, Neznacinîi, i-a atras să lucreze cu KGB-ul în timpul călătoriilor lor de afaceri sau turistice în URSS. Nu avea dreptul să le ţină evidenţa şi nu ştia dacă mai lucrează încă pentru KGB. Treaba lui era doar să-i racoleze pe cei veniţi; apoi, dacă prima racolare se dovedea viabilă, „finii” treceau în seama altora, a colonelului Orlov, de pildă. Uneori, dacă vreun „fin” sau vreo „fină” venea din nou în URSS, Neznacinîi era chemat pentru a continua racolarea. Neznacinîi deschise volumul al XVI-lea al *Enciclopediei sovietice*, scoase harta împăturită şi o întinse pe masă. Cu cerculeţe verzi, roşii şi albastre erau marcate oraşe americane şi canadiene, iar în interiorul cerculeţelor se aflau cifre: 32 de oameni în New York, 27 la Los Angeles, 41 la Boston, 4 la Huston, 19 la Washington, 14 la Albany, 11 la Philadelphia…

Cifrele trebuiau înlocuite cu altele noi, iar această muncă îi făcea întotdeauna plăcere. Cu plăcerea unui grădinar harnic, Neznacinîi privea harta Americii. Oricum, pentru nouă ani de muncă nu e rău deloc. Iar el,

Neznacinîi, era doar unul dintre „grădinarii” KGB-ului. Dacă s-ar aduna munca tuturor, dacă ar fi notaţi pe hartă toţi rezidenţii şi agenţii racolaţi, afacerişti, avocaţi, oameni de ştiinţă, ziarişti, bancheri, preşedinţi de companii, profesori universitari, funcţionari, oameni politici, preoţi, America ar sări în aer cu toată democraţia ei şi cu toate computerele ei performante…

Unde este acest Potomac din statul Maryland? Iată-l. Oho! Foarte aproape de Washington, minunat! Acum trebuie să-i telefoneze lui Gavin.

Neznacinîi strânse repede harta, o puse la locul ei în enciclopedie, iar cu cealaltă mână ridică receptorul şi formă un număr din patru cifre.

— Gavin? Aici Neznacinîi. Iar mi-ai şterpelit atlasul Americii de Nord. Bine, lasă! Am urgentă nevoie de o informaţie despre localitatea Potomac din statul Maryland. Se pare că avem un candidat de „fin”. E lângă Washington? Asta ştiu. Altceva? Brockeri de bursă, diplomaţi, funcţionari de rang superior, altceva? Baze militare, obiective speciale nu sunt? Îmi faci o informare scurtă, o hartă amănunţită cu puncte de interes deosebit. Imediat, peste zece minute, bine? Să ţi-o trimit pe Katia?

Neznacinîi puse receptorul în furcă şi trase spre el mapa cu chestionarele americanilor. Pentru perechea asta de tineri însurăţei trebuie o mapă specială. Flerul lui îi spunea că e ceva interesant. Un medic dintr-o suburbie bogată a Washingtonului! Înseamnă că acest Robert Williams are clienţi printre rechinii bursei, înalţii funcţionari ai Administraţiei de la Washington, diplomaţi şi cine mai ştie pe cine! Iar o actriţă la Hollywood înseamnă o mină de aur. Dacă abia s-au căsătorit, înseamnă că Williams va da recepţii pentru prietenii săi.

Pe Neznacinîi îl cuprinse frenezia, dar experienţa îl făcea să nu se aprindă prea tare. Acum e important să studieze cele douăzeci şi patru de pagini ale chestionarelor celor doi. Scoase din mapă chestionarele familiei Williams, le puse într-o mapă specială şi alături aşeză blocnotes-ul lui.

Citi fără să se grăbească chestionarul completat de Virginia. Făcuse studii într-un studio new-yorkez, studiase sistemul lui Stanislavski şi chiar învăţase ruseşte pentru a citi Stanislavski şi Cehov în original. Perfect! „Ehe, fetiţo, ai să faci cunoştinţă cu regizori de teatru, cu actori, ai să ai bilete la cele mai bune teatre”.

Neznacinîi se gândea deja pe care dintre actori şi regizori informatori ai KGB-ului să-i pună în legătură cu Virginia.

Femeia are un scris egal şi rotunjit, fiecare literă e frumos buclată, o-ul e plin, rotund. Înseamnă că are o fire liniştită, egală cu ea însăşi, fără extravaganţe, cu caracter integru, puţin reţinut. Probabil că aici e necesar un om ferm, liniştit. Nu neapărat actor, mai degrabă regizor sau dramaturg. Aici e nevoie de Dimitri Lasadze.

Iar Robert Williams are scrisul ascuţit; capetele fiecărui rând o iau în sus, sunt multe linii întrepătrunse. Se vede că e un om stăpân pe sine, având complexul insatisfacţiei de sine, posibil un om talentat. Până la patruzeci şi şase de ani a fost celibatar. Mai mult ca sigur îi plac fetişcanele. „Cui nu îi plac?” zâmbi Neznacinîi. „O să ai o asemenea fetiţă, să te mai relaxezi! Nici o femeie tânără nu rezistă ispitei, iar Virginia ta nici măcar nu e aşa tânără…”

Notându-şi în carnet scurte observaţii privind viitoarele capcane pentru soţii Williams, planul de abordare a lor, Neznacinîi se uită iarăşi şi iarăşi la chipurile lor şi încercă să le însufleţească în imaginaţia sa.

Desigur, va da undă verde intrării lor în URSS. Din această zi, cele două persoane au devenit pentru el mai importante şi mai apropiate chiar şi decât propria lui soţie. Trebuie să le iubească la fel ca pe nişte prieteni apropiaţi, trebuie să-şi imagineze deprinderile, înclinaţiile, felul lor de viaţă, totul numai după fotografii şi chestionare. Acest Williams nu a fost însurat până la patruzeci şi şase de ani. Deci este obişnuit să trăiască pentru sine şi, ca toţi celibatarii înnăscuţi, se îngrijeşte exagerat de sănătatea lui.

Neznacinîi ar fi vrut să îl invite la o ţigară. Şi mai bine ar fi fost să se aşeze la o masă, să bea o sticlă de votcă împreună şi să se apuce de discutat, însă aşa ceva nu se putea întâmpla decât la sfârşitul vizitei lor în URSS, când Neznacinîi îi va pune în faţă fotografiile aventurilor lui interzise, cu fetiţele trimise de KGB în patul lui. Şi atunci îl va strânge cu uşa! Ruşine! A venit în URSS cu o soţie tânără, iar acum a dat-o în bară; urma pierderea soţiei, a clientelei. Fotografiile orgiilor unui stomatolog american la Moscova, vor apărea în *Washington Post* sau chiar în *Playboy.* „Cum vă place, domnule Williams, o asemenea perspectivă? Drăguţule!” gândi Neznacinîi. „Ce fel de fetiţe îţi plac mai mult? Blondele, brunetele, roşcatele, durduliile, femeile şnur, cele liniştite, languroase sau cele cu un temperament focos? Bine, o să te întâmpinăm la aeroport şi o să vedem asupra cărora se va opri privirea ta. Şi atunci vom alege. Deşi… Pe Olenka Mahova n-a refuzat-o nimeni până acum, nici un străin!”

Neznacinîi o ţinea mereu în rezervă pentru cazurile mai deosebite, când „finii” refuzau alte variante. Însă, de dragul oaspetelui din Washington, se poate ataca direct cu regina, mai ales că familia Williams vine numai pentru zece zile, aşa că nu trebuie să se piardă nici o zi; trebuie să se joace imediat atu-ul.

„E clar, ţi-o dăm pe Olenka”, hotărî Neznacinîi, „numai veniţi mai repede, dragii noştri americani! Am să vă primesc cu toată ospitalitatea noastră rusească, fiecare pas al vostru va fi calculat dinainte, totul va fi verificat aşa cum se cuvine!”

Neznacinîi se apucă să decupeze fotografiile Virginiei. Una trebuia trimisă la arhiva operativă, una la cartotecă, două la hotelul unde vor locui cei doi, una la vama Şeremetievo, iar restul îi vor rămâne lui pentru „colaboratorii” care vor „conduce” familia Williams pe străzile Moscovei şi ale Leningradului, în restaurante şi teatre, în spitale, unde va fi invitat Williams pentru a face o vizită colegilor sovietici.

„Draga mea”, i se adresă Neznacinîi în gând Virginiei, uitându-se încă o dată la fotografia ei. „Eşti tare zâmbăreaţă! Ştii la ce să te distrezi? Îţi vom găsi distracţii, numai vino, vino mai repede şi adu-l şi pe dentistul tău… Te-aş face eu să râzi şi te-aş mângâia ca la noi, pe ruseşte.”

Ochii calzi ai actriţei de la Hollywood, îi umplură inima ca un narcotic. La urma urmei, de ce nu ar încerca?…

Cineva trase de uşă, întrerupându-l din visare.

— Cine-i acolo? întrebă Neznacinîi.

— Gavin v-a trimis informarea, Frol Evseevici, se auzi de după uşă glasul Katiei.

— Imediat…

Neznacinîi se ridică, se apropie de uşă şi o deschise. Lângă uşă se afla Katia, care avea în mâini atlasul Statelor Unite şi câteva coli de hârtie: informaţii despre Potomac şi o hartă a oraşului, copiată din enciclopedia geografică a Statelor Unite. Neznacinîi întinse mâna după materiale, dar Katia parcă nu văzu acest gest.

— V-aţi uitat să vedeţi ce se întâmplă afară? spuse ea lui Neznacinîi şi trecu repede pe lângă el, furişându-se în cabinet.

Se opri lângă fereastră. Neznacinîi se uită involuntar în urma ei şi apoi aruncă o privire pe fereastră.

Într-adevăr, afară se petrecea ceva: ningea cu fulgi deşi, era prima zăpadă. În cabinet se făcuse întuneric, dar el nu observase.

— Vai, priviţi ce frumos e! se entuziasmă Katia, sprijinindu-şi sânii pe pervaz. Priviţi!

Neznacinîi se uită lung pe fereastră. De la etajul patru al clădirii, se vedea intersecţia străzii *Dzerjinski* cu podul *Kuzneţki*. Acum însă, intersecţia abia se mai vedea din cauza viscolului.

Stând în spatele Katiei, care ocupa două treimi din lungimea pervazului, Neznacinîi se aplecă şi el înainte pentru a privi afară. Fără să vrea, atinse cu pântecele şoldurile fierbinţi ale Katiei. Femeia amuţi, cu respiraţia tăiată. Mâinile lui Neznacinîi, împotriva voinţei lui, se aşezară pe şoldurile fetei.

Dar chiar încălcând propriul jurământ şi disciplina de serviciu, chiar frământând sânii rozi eliberaţi de sub bluză, chiar făcând dragoste cu ea, Neznacinîi se gândea că, în curând, îi va prinde în plasă pe noii „fini” americani: pe Virginia şi Robert Williams.

Şi jubila la acest gând, transmiţând Katiei înfiorarea lui.

Capitolul 14

— Jack? Salut, Jack! Cum o mai duci? Aici David de la *Washington Night-review*. Ne-am întâlnit acum o lună la Stockholm...

— A, David!

Mac Carrie înţelese că Stevenson l-a recunoscut şi telefonul lui îl surprinde.

— Cum merge treaba, David?

— Minunat, pe la tine ce mai e?

Mac Carrie nu ştia nici el ce şi cum să vorbească cu ziaristul. Dar este 6 octombrie; peste jumătate de oră trebuie să dea raportul şefului, dar ce să raporteze? Nu se auzea nimic de nici un submarin în apele teritoriale ale Suediei, deşi Iurîşev promisese că accidentul se va produce la începutul lui octombrie. Dar poate că Iurîşev i-a dat un semn de viaţă lui Stevenson, a sunat şi a anunţat că operaţiunea se amână. Nu se putea vorbi pe faţă cu Stevenson. Telefonul lui, ca de altfel telefoanele tuturor corespondenţilor străini la Moscova, este ascultat fără îndoială de către cei de la KGB. Totuşi, cum să facă să-i dea de înţeles lui Stevenson ce vrea să afle de la el?

— Mi-ai promis un articol, Jack. Ţii minte? spuse Mac Carrie. Ai spus că-l vei trimite la începutul lui octombrie. E deja 6 octombrie. Redactorul mi-a cerut să aflu dacă poate să planifice articolul tău pentru numerele

următoare. Adică articolul tău va fi gata la începutul lui octombrie?

Mac Carrie vorbea fără oprire, apăsând cuvintele „începutul lui octombrie”, pentru ca Stevenson să priceapă despre ce este vorba:

— Dacă nu-i gata, nu-i nici o tragedie, Jack, dar vreau să ştiu dacă va fi vreodată gata. Ce zici, Jack? S-au schimbat cumva planurile tale? Alo! spuse Mac Carrie. Poate îmi spui un alt termen. Gândeşte-te, Jack! Avem mare nevoie de acest articol!

— Hm, la drept vorbind, David, nu am posibilităţi să adun material pentru acest articol. Ştii, aici, la ruşii ăştia, totul este secret…

În sfârşit, găsise forma şi tonul convorbirii, iar glasul era convingător. Ştia că toate convorbirile lui telefonice sunt înregistrate pe bandă de către KGB, dar îşi permitea să scape unele împunsături la adresa ruşilor.

— Ieri am încercat să mă întâlnesc cu bucătarul-şef de la Kremlin, să scriu un reportaj despre servirea mesei la Kremlin, dar nu mi-au dat voie. Se vede că şi meniul domnului Brejnev este secret. De aceea nu ştiu ce să spun. E foarte greu de lucrat aici, pur şi simplu e imposibil să găsesc un material nou…

— Înţeleg, spuse mâhnit Mac Carrie. Păcat… Ei, bine, dacă afli ceva nou, sună-mă, *OK?* Cum e vremea la Moscova?

— Brr… Spuse Stevenson. Toate cele bune, Jack!

— Şi ţie…

Mac Carrie nu-i telefonase lui Stevenson de la CIA, ci de la un telefon public, deoarece ruşii de la Ambasada Sovietică au echipamente sofisticate, care le permit să asculte convorbirile de la CIA.

„Ne-au ajuns!” îşi zise Mac Carrie. „Vorbeşti cu Moscova şi te temi că te ascultă de la ambele capete ale firului: şi de la Moscova, şi de la Washington. Naiba să-l ia pe Stevenson ăsta, stă acolo, la un kilometru de Iurîşev, şi nu-l poate contacta. Iar noi stăm ca blegii şi aşteptăm să apară un submarin. Azi? Mâine? Sau niciodată?”

Ieşi din cabina telefonică, se aşeză la volanul Ford-ului său şi se uită la ceas. Peste o jumătate de oră trebuia să dea şefului raportul despre pregătirea operaţiunii „Străinul”. Când ajunse la serviciu, urcă în lift şi, din obişnuinţă, spuse liftierului:

— Salut Billy! Cum merge treaba?

Bill făcu ochii cât cepele şi îl întrebă uluit:

— Cum, chiar nu ştiţi nimic? A fost ucis Sadat în Egipt.

Capitolul 15

— Emigraţia e o ţară autonomă. Da, da, există Rusia, există America, Franţa, China. Dar mai există o ţară: Emigraţia, spuse Stavinski. Când am plecat din Rusia, am crezut că plec în America. Din Rusia în America. Din întuneric la lumină. Din barbarie şi înapoiere în secolul douăzeci şi trei. Dar s-a dovedit că nu venisem în America. Venisem într-o ţară crudă şi străină, care nu există pe nici o hartă: Emigraţia. În această ţară nu există nici capitală, nici teatre, dar nici viaţă. E un fel de deşert sau ocean, unde fiecare pluteşte pe gheţarul său separat şi caută să se căpătuiască. Pe aceşti gheţari, unii şi-au construit case cu garaje şi chiar bazine de înot, câţiva s-au adunat şi au format un fel de arhipelaguri din aceşti gheţari, precum Brighton-beach în New York. Au chiar şi restaurante şi cinematografe ruseşti, unde pot viziona filme sovietice. Însă e acelaşi lucru: viaţa pe gheţar, rece şi pustie. Copiii fug de pe aceşti gheţari. Fug în viaţa americană, prind rădăcini şi devin oameni normali. Dar adulţii ca mine... Nu. Noi vom rămâne pe gheţar, suntem sortiţi să plutim în derivă, singuri, până la sfârşitul vieţii. Iar în acest caz, America nu are nici o vină. Cred că dacă am fi emigrat în rai, nu în America, s-ar fi petrecut acelaşi lucru. Fiindcă, atunci când se taie rădăcinile unui copăcel tânăr, el prinde

altele. Dar dacă tăiaţi rădăcinile unui copac matur, acesta va pieri, se va usca. Eu nu vreau să mor încet pe gheţarul meu, vreau vechea mea viaţă. Îmi amintesc că la Viena, îmi spuneau că am ieşit din închisoare la libertate. Corect, dar ce să fac eu cu această libertate? În acea închisoare mă simţeam mai liber decât aici. Acolo trăiam, trăiam cu intensitate, am învins unele greutăţi, mă mândream cu asta, puneam la îndoială, împreună cu prietenii mei, ordinea din închisoare, mă zbăteam, iubeam femei, citeam literatură interzisă, aveam viaţa plină, înţelegeţi?

Virginia nu-l întrerupse. Asculta. De trei zile îşi omorau timpul aşteptând să fie trimişi în Rusia. Mac Carrie le spusese că întârzierea se datorează vizelor de la Ambasada Sovietică. În mod normal, vizele trebuiau date a doua zi după depunerea documentelor. Cineva de la Ambasada Sovietică a telefonat doctorului, la Potomac, să clarifice, chipurile, unele detalii din chestionarele lor. Însă doctorul Williams era pregătit, a răspuns clar la întrebările lor, iar sovieticii i-au promis că vizele vor fi eliberate în scurt timp. Acum Stavinski şi Virginia aveau mult timp liber, pe care şi-l petreceau împreună: hoinăreau prin Washington, mergeau prin cafenele scumpe, vizitau expoziţii şi muzee, dădeau de mâncare veveriţelor din parc. Iar Stavinski îi povestea Virginiei despre viaţa lui şi despre Rusia.

— Voi, americanii, nu puteţi înţelege acest lucru. Vi se pare că dacă omului îi este dor de ţara lui, înseamnă că nu-i place ţara voastră. Dar tocmai aici este problema. Această ţară este a voastră. Nu a devenit a mea, deşi am trăit aici atâţia ani. Şi nu va deveni niciodată, fiindcă nu am crescut pe acest pământ, nu m-am bătut aici cu puştii de seama mea, n-am împuşcat aici vrăbii, n-am stat aici la rând la pâine, nu aici am sărutat prima femeie. Aici nu am ce face. De dragul cui? Pentru ce?

O veveriţă neagră sări dintr-o tufă pe alee şi se aşeză pe lăbuţele din spate, ridicând cu eleganţă coada stufoasă şi uitându-se întrebător la Stavinski şi Virginia.

— Priveşte, spuse Stavinski. La voi, până şi veveriţele sunt altfel, sunt negre. În Rusia, veveriţele sunt roşcate. Iar eu m-am obişnuit cu veveriţele roşcate, ce să fac? Ştiţi ce mi-a spus fiica mea când am venit în America? Aproape jumătate de an nu a ieşit din apartament nici măcar cât să se plimbe o jumătate de oră prin parc. Mi-a spus: „Tăticule, aici florile nu sunt parfumate, soarele nu mă încălzeşte, iarba nu mă mângâie, te rog, du-mă înapoi!” Dar i-a trecut, acum abia de mai vorbeşte ruseşte… Pe mine, soarele nu mă încălzeşte… De aceea trebuie neapărat să mă întorc.

Capitolul 16

— Bine, să admitem că uciderea lui Sadat le-a schimbat nişte planuri. Deşi nu este dovedit că ruşii sunt implicaţi în această ucidere, e clar că le-a fost la îndemână. Dacă aş fi în locul lor, nu aş tensiona atmosfera în lume într-un asemenea grad: să îl ucid pe Sadat în Egipt şi, în acelaşi timp, să îngrozesc Europa cu submarinul. Şi eu aş schimba ceva, aş amâna. Dar suntem deja în 20 octombrie, cât mai putem aştepta? Oare chiar nu putem lua legătura cu acest Iurîşev, ca să aflăm ce se petrece?

Daniel Cooper se ridică brusc de pe fotoliu şi se uită îngândurat pe fereastră. Ploi sâcâitoare de octombrie brăzdau cerul Washingtonului. Uciderea lui Sadat, dă ruşilor noi atu-uri în jocul din Orientul Apropiat; Casa Albă cere de la CIA informaţii precise despre planurile ruseşti, iar el, Cooper, a dat de înţeles şefilor săi, că în curând va oferi preşedintelui o informare exactă. Dar... unde e blestematul ăsta de submarin şi unde e colonelul Iurîşev?

— Am dat de două ori telefon la Moscova, lui Stevenson, spuse Mac Carrie. Nu are nici un fel de noutăţi, iar el nu poate lua legătura cu Iurîşev. E periculos să-l abordezi direct, se poate duce totul de râpă. Singurul lucru pe care-l putem face, este să aşteptăm parada militară din Piaţa Roşie, de pe 7 noiembrie. De obicei, la paradă vine întreg Statul Major. Dacă Iurîşev va fi prezent, Stevenson poate să-i apară „întâmplător” în cale şi, profitând de situaţie... Dar pentru aceasta trebuie chemat din Rusia şi instruit. Ar fi mai eficient să vă ocupaţi chiar dumneavoastră de el.

— Mda... Slabă speranţă! Bine, cunosc un redactor de la *Washington Herald*. Voi încerca să vorbesc cu el şi să-l conving să-l cheme aici pe Stevenson peste două zile. Ce mai face dublura lui Iurîşev şi „soţia” lui?

— După mine, dragostea este în toi, zâmbi Mac Carrie. În orice caz, sunt tot timpul împreună şi se pare că au luat căsătoria foarte în serios. Mă tem că el va refuza să mai plece sau că ea va dori să rămână în Rusia.

— Asta ne-ar mai lipsi! CIA în calitate de birou matrimonial. Mai bine închidem prăvălia şi ne apucăm de cununii. Au primit vizele?

— Vizele au sosit pe adresa doctorului Williams cu patru zile în urmă, iar el a plecat de ieri la odihnă în Florida. Dar celor doi nu le-am spus de vize. Cum aş putea să le explic ce aşteptăm?

— Bine. Să mai aşteptăm puţin... Să spunem cinci zile. Dacă nu auzim nimic de submarin şi nu vom avea nici un semnal de la Iurîşev, le vom da drumul acasă.

— Virginia Part se va duce acasă. Dar Stavinski... El este deja înmormântat, nu se poate întoarce la fiică-sa de pe lumea cealaltă, ba încă şi cu altă figură.

— Mda... Într-adevăr. Ce-i de făcut?

— Cred că va trebui să-i plătim, drept compensaţie, o treime din suma promisă. Pe urmă să facă ce ştie, nu ne mai interesează.

— Dar cum să locuiască în America? Sub ce nume? Cum le explici celor de la FBI o asemenea întâmplare? La naiba, am păţit-o rău de tot!

Cooper se ridică, oftă necăjit şi se apropie de fereastră.

Deasupra Washingtonului se cernea o ploaie măruntă şi cenuşie. Acolo, la Moscova, şapte rezidenţi lucrează în mai multe organizaţii sovietice pentru CIA. Câţiva diplomaţi ruşi şi funcţionari din Ministerul Afacerilor Externe de la Moscova nu pregetă să ia mită. Ar fi însă mult prea riscant să le propună să ia legătura cu Iurîşev. Nu, trebuia să aştepte.

— Bine, spuse el, aşteptăm până pe 25 octombrie.

Capitolul 17

Mark i-a telefonat de câteva ori Virginiei şi i-a spus că se plictiseşte de moarte şi vrea să vină la Washington. Când era acolo, lângă el, Mark lipsea zile întregi şi chiar nopţi. Virginia i-a răspuns puţin nervoasă că este ocupată, că toată ziua se filmează şi că trebuie să plece într-o deplasare. Mark i-a spus atunci că ar vrea să o vadă înainte de plecare. Nu se mai văzuseră de o lună.

Ultima convorbire dintre ei fusese penibilă. Mark, cu glas vioi, dar fals, a întrebat-o dacă nu cumva şi-a găsit un amant, iar Virginia a trântit furioasă receptorul. Nu-şi dădea seama ce se întâmplă cu ea. Raţiunea îi spunea că nu trebuie să facă o pasiune pentru acest *kamikaze* rus, care va rămâne în Rusia. Nu se vor mai vedea niciodată.

Însă un cu totul alt sentiment o făcea să aştepte telefonul lui şi să-şi

petreacă tot timpul împreună. Mila pentru el? Nu, nu era milă sau, mai precis, nu era numai milă, ci altceva, care nu se putea defini. Poate sentimentul inconştient al geloziei, gelozia faţă de Rusia? Virginia se considera americancă, o adevărată americancă, şi chiar aşa şi era. Şi iată că apare un om care e gata să schimbe ţara ei şi să prefere o Rusie îndepărtată şi înfiorătoare, exact ca şi cum ar părăsi o prinţesă pentru o cerşetoare.

Voia să-i arate ţara ei, să-l oblige, dacă nu să o iubească, măcar să se emoţioneze de lucrurile cu care ea era obişnuită să se mândrească încă din copilărie, considerând, ca toţi americanii, că nu este în lume loc mai frumos ca America…

Au colindat împreună prin parcurile naţionale, prin muzee, prin exoticele restaurante indiene tip *bungalow* şi prin cele japoneze, chinezeşti, franţuzeşti şi ucrainene. Au mers la concertele orchestrei simfonice a lui Rostropovici, la baletul francez şi la teatrul japonez. În America era întreaga lume, toţi şi toate veniseră aici.

Relaţiile dintre ei nu erau încă în stadiul pe care îl sugerase Mac Carrie şefului lui: nu erau nici măcar săruturi sau atingeri întâmplătoare de mână, de umăr, priviri care trezesc instinctul sexual.

Stavinski se purta ca un frate sau ca un fiu.

După zile întregi petrecute împreună, după plimbările prin parcul naţional, unde ascultau murmurul râului Potomac, după ce hoinăreau prin frunzişul crângurilor, el o conducea la hotel şi… „Noapte bună, Virginia. Ce planuri ai pentru mâine?” „Încă nu ştiu.” „*OK!* O să te sun mâine. Noapte bună!”

Virginia mergea în camera ei, trecând în revistă ziua petrecută cu el. Oare nu vrea să observe femeia din ea? Sau deja nu mai e în stare să atragă un bărbat? S-a ţicnit atât de rău după Rusia lui încât vede toate acestea ca un simplu călător, fără să-l impresioneze nimic, nici parcurile, nici stâncile, nici cascadele, nici restaurantele, nici… nici ea? Atunci să se ducă la naiba în Rusia lui! Şi cât mai repede! Oricum s-a săturat de CIA-ul ăsta.

Trecuse deja o lună; practic, „contractul” se încheiase. Nu au plecat încă în Rusia şi nu se ştie nici când o vor face. Poate să le spună foarte calm că a trecut o lună şi că ea nu mai vrea să fie implicată în afacerea lor. Vrea să meargă acasă. La urma urmei, e treaba lor, nu a ei. I-au cerut o lună, luna a trecut… Da, aşa va face. Chiar mâine. Îi va telefona lui Mac Carrie şi îi va spune. Voia toţi banii care i se cuveneau. Nu era vina ei pentru că nu au mai făcut deplasarea în Rusia…

A doua zi dimineaţă, primi un telefon de la Stavinski. Avea un glas vesel şi puţin ironic:

— Alo? Mă gândeam să mergem astăzi în oraş. Vremea e minunată, soarele e cald…

„Bine, mai aştept o zi” îşi spuse ea în gând, dar se minţea. Fiindcă aştepta ca astăzi să se petreacă ceva cu Stavinski.

Bărbatul veni într-un Jaguar alb, închiriat. „Soţul” arăta bine: proaspăt, bărbierit cu grijă, îmbrăcat într-un costum franţuzesc, pe care îl aleseseră amândoi de la *Bloomingdale*. Au pornit din nou la drum,

depăşind viteza şi aruncând nepăsător pe bancheta din spate amenzile primite de la poliţie. Să se descurce CIA.

Spre deosebire de Virginia, Stavinski ştia bine ce-l atrage la această femeie. Se îndrăgostise de ea din prima clipă. Pentru că ea era femeia pe care o caută în tinereţe orice bărbat.

Şi s-a întâmplat să o întâlnească atunci când i s-a făcut o operaţie plastică, atunci când s-a înmormântat pe sine într-un cimitir din New Jersey şi când nu mai era cale de întoarcere.

Îi erau atât de scumpe acele zile pe care le petrecea cu ea, când o însoţea prin campinguri, hoteluri, restaurante, parcuri. Câteodată i se părea că, prin intermediul ei, îi dă mamei sale ceea ce nu putuse să-i ofere. Stavinski avea sentimentul că face acest lucru nu numai de dragul Virginiei, dar şi de dragul mamei sale. Şi aştepta cu nerăbdare călătoria în Rusia.

Acolo îi va arăta Virginiei ceea ce în copilărie visase să-i arate mamei sale: Leningradul şi Moscova, teatrele şi sălile de concert ale capitalei, hotelurile, expoziţiile, *Balşoi Teatr*, *Muzeul Puşkin, Ermitaj, Nevski Prospect*, restaurantele cu bucătărie gruzină, Casa Filmului şi Casa Presei. Cu bani, poţi vedea totul, dar mama sa nu apucase să vadă toate acestea, murise fără măcar să-şi îndeplinească visul tinereţii: să merg la Leningrad…

Ştia de pe acum că nu va spune KGB-ului secretul acţiunii, că nu o va trăda pe această femeie. Fireşte, KGB-ul îşi va da seama, şi va începe să îl caute pe omul acela, care va zbura în America în locul său, iar el va fi pus în urmărire în toată ţara.

Asta înseamnă că peste tot, la fiecare post de miliţie, oricât de îndepărtat şi oricât de amărât, se va afla fotografia lui. Nici măcar o nouă operaţie plastică nu-l va ajuta cu nimic. Mai devreme sau mai târziu, KGB-ul îl va găsi, îl va prinde în laţ. Ei, şi? Va putea să ia otravă şi va încheia conturile cu viaţa. Însă până atunci îşi va trăi viaţa. Va reuşi să mai supravieţuiască o vreme în Rusia, va reuşi să o sărute pe Virginia. Acolo, la Moscova…

La drept vorbind, îi era frică, se temea şi să o atingă pe Virginia, să-i arate dorinţa şi patima sa. Cine este el pentru ea? Un ratat, un inadaptat la viaţa din ţara ei, un om care nu a putut deveni american. Ea acceptă prietenia şi sinceritatea lui, pentru că amândoi se află în aceeaşi barcă, pentru că aşa este contractul ei cu CIA. Asta-i misiunea lor: să fie un timp împreună. Atât. Dar dacă îşi va permite mai mult, ea cum va reacţiona? O să-l pălmuiască? O să-l învăluie în răceala dispreţului american? Îi va întoarce spatele şi se va întoarce în California? Nu, nu-şi putea permite luxul de a o pierde pe Virginia.

Îi va vorbi ore întregi despre Rusia, despre sine, despre mama lui, despre fosta sa soţie, despre Olea, despre televiziunea din Moscova, unde a lucrat doisprezece ani, despre Portland şi primii ani de emigraţie, chiar şi despre Barbara. Apoi, când o va conduce la hotel, se va întoarce în camera lui, va chema o japoneză pentru o oră şi îşi va alina patima care îl răscolise peste zi. Însă nu o va atinge pe Virginia, pentru a nu o pierde înainte de vreme.

În seara de 27 octombrie, când se întorcea cu Virginia de la un concert, în holul hotelului îi aştepta Mac Carrie. Avea o figură posacă şi oficială.

Capitolul 18

Mac Carrie se întorsese de la Stockholm şi reuşise să discute cu Daniel Cooper. Redactorul de la *Washington Herald*, nu era de acord cu

venirea corespondentului la Washington.

L-a convins cu greu pe Stevenson să vină iar la Stockholm, şi a reuşit numai pentru că ziaristul avea acolo o amantă. Însă întâlnirea nu a adus nimic nou. Stevenson a refuzat să-l caute pe Iurîşev şi s-a arătat sceptic, la propunerea de a-l întâlni, ca din întâmplare, la parada militară din Piaţa Roşie:

— Acum, după uciderea lui Sadat, tribunele vor fi atât de bine păzite în timpul paradei militare din Piaţa Roşie, încât nici nu se pune problema unei întâlniri ca din întâmplare. Nici nu te poţi apropia de tribuna militarilor. Am primit o invitaţie pentru tribuna ziariştilor, care se află la trei sute de metri distanţă de tribuna guvernamentală. Tot ce pot face este să fotografiez ce prind cu teleobiectivul. Are vreun rost? Chiar dacă Iurîşev va fi la paradă, cum va afla că eu îl fotografiez de la o asemenea distanţă? Va privi defilarea ca o stană cu mâna la cozoroc, ca toţi ceilalţi, şi atât.

Aşadar, Mac Carrie s-a întors în Statele Unite cu mâna goală şi, împreună cu şeful său, a hotărât să pună capăt afacerii. Nu mai avea rost să spere că, mâine sau poimâine, submarinul va naufragia lângă coastele suedeze. Dacă nu s-a împotmolit, probabil că ruşii au schimbat data operaţiunii şi trebuie căutate alte mijloace de a-l contacta pe Iurîşev. Dar acest lucru durează şi e ilogic să ţină doi oameni degeaba: pe Virginia şi pe Stavinski.

La bar, Mac Carrie comandă suc de portocale pentru Virginia şi votcă cu lămâie pentru el şi Stavinski.

— Din păcate, ne-am schimbat planurile, iar operaţiunea se amână sau… se renunţă la ea pentru o perioadă nedeterminată, spuse Mac Carrie celor doi. Doamnă Part, vă mulţumim pentru colaborare. Veţi primi tot ce vi se cuvine pentru această lună şi vom considera că filmul nostru s-a turnat. Mâine sau poimâine, cum doriţi, puteţi să vă întoarceţi la Los Angeles. Poftiţi biletul cu data în alb, aici aveţi şi cecul dumneavoastră. Nu vă neliniştiţi, nu scrie că e de la CIA. Cecul provine de la un studio de cinema al armatei, aşa că veţi putea spune prietenilor că aţi turnat un film pentru armata americană.

Mac Carrie văzu expresia de uimire şi bucurie de pe faţa Virginiei, la vederea sumei: 7.500 dolari.

— Vă mulţumim încă o dată, mai spuse şi se întoarse către Stavinski: Desigur, cu dumneavoastră e puţin mai complicat. Hm… Nici măcar nu mai ştiu cum să vă numesc. În orice caz, iată cecul dumneavoastră. Aveţi aici o treime din suma asupra căreia ne-am înţeles. Cecul e fără nume de familie. E la purtător, deci nu-l pierdeţi. Mai departe: înţelegem că având această figură, nu puteţi să înviaţi din morţi şi să apăreţi în faţa fiicei, însă, dacă doriţi, doctorul Lawrence vă poate reda vechile trăsături. Iar în privinţa morţii dumneavoastră, cred că a fost vorba despre o greşeală a poliţiei. Aţi fost jefuit de un bandit, lovit şi apoi aruncat din maşină. Timp de două săptămâni aţi stat la spital, iar cel care v-a jefuit a avut un accident de maşină. Documentele dumneavoastră au fost găsite la el şi, astfel, poliţia a anunţat moartea dumneavoastră. Se întâmplă. Unele cicatrice de pe urma loviturilor primite se vor aranja la clinica doctorului

Lawrence. Sper că banii pe care vi-i oferim vor compensa prejudiciul moral.

Se vedea clar că pentru Stavinski era o lovitură puternică, un *knock-out*.

— Ce-i? Sovieticii nu ne-au dat viza? întrebă Stavinski.

— Nu, vizele sunt gata. Pur şi simplu, după cum v-am spus, am schimbat planurile. Nu pot să vă spun mai mult.

— Dar dacă… refuz propunerea dumneavoastră?

— Adică? nu înţelese Mac Carrie. Banii?

— Nu, zâmbi şiret Stavinski. Banii nu. Refuz să mă operez din nou şi să mă renasc ca Stavinski.

— Mă rog… Am luat în calcul şi posibilitatea aceasta, replică Mac Carrie. Vă vom ajuta să vă schimbaţi numele. În principiu, conform legii americane, orice cetăţean îşi poate schimba numele.

— Nu, nu m-aţi înţeles. Eu deja am un nume de familie: mă numesc Williams. Dumneavoastră aveţi actele mele şi viza pentru URSS. Ce-ar fi dacă aş pleca acolo? Singur. Pe contul meu.

— Şi ce veţi face acolo? Staţi o lună şi vă întoarceţi?

— Nu, spuse Stavinski, nici nu mă gândesc. Dacă îmi daţi documentele ruseşti despre care am vorbit, nu mă mai întorc.

— Şi dacă nu?

— Dacă nu, tot nu mă întorc. Născocesc eu ceva acolo. În Rusia, cu bani poţi să-ţi procuri şi documente.

— Ce să spun?! Trebuie să ne mai gândim.

Mac Carrie se gândi că, tocmai Stavinski ar putea să intre acolo la Iurîşev. Nu ştia încă în ce mod, sub ce motiv, erau detalii la care se mai putea gândi, dar…

— Ştiţi, îi spuse el, vă vom da documentele ruseşti. Când doriţi să plecaţi la Moscova?

Stavinski o privi pe Virginia. Dacă femeia nu s-ar fi bucurat atât de sincer la vederea cecului primit şi de posibilitatea de a se întoarce acasă, poate că nu s-ar fi năpustit aşa, nebuneşte, să plece în Rusia. Dacă ar fi spus un cuvânt, dacă s-ar fi uitat la el într-un fel mai deosebit… Dar, nu. Pur şi simplu şi-a întors privirile, ca şi cum nu i-ar fi păsat de soarta lui.

— Păi… zise el şi oftă din greu, privind în ochii lui Mac Carrie, pot să plec în Rusia chiar şi mâine.

— Mâine este prea devreme. Haideţi să ne întâlnim mâine, după prânz, şi să punem lucrurile la cale, zise Mac Carrie.

Avea nevoie de timp pentru a aprofunda noua idee împreună cu David Cooper. Stavinski se uită la Virginia şi o întrebă ca în treacăt:

— Când plecaţi la Los Angeles?

— Mâine, bineînţeles, spuse ea.

— Îmi veţi permite să vă conduc?

— De ce? Voi lua un taxi.

— Da?! Mă rog… În acest caz, vă urez drum bun.

— Şi dumneavoastră la fel. Succes în Rusia. La revedere, domnule Mac Carrie. Vă mulţumesc, mai spuse ea şi îi întinse mâna lui Mac Carrie, apoi lui Stavinski, iar el… El nici măcar nu îi reţinu mâna un pic mai mult!

Se întoarse şi plecă în grabă spre lift.
Ajunsă în cameră, se prăbuşi pe pat şi începu să plângă.

Capitolul 19

Avionul spre Los Angeles decola la ora unsprezece dimineaţă. Virginia îşi rezervase un loc prin telefon, iar acum îşi strângea lucrurile. Avea o fărâmă de speranţă că Stavinski va telefona dimineaţă sau va veni la hotel. Dar nu se întâmplă nimic. Când ieşi din hotel, se uită pe furiş în toate părţile: nu se vede cumva Jaguar-ul lui alb? Nu era. Poate că e mai bine aşa.

Romanul celor doi eroi s-a terminat înainte de a începe. Zâmbi amar şi ironic. Trebuie să renunţe la această profesiune, să se facă mai bine secretară. Sau şi mai bine: să se mărite cu un bărbat liniştit, la locul lui, cu un doctor sau un avocat, să-i facă vreo câţiva copii şi să trăiască o viaţă de om normal. La Washington ploua iar, o ploaie rece, rea, cu vânt. Acasă, în California, e cald, plăcut. Da, acasă, acasă, nicăieri nu este mai plăcut ca acasă.

Doar şi Stavinski vrea să plece acasă. Da, acum îl înţelege. Drace, iar acest Stavinski. Trebuie să-l uite, să-l uite imediat!

Taxiul ajunse la aeroport. Virginia plăti şoferului şi ieşi din maşină.

Stavinski stătea lângă ghişeul de înregistrare a biletelor.

Avea în mână un buchet uriaş de garoafe roşii. Îl văzu imediat; era tensionat, nervos. Purpuriul florilor i se răsfrângea pe faţă. O luă încet spre ghişeu, târâindu-şi geamantanul pe rotile.

El rămase nemişcat, privind-o câteva secunde în ochi. Apoi porni în întâmpinarea ei.

Şi în timp ce se apropiau, se lăsară invadaţi de mii de întrebări nepuse, bucurie, teamă, speranţă, încredere şi amărăciune. Şi, din aceste sentimente care se înfruntau reciproc, din aceste jumătăţi de gânduri, din această înfiorare lăuntrică, se născu ceva nou, pur, o contopire dureros de dulce.

Ridicară mâinile şi se îmbrăţişară de parcă nu s-ar fi despărţit abia acum câteva ore, ci cu veacuri în urmă, când erau singuri pe pământ, El şi Ea. De fapt, cu o seară în urmă se despărţiseră pentru totdeauna, iar acest totdeauna trecuse.

Stingherit de avântul lui, Stavinski îi dădu florile şi o ajută să-şi ducă geamantanul la ghişeu. Se uită la ceas: mai era o jumătate de oră.

— Putem să stăm puţin la bar? întrebă el.

— Da, te rog… Răspunse femeia ferindu-şi privirile.

Îşi reproşa în gând bucuria cu care se aruncase în braţele lui. De ce să îi arate ce simte? Oricum el va pleca în Rusia.

— Parcă ar fi fost o scenă din film, zâmbi ea.

De ce îl minte pe omul pe care oricum nu are să-l mai vadă niciodată, şi pe care… îl iubeşte?

— Nu, mă bucur cu adevărat să te văd, spuse ea privindu-l în ochi.

— Mulţumesc, spuse el.

— Când vrei să pleci în Rusia?

— Nu ştiu… Asta ţine de… Nimeni nu mă grăbeşte. Te aşteaptă cineva la Los Angeles?

— Păi… Spuse ea neclar.

Nici măcar ea nu ştia: o aşteaptă Mark, sau nu?

— Păi, întotdeauna ne aşteaptă cineva, undeva…

— Numai pe mine nu, spuse el.

— De ce? Poate că şi pe dumneata…

— Da? întrebă el privind-o intens în ochi şi repetă: Da?

— Da, spuse ea încet.

— Atunci, ascultă-mă! spuse el dintr-o dată hotărât. Peste douăzeci de minute pleacă un avion spre Florida. Sunt bogat. Hai să mergem împreună în Florida. Sunt bogat, am treizeci de mii de dolari, cumpăr imediat bilete.

— Ce tot spui?! se sperie ea.

— Linişte! ordonă Stavinski, ridicând degetul la buze. Să mergem! mai spuse el şi se îndreptă hotărât spre casa de bilete.

— Stai! Am trimis deja geamantanul pentru Los Angeles!

— Prostii! îl aducem imediat înapoi. Dă-l dracului, cumpărăm altul.

— Ai înnebunit!

— Sigur. Dă-mi, te rog, biletul tău.

Îi luă biletul şi se îndreptă spre casă, unde comandă autoritar

— Două bilete pentru Florida, vă rog.

Capitolul 20

Propunerea lui Mac Carrie de a-l trimite pe Stavinski în Rusia, pentru contactarea colonelului Iurîşev, nu îl entuziasma prea mult pe Daniel Cooper.

Una era să-l foloseşti pe acest emigrant pentru un „schimb de pioni” şi alta era să-i încredinţezi întreaga operaţiune. Chiar dacă va putea să dispară în adâncul Rusiei ca turist american, iar apoi să se întoarcă la Moscova pentru a-l căuta pe Iurîşev, şi chiar dacă îl va găsi, se pune din nou problema aducerii colonelului în Occident. Dacă Stavinski ţine atât de mult la Rusia, să stea la Portland şi să aştepte. A aşteptat şase ani, va mai putea aştepta încă două luni. În acest timp, unul dintre rezidenţii moscoviţi ai CIA îl va contacta pe colonelul Iurîşev. La urma urmei, nu e chiar atât de greu. Rezidentul trebuie să facă cunoştinţă cu unul dintre lucrătorii cimitirului Novodevicie, unde e înmormântat fiul lui Iurîşev. Cu mită sau cu o sticlă de votcă, va primi permisiunea de a se uita prin registrul cimitirului. Cu ajutorul registrului, va putea stabili unde a locuit fiul lui Iurîşev. Dacă nu va reuşi să afle adresa colonelului pe această cale, mai există una.

Un rezident CIA va merge în regiunea Kirov, în „Codrul Hoţilor”, va locui acolo ca vânător timp de o săptămână şi va încerca să afle adresa lui Iurîşev de la pădurarul de acolo. Şi dacă Iurîşev confirmă dorinţa de a pleca în Occident, Stavinski se va duce în Rusia cu Virginia.

Fireşte, există riscul de a-l deconspira pe rezidentul de la Moscova. Însă, dacă se face totul fără grabă şi cu precizie, merită să rişte pentru adjunctul şefului Marelui Stat-Major al armatei sovietice în probleme strategice. Deocamdată, trebuie ca Stavinski să stea calm şi să aştepte, iar Virginia trebuie să sune la Ambasada Sovietică şi să ceară prelungirea vizelor pe încă două luni, fiindcă…

Mac Carrie ieşi de la Cooper şi se îndreptă spre un telefon public, să-l sune pe Stavinski. Dar în locul lui Stavinski răspunse camerista, care vorbea cu un accent străin:

— Domnu’ care a locuit aice nu mai locuieşte. Tocmai îi strângem lucrurile.

— Dar unde s-a mutat?

— Nu ştiu. Şefu’ mi-a zis să strâng lucrurile şi să le duc jos.

Mac Carrie închise şi îl sună pe administratorul hotelului.

Află că Stavinski telefonase cu o oră înainte din Florida şi rugase să-i fie trimise lucrurile la hotelul *Ambasador*, camera 67.

„Stavinski s-a apucat de făcut poante. A luat bănuţii şi a fugit în Florida, fără măcar să ne anunţe”, gândi Mac Carrie. Se căută în buzunar după mărunţiş; avea nevoie de doi dolari ca să telefoneze în Florida. Nu

găsi. Trebuia să dea telefonistei numărul lui de acasă, astfel încât convorbirea să fie trecută în contul lui. Era mai scump, dar…

La camera 67 a hotelului *Ambasador,* nu răspundea nimeni. Mac Carrie lăsă un mesaj prin care îl ruga să-l sune imediat ce ajunge în cameră.

Comportamentul lui Stavinski îl nedumerea pe Carrie: spune că pleacă în Rusia, dar ia avionul spre Florida! Trebuia să se gândească bine înainte de a-i încredinţa o astfel de operaţiune. Va trebui să se consulte şi cu Carol.

Mac Carrie rămăsese singur, deoarece Carol fusese transferat. Zâmbind amar, Mac Carrie plecă să-l caute pe Carol. Bineînţeles, Carol nu era la sediu, plecase la Biblioteca Congresului. În aşteptarea lui, aruncă o privire prin telefaxuri. Aceleaşi informaţii zilnice, de rutină, însă nici un cuvânt despre submarinele sovietice. Da, hotărât lucru, ziua de astăzi nu-i este favorabilă.

Mac Carrie ieşi în stradă, se urcă la volanul Ford-ului său şi plecă la club. Saună, înot şi apoi o porţie dublă de gin cu gheaţă, iată ce-i trebuia acum! La urma urmei, e şi el om ca toţi oamenii şi, lăsând la o parte rutina zilnică a serviciului, se poate bucura şi el puţin de viaţă. Dacă nimeni din America nu îşi face griji din cauza incisivităţii tot mai evidente a ruşilor, de ce şi-ar face el?

La club era linişte. Bărbaţi goi, înfăşuraţi numai în prosoape, fumau şi se uitau la televizor, la un meci de baseball. Sauna era aproape goală. Mac Carrie sări în bazin. Desigur, nu era apa oceanului în care se scaldă acum Stavinski, dar nici aici nu era rău. Mac Carrie se destinse şi, cu mişcări leneşe, străbătu tot bazinul.

Mac Carrie nu ştia că, peste exact zece ore, şeful departamentului rus al CIA, Daniel Cooper, îl va suna acasă şi-i va spune:

— David! Submarinul rus „U-137” s-a împotmolit la mică adâncime în arhipelagul Karlskrona.

Capitolul 21

Declaraţia Guvernului suedez
Către Guvernul Uniunii Sovietice

La 27 octombrie 1981, s-a descoperit că submarinul sovietic, cu numărul de bord „U-137”, se află în apele teritoriale suedeze. Acesta s-a împotmolit în imediata apropiere a zonei de importanţă militară de la intrarea în Hosefiord, arhipelagul Karlskrona.

La 28 octombrie, Guvernul Suediei a transmis ambasadorului sovietic un protest împotriva încălcării grosolane a suveranităţii Suediei.

La 28 octombrie, guvernul a însărcinat pe comandantul Forţelor Armate ale Suediei, să facă cercetări asupra cauzelor şi împrejurărilor intrării submarinului sovietic în apele teritoriale suedeze. În timpul cercetărilor, partea suedeză a anchetat pe căpitanul şi pe ofiţerul timonier al submarinului şi a făcut o inspecţie la bordul vasului. Cercetările au arătat că este exclus ca erorile de navigaţie să fie principala cauză a pătrunderii pe teritoriul suedez.

Pe baza acestor cercetări, Guvernul Suediei a ajuns la concluzia că echipajul submarinului sovietic a pătruns premeditat pe teritoriul suedez, în scopul desfăşurării unor operaţiuni interzise. Guvernul suedez se vede obligat să constate, cu uimire şi indignare, faptul că submarinul, eşuat în apropiere de Karlskrona, are la bord unul sau mai multe focoase nucleare. Cercetările au arătat că în partea din faţă a submarinului, se află elementul nuclear uraniu 238.

Luând în considerare gravitatea extraordinară a celor petrecute, guvernul Suediei a cerut guvernului URSS explicaţii imediate privind existenţa armei atomice la bordul acestui submarin. Guvernul URSS a ignorat cererea guvernului suedez de a clarifica problema. Guvernul Suediei se vede obligat să interpreteze această atitudine ca o dovadă a faptului ca URSS nu poate nega existenţa armei atomice la bordul submarinului. Guvernul Suediei cere Uniunii Sovietice să înceteze astfel de încălcări grosolane ale suveranităţii Suediei şi a principiilor fundamentale ale dreptului internaţional.

Stockholm, 5 noiembrie 1981

Capitolul 22

De ce are nevoie o femeie de treizeci şi patru de ani pentru a fi fericită? De glorie? De adoraţia mulţimii? De rolul principal într-un film produs la Hollywood şi de chipul ei în spoturile publicitare? De vile pe malul mării Mediterane, în Mexic şi la Beverly Hills? De cinci, opt, douăzeci şi trei de amanţi, fiecare cu avion personal, limuzină de ultimul tip şi iaht?

Sau îi trebuie doar un bărbat, unul singur?

Întinzându-se comod în pat, Virginia zâmbi acestor gânduri. Simţea că fericirea o luminează pe dinăuntru. Avusese un vis minunat. Se făcea că născuse un copil, un băieţel frumos, cu ochi negri, care semăna cu ea şi cu Stavinski. Băieţelul alerga printr-o grădină şi încurca mereu cuvintele englezeşti cu cele ruseşti.

Imediat după ce se trezi, îşi îndreptă privirea spre Stavinski, care stătea lângă ea. Corpul lui emana căldură, trăsăturile îi erau acum destinse, iar Virginia încerca să ghicească cum arătase înainte de operaţia estetică. Şi dacă vor avea cu adevărat un copil, cu cine va semăna? Cu Stavinski cel de dinainte sau cu cel de după operaţie?

Stavinski îi mărturisise în acea seară că nu se va mai întoarce în Rusia şi că va reveni la figura lui de dinainte. Îşi va deschide un laborator de proteze dentare şi îşi vor cumpăra casă. Ea era de acord cu tot ce spunea bărbatul. Da, numai că nu e nevoie să se opereze din nou. Îi plăcea chipul pe care îl avea.

Ţârâitul telefonului îi întrerupse gândurile. Întrebându-se cine poate fi atât de dimineaţă, Virginia ridică receptorul.

— Alo?

— Scuzaţi, spuse un glas cunoscut, pot să vorbesc cu domnul Williams?

Era Mac Carrie; îi recunoscuse glasul şi acum, derutată, nu ştia ce să facă.

— Alo! insistă glasul lui Mac Carrie. Mă auziţi? E camera domnului

Williams?

Stavinski deschise ochii. Virginia acoperi receptorul cu palma şi spuse în şoaptă:

— E Mac Carrie.

— La naiba! făcu Stavinski şi luă receptorul. Alo! Da, eu sunt. Nu, nu pot. Ascultă-mă, David, am terminat cu treaba asta, nu? Acum mi-am schimbat planurile: rămân în America. Da, e aici, dar nu vom merge nicăieri. Nu.

Aproape că trânti receptorul în furcă. Virginia îl privi întrebător, iar el spuse:

— Vor să mergem imediat în Rusia. Să aştepte! Vino, şopti Stavinski şi o trase spre el.

Capitolul 23

Peste trei ore, în faţa hotelului *Ambasador* din Sarassotas se opri un taxi. Mac Carrie plăti şoferul şi intră să îl caute pe Stavinski. Portarul îi spuse că soţii Williams pot fi găsiţi fie la bazinul de înot, fie pe plajă, fie au plecat cu maşina la plimbare. La bazinul acoperit, Mac Carrie găsi câteva femei aproape goale, cu pielea bronzată şi cu ochii lascivi. În bazin, chiar în apă, se afla un bar. Puteai bea un pahar de gin tonic, un cocktail sau orice-ţi trecea prin cap fără a mai ieşi din apă. „Cum să convingi un om”, se gândi Mac Carrie, „să părăsească raiul de aici pentru a pleca în Rusia, la frigul de acolo, la KGB şi la alte asemenea minunăţii? Cu atât mai mult cu cât are bani şi o femeie frumoasă lângă el”. Nu erau nici pe plajă. Mac Carrie se îndreptă spre chei, unde erau acostate o mulţime de iahturi. Îi găsi chiar la marginea cheiului, într-o cafenea. Trupurile lor nebronzate se deosebeau de ale celorlalţi.

— Bună ziua, spuse Mac Carrie şi se aşeză. Minunată vreme în Florida, nu? Coca-Cola şi stridii, adăugă el spre chelner, după care se întoarse iarăşi spre Stavinski şi Virginia.

Femeia era tulburată, iar chipul lui Stavinski nu exprima nimic încurajator. Mac Carrie înţelese că urmează o discuţie grea:

— Uite ce e, prieteni… Eu ştiu că oaspetele neinvitat e mai rău ca tătarul, cum se spune în Rusia. Şi tare aş vrea să nu vă stric clipele de odihnă. De aceea am să vă povestesc totul aşa cum este. Exact acum două luni, la Moscova, corespondentul ziarului *Washington Herald* l-a întâlnit întâmplător, în cimitirul Novodevicie, pe adjunctul Marelui-Stat Major al URSS, colonelul Iurîşev. Acesta i-a spus că vrea să fugă din ţară. Pentru a fugi, pentru ca noi să-l scoatem din URSS, el este gata să ne

transmită secretele comandamentului sovietic. Colonelul a stabilit şi data fugii: la începutul lui octombrie, când la ţărmul Suediei urma să naufragieze un submarin sovietic. Atunci, Iurîşev urma să plece în concediu în regiunea Kirov şi, în cursul concediului, să aştepte un semnal de la noi. De aceea, în prima jumătate a lui octombrie, noi am stat ca pe ace şi am aşteptat acest submarin. Submarinul nu a apărut şi am crezut că totul s-a dus de râpă. De aceea v-am dat drumul. Dar azi-noapte, submarinul a apărut. S-a împotmolit în apele teritoriale suedeze. Comandantul spune că este o întâmplare, că s-a defectat aparatura de bord şi aşa mai departe. Însă noi ştim că este o minciună planificată cu două luni înainte, deşi nimeni nu ştie de ce. Ştie Iurîşev, dar nu ştie numai asta, ştie toate planurile militare ale URSS. Iar Iurîşev seamănă perfect cu dumneata, Roman, priveşte!

Mac Carrie scoase din buzunar plicul cu fotografiile autenticului Iurîşev, făcute de Stevenson la cimitirul Novodevicie.

— Astăzi, în lume există un singur om care să-l poată scoate pe Iurîşev de acolo. Acela eşti dumneata. Toată operaţiunea este pregătită, toate documentele sunt în mâinile noastre, numărătoarea inversă a început. De acum înainte, avem la dispoziţie trei săptămâni, durata concediului lui. Asta-i tot, acum ştiţi despre ce este vorba. Sigur, e greu să pleci în Rusia, şi să renunţi la soare, la ocean şi la celelalte, dar acum două luni aţi fost de acord. Nu avem timp să căutăm pe altcineva în loc. Întreaga operaţiune depinde de dumneata.

— Degeaba ai venit, David, spuse Stavinski. Acum două zile ne-aţi dat drumul, ne-am achitat. Nu mai avem nici un fel de obligaţii faţă de voi. O să spui că a trecut doar o zi, dar, uneori, într-o zi se poate întâmpla ceea ce aştepţi o viaţă. Iar cu mine s-a întâmplat. O iubesc pe femeia aceasta şi de dragul ei voi rămâne în America. Vă spun şi mai clar: o iubesc de o lună, din momentul în care am văzut-o, dar până alaltăieri am aparţinut vouă. Alaltăieri am desfăcut contractul. Şi de atunci nu vă mai aparţin. Nu v-am înşelat atât timp cât am avut un contract cu voi, acum n-o înşel nici pe ea. E logic, nu? Pe de altă parte, în şaizeci de ani a încăput pe mâna ruşilor jumătate de lume: din China până în Iugoslavia, din Vietnam până în Nicaragua. Iar voi tot bâjbâiţi după planurile lor? Dacă vreţi să le aflaţi planurile, citiţi-l pe Lenin, la el e scris totul: răsturnarea guvernelor capitaliste din întreaga lume. Deci, nu merg. Haideţi să mâncăm creveţi, cât mai sunt. Când ruşii vor ajunge aici, totul se va termina. Dar până atunci... Am devenit şi eu american, vreau să trăiesc ziua de azi. *Carpe diem!* În sănătatea ta!

Stavinski îi turnă vin italian, dar Mac Carrie împinse paharul într-o parte.

— Vezi, Roman, s-ar putea ca tot ce spui tu să fie adevărat. Dar nu uita că, dacă ruşii vor veni cu adevărat, America se va sfârşi nu numai pentru americani. Se va sfârşi şi pentru tine şi pentru fiica ta. Sper că înţelegi că ruşii îi vor suprima în primul rând pe ruşii emigranţi. În cel mai bun caz, vă vor trimite în Alaska, în Gulag. Dacă o iubeşti cu adevărat pe Virginia şi vrei să te întorci la ea din Rusia, noi o să te scoatem de acolo. A scoate un simplu medic stomatolog e mai simplu decât a scoate un

colonel al Statului-Major. Apoi, ţine minte, America, ţi-a dat cetăţenia când ai fugit din URSS. America ţi-a crescut fiica, iar acum ţi-a dat una dintre cele mai bune femei ale ei. Această ţară are nevoie de tine. Tu ştii ce înseamnă ameninţarea sovietică. Gândeşte-te la asta şi telefonează-mi mâine la Washington. La revedere, Virginia! Vă rog să mă scuzaţi dacă v-am deranjat.

Mac Carrie se ridică şi, fără să se uite înapoi, plecă de-a lungul cheiului. Stavinski şi Virginia se uitau în urma lui.

Capitolul 24

Până seara, Stavinski nu a pomenit de discuţia avută cu Mac Carrie. Nici Virginia. Au plutit departe, în larg, pe un iaht cu pânze, apoi au luat prânzul într-un restaurant cubanez, iar seara s-au oprit la un bar de noapte unde se transmiteau ştirile la televizor.

Stavinski făcu semn chelnerului şi comandă o porţie dublă de votcă pură. Bău paharul până la fund, apoi comandă altul. După cel de-al treilea, Virginia îl opri:

— Roman, ajunge!

Bărbatul o privi în ochi şi întrebă:

— Ştii la ce m-am gândit toată ziua?

— Ştiu.

— Trebuie să plec.

— Ştiu, spuse ea. Trebuie să plecăm.

— Altfel, nu mi-aş putea-o ierta toată viaţa...

— Ştiu, spuse ea. Mergem. Însă vreau... vreau ca tu să te hotărăşti să-mi faci un copil.

— Poftim?

— Sigur vom avea un copil, l-am văzut astăzi în vis. Te rog să nu mai bei mult.

El o privi, neştiind ce să spună. Cu două luni în urmă, ura această ţară pentru că îl ademenise de la distanţă şi apoi îi ruinase viaţa, iar el

voise să o trădeze, să dea în vileag KGB-ului scopul venirii lui în Rusia.

Deja începuse să plătească pentru această trădare: se despărţise de fiica sa, îşi transformase chipul, se înmormântase pe sine însuşi. Pentru că voia să trăiască; să trăiască, nu să vegeteze. Însă această femeie, atât de asemănătoare cu mama lui în tinereţe, a întors totul pe dos. Fireşte, acum nu mai poate fi vorba de nici un fel de trădare, de nici o colaborare cu KGB-ul. Acum are ce apăra în America de tancurile sovietice. Aici are o femeie pe care o iubeşte şi... va avea un copil. Deja e o întreagă familie, e America sa în America! Pentru asta are de ce să meargă în Rusia. Apoi se va întoarce cu ajutorul celor de la CIA şi va veni din nou cu Virginia pe această plajă.

— Ştii, spuse el, te iubesc. Te iubesc foarte mult. Şi te vreau...

— Şi eu.

Capitolul 25

Notă informativă privind submarinul sovietic

Stockholm, 6 noiembrie, Agenţia Reuter

Redăm mai jos cronologia principalelor evenimente petrecute din momentul avariei submarinului sovietic „U-137” în apele teritoriale suedeze.

27 octombrie – un submarin sovietic de patrulare se împotmoleşte între insulele din apropierea bazei maritimo-militare baltice din Karlskrona.

28 octombrie – în decurs de douăsprezece ore, Forţele Armate ale Suediei nu reuşesc să găsească submarinul. Apoi, acesta este observat dintr-un vas pescăresc suedez. Ministerul Afacerilor Externe al Suediei trimite două proteste ambasadorului sovietic în legătură cu intrarea abuzivă în apele teritoriale suedeze. Forţe ale marinei militare sovietice se îndreaptă spre locul evenimentului.

29 octombrie – Suedia denunţă declaraţia ambasadorului sovietic conform căreia pătrunderea vasului în zona interzisă s-a petrecut ca urmare a unei erori de navigaţie. Guvernul dă dispoziţie să se facă o cercetare oficială, inclusiv o anchetare a căpitanului submarinului, Piotr Guşcin.

30 octombrie – Guşcin refuză să părăsească submarinul şi declară că va face depoziţii numai în prezenţa consulului sovietic. Doi diplomaţi sovietici se îndreaptă către Karlskrona, dar nu sunt admişi pe teritoriul bazei militare.

31 octombrie – condiţiile atmosferice se înrăutăţesc şi submarinul se înclină într-o parte. Guşcin transmite că aşteaptă noi indicaţii şi refuză, ca şi înainte, să părăsească submarinul.

2 noiembrie – după primirea indicaţiilor de la Moscova, Guşcin se urcă la bordul unui cater suedez şi dă declaraţii experţilor militari suedezi. Timpul se înrăutăţeşte şi echipajul submarinului dă semne de alarmă. În condiţii de vânt puternic, două remorchere suedeze tractează „U-137” dintre stânci şi îl transportă în radă.

4 noiembrie – Moscova transmite pentru prima oară că „U-137” a eşuat din cauza sistemului de navigaţie. Specialiştii Ministerului Apărării al Suediei transmit informaţia secretă că în apropierea locului avariei submarinului au fost descoperite urmele trecerii unor torpile antisubmarin.

5 noiembrie – Primul ministru Thorbern declară că, după toate probabilităţile, submarinul avea la bord încărcătură nucleară.

6 noiembrie – submarinul „U-137” este transportat de către remorcherele suedeze în apele neutre.

Partea a doua
Kamikaze

Prolog

Moscova
Strict secret
Telegramă cifrată

În legătură cu ordinul dumneavoastră nr. SS939/7 de a afla numele pacienţilor doctorului stomatolog Robert Williams din oraşul Potomac, statul Maryland, raportez:

Pretinzându-se medic stomatolog, concurent al doctorului Williams, agentul nostru a reuşit să angajeze (pentru trei sute de dolari) doi infractori de origine cubaneză, care au pătruns în biroul doctorului Williams, birou închis pe timpul călătoriei de nuntă a doctorului, şi i-au luat cartoteca. Apoi, cartoteca a fost pusă la loc, fără să rămână urme de furt. Studierea cartotecii doctorului Williams a arătat că, printre clienţii acestuia se numără senatorii S. MacWain şi D. Jeninson, congresmanii M. Walter şi D. Parckson, funcţionari de diferite ranguri ai Departamentului de Stat. Accesul la fiecare dintre aceştia ar avea o importanţă uriaşă pentru spionajul nostru.

Vă rog să luaţi toate măsurile posibile pentru racolarea doctorului Williams. Însemnătatea acestei acţiuni este greu de determinat prin implicaţiile ei.

Rezoluţie
Către şeful secţiei turistice, colonelul Orlov

Urmăriţi personal executarea racolării doctorului Williams. Răspundeţi personal.

Prim-locţiitor al preşedintelui KGB al URSS,
general Semion Ţvigun

5 noiembrie, 1981

Capitolul 1

Maiorul Neznacinîi se afla în holul Institutului de Teatru din Moscova şi se uita cu o figură acră la studenţii care treceau pe lângă el.

Sunase de intrare de douăzeci de minute, iar trântorii ăştia de-abia, de-abia se târâiau spre institut. Aveau feţele buimace de somn; fetele fumau, toţi purtau blugi, scurte din piele şi îşi aruncau hainele în cuier fără să le scuture de zăpadă. Apoi se împrăştiau prin sala de curs, perechi-perechi.

Pe vremea lui… Iar acum, până şi băieţii merg doi câte doi. Ce dracu', or fi poponari? Maniera asta a lor de a merge îmbrăţişaţi îl irita pe Neznacinîi. Cu zece ani în urmă, terminase şi el facultatea de drept. Nu fusese o perioadă prea uşoară pentru el. Mergea la cursuri în nişte pantaloni peticiţi şi mânca aproape numai cartofi. Ca să se întreţină, lucra

pe un motostivuitor la gară, iar vara, ca toţi studenţii universităţii, mergea la munca câmpului… Ah, ce i-ar plăcea să-i vadă pe studenţii ăştia atât de spilcuiţi, cărând prin ploaie, plini de noroi, saci cu cartofi!

Mai rău era că nici Olea Mahova nu mai apărea! Neznacinîi se uită la ceas. Nouă şi douăzeci şi trei! Înseamnă că şi-a pierdut timpul degeaba. Peste şase ore urma să aterizeze familia Williams. Încă de la începutul lui octombrie le aprobase vizele şi toată operaţiunea era pregătită. Ca un regizor, Neznacinîi făcuse repetiţia generală înainte de premieră, folosindu-i pe toţi colaboratorii şi fără să uite nici un detaliu.

Era atât de încordat, încât ar fi fost în stare să-i întâmpine la scara avionului cu flori. În sfârşit, veneau după ce întârziaseră atâta timp. Dracu’ ştie pentru ce, că doar n-are să se apuce să-i întrebe de ce au întârziat! Ăsta era necazul în meseria lui. Te pregăteşti, nu dormi nopţile, îţi toceşti creierii cu şmecherii, cu capcane, iei în calcul toate situaţiile posibile, întrerupi de la treabă oameni foarte ocupaţi, pictori, artişti de tot felul, medici, savanţi, vorbeşti cu ei cum şi unde să-i primească pe nişte magnaţi ai petrolului din Texas, iar blestemaţii ăştia de texani – poftim! nu vin! Spectacolul se suspendă, pregătirea minuţioasă, făcută cu multe sacrificii, se duce pe apa sâmbetei, iar tu, ca un câine turbat, mergi acasă şi-ţi descarci nervii pe nevastă. Iar pe şef îl doare în cot că Williams, Smith sau Jones a hotărât să-şi amâne călătoria. Şefului trebuie să-i faci planul de racolări de noi agenţi, altfel nu primeşti nici premii, nici avansări, nici steluţe noi pe epoleţi.

Pe urmă, când te aştepţi mai puţin, primeşti un mesaj cifrat de la Washington: vine familia Williams. Ziua nu e bine aleasă: 6 noiembrie.

Tot KGB-ul este mobilizat pentru păstrarea ordinii în zilele sărbătoririi Revoluţiei din Octombrie. A doua zi, în centrul Moscovei, vor fi tot atât de mulţi KGB-işti cât şi miliţieni: şase mii două sute, o treime din divizia Dzerjinski. Şi peste tot, numai şefime.

E greu de crezut că vreun disident nebun rămas nedescoperit, ori vreun evreu protestatar să mai poată scorni vreun tertip, să mai scoată vreo pancartă din sân ori o sticlă cu benzină ca să îşi dea foc în faţa străinilor prezenţi. Fireşte, nu asta era grija lui Neznacinîi, alte departamente se ocupau de treaba asta. Toţi disidenţii, evreii protestatari şi nemţii de dincolo de Volga, care trezeau bănuieli, erau puşi sub control, dar parcă poţi ghici ce ţine sub haină un pletos din ăsta ochelarist? Poate că mâine are să vină cu o bombă în Piaţa Roşie, iar alături de el se nimereşte un străin cum e Williams ăsta.

Drace, unde-i idioata asta de Mahova? Ce era mai rău e că ea nu ştia nimic despre venirea familiei Williams şi despre începerea operaţiunii.

Însuşi Neznacinîi aflase doar cu o zi înainte de venirea telegramei cifrate de la Washington, când primise de la *Aeroflot*, lista pasagerilor de pe ruta Bruxelles-Moscova.

Şi, în ultimele trei zile, Olea nu dormise la cămin şi nici nu fusese la institut. Neznacinîi telefonase la Decanatul Facultăţii de Actorie, iar la cămin îi lăsase un bilet, dar ea parcă intrase în pământ. Ştiind-o deja de un an pe Mahova, Neznacinîi nu se îndoia că iar îşi petrece zilele şi nopţile la vreun bărbos pictor sau fotograf.

Subţirică şi înaltă, cu coapse înguste, cu sânii mici, cu plete blonde curgându-i pe umeri, cu ochii mari, albaştri şi cu o feţişoară de copil, îngloba în ea acea forţă magică a ispitei sexuale. Era o mâncătoare de bărbaţi, evident. Nu era bărbat care să rămână indiferent în faţa ei.

Parcă în interiorul trupului ei, bătea însuşi pulsul sexualităţii, iar Mahova era doar un recipient ce deţinea această forţă demonică.

Şeful secţiei franceze, maiorul Gasparian, când o văzuse pe Mahova, plescăise din buze şi-i propusese lui Neznacinîi orice schimb vrea el: trei, cinci, ori câte prostituate ar vrea el de la secţia franceză, în locul Mahovei.

Dar Neznacinîi nu fusese de acord. Era „cadrul" lui, comoara lui. Cu un an în urmă, în hotelul *Ucraina*, el cu mâinile lui o scăpase pe Mahova de un canadian de treizeci de ani. Plângând în hohote, ea îl implorase să nu spună nimic celor de la institut. Era dispusă să facă orice, numai să nu se afle nimic la institut. Venise de undeva, din Siberia, şi intrase fără pile la cel mai bun institut de teatru din ţară. Şi ce concurs fusese: patruzeci şi şapte de candidaţi pe un loc!

De la institut, avea cale liberă spre cinematografie şi spre toate teatrele moscovite. Şi, deodată, după două săptămâni de la începerea cursurilor, KGB-ul o surprindea într-o cameră de hotel, într-o situaţie prea puţin decentă, cu un canadian. Asta însemna exmatricularea de la institut şi o pată neagră în cartea de muncă, aşa încât nu mai putea fi primită nici măcar într-un cămin cultural. Îşi distrusese viaţa!

De aceea nu fusese nici o problemă pentru Neznacinîi, să facă din ea agent KGB. Ar fi putut atunci şi oricând să se culce cu ea. Pentru ea era floare la ureche, chiar îl ademenise cu fusta intenţionat ridicată mai mult decât trebuie. Dar el o evitase.

— Dumneavoastră nu aveţi nici un fel de sentimente! Oare chiar sunteţi însurat? Îl întrebase o dată.

Nu-i nimic, o dată şi-o dată avea să-i arate el ce „sentimente" are.

Ştia foarte bine că, dacă se va culca cu Mahova, îşi va pierde toată puterea asupra ei. Cu două luni în urmă, Michael Lenchardt, preşedintele unei firme de construcţii din Toronto, amânase de trei ori plecarea din Moscova şi de fiecare dată plătise în valută încă un bilet. L-ar fi plătit şi pe al patrulea, dacă Olea nu ar fi trebuit să facă o pauză din cauza menstruaţiei. Însă biletele erau un fleac. Lenchardt avea să plătească KGB-ului şi mai mult – nu în bani –, pentru plăcerile de la Moscova. Dar, deocamdată, el nici nu regreta, ci visa să vină din nou la Moscova.

Însă acum are de aşteptat. Mahova va trebui să-l deservească pe Robert Williams. Dar unde poate fi? O va da afară din institut! Neznacinîi urcă nervos la etajul doi. Trebuia să verifice, poate că Mahova trecuse pe lângă el fără să o observe. Prin uşa întredeschisă, se uită în amfiteatru la studenţii care repetau scene din piesa *Un tramvai numit dorinţă.*

Neznacinîi se convinse că Mahova nu se află printre studenţi. Închise uşa, aprinse o ţigară şi se întoarse în hol. Ce era de făcut?! Trecuse jumătate de oră, holul şi coridoarele institutului erau aproape pustii, iar tipa nu apăruse încă.

Iar el avea o zi atât de încărcată! Încă de dimineaţă, trebuia să meargă la Inturist, să verifice dacă totul era în regulă, cu aparatura de

ascultat, din camera unde urma să locuiască familia Williams, apoi trebuia să se întâlnească cu regizorul Dimitri Lasadze.

În aceeaşi clipă, un taxi opri la intrarea principală a institutului şi din maşină sări Olea Mahova, într-o blană neagră de oaie şi cu o şăpcuţă cochetă, tot din blană.

Neznacinîi zâmbi posac. Ghicise: după buzele umflate, întredeschise, după culoarea palidă a feţei şi după mersul ţeapăn, se vedea că nu se ridicase din patul cine ştie cui vreme de câteva zile, iar acum venise la institut numai pentru că era vineri şi avea oră cu marele Tabakov.

Alunecând pe zăpadă, Mahova intră în clădire şi începu să alerge pe holurile pustii, scoţându-şi din mers blana şi căutând din ochi un cuier liber.

— Mahova! o strigă Neznacinîi.

Ea întoarse brusc capul şi, deodată - ah, ce truc de actriţă - ochii îi sclipiră de bucurie.

— Salut! Am fugit, am lecţie de actorie cu Tabakov.

— Ajungi imediat, spuse plat Neznacinîi.

— Dar ce e? Ce s-a întâmplat? întrebă ea cu nevinovăţie, înălţând capul ca o plantă spre soare. Ai răbdare un sfert de oră şi după aceea o să vorbim. Mă omoară Tabakov!

— Te omor eu mai întâi! Stai! N-am timp să aştept. Unde umbli aiurea de trei zile?

— Am fost la o mătuşă. E bolnavă…

— Minţi, spuse calm Neznacinîi. Uită-te la tine. De abia te ţii pe picioare, iar ochii… *fuck you!*

— Cum ai spus? scăpărară ochii Oliei.

A introduce cuvinte englezeşti în limba rusă, era o obişnuinţă printre cei de la KGB, care se ocupau cu străinătatea, în special pentru tinerii locotenenţi care urmau cursul intensiv de limba engleză. Şi Olea urmase acest curs, însă convorbirile ei cu străinii, desfăşurate în pat, se limitau la *more* sau *come in.*

— Uite ce e, îi spuse ferm Neznacinîi. Termini cursurile la două. La ora două şi un sfert trebuie să fii la hotelul *Naţional*. Spui administratorului cum te numeşti şi vei primi cheia unei camere de la etajul doisprezece. Şi ţine minte: din această clipă eşti la lucru. Dacă întârzii un minut, aceasta va fi ultima ta zi de curs la institut, îţi dau cuvântul meu!

— Bine, bine! Dar… Nu pot să mă mut la hotel fără bagaje. Trebuie să merg la cămin să-mi iau un geamantan cu nişte lucruri. Şi nu am bani de taxi. Câte zile trebuie să stau? Cine e persoana?

— Robert Williams vine chiar azi. Ţi-am vorbit despre el.

— Aaa! În două zile, îl dau gata! Numai să-l despărţiţi două ore de soţie.

— Aşa o să facem. Deocamdată, instalează-te la hotel.

— Ultima dată mi-ai promis că ai să-mi faci rost de un rol într-un film. Pentru chestia asta era să ajung în pragul infarctului cu canadianul.

— Am să-ţi fac rost. Rezolvă tu cazul ăsta, şi-ţi fac rost de rol.

— Pe cuvânt de comunist?

— Pe cuvânt de onoare.

— Nu, pe cuvânt de comunist, insistă Olea şi, încet, fără să se grăbească, îşi umezi buzele cu limba trandafirie.

Neznacinîi simţi cum îl străbat fiori pe piept şi mai jos de talie.

— Bine, pe cuvânt de comunist, spuse el fără să vrea.

— Gata, am fugit! Te pup! Dă-mi trei ruble.

Apoi luă fără să se grăbească hârtia de cinci ruble dată de Neznacinîi, se ridică pe vârfuri şi-şi ţuguie buzele, sărutându-l pe gât. Pe urmă, o luă la goană în sus, pe scări.

— Ai grijă, Olea! îi strigă din urmă Neznacinîi. Voi fi acolo la 14,25. Dacă nu te găsesc…

— Vin! Vin! Doar nu sunt idioată! strigă de pe scară Olea, etalându-şi picioarele superbe.

— Proasto, n-ai nici chiloţi pe tine! strigă Neznacinîi.

— Ştiu, n-am reuşit să… hohoti Olea şi dispăru.

Neznacinîi zâmbi amuzat. Bună bucăţică! Ah, ce picioare îl aşteaptă pe domnul Williams…

Capitolul 2

— Atenţie! Aterizează avionul companiei sovietice *Aeroflot*, pe ruta Londra-Bruxelles-Moscova. Pasagerii sunt rugaţi să se deplaseze la ieşirea numărul cinci. Repet…

Vocea catifelată a femeii repetă informaţia în ruseşte, pentru pasagerii din sala de aşteptare a aeroportului Bruxelles, accentuând

incorect şi caraghios cuvintele, dar tocmai acest accent rusesc îi strânse inima lui Stavinski. Intrase singur în capcană. Sigur, îşi amintea ultimul instructaj făcut de Mac Carrie, precum şi fotografia maiorului KGB-ist, Neznacinîi, care se ocupa cu racolarea turiştilor străini. Şi fotografiile celor care îl ajutau. Înainte de plecare, Mac Carrie îl instruise vreme de câteva ceasuri, în privinţa capcanelor KGB-iste, fiindcă şeful departamentului rus CIA dăduse ordin ca Stavinski şi Virginia să fie informaţi în legătură cu tot ce se ştia referitor la sectorul american al KGB-ului. Ceva-ceva tot ştiau ei. Pe acea hartă „secretă" păstrată cu atâta grijă de maiorul Neznacinîi, nu toate cifrele corespundeau realităţii. Unii dintre „finii" lui Neznacinîi avuseseră suficient curaj ca, la întoarcerea în SUA, să vină la CIA şi să povestească tot, adică să relateze cum au fost racolaţi în URSS.

Mac Carrie le dezvăluise Virginiei şi lui Stavinski, întreg arsenalul de procedee folosite de Neznacinîi, arătându-le până şi fotografii cu „atu-ul" său, ispititoarea Olea Mahova.

Iar acum, cele două servicii de spionaj începeau o partidă în care „regele" şi „regina" erau Stavinski şi Virginia. Mac Carrie îl pregătise pe Stavinski pentru această partidă atât cât reuşise, dar înţelegea că nu poate să ghicească toate mutările adversarului. Singurul lucru de care putea fi sigur Stavinski, era că pe 16 noiembrie, în cutia cu numărul 217 din staţia de cale ferată Jaroslav, cutie care se deschidea cu cifrul 141516, îl aşteptau, aşa cum ceruse, două rânduri de documente sovietice, bani pentru prima perioadă de şedere în Rusia şi indicaţii pentru a lua legătura cu CIA-ul în caz de strictă necesitate. Doar atât.

Doamne, nu va mai auzi glasurile plăcute ale stewardeselor şi vânzătoarelor, nu va mai vedea strălucirea vitrinelor parcă spălate cu şampon, dincolo de care se găsea totul, dar absolut totul: radio-receptoare japoneze, porţelanuri chinezeşti, produse cosmetice pariziene, lână scoţiană, încălţăminte italiană, blănuri canadiene, flori şi fructe din Israel, ţigări americane, votcă *Smirnoff* şi sute de feluri de lichioruri, vinuri, coniacuri din întreaga lume. Nu va mai vedea nimic din toate acestea.

Stavinski şi Virginia se aflau în spaţioasa sală de aşteptare a aeroportului din Bruxelles, sală decorată cu flori şi reclame luminoase. La câţiva paşi de ei, se afla sala de îmbarcare, însă cei câţiva paşi care mai erau de făcut, îi păreau lui Stavinski mai lungi şi mai grei decât traversarea Atlanticului. Acolo, dincolo de pasajul de trecere, se afla avionul sovietic TU-L54, capcana lui Stavinski. Doar câţiva paşi şi ajungea la bordul avionului, în mâna puterii sovietice, în altă lume.

Dar dacă dădea peste o stewardesă cunoscută?

Alături, la doar câţiva metri, se aflau uşile care dădeau spre Europa şi micul birou de vamă. Era de ajuns să se apropie de el, să întindă paşaportul american şi... „Vă rog, poftiţi..." Adică poftiţi în Suedia sau în Danemarca, în Australia, Japonia, Noua Zeelandă sau chiar în Jamaica. Ce idiot fusese că nu vizitase aceste ţări! Mac Carrie îi lăsase două zile la Roma, apoi câte trei zile la Paris şi Bruxelles, pentru ca ruşii să rămână cu impresia că familia Williams face o călătorie de nuntă.

Virginia îl apucă uşor de mână şi îl privi în ochi.

„Să mergem”, ar fi vrut să spună Stavinski, însă un rictus provocat de durerea din gât îi schimonosi faţa.

Gâtul îl durea cu adevărat, căci înainte de a pleca de la Paris spre Bruxelles, mâncase vreo douăzeci de îngheţate ca să-şi provoace o amigdalită. Amigdalele i se umflaseră atât de tare, încât acum nu putea nici să vorbească, nici să înghită, nici măcar să fumeze o ţigară. Putea să-l pice cineva cu ceară şi tot nu era în stare să rostească vreun cuvânt, nici în engleză, nici în rusă. În felul acesta, nimeni nu va observa la vamă engleza lui stricată.

Stavinski îşi legă mai bine compresa de la gât, prinsă cu un pansament cât toate zilele, apoi o luă de mână pe Virginia şi ambii făcură cei câţiva paşi care îi despărţeau de Occident.

Rămaseră în urmă, în trecut, vitrinele, vânzătoarele elegante şi întreg Occidentul cu splendorile sale.

Capitolul 3

Teama că în avionul sovietic, vreo stewardesă sau vreun pasager oarecare va exclama din prima clipă, plin de uimire: „O, Stavinski?! De când nu te-am mai văzut!” a fost un fleac în comparaţie cu ceea ce i-a fost

dat lui Stavinski să trăiască în clipa când a păşit în interiorul avionului. Nu era vorba de nici un fel de stewardesă. Jumătate din pasagerii avionului făceau parte din viaţa lui de dinainte, mai precis, din visul vieţii sale de dinainte. Spuma cinematografiei sovietice: actriţe cunoscute, regizori, scenarişti şi operatori cu şi fără soţii, se întorceau cu această cursă dintr-o excursie prin Europa.

Avionul făcea escală doar la Bruxelles, iar pasagerii sovietici nu aveau permisiunea de a coborî din avion (nu din cauza autorităţilor belgiene, ci a conducătorului grupului, secretarul Uniunii Cineaştilor, Grigori Murianov, pe care îl apucase teama că cineva putea rămâne în Occident în ultima clipă). În avion domnea o gălăgie tipic rusească.

— Grişa, am călătorit prin jumătate de lume şi nu am fugit! Ce, ai înnebunit? Noi nu suntem *Balşoi Teatr!* spuse actriţa Ina Krasavina, posacului Murianov. Mi-a mai rămas valută, voiam să-mi cumpăr un *Chanel!*

— Ai cumpărat *Chanel* de la Londra… îi spuse printre dinţi Murianov, fără să o privească.

Fireşte, nimeni nu-l cunoştea, mai bine zis, nu şi-l amintea pe acel reporter, care cândva le călcase pragurile studiourilor. Însă el, Stavinski, îi ştia pe fiecare dintre ei; o dată, chiar băuse cu Volodea Bolşovîi la restaurantul Casei Cinematografiei. Iar acum, mort de frică, străbătu salonul avionului şi se prăbuşi în fotoliul său din rândul şaptesprezece.

O transpiraţie rece îi umezise cămaşa, iar compresa care îi înfăşura gâtul îl împiedica să respire. Trase storul ca să nu rămână cu faţa în lumină şi închise ochii, gândindu-se că acesta e sfârşitul!

Virginia îşi aşeză palma peste mâna lui, fără să spună nimic. Gestul ei şi faptul că nimeni nu-i dădea atenţie, îl făcură să se simtă mai bine. „De fapt”, îşi zise el, „cum ar putea să-mi acorde cineva atenţie, dacă am făcut o operaţie estetică? Sunt altul! Altul! Poate că semăn cu acel Stavinski, dar, pardon, urechile sunt altfel; şi nasul, şi buzele.”

Şi, deodată, îşi dădu seama cât de caraghios fusese. Din gât i-ar fi ieşit un râs nervos, aproape isteric, dacă nu ar fi avut amigdalita. Da, trecuse deja prin prima încercare.

— Atenţiune! se auzi un glas feminin, vorbind în ruseşte. Echipajul avionului TU-L54 vă spune „Bine aţi venit”. Vom decola peste câteva minute. Vă rugăm să vă legaţi centurile de siguranţă şi să nu fumaţi.

TU-L54 rulă spre pista de decolare, se opri, apoi toate turboreactoarele porniră, făcând avionul să vibreze. Stewardesa porni printre rânduri, verificându-le centurile de siguranţă.

Stavinski surâse amar, se legase singur, plecând în închisoarea sovietelor. Însă pasagerii sovietici nu găseau nici o altă semnificaţie gestului de a-şi lega centura de siguranţă.

Numai actorul de comedie Evgheni Mordunov, incredibil de gras, spuse stewardesei:

— Drăguţă, la burta mea nu ajung curelele astea. Va trebui să mă ţii tu în braţe. Hai, vino, drăguţă…

Capitolul 4

Radiograma cifrată trimisă de comandantul submarinului, Guşcin,

venise dimineaţă. Era scurtă, doar câteva rânduri:

Moscova, strict secret
Şefului Marelui Stat-Major, Oparkov

Misiunea a fost îndeplinită. Azi, 6 noiembrie, escortat de nave militare suedeze, am ieşit în apele neutre.

Căpitanul submarinului „U-137”, Guşcin.

Această radiogramă, însemna pentru proiectul „EMMA”, începerea încercuirii Europei cu „grile energetice” submarine, capabile să provoace, la semnale radio, cutremure puternice, ghidate de la o distanţă de 400 de km.

Pentru adjunctul Şefului Marelui Stat-Major al Armatei Sovietice în probleme strategice, colonelul Serghei Iurîşev, radiograma însemna un premiu de 2.000 de ruble, avansarea în gradul de general şi un concediu de douăzeci şi patru de zile lucrătoare.

Colonelul Iurîşev stătea la fereastra cabinetului său, fuma şi privea Moscova cuprinsă de viscol. Iubea acest oraş.

Înzestrat cu o memorie vizuală fenomenală, cunoştea fiecare stradă din oraş, ba chiar şi fiecare casă. Acum se uita la piaţa Arbat, la zăpada spulberată, la oamenii care, ridicându-şi gulerele paltoanelor şi ascunzându-şi chipurile din faţa vântului, se grăbeau să facă cumpărăturile de dinaintea sărbătorilor.

Ca de obicei, în ajunul sărbătorii Revoluţiei, în magazinele Moscovei apăruseră fructe, salam, cârnaţi şi chiar carne congelată de vită. Iurîşev îi privea pe oamenii care mergeau aplecaţi înainte, împovăraţi de sacoşe.

Aceasta era ţara lui, poporul lui, viaţa lui. Grea, amară era viaţa acestor oameni, cu grijile lor mărunte: unde se găseşte lapte pentru copii, carne congelată sau un kilogram de castraveţi. Dar ei trăiau, nu se plângeau. Doar că beau tot mai mult; chiar dacă votca se scumpise, ei tot beau: votcă prefăcută, adică spirt medicinal strecurat prin pâine.

„De veacuri, orice nenorocire a Rusiei e înecată în votcă”, gândi Iurîşev. Orice durere se uită în alcool. Însă el nu putea bea; încercase, dar nu reuşise să stingă în alcool nici măcar o picătură din amarul său.

Cu trei luni în urmă, fiul său de cincisprezece ani, Victor, singurul, iubit până la disperare, laureat al unor olimpiade de matematică, poet în devenire, un băiat care compunea probleme de şah şi încă nu sărutase în viaţa lui nici o femeie, în afară de mama sa, venise acasă dintr-o tabără cu o zi mai devreme şi îşi găsise mama cu un alt bărbat. Nu în pat sub plapumă sau măcar sub un cearşaf, ci jos, pe covor, într-o poziţie obscenă şi perversă.

Băiatul fugise din apartament, iar Galina, îmbrăcată la repezeală cu un halat, îl ajunsese din urmă şi, în genunchi, vărsând lacrimi prefăcute, îl rugase să nu povestească nimic tatălui său. Iar seara, când Iurîşev venise de la serviciu, ea pregătise o cină de sărbătoare în cinstea întoarcerii fiului lor din tabără. Era neobişnuit de iubitoare, grijulie, vorbăreaţă şi supusă. Îi

îmbrăţişa când pe Iurîşev, când pe băiat. Ar fi putut părea o minunată seară în familie, dacă n-ar fi fost tăcerea şi paloarea feţei lui Victor. Iurîşev glumise şi îl întrebase dacă nu cumva s-a îndrăgostit acolo, în tabără. Galina preluase tema din mers şi spusese că e timpul ca Victor să se împrietenească cu o fată, să se întâlnească cu ea şi chiar să devină bărbat. În mijlocul tiradei ei, băiatul se ridicase de la masă şi plecase în dormitor. Peste un minut se auzise o împuşcătură.

Iurîşev alergase în dormitor şi mai apucase să vadă cum trupul băiatului se prăbuşeşte de pe scaun, cu faţa plină de sânge, ţinând în mâna albă pistolul de ofiţer T.T. al tatălui său. În mâna cealaltă avea o coală de hârtie, pe care erau mâzgălite câteva rânduri cu un scris repezit contorsionat:

Tată, să n-o crezi. E o târfă. Am văzut cu ochii mei. Nu pot...

Aici se oprise şi, ţinând pistolul la doi milimetri deasupra sprâncenei drepte, apăsase pe trăgaci.

Iurîşev a declarat că fiul său a decedat în urma mânuirii imprudente a pistolului tatălui său. La serviciu, a primit o mustrare pentru păstrarea incorectă a armei personale. Şi-a alungat soţia de acasă, după ce a forţat-o mai întâi să scrie cu mâna ei tot ceea ce văzuse Victor în acea zi.

Nu o înşelase niciodată în cei şaptesprezece ani de viaţă în comun; o iubise, iar fiul lui înţelesese. El însuşi îşi iubea mama şi se mândrea. Iurîşev remarcase nu o singură dată că are o mamă frumoasă, tânără şi iubită de soţul ei.

Totul se terminase, se năruise într-o singură zi. Şi nu-l ajutase nici alcoolul, nici munca istovitoare, nici modesta şi tăcuta chelneriţă de douăzeci de ani, Tania, cu ajutorul căreia încercase să uite totul.

Moscova însăşi părea că se umpluse cu amintirile sale: aici, pe bulevardul Kroptkim, se plimbase cu Victor. Aici, la bazinul de înot, îl învăţase să înoate...

Iurîşev se întoarse cu spatele la fereastră. Nu putea, nu voia să mai trăiască în oraşul în care fiecare stradă îl chinuia cu amintiri legate de fiul său. În cruntele nopţi fără somn ce au urmat, el a înţeles că nu va rezista acestei vieţi, că nici un fel de muncă, nici studiile de strategie militară şi nici planurile de ocupare a Europei în 24 de ore, sau de ocupare a Chinei în 67 de ore, sau de cucerire a Afganistanului, de pătrundere în Golful Persic şi nici chiar planul „EMMA” nu-i va absorbi toate neliniştile, toată viaţa.

Înainte, totul avea un sens: o făcea de dragul familiei, al carierei, al încrederii în sine, în soţia şi în fiul său. Şi întotdeauna reuşise: la patruzeci de ani, ajunsese adjunctul cu probleme strategice al şefului Marelui Stat-Major.

Însă acum, la ce îi foloseau toate acestea? Înţelesese foarte clar că pentru el nu mai există şi nu va mai exista nici o zi fericită, în acest colţ de lume, unde fiecare piatră, fiecare stradă şi chipul fiecărui copil îi aminteau de Victor. Aici nu avea viitor, viitorul era pentru el o rană sângerândă şi o inimă frântă de durere.

Şi apoi, ce-l mai ţinea aici, în această ţară? Nici surori, nici fraţi, nici părinţi. Într-una din nopţile fără somn, în mintea lui s-a închegat o

hotărâre simplă, care a ajuns apoi să-i cuprindă toate gândurile: Occidentul, America! Câte nu ar fi putut face acolo, ce ar fi putut deveni! Era o altă lume, o cu totul altă lume, începând de la oameni până la străzi şi limba vorbită.

S-a interesat cu aviditate de viaţa americană şi a citit toate cărţile din literatura americană pe care le-a găsit la Statul-Major. Mintea lui pătrunzătoare a trecut dincolo de viaţa actorilor de la Hollywood şi a sesizat un dram din viaţa americană reală, cu şomajul, criminalitatea, grevele, concurenţa acerbă şi teama pentru ziua de mâine. Poate că, dintre sutele de mii de emigranţi potenţiali din URSS, el era singurul care căutase, în limita posibilităţilor sale, mărturii despre laturile negative ale vieţii americane. Şi, găsindu-le, se bucurase.

Tocmai această luptă pentru viaţă, pe care va trebui să o înceapă de la zero, îl va absorbi şi îl va salva. Şofer de taxi, camionagiu, orice, numai să ia viaţa în piept, să poată uita totul, să scape de insomniile ucigătoare şi de amintirile dureroase…

Însă, una este să visezi şi chiar să împărtăşeşti visul unui corespondent american întâlnit întâmplător, şi alta este să pleci, ca acum, în regiunea Kirov şi să aştepţi acolo un semn de la CIA. Nu se îndoia că semnalul va veni. Acum, când Guşcin a împotmolit submarinul în Suedia, lângă o bază NATO, şi toată lumea se întreabă ce caută ruşii acolo, CIA va face tot ce poate pentru a-l scoate pe Iurîşev. Numai dacă acel corespondent a transmis propunerile lui.

Peste cinci minute se închide biroul serviciul secret. „E timpul, Iurîşev”, se îndemnă pe sine. Trebuie să deschidă seiful, să scoată din el toate materialele şi hărţile secrete. Sigur, nu ar strica să se mai uite o dată pe ele, dar ar fi de prisos. Ştia şi fără hartă coordonatele exacte ale gropilor marine din Europa, unde vor fi aşezate „grilele energetice”. Poate să dicteze pe de rost toate datele tehnice ale noii arme seismice.

Păcat numai că nici nu poate să se gândească să scoată din URSS filmul strict secret numit *Proiectul „EMMA”*, făcut special pentru Biroul Politic al CC în studioul de filme militare. Atunci, Occidentul ar fi rămas ca trăsnit: ar fi văzut cu ochii lui cum, într-o bună zi, o serie de cutremure locale ar fi zguduit bazele navale şi aeriene ale NATO, porturile şi capitalele europene. Se vor nărui adăposturile rachetelor balistice, se vor sparge conductele de apă, gaz, canalizare şi întreaga Europă Occidentală va cunoaşte haosul unui cataclism.

Şi atunci, îndeplinind „datoria umanitară de a ajuta ţările sinistrate din Europa Occidentală”, în aceste ţări vor intra trupele sovietice fără nici un foc de armă, fără obuze şi rachete, ci cu aparatură tehnică, medicamente şi staţii electrice mobile.

Un telefon întrerupse gândurile lui Iurîşev.

— Serghei Ivanovici, nu doriţi să treceţi pe la mine, să ne luăm rămas bun înainte de concediu? întrebă glasul cunoscut, puţin răguşit, al şefului Marelui Stat-Major, mareşalul Nikolai Oparkov.

Nici măcar în faţa lui însuşi, Iurîşev nu voia să recunoască faptul că, hotărârea de a fugi în Occident, este legată de acest om, mareşalul Oparkov, tatăl fostei lui soţii. Tocmai prin această înrudire reuşise Iurîşev

să facă o carieră rapidă; dar după moartea fiului, când o alungase pe Galina din casă, era limpede că îşi putea lua la revedere de la carieră. E drept, mareşalul considera că este vorba doar despre o ceartă de familie temporară, accentuată de marea durere a morţii fiului. Mareşalul nu cunoştea adevărata cauză a scandalului, iar Iurîşev nu putea să-i spună bătrânului că fiica sa e o târfă şi o criminală. Mareşalul spera să îşi împace fata cu Iurîşev.

Când Iurîşev nu va mai fi în Rusia, serviciul secret va deschide seiful lui şi va găsi un plic sigilat cu destinaţia *Mareşalului Oparkov, personal.* În plic se află doar două foi de caiet: mărturia Galinei şi bileţelul scris de fiul ei.

Capitolul 5

— În atenţia publicului! A aterizat avionul *Aeroflot* sosit de la Bruxelles. Repet: a aterizat...

Glasul bărbătesc era atât de spart şi de nedesluşit, încât Neznacinîi făcu o grimasă fără să vrea.

Cu un an şi jumătate în urmă, fusese deschisă noua aerogara a aeroportului Şeremetievo, în cinstea desfăşurării Olimpiadei de la Moscova. Era o operă de arhitectură modernă, un templu din sticlă şi oţel al secolului XX. Pereţii transparenţi sporeau senzaţia de spaţiozitate a sălilor. Nichelul barelor de susţinere şi al mânerelor de la uşi lucea ca oglinda. Femeile de serviciu, îmbrăcate în uniforme elegante, din import, traversau sala la intervale regulate, mânuind aspiratoare silenţioase.

Un glas calm, tandru chiar, cu o anumită insinuare nerusească, celestă parcă, anunţa prin radio în engleză, în franceză şi în germană, aterizările şi decolările avioanelor.

Călătorii străini, emanând miros de spray-uri exotice şi purtând geamantane pe rotile, treceau prin săli uimiţi că în Rusia îi întâmpină o deservire de nivel european. Iar când ajungeau la baruri, mirarea lor atingea apogeul: icrele negre se vindeau aici la nişte preţuri incredibil de mici.

Încă de atunci, din timpul Olimpiadei, Neznacinîi ştia foarte bine că tot belşugul şi toate preţurile erau un truc, pentru ca turistul venit din Occident să-şi schimbe de la primul pas impresiile şi să i se arate că zvonurile privind greutăţile alimentare din URSS sunt pură propagandă antisovietică.

A înţeles că, imediat după închiderea Olimpiadei, bogăţia va dispărea. Acum, de fiecare dată când venea la Şeremetievo să întâmpine turişti americani, avea un sentiment de ciudă şi amar. Hai, nu mai sunt icre de 70 copeici sau pateuri de gâscă, dar ce s-a întâmplat cu glasul acela dulce, nepământean? De ce l-au schimbat cu glasul acesta metalic şi răguşit? Şi de ce femeile de serviciu cu fundul de doi metri pătraţi nu mai poartă uniformele acelea albe, ci sunt îmbrăcate, ca toate femeile de serviciu, în nişte halate urâte, cenuşii? Şi de ce aspiratoarele lor, silenţioase altădată, zbârnâiau acum ca nişte motoare de avion? Şi de ce personalul de serviciu atârnă lacăte la toate uşile încăperilor?

— Of, harababura noastră rusească! îi spuse el Ludmilei Zvonareva, ghida Inturist-ului, care, ca şi Neznacinîi, venise să întâmpine familia Williams.

Se aflau la un bar şi beau ceai cu tartine uscate, făcute alaltăieri.

Frumoasa Ludmila Zvonareva, o şatenă scundă, la vreo patruzeci de ani, vioaie, veselă, fardată cu produse din import, îmbrăcată într-un *deux-pieces* bej, ştia trei limbi străine şi era socotită un foarte bun ghid al Inturist-ului şi informatoare a KGB-ului. Nici un turist străin n-ar fi putut crede că Ludmila Zvonareva scria pentru KGB rapoarte lungi şi amănunţite, cu caracterizări psihologice ale turiştilor de sub tutela ei.

— Nu prea sunteţi în apele dumneavoastră, tovarăşe maior. Cred că din cauza serviciului; acum sunt turişti puţini... Mă gândeam la cei... de care avem nevoie.

— Aici este problema, răspunse Neznacinîi. Când erau mai mulţi, aveai de unde alege. Dacă scăpai unul, nu era nimic, urmau alţii la rând. Dar acum nu sunt... Însă planul de racolări nu îl micşorează nimeni. Economic planificat, ce mai! Sparge-ţi capul şi fă norma, care e la fel de mare ca acum trei ani. De aceea Williams trebuie luat din scurt din prima zi, mai ales că e o figură deosebit de interesantă.

Neznacinîi sublinie cuvântul „deosebit”; Zvonareva n-avea nevoie să ştie mai mult.

În sala de control vamal, cineaştii ruşi veniţi din Occident se înghesuiau gălăgioşi şi smulgeau de pe banda rulantă bagajele lor uriaşe, burduşite cu lucruri din Occident. În afară de geamantane, mai aveau sacoşe de mână, pachete, cutii, saci de voiaj.

Făcând economie la hamali, târâiau toate bagajele până la masa de control vamal. Neznacinîi şi încă trei dintre colegii săi, de la secţiile belgiană, franceză şi engleză ale KGB-ului, se aflau în cămăruţa „de serviciu”, în spatele sticlei fumurii. Recunoscură câteva personalităţi celebre: Bondarciuk, Bsytalov, Buriaev, Solovei, Mordunov, Krasavina. Lor nu li se deschideau bagajele şi nici măcar nu li se verificau documentele, iar starurile rămâneau convinse de puterea gloriei lor. Într-adevăr, cine nu-l cunoştea pe vestitul comic Mordunov? Hazul ar fi fost, ca el sau oricare dintre colegii lui, să apese pe butonul roşu de la pupitru din încăperea „de serviciu”, şi la masa vameşilor s-ar aprinde o luminiţă roşie, nevăzută de călători. Atunci să te ţii control! Indiferent că eşti actor cunoscut ori altceva, eşti „puricat” în amănunţime.

Dar o asemenea comandă nu veni, aşa că grasul Mordunov înşfăcă în fiecare mână câte un geamantan burduşit şi câte o geantă, iar sub braţ un covor făcut sul şi, gâfâind caraghios, ieşi afară, unde îl aştepta soţia şi doi copii.

În spatele cineaştilor ruşi urmau străinii: un scriitor belgian prosovietic (Vasea Sobinov, şeful secţiei belgiene a KGB, apăsă butonul alb, iar la masa vameşilor se aprinse o luminiţă albă, ceea ce însemna „verificare superficială”). Apoi doi comercianţi francezi, câţiva englezi şi, în sfârşit, la capătul coridorului de sticlă apăru perechea mult aşteptată, soţii Williams.

Cei doi păşeau pe coridor cu grijă şi curiozitate. Neznacinîi zâmbi: aerogara frumoasă, nouă, cu adevărat europeană, le zdruncină acum convingerea că au venit într-un bârlog de urşi şi că vor întâlni la fiecare pas sârmă ghimpată şi KGB.

Întinse deja mâna spre butonul alb, să-i dea semnal vameşului să-i

lase să treacă fără probleme, dar văzu că gâtul lui Robert Williams este înfăşurat într-o eşarfă de sub care se vedea un bandaj alb de tifon. Se gândi o clipă, după care apăsă butonul albastru şi vameşul ridică imediat receptorul:

— Ce are ăla înfăşurat în jurul gâtului? spuse Neznacinîi în microfon.

Şi auzi cum vameşul îl întreabă pe Williams în engleză, ţinând în mână documentele:

— Ce aveţi la gât, domnule Williams?

Williams deschise gura, bâiguind ceva nedesluşit, dar interveni soţia lui cu umor:

— Tu să taci, scumpule! A răcit, continuă ea întorcându-se spre vameş. La Bruxelles era o vreme groaznică, plus că a băut whisky cu gheaţă.

„Minunat”, se gândi Neznacinîi, „te vom doftorici. Iată un motiv să faci cunoştinţă cu unul dintre medicii noştri.” Apăsă butonul de legătură cu cabinetul medical şi ordonă medicului:

— Olga Victorovna, imediat la vamă! Vedeţi ce are americanul la gât şi băgaţi-i în cap că are ceva deosebit de grav. Cu ocazia asta, să-i scoateţi bandajul.

Prin sticla fumurie, văzu cum Virginia se face palidă la apropierea medicului şi spune:

— O, nu! N-avem nevoie de doctor! E o răceală obişnuită!

— Nu vă faceţi probleme, spuse Olga Victorovna într-o engleză aproximativă. Serviciul medical este gratuit. Veniţi cu mine la cabinetul medical.

În acest moment, sări cu gura şi Zvonareva, ciripind veselă şi vioaie:

— Familia Williams? Bine aţi venit! Sunt translatorul şi ghidul de la Inturist. Examinarea medicală este o simplă formalitate. Dar dacă doctorul spune că trebuie să vă însănătoşiţi… Medicii noştri sunt foarte buni şi totul este gratuit…

La cabinetul medical, Robert Williams deschise gura cu greu şi se văzură, într-adevăr, amigdalele inflamate. Nu se arătă deloc neliniştit când o soră îi scoase bandajul de tifon şi îi puse o nouă compresă. Olga Victorovna îi prescrise doctorului Williams aspirină şi gargară. O mai sfătui pe Ludmila să îl ducă neapărat a doua zi la clinică. Nu are temperatura prea mare (treizeci şi şapte cu doi), dar poate creşte pe timpul serii, iar la Moscova e periculos, fiind ger…

Zvonareva îi conduse pe soţii Williams la o maşină. În urma lor mergea hamalul, ducând căruciorul de bagaje: doar două geamantane.

Capitolul 6

Chiar dacă vă întoarceţi acasă dintr-o deplasare destul de scurtă, vi se pare că în oraşul din care aţi lipsit o vreme trebuie să se fi întâmplat ceva. Şi, fără să vreţi, căutaţi cu privirea semnele unor eventuale evenimente.

Stavinski nu mai fusese la Moscova de şase ani. În primii trei ani, Moscova îi apăruse în vis: străzile, pieţele, parcurile, parfumul de liliac de la ferestrele caselor din cartierul lui, praful verii, bulevardul *Tverski,* forfota tinerilor pe strada *Gorki*. În nopţile pustii petrecute în Portland, sufletul său survola jumătate din globul pământesc şi hoinărea pe străzile Moscovei; în vis, Stavinski vedea lucruri pe care înainte nu le observase: un gard de fier forjat, o poartă mai deosebită, o vilă veche de cărămidă…

Acum, Stavinski mergea aievea prin trecutul său. Maşina Volga a Inturist-ului străbătea bulevardul Leningrad. Ludmila Zvonareva, întoarsă pe jumătate spre Stavinski şi Virginia, sporovăia despre faptul că, pe aceste locuri, acum douăzeci de ani, erau numai bălării. Stavinski aproape că nu asculta trăncăneala ei. Moscova, Moscova cea adevărată, nu cea din vis, se afla în faţa sa!

Curând, un nou sentiment îi cuprinse sufletul ca într-o gheară: supărarea. Volga şi Jiguli erau singurele maşini. Cocoşaţi de suflul vântului şi al zăpezii, oamenii cărau gâfâind genţi şi plase burduşite. Toţi aveau paltoane cenuşii, negre, feţe posace…

— Cred că e de-ajuns, deocamdată, spuse Zvonareva. Ferestrele de la camera dumneavoastră dau spre Manej şi spre Piaţa Roşie. Mâine veţi vedea parada! E foarte interesant! Însă mâine toate muzeele sunt închise, nici măcar nu ştiu ce să vă propun. Poate că ar fi bine să mergem în vizită la un pictor cunoscut. Vreţi? Vor veni actriţe, scriitori…

Virginia se uită în ochii lui Stavinski.

Deodată, Stavinski simţi aproape cu violenţă că nu are nevoie de această Moscovă, nici de această stradă *Gorki*, pe care o visase trei ani la rând, nici de acel pictor, mai mult ca sigur informator KGB.

Nu, nu are nevoie nici de Rusia spulberată de vânt, nici de America cea vrăjită, ci de această femeie atât de asemănătoare cu mama lui. Dar

aceste două ţări parcă s-au vorbit să i-o ia pe Virginia. Au mai rămas zece zile până la despărţire, iar prima e deja pe sfârşite.

Capitolul 7

De nouă ani, de când lucra Neznacinîi la KGB, nu mai văzuse turişti ca familia Williams. Nu-i interesau nici muzeele, nici vechile biserici ruseşti, nici o seară la pictorul Glazunov, nici teatrele, nici excursiile la studiourile cinematografice, nici întâlnirile cu colegii de breaslă.

La etajul doisprezece al hotelului *Naţional*, într-o cameră cu ferestre spre Manej şi Piaţa Roşie, făceau dragoste. Practic, îşi întrerupeau această ocupaţie doar de câteva ori pe zi: pentru somn, prânz şi cină.

Aflat în camera specială cu numărul 30, încăperea de serviciu a KGB de la etajul trei al hotelului *Naţional*, de unde serviciul special supraveghea ascultarea şi înregistrarea convorbirilor, Neznacinîi asculta ceasuri întregi mângâierile lor, respiraţia precipitată, gemetele tot mai accelerate ale Virginiei, apoi scurta tăcere ce urma şi zgomotul apei din baie. După aceea urma liniştea sau pălăvrăgeala de la televizor, după care iarăşi jocurile amoroase.

Degeaba se plictisea şi Olea Mahova, cazată la acelaşi etaj doisprezece, în camera 1214, prevăzută cu aparatură secretă de fotografiat şi filmat. Degeaba apărea „întâmplător” Olea cea ispititoare şi sexy, la cafenea sau la restaurant, în timp ce familia Williams era acolo. Degeaba a venit regizorul şi agentul informator al KGB, Dimitri Lasadze, la serata pictorului Glazunov. Şi degeaba îi suna în camera lor şi vioaia Ludmila Zvonareva, propunându-le cele mai ademenitoare excursii prin Moscova, cunoştinţe cu artişti, medici şi artişti.

Virginia venea la telefon şi spunea cu un glas obosit că soţul nu se simte prea bine şi se teme să nu răcească din nou. De aceea nu au de gând să iasă din hotel. Cât despre medicul sovietic, nu are nevoie, pentru că el însuşi este medic şi are toate medicamentele necesare. După aceea, Neznacinîi auzea foarte bine cum se arunca în braţele lui şi începeau mângâierile şi celelalte lucruri care îl excitau. Dar ce era mai interesant: cei doi vorbeau foarte rar. „Bine”, se gândea Neznacinîi, „pe Robert îl doare gâtul şi îi este greu să vorbească, dar actriţa, Virginia, în afară de *darling* şi *I love you so much*, nu spunea nimic altceva. Se ştie că actriţele

sunt foarte vorbăreţe. Poate că îşi şoptesc în timp ce televizorul este deschis? Dar, oricât îşi încorda auzul, Neznacinîi nu reuşea să distingă nici o propoziţie, însă auzea foarte bine scârţâitul patului, fiecare geamăt şi hârjoneala lor febrilă. Chiar şi după ce se lăsa tăcerea, lui Neznacinîi i se părea că americanii nu dorm, ci se uită unul la altul, iar câteodată i se părea că Virginia plânge. Microfoanele ascunse în cameră aduceau până la el nişte suspine feminine, care, e drept, se transformau rapid în sărutări pasionate şi în noi gemete şi mai pătimaşe.

În ziua de 7 noiembrie, Neznacinîi auzi din nou gemetele împreunării lor pasionate, aproape chinuitoare. Pe strada *Gorki* se deplasau spre Piaţa Roşie coloanele paradei militare. Orchestrele militare bubuiau, iar megafoanele puternice, instalate pe acoperişul Centrului de Telecomunicaţii şi al hotelului *Moscova*, retransmiteau din Piaţa Roşie chemările mobilizatoare ale cunoscutului crainic radio Levitan: „Trăiască Partidul nostru comunist!!!”, „Trăiască guvernul nostru sovietic!!!”, „Trăiască tanchiştii sovietici!!!”. La fiecare chemare, răsuna ca un ecou prelung un „Uraaaa!” soldăţesc.

Iar acolo, în camera 1202, în timp ce alţii rosteau aceste cuvinte sacre şi triumfătoare, se petrecea dracu’ mai ştie ce: Robert şi Virginia Williams îşi pierdeau timpul făcând dragoste pătimaş, fără să le pese de nimic. Oftaturile lor, respiraţia lor sacadată îl făcură pe Neznacinîi să arunce căştile de la urechi, să tragă un gât zdravăn de coniac şi să iasă din camera de serviciu.

Liftul rapid îl duse la etajul doisprezece, în camera 1214, la Olea Mahova. Şi, pe fondul muzical al paradei militare din Piaţa Roşie, Olea Mahova uşură excitarea chinuitoare a maiorului Neznacinîi. Totul se petrecu pe tăcute, cu o anume ură nedesluşită din partea lui şi cu un dispreţ abia ascuns din partea ei…

Când se întoarse în camera de serviciu, îşi găsi aici colegii ascultând excitaţi desfătările sexuale ale Virginiei şi ale soţului ei. Excitat la culme, căpitanul Kozlov de la secţia engleză, ieşi repede din cameră, ferindu-se de privirile lui Neznacinîi. Peste un minut, îl urmă locotenentul major Kulemin, apoi căpitanul Zagoskin, iar curând nu mai rămase în cameră decât maiorul. Nedumerit unde au plecat colegii lui, Neznacinîi apăsă intuitiv pe butonul de legătură cu camera 1214. Şi înţelese totul.

În ritmul marşului triumfal şi al chemărilor la întrecere ale lui Levitan, Olea Mahova oblojea hormonii stârniţi ai colegilor lui. La toţi deodată. „Căţeaua!” îşi spuse obosit Neznacinîi şi, profitând de faptul că este singur, apăsă butonul „pornire” al aparatelor de fotografiat şi de filmat. „Cine ştie”, cugetă el, „poate că îmi vor folosi vreodată fotografiile şi filmele compromiţătoare pentru Kozlov, Zagorskin, Kulenin şi toţi ceilalţi.”

Între timp, din camera familiei Williams se auzeau aceleaşi sărutări neostoite…

„Mă rog”, îşi zise maiorul, „dacă muntele nu vrea să vină la Mahomed, va veni Mahomed la munte…”

Capitolul 8

Zilele fericirii din camera de hotel, erau pe sfârşite. Dacă primele trei zile au fost pline de setea dorinţei sexuale, exacerbată prin sentimentul primejdiei (în prima zi, Stavinski a remarcat-o pe Olea Mahova şi şi-a amintit-o imediat din pozele arătate de Mac Carrie), în a patra zi, torentul se linişti. Obosiseră deja, iar despărţirea apropiată le umplea sufletele de o tristeţe amară.

Practic, îşi îndepliniseră prima parte a misiunii. Au primit vizita lui Jacob Stevenson, care s-a convins că Stavinski alias Williams seamănă perfect cu Iurîşev.

Virginia îl informă pe Jacob că se vor întoarce, pe 16 noiembrie, cu expresul „Săgeata Roşie”.

Stavinski şi Virginia îşi petreceau serile privind pe fereastră, şezând pe pervaz şi uitându-se îngânduraţi şi trişti la arborii din grădina *Aleksandrovski*, la maşinile şi troleibuzele de pe stradă.

La fiecare jumătate de oră, prin Piaţa Roşie, treceau soldaţi în pas cadenţat, îndreptându-se către Mausoleul lui Lenin. La Mausoleu avea loc schimbarea gărzii. Iar când în gerul serii răsuna orologiul din turn, lui Stavinski şi Virginiei li se părea că aud acordurile finale ale despărţirii lor. Şi fiecare se gândea, se ruga, că poate, poate Iurîşev nu va primi bilete de tren sau va pierde trenul. Atunci, ei s-ar putea întoarce cu conştiinţa împăcată în America…

Se auzi un ciocănit puternic în uşă. Uitându-se alarmată la Stavinski, Virginia se apropie de uşă. Se auzeau glasuri vesele şi un cântec ţigănesc.

— Cine e? întrebă Virginia.

— Eu sunt, Ludmila Zvonareva, se auzi glasul vesel al ghidului de la Inturist. Vreau să-l felicit pe Robert cu ocazia zilei de naştere!

— O clipă! spuse Virginia.

Doamne, cum au putut să uite că astăzi este ziua de naştere a adevăratului Williams! Ştiau doar din toate materialele pe care le-au învăţat pe de rost la Washington!

Virginia se repezi la garderobă şi îmbrăcă cea mai frumoasă rochie pe care o avea. Stavinski aruncă o privire în paşaport: într-adevăr, Robert Williams s-a născut pe 10 noiembrie 1935. Pe masă nu aveau nimic: nici flori, nici şampanie…

— Doamne, Robert, cotcodăci fals Ludmila Zvonareva, intrând ca o furtună imediat ce Virginia întredeschise uşa, într-o asemenea zi voi staţi acasă!?

În mână avea un buchet de flori pe care i-l dădu lui Robert. După ea intrară încă alte şapte persoane, cu un tort şi cu sticle de şampanie, cântând în cor:

— *Happy birthday to Robert, happy birthday to you…*

— Mulţumim! Vă mulţumim!

— Prietenii mei! îşi prezentă Zvonareva suita. Trei ghizi de la Inturist care vorbesc engleza, două actriţe de la Teatrul Ţigănesc şi medicul stomatolog Semion Bobrov. Oleg, nu te mai holba la Virginia, e ocupată! Şi încă un prieten de-al meu, regizorul de film Dimitri Lasadze. Apropo, astăzi este şi ziua mea de naştere, Robert. Ghici câţi ani am? Şaptesprezece, fireşte! Am chefuit niţel la restaurant, iar acum mergem la vila lui Dimitri. Mergeţi cu noi, nici nu încape discuţie! Acolo avem şi sanie, o troică rusească! Aţi mers vreodată cu troica? Ba încă şi cu muzică ţigănească! Dar mai întâi şampanie! Doamne, unde aveţi paharele, Virginia?

Cu îndrăzneala oamenilor chercheliţi, toţi se împrăştiară prin cameră. Găsiră trei pahare, iar unul dintre musafiri plecă să mai aducă alte câteva. Acompaniate de chitară, ţigăncile începură să cânte, unduindu-şi pieptul aţâţător spre Stavinski. În acest timp, Zvonarova vorbea întruna:

— Nici nu vreau să aud! îl înfăşurăm pe Robert într-o blană şi n-o să răcească! Robert, îmbracă-te! Virginia, unde ai blana? Dimitri, acum ai ocazia să-i faci curte Virginiei! Dă-i şuba ta!

„Atac! Atac năvalnic!” insistase Neznacinîi cu douăzeci de minute în urmă. „Intraţi în cameră ca o furtună şi nu le daţi nici o secundă de gândire. Îi scoateţi din cameră şi le intraţi în voie toată seara: plimbaţi-i cu sania, obligaţi-i să bea şampanie, oferiţi-le icre, distraţi-i. Cel mai important: spargeţi gheaţa, împrieteniţi-vă! Prietenie şi numai prietenie!”

Zvonareva îşi interpreta rolul cu pasiune. La marginea oraşului îi aştepta o vilă cu etaj, icre, votcă şi şampanie. Sigur, dacă cei doi Williams nu vor merge cu ei, beţia nu va mai avea loc. De aceea nu insista numai Zvonareva, ci toată suita aleasă personal de Neznacinîi…

Însă când frumosul gruzin, regizorul Dimitri Lasadze, îi dădu Virginiei şuba sa, femeia spuse:

— O clipă!

Apoi deschise şifonierul şi scoase din geamantanul ei o sticluţă de Chanel No. 5, pe care îl cumpărase de la Paris.

— Ludmila, e pentru tine. Te felicit cu ocazia zilei de naştere şi îţi

doresc să fii întotdeauna ca la şaptesprezece ani! Însă noi nu putem merge…

Cu un gest al mâinii, opri glasurile care protestau.

— Pentru mine, astăzi este zi de doliu. Acum zece ani, în această zi, a murit fiica mea. Avea doar şapte luni…

Şi, în tăcerea care se lăsase brusc, Virginia, cu lacrimi în ochi, îl îmbrăţişă pe Stavinski. Apoi îşi şterse repede lacrimile şi se întoarse către musafiri:

— Iartă-mă, Ludmila, n-am vrut să-ţi stric ziua de naştere, dar am fost obligată s-o spun… De aceea nu sărbătorim ziua de naştere a lui Robert… Iertaţi-ne…

Capitolul 9

Secret
Primului locţiitor al preşedintelui KGB
Generalului Ţvigun, S.K.

În legătură cu dispoziţia dumneavoastră de a lua toate măsurile pentru racolarea turistului american Robert Williams, raportez:

În cursul a şapte zile de şedere în Moscova, soţii Williams duc o viaţă excesiv de retrasă şi părăsesc camera doar pentru scurt timp, de două-trei ori pe zi, pentru a lua masa. Restul timpului şi-l petrec în pat ca doi tineri căsătoriţi în luna de miere. În cele şapte zile de şedere în Moscova, s-au întâlnit cu un singur american, Jacob Stevenson, corespondentul ziarului Washington Herald, care pe 9 noiembrie, la ora 13, a petrecut cu ei 12 minute în barul pe valută de la etajul trei al hotelului. Ascultarea convorbirii a arătat că întâlnirea a avut un caracter amical, Robert Williams întâlnindu-se cu prietenul său din Washington. Întâlnirea nu a dat naştere la nici un fel de bănuieli. Stevenson l-a felicitat pe Williams cu ocazia căsătoriei, l-a sfătuit să viziteze câteva expoziţii interesante, i-a propus o plimbare prin Moscova şi l-a invitat la o serată la Ambasada Americană. Dar, motivând răceala lui Robert, Virginia a refuzat invitaţia şi l-a informat pe Stevenson despre călătoria lor de două zile la Leningrad, care a fost fixată de Inturist pe 13 noiembrie. Jacob Stevenson a promis să-i conducă la plecarea la Leningrad şi să-i întâmpine la întoarcere.

Toate încercările agenţilor noştri de la secţia americană, de a se apropia de familia Williams, au eşuat.

Întrucât până la plecarea familiei Williams din URSS, au mai rămas doar două zile, pe care cei doi le vor petrece în oraşul Leningrad, vă rog ca operaţiunea să fie trecută în seama KGB-ului la Leningrad.

Şeful departamentului turistic
al direcţiei a doua KGB
colonel Orlov, P. T.

Moscova, 13 noiembrie 1981

Generalul Ţvigun, cumnatul lui Leonid Ilici Brejnev, un bărbat de şaizeci de ani, gras, cu un cap mare şi ochii roşii datorită consumului zilnic de coniac, citi pe îndelete raportul, ascultă planul operaţiunii de la Leningrad şi se uită la Orlov şi Neznacinîi:

— Aşadar, au venit aici să se reguleze?

Orlov şi Neznacinîi tăceau.

— Dar tu ce-ai făcut zilele astea? îl întrebă colonelul pe Neznacinîi. Ai ascultat cum se chiţcăiesc în cameră şi atât?

— Nicidecum, tovarăşe general!

Neznacinîi făcu un pas în faţă şi îi expuse generalului tot ce întreprinsese în legătură cu familia Williams: despre Olea Mahova, despre ziua de naştere care nu a mai avut loc şi despre ultima încercare: cu o zi în urmă, a fost trimis în camera lor agentul Sirodin, care s-a dat drept instalator. Acesta le-a povestit celor doi, o istorie melodramatică a iubirii sale cu o americană, venită aici vara trecută, pentru a studia limba rusă la Institutul Puşkin. Autorităţile sovietice au întrerupt, chipurile, viza studentei la trei zile după încheierea logodnei lor, iar ea a trebuit să plece. Scrisorile ei nu ajung la el, sunt oprite de cenzura sovietică. Iar el a fost dat afară din institut din cauza relaţiilor cu străinii. Instalatorul l-a rugat pe Williams s-o găsească pe iubita lui în America şi să-i înmâneze o scrisoare de la el.

— Am racolat-o pe această studentă, continuă Neznacinîi, încă din vara trecută. E o comunistă înverşunată. Ea ar putea să se lipească de Williams, să-i ceară medicului să-i facă cunoştinţă cu pacienţii lui, congresmani, chipurile pentru a-şi salva logodnicul. Dar nu am reuşit nici de data asta. Ştiţi ce i-a spus căţeaua de Virginia locotenentului Sirodin? Că l-ar ajuta cu plăcere, dar, când se vor întoarce în America, vor fi foarte ocupaţi cu vânzarea casei din Potomac şi cu mutarea în California.

— Doctorul vrea să plece din Washington? întrebă generalul.

— Fleacuri! spuse colonelul Orlov. Care doctor îşi lasă clientela şi pleacă în California, unde nu-l cunoaşte nimeni şi unde sunt stomatologi cu duiumul?! Pur şi simplu este vorba de laşitatea şi indiferenţa tipic americană. Au citit tot felul de chestii despre KGB şi se tem de orice. De mult ar fi trebuit lichidaţi tipi de genul Barron şi Conquest, ca să nu le mai vină şi altora cheful să ne împroaşte cu noroi!

— Se poate pune şi aşa problema, zâmbi generalul. Pe de o parte,

poate fi vorba şi de noroi, pe de alta, ridică prestigiul nostru internaţional. Dar e caraghios că faimosul KGB nu se poate descurca deloc cu doi bieţi tineri căsătoriţi! Dar crezi, îl întrebă el pe Neznacinîi, că o să-i dai gata în ultimul moment, înainte de plecare?

— E metodă verificată, tovarăşe general, replică Neznacinîi. M-am folosit de ea nu o dată. La început îi sperii cu închisoarea, cu anchete dure. Ăştia, după atâtea zile de zbenguială în pat, au slăbit în aşa hal încât, dacă îi strângi cu şurubul cum trebuie…

— Mda, spuse Ţvigun. Metodă de forţă… Presiunea psihologică… Maiorule, înainte, parcă lucrai mai cu talent şi mai cu folos…

— Era afluenţă de turişti, tovarăşe general, sări în apărarea subordonatului său colonelul Orlov.

— Lasă-mă, am mai auzit eu scuzele astea.

Generalul luă receptorul şi formă un număr.

— Solomin, spuse el, aici Ţvigun. Mâine va veni la tine maiorul Neznacinîi de la secţia americană. Are o misiune specială cu doi străini.

Capitolul 10

Jacob Stevenson veni la gară la ora 11,45, cu zece minute înainte de plecarea spre Leningrad a expresului „Săgeata Roşie”. În apropierea lui, într-o Volgă neagră, venise şi „garda de corp”, cum îi plăcea lui să-i numească pe KGB-iştii care-l filau.

Stevenson luă buchetul de flori pentru Virginia de pe bancheta din spate şi, sărind peste troiene, intră cu aerul unui om lipsit de griji în clădirea gării. Încetini o vreme paşii, pentru ca păzitorii săi să nu-l piardă în mulţime. N-avea de ce se ascunde. Dimpotrivă, intenţiona să-i lase să-l vadă că a adus un buchet de flori pentru Virginia, mai precis un buchet de garoafe roz, că flecăreşte o vreme cu cei doi şi apoi pleacă acasă. Totul trebuie să fie simplu, nimic conspirativ. Şi, cu toate acestea, Stevenson era emoţionat. Se simţea participant la un film de spionaj şi, din obişnuinţă jurnalistică, urmărea totul ca făcând parte din viitorul său roman.

„Peronul gării”, scria el în gând, „era plin de turişti străini şi de elita moscovită: actori, actriţe, pictori, diplomaţi, funcţionari de rang superior în paltoane elegante, colonei şi generali cu căciuli căzăceşti şi KGB-işti peste tot. Doi dintre ei mă urmăreau pas cu pas, dar eu îmi continuam liniştit drumul de-a lungul vagoanelor roşii.

Gărzile mele nu bănuiau, că în buchetul de flori, se afla cheia întregii operaţiuni. Într-o felicitare cu urări prea puţin importante, existau două cifre: „6” şi „3”, numărul vagonului şi al cupeului în care va pleca din Leningrad colonelul Iurîşev. Cu cinci zile înainte, am fost nevoit să întind puţin coarda cu păzitorii mei. Atunci am mers cu Volvo-ul meu la marele magazin alimentar din Piaţa *Smolensk*, magazin care are o intrare pe *Arbat* şi alta spre *Sadavoie Kolţo*. Am intrat în magazin dinspre *Arbat*, făcând în aşa fel, ca păzitorii mei să vadă acest lucru. M-am amestecat în mulţimea care stătea la trei rânduri la cârnaţi, castraveţi şi votcă şi am prins rând la castraveţi. După ce m-am convins că leneşii mei „arhangheli” stau în maşină lângă Volvo-ul meu, am ieşit repede din magazin pe uşa dinspre *Sadovoie Kolţo*. Aici mă aştepta soţia mea, Lucy. Pe bancheta din spate a maşinii se afla o sticlă de votcă. Am băgat sticla în buzunarul vestei, iar peste trei minute, în Piaţa *Maiakovski*, am luat un taxi pentru orice eventualitate şi, plătind cinci ruble, am ajuns la gara Leningrad. A trebuit să stau la bilete şaptesprezece minute (aici a fost momentul cel mai enervant). «Vă rog, daţi-mi două locuri de la Leningrad la Moscova pentru data de 15 noiembrie. De preferinţă, vagonul 6. Reţineţi restul.» în loc de 37 ruble pentru două bilete, am dat casierei 45, rezolvând astfel problema într-o clipă. M-am asigurat încă o dată că nu sunt filat, am cumpărat un plic şi un timbru, am scris pe plic: «Regiunea Kirov, rezervaţia „Codrul Hoţilor”, pădurarului Anikin, pentru Iurîşev», am pus biletele în plic şi plicul l-am pus într-o cutie poştală. Am hotărât amănuntele operaţiunii împreună cu Mac Carrie, încă de la Stockholm, însă pentru un străin la Moscova, fleacuri precum libertatea de deplasare şi inviolabilitatea corespondenţei devin probleme aproape insurmontabile.

Peste douăzeci de minute, schimbând de două ori taxiul, am ajuns în fine la Piaţa *Smolensk*, am intrat în magazin dinspre *Sadovoie Kolţo* şi am dat nas în nas cu păzitorii mei, de-acum dezorientaţi. Sticla de votcă ce se vedea din buzunarul meu i-a liniştit: au crezut că stătusem la rând la votcă, iar acum îmi caut rândul la castraveţi. Fireşte, erau miraţi, căci puteam să cumpăr votcă şi castraveţi fără rând de la magazinul pe valută, inaccesibil unui simplu cetăţean sovietic.

De aceea, am scos din buzunar blocnotes-ul şi am început să pun întrebări celor de la rândul pentru castraveţi. „Sunt ziarist american. De câte ori pe săptămână trebuie să staţi la rând pentru alimente?” am întrebat pe o bătrână înaltă. Femeia s-a dat înapoi speriată şi nu mi-a răspuns. M-am îndreptat spre un bătrân cu căciulă din blană de iepure. L-am întrebat acelaşi lucru şi am obţinut aceeaşi reacţie. Sovieticii se tem să intre în contact cu străinii şi cu atât mai mult să răspundă la astfel de întrebări „lunecoase”, şi încă în public.

Am văzut cum, în spatele oamenilor care stăteau la rând, „arhanghelii”, care îşi dăduseră seama că am de gând să fac un articol „răuvoitor”, despre viaţa oamenilor sovietici, se îndreaptă spre cabinetul directorului magazinului. După un minut, vânzătoarea a anunţat brusc: «Gata! Castraveţii s-au terminat!» Cei din rând au început să vocifereze, dar vânzătoarea nu i-a luat în seamă. Oamenii au mai înjurat un timp, apoi au plecat.

Când am ajuns la maşină, am văzut că cele două cauciucuri din spate sunt sparte, iar «arhanghelii» mei, aflaţi în maşina din spate, se distrează de minune. Era evident că sunt pedepsit pentru încercarea mea. De acum înainte, va trebui să-mi demonstrez loialitatea timp de alte câteva luni; altfel, huliganii îmi vor boţi maşina în fiecare noapte. Totuşi, am reuşit să-i duc de nas.

Dar iată şi familia Williams; îi văd prin fereastra unui compartiment din vagonul cinci. Sunt însoţiţi de o femeie şatenă, drăguţă, la vreo patruzeci de ani, care stă în uşa compartimentului şi spune ceva vesel, fără întrerupere. Bat cu buchetul de flori în fereastră; ei mă observă, iar eu le fac semn să coboare pe peron. Să vadă şi «arhanghelii» mei, care s-au postat la doi paşi de mine, că nu vreau să ofer Virginiei nimic altceva decât acest buchet de flori. Însoţiţi de aceeaşi şatenă drăguţă, Robert şi Virginia ies din vagon, îmi fac cunoştinţă cu ea: e ghid la Inturist şi o cheamă Ludmila. Robert are gâtul înfăşurat într-o eşarfă.

Şi Robert şi Virginia sunt palizi, iar ochii, căprui şi calzi ai femeii, ies în evidenţă trişti şi îngrijoraţi, pe fondul feţei obosite… Da, bine s-au gândit născocind boala lui Robert. Dar amigdalita lui i-a făcut să slăbească, să devină palizi, iar colonelul Iurîşev, e acum la odihnă, la aer curat. Va apărea mâine sau poimâine, rumen şi proaspăt… Mi-am dat seama cât de periculos este acest fapt pentru întreaga operaţiune: în cursul unei singure nopţi, în trenul Leningrad-Moscova, Robert Williams se va preface dintr-un tip palid, obosit de boală şi de luna de miere cu Virginia, într-un tip zdravăn, rumen şi Doamne fereşte! bronzat. Ce-i de făcut?

Cum să le spui acest lucru, când alături stă femeia de la Inturist, iar la doi paşi KGB-iştii?

— Doamne, Robert, ai slăbit îngrozitor! îi spun. Virginia, trebuie să-l laşi la Leningrad să se plimbe şi să respire aer curat. Nu se poate să se întoarcă din Rusia cu o asemenea înfăţişare! Ce vor spune la Washington despre Moscova şi Rusia? Compromiteţi tot Inturistul rus! Te rog, Virginia, mai sunt încă două zile până la plecare, alimentează-l! Aer curat, plimbări! Neapărat să mergeţi şi în afara oraşului la Repino sau la Peterhof. Leningradul este un oraş minunat! Plimbări şi alimentaţie corespunzătoare. Nu se poate să te întorci din Rusia cu o aşa faţă palidă, nu-i aşa, Ludmila?

Mă întorsesem spre ea, luând-o drept martoră, dar de fapt ţipam cu privirea, ordonând Virginiei şi lui Robert să mă înţeleagă.

— Trenul Moscova-Leningrad pleacă peste un minut, anunţă un glas prin staţie. Rugăm pasagerii să-şi ocupe locurile, iar însoţitorii să coboare din vagoane.

Robert şi Virginia au urcat în vagon, iar eu şi Ludmila am rămas pe peron. Trenul porni încet iar când Robert şi Virginia apărură la fereastră, le-am făcut semne precum că trebuie neapărat să mănânce, să se plimbe… Dracu’ ştie dacă m-au înţeles sau nu…

— Aveţi dreptate, spuse Ludmila. Au slăbit săptămâna asta, că nici nu-i mai recunoşti!

Dacă ar şti că nu sănătatea lor este în pericol, ci misiunea…”

Jacob Stevenson nici nu bănuia (iar familia Williams nu putea să-i

spună) că paliditatea lor era provocată şi de faptul că, pe coridorul vagonului 5, îl văzuseră pe maiorul Neznacinîi, a cărui fotografie o văzuseră la Washington, arătată de David Mac Carrie. Maiorul rus se afla în compartimentul vecin.

Capitolul 11

La Leningrad, l-au văzut pentru a doua oară pe Neznacinîi. Cu toate că Robert Williams avea încă gâtul bandajat, au comandat o maşină şi şi-au petrecut toată ziua la Peterhof. Acolo s-au plimbat ţinându-se de mână pe aleile înzăpezite al fostului palat al ţarilor şi au stat mult timp îmbrăţişaţi lângă o fântână arteziană părăginită sau într-un colţ al parcului pustiu. Chiar şi reperaţi de radioreceptoarele de distanţă, nu s-a putut afla ce-şi şopteau, iar Neznacinîi a renunţat să le mai asculte convorbirile.

Se afla într-o Volgă a KGB-ului şi fuma nervos, blestemându-şi ziua în care a pus ochii pe familia Williams. A cerut informaţii suplimentare despre ei la Washington. Acum, dosarul a ajuns la generalul Ţvigun! Cum a spus? „Înainte, maiorule, lucrai mai bine…” Ce însemna asta? O ameninţare?

Rezultă că, dacă nu se descurcă cu familia Williams, poate fi schimbat

din funcţia de şef de sector. Şi-a făcut-o cu mâna lui. Nu! Trebuie să-i prindă, trebuie neapărat! Alături, lângă palatul Peterhof, se afla maşina de la Inturist, plătită de cei doi. În ea se plictiseau de cinci ore ghidul de la Inturist şi şoferul, care dormea dus, ambii informatori ai KGB-ului din Leningrad.

Pentru prima oară în viaţă, Neznacinîi îi invidia pe cei ce aveau alte profesii. Nu tu plan de racolare a străinilor, nu tu frecuşuri de la şefi… Suceşti covrigul în mână, pe urmă dormi cât clienţii se plimbă prin muzee şi parcuri. Dacă te-ai certat cu şeful, te transferi în alt loc; de şoferi este nevoie peste tot. La KGB însă nu te poţi certa cu şeful. Sigur, poţi să faci, de pildă, avocatură, nu degeaba făcuse facultatea de drept. Dar Neznacinîi ştia că de la KGB nu pleci când vrei. KGB este o putere, o forţă în faţa căreia tac cu toţii mâlc, de la ultimul coate-goale până la miniştri. E suficient să scoţi din buzunar legitimaţia roşie cu înscrisul „KGB” şi imediat, fără rând, eşti primit în spitale, în service-uri, în unităţile comerciale”, în magazine, în hoteluri şi în staţiuni. La vederea legitimaţiei, şefii de magazine şi de restaurante se agită ca nişte gândaci, miliţienii dau „verde” şi toţi judecătorii îndeplinesc ordinele tale. Şi să piardă el toate astea numai din cauza celor doi Williams!? Nu, Neznacinîi nu renunţă, nu a renunţat niciodată; ştie să aştepte până în ultima clipă. Să vedem ce va zice la vama de la Şeremetievo…

A doua zi, 15 noiembrie, şoferul Volgăi care deservea familia Williams, a primit o instrucţiune: la întoarcerea din plimbarea din afara oraşului, trebuia să însceneze o defecţiune la maşină, în aşa fel încât familia Williams să fie obligată să străbată cei trei sute de metri până la hotelul *European* pe jos. Ghidul de la Inturist avea misiunea ca, motivând o indispoziţie oarecare, să coboare din maşină înainte ca aceasta să se „defecteze”.

La intersecţia bulevardelor *Nevski* şi *Lieteinîi*, şoferul opri maşina şi, într-o engleză stricată cu adaosuri de rusă, explică pasagerilor că maşina s-a defectat, are ceva la motor. În concluzie, vor trebui să meargă până la hotel pe jos; hotelul este aproape, la o distanţă de câteva sute de metri. Familia Williams ieşi din maşină şi porni pe bulevardul Nevski. După un timp, se apropiară de ei trei persoane: o fată cu un palton bej şi doi băieţi în scurte sport, din material sintetic.

— Bună ziua, sunteţi americani? o întrebă în engleză fata pe Virginia şi, fără să mai aştepte răspunsul, se porni să vorbească foarte repede. Suntem disidenţi sovietici, trebuie să ne ajutaţi în numele libertăţii! Luaţi asta! Este o scrisoare către preşedintele american. Şi astea sunt materiale despre constrângerile la care sunt supuşi studenţii sovietici. Nu ne lasă să studiem. Evreii sunt daţi afară din facultăţi. Vă rog, luaţi…

Femeia îi vârî în mâna Virginiei un pachet, iar cei doi băieţi încercau să-i bage în buzunar lui Robert nişte hârtii. După figurile lor insolente şi buhăite, din cauza vieţii desfrânate pe care o duceau, Stavinski înţelese prea bine că nu sunt studenţi şi nici disidenţi. Şi Virginia înţelese că are de-a face cu una din acele provocări, despre care îi prevenise Mac Carrie. De teamă că, înfierbântându-se, Stavinski va începe să vorbească în ruseşte, începu să dea mânioasă din mâini.

— Get out! Get out! Police!!! Help!

Dar nu se vedeau miliţieni în jur, iar trecătorii îi evitau ca pe nişte ciumaţi şi, doar pe cealaltă parte a străzii, într-un microbuz al KGB-ului, se auzeau clic-urile aparatelor de fotografiat şi fâşâitul camerei de luat vederi.

Ieşind din încercuirea celor trei tipi, Virginia şi Robert o luară la goană spre hotel. De la hotel, Virginia telefonă imediat la Inturist, apoi la Consulatul American, ca să anunţe incidentul, însă era ora şapte seara, iar de la Inturist şi de la Consulat i s-a spus că nu merită să se îngrijoreze pentru un asemenea fleac, pot face o cerere oficială şi mâine, la Ambasada Americană, de la Moscova.

Tăcut, cu buzele strânse, Stavinski stătea la masă. Incidentul era un semn rău. La început, la Moscova, îi defilase prin faţa ochilor acea ispită KGB-istă, studentă la teatru, şi Ludmila Zvonareva le propusese în fiecare zi tot felul de chefuri şi cunoştinţe cu elita moscovită. Apoi a fost „ziua de naştere”, apoi „instalatorul”, iar în tren chiar şeful sectorului american, Neznacinîi. Oricărui străin adevărat, aceste fapte i-ar fi părut fleacuri, rezultate ale unui lanţ al întâmplărilor. Însă nu şi lui Stavinski, care crescuse în URSS. Ca orice persoană crescută în această ţară, ştia foarte bine că ghidul Inturistului nu cheamă turiştii străini la picnic fără permisiunea sau fără indicaţia directă a KGB-ului. Apoi „instalatorul şi, în sfârşit, „disidenţii”. Ceva nu e în regulă!

Oare să-i telefoneze lui Stevenson, să-l anunţe că operaţia se sistează? Dar ce poate face Stevenson, dacă deja a trimis biletele lui Iurîşev, iar Iurîşev este cumva undeva pe aici prin Leningrad şi aşteaptă plecarea trenului? Iar pe de altă parte, dacă KGB-ul se ocupă de ei, ba prin ghid, ba prin „instalator”, ba prin „disidenţi”, înseamnă că totuşi sunt luaţi drept americani. Ce anume s-a întâmplat? N-au reacţionat nici la invitaţiile Ludmilei, nici la balivernele „instalatorului”, nici la „disidenţi”. Sunt curaţi.

Cu toate acestea, ştiind că apartamentul lor este ascultat de KGB-işti, Stavinski desenă cu degetul pe faţa de masă cuvântul „Stevenson” şi arătă Virginiei cu ochii telefonul. Ea înţelese şi comandă o convorbire interurbană cu Moscova. Liniştită, fără panică, îi explică lui Jacob ce s-a întâmplat şi îl rugă să vină dimineaţă la gara Leningrad, pentru a petrece cu ei câteva ceasuri înainte de plecarea lor din Rusia.

— Nu vreau să mai avem probleme sau incidente. Şi aşa Robert nu se simte prea bine.

Stevenson o înţelese. Fără îndoială, dacă el va fi cu Virginia şi cu falsul Williams, KGB-ul nu va putea să întreprindă la fel de uşor noua provocare.

— Nu vă faceţi griji, vă voi întâmpina la Moscova, spuse el.

Capitolul 12

În vagoanele confortabile ale expresului, pasagerii beau coniac şi şampanie, jucau cărţi, flirtau cu tovarăşele de drum şi cu chelneriţele. Pe un cărucior, un chelner aducea de la vagonul restaurant vin, coniac, sandvişuri cu icre, ciocolată şi ţigări. Pe la ora trei noaptea, se făcu linişte.

În compartimentul său, maiorul Neznacinîi dormea cu conştiinţa împăcată. Ieri seară, în timp ce Virginia şi Robert cinau la restaurantul

hotelului *European*, camerista, din ordinul lui Neznacinîi, a intrat în camera lor, a descusut căptuşeala paltonului lui Robert Williams şi a blănii Virginiei şi a introdus câteva coli de hârtie subţire, cu texte antisovietice. Acum, cei doi nu vor scăpa la aeroport de învinuirea de acţiuni antisovietice. În compartimentele alăturate sforăiau generali şi colonei care îşi luaseră înainte de somn obişnuita doză de coniac şi cartoforii trişori ce „tapaseră” până la ultima copeică câte un general imprudent.

Pe la ora cinci, coridoarele vagoanelor erau goale; doar rareori alergau la toaletă femei pe jumătate dezbrăcate, iar între două vagoane, un locotenent tinerel care se întrecuse cu băutura, vomita surplusul de icre negre amestecate cu votcă. Pe la ora şase, încetară şi aceste manifestări de viaţă.

Doar trei oameni în tot trenul nu dormeau. În compartimentul 7, Virginia şi Stavinski stăteau unul lângă altul, ţinându-se de mână. Îşi vorbeau din ochi. La ora şase şi zece, Stavinski se ridică oftând şi, o dată cu el, se ridică de pe locul ei şi Virginia. Stavinski deschise cu grijă uşa glisantă şi ascultă.

Nu era nimeni pe coridor. O ultimă privire spre Virginia şi… Trase aer în piept şi ieşi pe coridor. Trecu în vagonul 6; primul compartiment, al doilea, al treilea… La al treilea se opri şi ascultă. Nu se auzea nici cel mai mic zgomot de dincolo de uşă. Plecă mai departe, spre vagonul restaurant. Era doar bufetierul care întindea icre roşii pe felii de pâine.

— *Tea!* spuse Stavinski în engleză şi adăugă într-o rusă pocită: Ceai… Două…

Apoi, ţinând în mână două ceşti cu ceai, Stavinski se întoarse în vagonul 6. Oricine l-ar fi întâlnit, l-ar fi luat drept un pasager oarecare ce îşi duce ceaiul de dimineaţă în compartiment. Dar această scenă nu avea spectatori – coridorul era absolut gol.

Stavinski se opri în faţa uşii de la compartimentul al treilea. Ascultă iarăşi, dar nu se auzea nimic. Dacă Iurîşev nu este în compartiment Stavinski îşi va cere scuze că a greşit uşa. Şi, sperând din tot sufletul că Iurîşev nu va fi acolo, apăsă încet mânerul şi trase spre dreapta. Uşa glisă cu zgomot. În compartiment era întuneric, dar becul de pe coridor lumina patul gol de deasupra şi figura unui bărbat îmbrăcat, aflat pe patul de jos. Bărbatul stătea culcat cu ochii închişi, dar o privire a fost suficientă pentru a-l recunoaşte.

Intră în compartiment şi închise uşa cu grijă. Aprinse lumina. Privirea directă şi aspră a lui Iurîşev îl fixă cu nedumerire, apoi cu uimire: Iurîşev se recunoştea în acest om. Uimirea îl făcu să se aşeze în capul oaselor pe patul extensibil. Era îmbrăcat într-o scurtă uzată din piele, cizme vechi de vânătoare şi pantaloni vătuiţi. Sub măsuţă se afla un rucsac îndesat cu lucruri. Stavinski aşeză pe măsuţă ceştile cu linguriţele şi spuse încet aproape în şoaptă:

— Bine v-am găsit. Avem două sau trei minute. Ascultaţi şi reţineţi. Din această clipă deveniţi eu, turistul american şi medicul stomatolog din Washington, Robert Williams. În compartimentul 5, vagonul 7, vă aşteaptă soţia mea, Virginia, acum a dumneavoastră. Dimineaţă veţi lua avionul spre America, pe baza documentelor mele. Asta-i tot. O să vă îmbrăcaţi în

costumul meu.

Stavinski începu să se dezbrace şi continuă:

— Da! Cel mai important este asta şi îşi scoase eşarfa şi compresa. Aveţi amigdalită, de aceea nu puteţi rosti nici un cuvânt. Va vorbi Virginia, dumneavoastră nu veţi deschide gura. Vorbiţi engleza?

— Citesc cu uşurinţă, dar vorbesc prost; n-am practică, răspunse Iurîşev răguşit.

— Ce e cu vocea dumneavoastră?

— Acum şapte ani mi s-a extirpat o tumoare de pe corzile vocale şi de atunci vorbesc răguşit. Ce părere aveţi, în Occident pot să mă tratez?

— Deocamdată, nicăieri în lume nu se tratează aşa ceva, zâmbi Stavinski. Aşa! înainte de zbor trebuie să mâncaţi îngheţată, pentru ca amigdalele să se umfle. E posibil ca la vamă să vi se facă un control medical. Gheaţă găsiţi la hotel, în frigiderul din camera noastră. Iată eşarfa şi bandajul, înfăşuraţi-vă gâtul ca şi mine…

Schimbară îmbrăcămintea şi, când se încălţă, Iurîşev făcu o grimasă de durere.

— Strâng? întrebă Stavinski.

— Puţin…

— Răbdaţi. În geamantanul meu există o pereche puţin mai mare, am prevăzut. Gata. *Good luck* în America!

— Iar dumneavoastră veţi lucra în locul meu la Statul major? întrebă brusc Iurîşev, oprindu-se din îmbrăcat.

— Nu. Sunt nebun, dar nu chiar într-o aşa măsură. Mâine voi pleca cu primul tren din Moscova. Îmbrăcaţi-vă! Se pare că v-am spus totul. Dumneavoastră sunteţi Robert Williams, aveţi gâtul bolnav, soţia dumneavoastră, Virginia, se află în compartimentul 5, Vagonul 7. Luaţi ceaiul şi mergeţi ca un om abia trezit din somn. La gara din Moscova vă va întâmpina Jacob Stevenson. Vă va însoţi şi la decolare. Şi încă ceva: să nu vă treacă prin cap să vă luaţi de soţia mea, mă voi întoarce la ea! Aţi înţeles?

— Nici dumneavoastră de a mea, spuse răguşit Iurîşev. Nu mă voi întoarce la ea, am alungat-o pentru că e o târfă. N-aveţi nevoie să ştiţi amănunte.

La despărţire, Iurîşev îi strânse mâna lui Stavinski.

— Când or să înceapă să vă caute? întrebă Stavinski.

— Am concediu douăzeci şi patru de zile lucrătoare. Prin urmare, trebuie să fiu la serviciu pe data de 3 decembrie. Încă vreo două zile după, nu se vor alarma, însă după aceea… Pădurarului Anikin i-am spus că mi-am găsit o muiere la Kirov şi că mă duc la ea. Aşa că mă vor căuta în primul rând la Kirov…

— Până atunci nu voi mai semăna cu dumneavoastră. În Occident să nu faceţi nici un fel de declaraţii în presă, să vă ascundeţi… De fapt, se va ocupa Mac Carrie de asta… Gata! Plecaţi, ceaiul s-a răcit. Din această clipă, nu mai înţelegeţi limba rusă, iar cu Virginia nu vorbiţi nici în compartiment şi nici în camera de hotel. Aţi înţeles?

Iurîşev aprobă dând din cap şi luă în mână cele două ceşti de ceai. Se îndreptă către uşă, apoi se întoarse către Stavinski.

— Sunteţi un om disperat. Ar trebui să bem amândoi!

— Tăceţi din gură! îi răspunse grosolan Stavinski. Vă doare gâtul!

— Ştiu. Dacă vreţi să beţi ceva şi trebuie să beţi, căci văd că tremuraţi, am votcă în rucsac.

Îşi legă la gât bandajul şi eşarfa. Acum stăteau amândoi în faţa uşii compartimentului, acoperită pe trei sferturi cu o oglindă. Semănau incredibil de bine, ca doi fraţi gemeni. Se uitau unul la celălalt în oglindă, ochi în ochi. Iurîşev trase încet uşa. Ascultară amândoi. Pe coridor nu se auzea nici un zgomot. Deschizând uşa mai tare, Iurîşev ieşi din compartiment. Acum devenise Williams, Robert Williams, care ducea ceaiul pentru soţia sa, Virginia. Pe platforma dintre vagoane, rupse o bucată groasă de ţurţure şi o băgă în gură, o sparse cu dinţii şi o înghiţi. Apoi porni mai departe.

Coridorul era gol... Uşa compartimentului era închisă... Rusul apăsă pe mâner şi trase. În compartiment, pe patul de deasupra, stătea culcată dar îmbrăcată, o femeie frumoasă. Din această clipă, era soţia lui. Iurîşev văzu că pe obraji îi curg lacrimi. Ridicându-se în capul oaselor, ea îl privi cu ochii mari, căprui, şi spuse în engleză, abia auzit;

— Eşti chiar tu?

Oricât de pregătită era Virginia, că noul Williams va fi identic cu celălalt, se înşelă. Visase şi se rugase atât de mult să se întoarcă Stavinski, încât... Se întorsese?

Iurîşev închise ochii afirmativ.

Sărind de bucurie, Virginia aproape că se prăbuşi pe pat şi-l îmbrăţişă, răsturnând cănile cu ceai. El o prinse speriat de mână. Femeia se lipi de el cu tot trupul, dar în clipa următoare sări înapoi. Acesta mirosea altfel, a pădure parcă. Sau inima îi spusese adevărul? Uitându-se fix la el, spuse:

— Îmi pare rău... Ajută-mă, te rog...

El îi dădu mâna şi ea se ridică tăcută pe patul de sus. Se întinse, trase cearşaful deasupra şi nu-i mai aruncă nici o privire lui Iurîşev. Nu mai avea febră şi nici lacrimi pe obraji. Stătea culcată pur şi simplu, cu ochii închişi, fără să se frământe. În aceste clipe, în sinea lui, Iurîşev îl invidia pe Stavinski...

Ridică de pe covor ceştile şi farfurioarele, le aşeză cu grijă pe masă, se aşeză pe patul de jos, lângă fereastră, şi dădu la o parte un colţ al perdelei groase. Dincolo de fereastră se întindea Rusia întunecată, dinaintea zorilor, cu pădurile şi satele ei troienite...

La aceeaşi Rusie se uita şi Stavinski, de la fereastra compartimentului său. Pe măsuţa din faţa lui se afla deja o sticlă de votcă. Alături se afla rucsacul lui Iurîşev, deschis pe jumătate, în care se aflau câteva pulovere călduroase, pantaloni vătuiţi şi toate documentele: buletinul, legitimaţia de ofiţer şi cheile de la apartament. Privind pe fereastră la Rusia cea înzăpezită, Stavinski bău cu noduri din sticlă, scărpinându-se maşinal la gâtul eliberat de compresă.

Capitolul 13

„Sosirea expresului de la Leningrad se deosebeşte frapant de plecarea spre Leningrad”, îşi ticluia Jacob Stevenson frazele romanului său, grăbindu-se prin şuvoiul de pasageri. „Nu există nici acel mister al nopţii, nici caracterul sărbătoresc al plecării spre Leningrad. Feţe preocupate, adormite, îmbulzeală spre taxiuri, spre metrou, hamali cu cărucioare, lumina cenuşie a dimineţii. Din vagonul care mă interesează, coboară câţiva generali cu căciuli brumării, apoi cunoscutul actor de comedie Iuri Leonov, apoi o femeie neastâmpărată ca o zvârlugă, doi muzicieni cu vioară şi violoncel şi, în sfârşit, Robert şi Virginia Williams. Îi dau din nou Virginiei un buchet de flori şi îi îmbrăţişez pe amândoi. Şi doar atunci când îl cuprind în braţe, simt cât de încordat este fiecare muşchi al corpului său antrenat şi mă conving că acesta este Iurîşev. Iată că ne vedem iar, la două luni de la întâlnirea din cimitirul Novodevicie… Însă nu-mi pot exprima bucuria printr-o vorbă sau printr-un gest; „arhanghelii” mei de la KGB se află la doi paşi şi ne privesc insistent. Înţelegând tensiunea situaţiei, nici nu mă mai uit la Iurîşev, ci strig după hamal, iar Virginia, înţeleaptă, ne ia de mână pe amândoi şi ciripeşte mereu, exact ca o actriţă pe scenă.

— Sunt pur şi simplu vrăjită de Leningrad! Ce minunăţie! Ah, Jacob, am fost la Peterhof şi la golful Finic. Am dat ciocolată la veveriţe! Imaginează-ţi, Jacob, aici veveriţele sunt roşcate! Dragule, acoperă-ţi gâtul cu eşarfa! Însă am avut şi necazuri, istoria asta cu disidenţii! Cică să le luăm nu ştiu ce documente! Nu-i treaba noastră să ne amestecăm în treburile interne ale Uniunii Sovietice!

Ascultam flecăreala ei destinată clar celor care mă supravegheau şi, în acest timp, îl căutam din ochi pe celălalt Williams, care rămăsese în compartimentul 3 al vagonului 6. Dar nu l-am văzut. Mi-am întors capul şi am surprins privirea unui bărbat cu faţă rotundă şi cu ochi albaştri-cenuşii. Mi s-a părut că şi Virginia, în timp ce sporovăia, arunca priviri în jur, căutând pe cineva. Ca să nu se întoarcă şi să nu vadă acea figură evident KGB-istă care ne urmărea, am prins-o strâns de braţ şi am condus-o la maşină.

Capitolul 14

Stavinski ieşi ultimul din vagon. Însoţitoarea de tren strângea din vagon resturile lăsate de călători când Stavinski, motivând că a adormit, îmbrăcă scurta de blană a lui Iurîşev, îşi îndesă pe cap căciula şi strânse cataramele rucsacului. Oricât de mult ar fi dorit să o mai vadă o dată pe Virginia, nu-şi putea permite să iasă pe peron înainte de a fi plecat toată lumea.

— Ai adormit, puişor? Mai bea puţin, spuse însoţitoarea văzând sticla de votcă de pe măsuţă.

Înainte, în timpul călătoriilor sale prin Rusia, Stavinski intra uşor în vorbă cu tot felul de oameni şi putea scăpa de orice situaţie cu o glumă. Dar teama surprinzătoare că va vorbi cu accent nerusesc îl înlemnise.

Coborî pe peronul pustiu, acoperit cu mormane de zăpadă. Intră în gara Leningrad, îngrozit de toate: strigătele şi privirile hamalilor, care acum nu mai aveau ce face, ale miliţianului de serviciu. Mergea ca pe un teren minat, iar dacă în spate s-ar fi auzit o plesnitoare de copii, ar fi căzut secerat ca de un glonte adevărat. Însă nimeni nu-i acorda atenţie, nimeni nu se interesa de acest ţăran cu cizme de vânător şi cu un rucsac în spate.

Devenise un cetăţean sovietic cenuşiu, ca sute şi mii la fel care coboară din tren şi se grăbesc spre metrou sau autobuz. Foarte aproape, în stânga, la două sute de paşi, se afla gara Iaroslav, şi mai aglomerată decât gara Leningrad. Acolo, într-un seif, îl aşteaptă documentele şi banii. De la această gară, trenurile pleacă în adâncurile Rusiei, în Zagorsk, Kostroma, Kirov. Aici, la cele douăsprezece linii, vin trenuri cu mii şi mii de oameni, îmbrăcaţi ca şi Stavinski, în scurte de blană şi cu căciuli cu urechi.

Ieşind din gară, aceşti oameni, muncitori, studenţi, gospodine, se grăbesc care mai de care în toate direcţiile.

Stavinski se amestecă în mulţimea care se îndrepta spre metrou. Era împins, înghesuit. Cineva îl călcă pe picior. În această mulţime i se putea pierde urma, nu mai putea fi filat. Se lăsă dus de val, dar coti şi se îndreptă spre gara Iaroslav. Fu întâmpinat de un alt şuvoi de lume. Reuşi să se apropie de clădirea gării, iar o bătrână îl atenţionă:

— Uită-te, omule, ţi-au tăiat rucsacul.

Stavinski se uită peste umăr şi văzu: îi tăiaseră cu o lamă buzunarul rucsacului în care se afla sticla de votcă. Acum înţelese că se află în Rusia.

Intrând în clădirea gării, se convinse că nu se schimbase nimic de când părăsise ţara: în uriaşa sală a gării era aceeaşi aglomeraţie şi aceeaşi duhoare. Pe bănci sau direct pe podea, se înghesuiau oameni cu geamantane, saci, colete. Copiii plângeau.

O tristeţe neagră umplu inima lui Stavinski. Unde a venit? Pentru ce? Într-o ţară rece, îngheţată, flămândă… Iar peste trei ore, Virginia va pleca de pe aeroportul Şeremetievo. Poate că pentru totdeauna… Nu, trebuie să o vadă, să o vadă chiar şi de departe! O va vedea şi gata. Va rămâne aici şi va înota din răsputeri prin această cloacă în care el singur se afundase şi va căuta o cale să ajungă în Occident. Însă acum trebuie să o vadă pe

Virginia, pur şi simplu să o vadă. Este încă în Rusia, la Moscova! Nu se va întâmpla nimic dacă va pleca din Moscova peste trei ore şi nu peste una…

Entuziasmat de această hotărâre neaşteptată, Stavinski examină sala. Nu-l urmărea nimeni. Fără să se grăbească, alene, se apropie de seiful cu numărul 217 şi, cu teama că va fi arestat sau atacat, formă cu mâna tremurândă cifrul comunicat de Mac Carrie: 141516. Nimeni nu se repezi asupra lui, nimeni nu-l arestă, ci doar o femeie îl întrebă:

— Îl laşi liber?

— Nu, răspunse el cu glas gâtuit, iar femeia plecă mai departe.

Şi, fără să se uite în jur, Stavinski dădu la o parte uşiţa seifului. În locul pachetului cu documente şi bani, se afla o valiză mică, din piele neagră. Oarecum neîncrezător, Stavinski scoase valiza şi încercă să deschidă lacătul. Încuietoarea cedă uşor, iar Stavinski deschise valiza. În valiză se aflau cămăşi, un costum, un pulover de lână, pantaloni. Ciudat, Stavinski nu vorbise cu Mac Carrie despre îmbrăcăminte. Femeia veni din nou şi îl rugă:

— Poate, totuşi, eliberezi seiful?

— Nu, e ocupat, reacţionă aproape grosolan Stavinski, neştiind ce să facă cu valiza.

Femeia oftă din greu şi îşi târâi bagajele spre sala de aşteptare. Stavinski îşi băgă mâna în valiză, sub lucruri, şi găsi în cele din urmă ceea ce căuta: un pachet. Un pachet doldora. I se ridică o piatră de pe inimă şi chiar zâmbi; nu cumva Mac Carrie se arăta prea grijuliu, trimiţându-i în afară de documente şi bani, şi îmbrăcăminte? însă era perfect. Nu se putea duce pe aeroportul Şeremetievo în cizme de vânătoare, în pantaloni vătuiţi şi într-o scurtă grosolană. Dar unde să se îmbrace? Se uită la ceas. Era ora 8,30; până la plecarea avionului mai erau vreo trei ore. Dar unde dracu’ să se schimbe? La WC? Era puţin cam bizar, putea atrage atenţia cuiva: intră în cabină un ţăran şi iese un domn. Şi ce să facă cu rucsacul? Era primejdios să-l lase în seif. Mac Carrie îi spusese să nu se mai întoarcă la seif. Iar seifuri libere nu se găseau. Drace!

Stavinski închise seiful, învârti dispozitivul cifrului pentru ca numărul să se încurce şi merse la ghişeul deasupra căruia scria „bagaje de mână”. Aici era coadă şi aceeaşi femeie se uită lung şi cu reproş la Stavinski. Apoi scuipă demonstrativ pe jos.

Îi întoarse spatele. Peste douăzeci de minute, dădu la ghişeu rucsacul şi primi un jeton de carton. Doar cu valiza în mână, părăsi gara Iaroslav şi luă un taxi.

— La baia din *Krasnaia Presnea*, îi spuse el taximetristului.

— Poate mai bine la băile *Sandunovski?* întrebă acesta.

Băile *Sandunovski* erau cele mai vestite din Moscova; tocmai de aceea, Stavinski nu voia să meargă acolo. Se putea întâlni cu foştii săi cunoscuţi sau cu cine ştie ce amici de-ai lui Iurîşev. Baia de la *Krasnaia Presnea* e pentru proletariat, aici nu merge elita moscovită.

— Nu, îi spuse şoferului, la *Sandunovski* trebuie să stai toată ziua, iar eu vreau doar să mă spăl…

— De unde vii? îl întrebă şoferul. Din Iaroslav?

— Îhî, bâigui Stavinski, nedorind să mai lungească discuţia.

După douăzeci de minute, într-un separeu al băii *Krasnaia Presnea*, Stavinski răsturnă pe banca de marmură conţinutul valizei de piele: un costum *made în Hungary*, şase cămăşi produse în India, două pulovere din Cehoslovacia, pantofi şi bocanci, maşină electrică de bărbierit. Însă cel mai mult îl interesa pachetul gros, înfăşurat în *Pravda* de ieri. Desfăcând pachetul, găsi tot ceea ce-i făgăduise Mac Carrie: două rânduri de documente sovietice, două paşapoarte, două cărţi de muncă, două livrete militare şi două legitimaţii de sindicalist pe numele Boris Victorovici Romanov, născut în 1937, şi cealaltă pe numele Ghenadi Mateevici Rozov, născut în 1938. Era şi o diplomă de medic stomatolog. Stavinski află din diplomă că el, Rozov, a terminat în 1960 Institutul de Medicină din Saratov. Pe toate documentele, şi pe cele ale lui Rozov şi pe cele ale lui Romanov, erau fotografiile lui, ale lui Stavinski. În paşaportul lui Romanov era înscris că de la 7 iunie 1977 până la 9 iulie 1981, a ispăşit o perioadă de detenţie în baza articolului 10 din Codul Penal al RSFSR, la tabăra de muncă şi reeducare nr. B-672-OR, Salehard, regiunea Hantî-Mansiisk.

Examinându-şi minuţios documentele, Stavinski nu se putea hotărî cine să devină: Romanov sau Rozov. Apoi numără banii. Erau şapte mii. „Puteau să dea mai mult”, îşi zise Stavinski, după care îşi aminti că şapte este un număr cu noroc. Dacă mai pune la socoteală şi cele două sute de ruble găsite în hainele lui Iurîşev, poate începe în Rusia o nouă viaţă, fără să ajungă să doarmă pe dalele de piatră din gări. Dar unde era însemnarea, privind modul în care putea lua legătura cu Mac Carrie? Controlă cu atenţie toate buzunarele interioare ale valizei. Nu găsi nimic. Răsfoi încă o dată documentele, banii, se uită chiar şi în bucata de ziar. Nimic.

„Ticăloşii! Ticăloşii! Ticăloşii!” îşi repetă Stavinski disperat. „M-au aruncat în fundul Rusiei… Desigur, la ce le-aş putea fi de folos? Ei ştiu că acum nu pot merge la KGB şi nu pot să o trădez pe Virginia.”

Cu durere în suflet, Stavinski lipăi cu picioarele goale pe podeaua rece de piatră, merse la duş, dădu drumul la apa caldă şi abia acum îşi dădu seama că nu are săpun. Uitase să cumpere. „La naiba”, se gândi el, „o să meargă şi fără săpun…”

Peste zece minute, după ce se şterse cu un prosop şi îmbrăcă în silă noul costum, începu să-şi pună în buzunarele hainei noile documente şi actele lui Iurîşev. Într-un buzunar interior al hainei găsi o vedere uzată cu un peisaj de la Ialta. Pe dosul vederii erau câteva rânduri cu un scris rotunjit feminin:

„Dragul meu! Scumpule! Oriunde ai fi, să ştii că îmi aduc aminte de tine şi te iubesc şi, ca întotdeauna, aştept scrisori de la tine la vechea adresă pe care o ştii: Ialta, post-restant pentru Olga Nicanorovna Krîlova. Bătrâna şi bolnava ta mătuşă, Olea, care te iubeşte mereu.”

Citi o dată rândurile şi se uită pe dosul vederii. Se vedea Ialta, oraşul însorit de pe malul Mării Negre. La chei se vedeau vapoare, iar în zare, iahturi. La fel ca în Florida, la Sarattoga…

Capitolul 15

— Peste zece minute, va decola avionul companiei americane *Metroliner*, pe ruta Moscova-New-York. Pasagerii sunt rugaţi să urce în avion... Spuse acelaşi glas bărbătesc, metalic, după care începu să dea anunţul şi în limba engleză.

Virginia îl luă pe Iurîşev de mână şi îl privi liniştitor. „Gata!” spuneau ochii ei. „Nu te mai teme, colonele! Totul a trecut! Controlul vamal al bagajelor, verificarea documentelor, totul a rămas în urmă. Ne aşteaptă un *Boeing* american! De pe banda transportorului vom trece prin galeria de sticlă, apoi direct la trapa avionului, iar acolo vom fi deja în America.” Însă cu glas tare nu spuse decât:

— Dragă, te simţi bine?

El dădu din cap. Ştia că trebuia să se stăpânească să nu zâmbească. Trebuia să-şi ia rămas bun de la Stevenson, care se afla dincolo de bariera de sticlă şi făcea cu mâna. Dar ceva îl împiedica să se destindă, presentimentul lăuntric al unei primejdii de moarte. Dar aici, în atmosfera aceasta, printre bătrânele americane cu chipuri de păpuşi vopsite, în sălile spaţioase din sticlă şi oţel, în rutina zilnică a activităţii vamale, nu înţelegea de ce îl apasă simţământul primejdiei. Căci, într-adevăr, totul rămăsese în urmă: controlul paşapoartelor, controlul vamal, iar alături se afla avionul american, teritoriul american.

Şirul de pasageri americani şi sovietici se îndrepta către trapa avionului. Iurîşev ştia că acest avion era scăparea, dar sentimentul pericolului îl ţinea pe loc.

În schimb, cel care-i provoca acest sentiment, era liniştit. Maiorul Neznacinîi stătea la capătul galeriei de sticlă şi îşi aştepta victima. Ţinea în mână o mapă cu fotografiile făcute la Leningrad. Şi încă un om, neştiut de Neznacinîi şi nici de cei doi Williams, se afla în clădirea extrem de aglomerată a aeroportului Şeremetievo, Stavinski.

Obţinuse ce voia: o văzuse pe Virginia, când mergea braţ la braţ cu Iurîşev şi Stevenson în urma căruciorului de bagaje, spre sala de control vamal. Ar fi fost timpul să plece din acest loc primejdios, să ia un taxi şi să plece la gara Kazan, pentru a lua primul tren spre Siberia, dar... Nu-şi putea impune să plece. Se afla la etajul doi, la balcon, şi privea avionul prin peretele de sticlă. Aplecându-se din cauza vântului tăios, primii călători urcau deja în avion. Se încărcau bagajele. Lui Stavinski i se păru că vede şi cele două geamantane din piele ale lui, intrând în burta *Boeing*-ului. America era aproape, dincolo de peretele de sticlă, dar...

— Să mergem, spuse Virginia lui Iurîşev şi păşiră amândoi pe banda neagră.

Şi când trecură de ultima verificare, controlul obiectelor metalice, la

cinci paşi de avion, apăru maiorul Neznacinîi.

În spatele lui se afla un grănicer voinic.

— Doamna şi domnul Williams? spuse Neznacinîi într-o engleză acceptabilă. Mă numesc Neznacinîi şi sunt maior în Comitetul de Securitate a Statului. Prezentaţi documentele, vă rog.

Luă din mâna Virginiei paşapoartele, dar, fără să se uite în ele, deschise mapa pe care o avea la el. În zece fotografii albnegru erau imortalizate diferite momente ale întâlnirii lor de ieri cu „disidenţii”.

— Vă recunoaşteţi în aceste fotografii? întrebă Neznacinîi.

— Da, spuse Virginia. Ieri, la Leningrad, am fost abordaţi de nişte huligani. Am telefonat la Inturist ca să protestez.

— Aceşti oameni sunt infractori. Pe unul dintre ei l-am arestat, ceilalţi doi au reuşit să dispară. Va trebui să rămâneţi la Moscova să daţi nişte declaraţii…

— Nu putem rămâne, spuse Virginia, încercând să păstreze un ton politicos. Iată avionul, decolăm în câteva minute.

— Din păcate, suntem nevoiţi să vă reţinem. Cel arestat a declarat că aţi luat de la el nişte materiale antisovietice.

— N-am luat nimic, vă jur, spuse Virginia încremenită de frică.

— Eu vă cred. Dar va trebui să vă confruntăm cu infractorul şi să vă verificăm îmbrăcămintea. Vedeţi şi dumneavoastră, că în fotografii, domnul Williams îşi vâră nişte hârtii în buzunare…

— Nu putem rămâne, soţul meu este bolnav! Nu aveţi dreptul să ne arestaţi, suntem cetăţeni americani!…

— … care au venit în URSS cu o misiune specială: să intre în contact cu nişte conspiratori antisovietici, continuă fraza Neznacinîi.

Ştia foarte bine ce urmează: un mic scandal, nervi, lacrimile Virginiei şi cererea soţului de a lua legătura imediat cu Ambasada Americană. Însă documentele găsite în hainele lor vor fi o dovadă indubitabilă a activităţii lor antisovietice. Două zile vor sta în celulele închisorii *Lubianka*, în aşteptarea „complotistului” arestat la Leningrad, chipurile, apoi urma confruntarea, lungile interogatorii. Toţi ceilalţi anchetatori se vor purta grosolan cu ei, îi vor ameninţa cu închisoarea. Însă numai el, Neznacinîi, îi va „crede” că nu sunt vinovaţi şi le va propune un schimb: libertatea în schimbul colaborării cu KGB-ul. O, nimic deosebit, şi nu acum, ci în viitor, o pură formalitate: să noteze pe hârtie nişte informaţii care vor rămâne strict secrete. Altfel, el nu poate convinge conducerea să-i elibereze şi să închidă dosarul. Va deveni cel mai bun prieten al lor. Virginia îl va privi rugător în ochi, iar el îi va spune că o va ajuta să se elibereze de dragul ochilor ei minunaţi şi al unor întâlniri „cândva, undeva”. Iar ei îi vor mulţumi că i-a salvat, aşa cum i-au mulţumit de atâtea ori şi alţi „fini”.

— Vă rog să mă urmaţi, spuse el zâmbind Virginiei şi lui Robert.

Însă ceea ce s-a întâmplat în următoarele secunde a fost un lucru complet neaşteptat, pentru Neznacinîi şi pentru Virginia. Încă de la începutul discuţiei, Iurîşev se calmase, ca întotdeauna în clipa primejdiei de moarte. Şi în timp ce Virginia discuta cu Neznacinîi, mintea rece de militar a lui Iurîşev calcula variantele de salvare. Nu putea să rămână la Moscova nici o clipă, pentru că pronunţia îl va da de gol chiar de la primul

interogatoriu. Atunci… Citise undeva că, odată ajuns la bordul unui avion american, însemna că te afli pe teritoriul american, ocrotit de legile americane. Chiar să nu fi fost aşa, singura salvare rămânea tot avionul. Cei câţiva diplomaţi sovietici care se aflau deja în avion, puteau fi prizonierii lui, dacă autorităţile sovietice interziceau decolarea. Avea nevoie de o armă. Nu ştia dacă sub mantaua maiorului KGB se află o armă, însă alături era o altă armă: automatul *Kalaşnikov* de la umărul soldatului grănicer, cu treizeci de gloanţe în încărcător. Şi n-ar fi rău să-l ia prizonier în avion chiar pe maior… S-ar mai putea oare salva astfel?

Nu, altă cale nu există. Sau camera de tortură a KGB-ului, sau…

Făcu doi paşi ca din întâmplare în spatele maiorului. Văzu ochii disperaţi ai Virginiei. Apoi se întoarse brusc spre soldatul din spatele maiorului. Execută vechiul procedeu de luptă corp la corp pe care îl învăţase încă de pe vremea şcolii de ofiţeri: lovitura cu piciorul în zona inghinală. Iar cu mâna trase automatul de pe umărul soldatului.

Virginia oftă, iar Neznacinîi se întoarse uimit. Automatul răspunse în imediat la armarea făcută cu mână de specialist de către Iurîşev. Fără să ştie de ce, Iurîşev îi strigă lui Neznacinîi în germană:

— *Halt!*

Poate că aşa striga în copilărie, când se juca cu băieţii de seama lui, de-a partizanii şi fasciştii.

— Aţi înnebunit! îi aruncă Neznacinîi, înţelegând că un turist american nu va trage niciodată.

Şi, jubilând din cauza noului curs al evenimentelor, se gândi că acum îl are la mână pe Williams! Şi încă cum! Atacarea unui grănicer sovietic!

Însă acesta fu ultimul gând al lui Neznacinîi şi ultima greşeală din viaţa lui. Nici nu apucă să întindă bine mâna ca să ia automatul din mâna americanului idiot, că Iurîşev şi apăsă pe trăgaci. Răsună o rafală scurtă de foc automat, care perforă mantaua lui Neznacinîi. Şuvoaie de sânge ţâşniră din spatele maiorului, dar pe chipul lui Neznacinîi, în timp ce se prăbuşea, se citea nu durerea, ci uimirea.

Apucând-o pe Virginia de umăr, Iurîşev o trase spre trapa avionului, unde stewardesele şi pasagerii se îmbulzeau îngroziţi în avion. Câţiva grăniceri şi ofiţeri ieşiră din clădirea aeroportului, dar înlemniră sub ameninţarea automatului lui Iurîşev.

Dar ceea ce nu vedea acum Iurîşev, vedeau prin peretele de sticlă al aerogării Stavinski şi sutele de pasageri atraşi de focurile de armă. Vedeau cum din partea laterală a trapei, lângă chepengul de bagaje, un hamal scoate un pistol şi, ochind cu calm, trage în Iurîşev, care ajunsese la doi paşi de trapă. Era un trăgător bun. Glontele pătrunse în capul lui Iurîşev. Acesta scăpă automatul din mână şi se prăbuşi pe scările trapei, fără să lase din mână blana Virginiei şi târând-o şi pe aceasta până jos.

Iurîşev şi Virginia fură înconjuraţi de ofiţeri KGB şi grăniceri ce veniseră în fugă la faţa locului. Cuprinsă de isterie, Virginia îl lovi în faţă cu toată puterea pe unul dintre grăniceri, încercă să ia automatul lui Iurîşev, însă îi legară mâinile la spate şi o târâră în clădirea aerogării.

Soldaţii luară în spate cadavrul lui Neznacinîi şi pe cel al lui Robert Williams.

Stavinski, transpirând abundent, şedea într-un fotoliu. Trebuia să plece, cât nu era prea târziu, dar picioarele nu-l ascultau.

Partea a treia
Capcana

Prolog

Ambasada Statelor Unite ale Americii
Moscova, str. Ceaikovski, 19-23

Ministerul Afacerilor Externe al URSS
Către primul locţiitor al ministrului Afacerilor Externe al URSS, Victor Atanasievici Kozlov
18 noiembrie 1981

Ambasada Statelor Unite ale Americii îşi exprimă respectul său faţă de Ministerul Afacerilor Externe al URSS şi atrage atenţia că, în data de 16 noiembrie 1981, pe aeroportul internaţional Şeremetievo din Moscova, au fost reţinuţi la plecarea din URSS, doi cetăţeni americani, turiştii Robert şi Virginia Williams. Conform martorilor oculari, pasagerii cursei nr. 32 Moscova-New York, în timpul reţinerii, a fost ucis cetăţeanul american Robert Williams, iar soţia sa, Virginia Williams, a fost arestată de agenţi ai organelor Securităţii Statului.

În ciuda Principiilor stabilite de Conferinţa Consulară dintre Guvernul URSS şi Guvernul Statelor Unite, a normelor legislaţiei sovietice şi a practicii internaţionale general acceptate, de trei zile personalul Consulatului nostru n-a putut contacta reprezentanţii Comitetului Securităţii Statului al URSS, pentru a intra în legătură cu cetăţeana americană Virginia Williams şi a afla cauzele arestării acesteia. Nenumăratele intervenţii ale Consulatului nostru la instanţele sovietice corespunzătoare au rămas fără rezultat. Ambasada Statelor Unite ale Americii îşi exprimă convingerea că partea sovietică va lămuri în cel mai scurt timp acest incident, va prezenta explicaţia cauzelor reţinerii turiştilor americani mai sus numiţi şi a împrejurărilor morţii cetăţeanului american Robert Williams. Totodată, Ambasada Statelor Unite ale Americii, cere să se dea posibilitatea personalului Consulatului nostru, să se întâlnească neîntârziat cu cetăţeana americană Virginia Williams, reţinută de autorităţile sovietice, şi să dispună eliberarea acesteia.

Cu stimă.
Consilierul Ambasadei Statelor Unite
Hubert N. Green

Capitolul 1

În ziua de vineri, 20 noiembrie, la adjunctul secretarului de stat, Richard Malwick, a avut loc întâlnirea cu şeful departamentului rus al CIA, Daniel Cooper.

Chiar Cooper ceruse întâlnirea, deşi nu îl simpatiza pe celălalt încă din vremea studenţiei lor la Universitatea Princeton. Dar moartea lui Iurîşev şi arestarea Virginiei Part-Williams au pus CIA într-o situaţie dificilă. Pe lângă faptul că se dusese de râpă o operaţiune atât de importantă, istoria arestării doamnei Williams şi moartea „soţului" ei ajunseseră în paginile ziarelor. Din fericire, singurul ziarist care cunoştea dedesubturile afacerii şi ale întregii operaţiuni, Jacob Stevenson, corespondentul de la *Washington Herald*, s-a dovedit a fi un om inteligent şi s-a limitat la un scurt anunţ formal, fără să publice un material senzaţional despre eşecul suferit de CIA. De fapt, ar fi fost primejdios pentru el însuşi, căci şi el era amestecat în operaţiune. Dacă ar fi descris în ziar această operaţiune, ruşii l-ar fi închis pentru activitate de spionaj antisovietică.

Însă, şi cele douăzeci de rânduri apărute în ziare, au fost de ajuns pentru ca ieri, la cartierul general al CIA, să apară adevăratul Robert Williams, medicul stomatolog din Potomac. Ţinea în mână un ziar cu anunţul propriei sale morţi de la Moscova. A trebuit să i se dea o compensaţie deloc neglijabilă şi să fie convins să plece din nou urgent, fie şi numai pentru o lună, în Hawaii sau Bermude, bineînţeles pe banii CIA.

Medicul stomatolog a fost de acord doar atunci când Mac Carrie i-a arătat fotografia Virginiei şi i-a dat de înţeles că, în cazul în care ziarele vor „mirosi" adevărata cauză a călătoriei ei la Moscova, această femeie încântătoare va rămâne într-o închisoare sovietică pentru mulţi ani, sub acuzaţia de spionaj.

Când se va întoarce din Rusia, frumoasa actriţă spioană va deveni, fireşte, un subiect de senzaţie în ziare, iar el, Williams, are şansa nu numai de a ajunge în paginile revistelor, dar şi să aibă o asemenea femeie! De dragul ei poţi pierde câţiva pacienţi, mai ales că CIA e gata să plătească şi compensaţii.

Trimiţându-l pe Williams în Bermude, Daniel Cooper şi David Mac Carrie l-au asigurat că, imediat ce Virginia va fi eliberată din URSS - „fără îndoială, în următoarele două săptămâni, domnule Williams; vom depune toate eforturile, înţelegeţi, suntem extrem de interesaţi" - ei îl vor chema

din concediu şi, împreună, o vor întâmpina la New York, pe aeroportul Kennedy.

Însă Daniel Cooper nu era nici pe departe convins că vor reuşi să o elibereze pe Virginia atât de repede. De fapt, multe depindeau de ea. Dacă nu va spune la interogatorii că răposatul Williams nu este Williams, ci un colonel din Marele Stat-Major sovietic, ar mai fi şanse. Mac Carrie avea convingerea că, pentru a-l salva pe Stavinski, nu va face acest lucru.

Însă convorbirea cu adjunctul Secretarului de Stat, Richard Malwick, nu a avut rezultatul scontat. Abia a apucat Cooper să-i spună că „din cauze bine determinate, CIA este interesată în acţiuni imediate şi active ale Departamentului pentru eliberarea doamnei Virginia Williams, reţinută ilegal", că Richard Malwick i-a pus în faţă copia xeroxată a următorului document abia sosit de la Moscova:

Ministerul Afacerilor Externe al URSS
Moscova, Piaţa Smolenskaia - Sennaia, 32/34
Către consilierul Ambasadei Statelor Unite ale Americii
Domnului Hubert N. Green
19 noiembrie 1981

Ministerul Afacerilor Externe al URSS îşi exprimă respectul său faţă de Ambasada Statelor Unite ale Americii şi, din însărcinarea Guvernului sovietic, declară:

La 16 noiembrie, pe aeroportul internaţional Şeremetievo, F.E.Neznacinîi, maior al Securităţii Statului URSS, a reţinut, la decolarea avionului, pe turiştii americani Robert şi Virginia Williams, din cauza dovezilor incontestabile deţinute de organele de securitate, privind relaţiile sus-numiţilor cu elemente criminale antisovietice. Astfel, în ajunul plecării din URSS, pe 15 noiembrie a.c., aflându-se în oraşul Leningrad, sus-numiţii s-au întâlnit cu trei infractori antisovietici şi au luat de la ei materiale ilegale şi scrisori pentru a fi transmise în Occident. Fotografiile acestei întâlniri, depoziţiile martorilor şi ale infractorilor învinuiţi de activitate antisovietică şi antiguvernamentală, confirmă pe bază de documente acest fapt.

La reţinerea soţilor Williams pe aeroportul Şeremetievo, maiorul KGB F.E.Neznacinîi le-a prezentat fotografiile incriminatoare şi le-a cerut explicaţii, întrucât relaţia turiştilor americani sus-numiţi cu elemente criminale antisovietice, constituie o încălcare grosolană a înţelegerilor existente între ţările noastre, privind scopurile turismului şi un amestec inadmisibil în treburile interne ale Uniunii Sovietice.

În momentul reţinerii, la trapa avionului american, cetăţeanul american Robert Williams a atacat un grănicer sovietic, a luat din mâna acestuia un automat şi l-a ucis pe maiorul KGB F.E.Neznacinîi, apoi, împreună cu soţia sa, Virginia Williams, care s-a opus şi ea organelor sovietice (provocându-le vătămări corporale) a încercat să se ascundă la bordul avionului. În scopul reprimării acţiunilor criminale ale soţilor Williams, întreprinse cu intenţii vădit teroriste şi, de asemenea, cu scopul apărării vieţii pasagerilor americani şi sovietici, personalul serviciului de

securitate al aeroportului a fost nevoit să folosească armamentul din dotare. Drept rezultat al acestui fapt, cetăţeanul Robert Williams a fost ucis, iar soţia sa, Virginia Williams, a fost arestată.

La verificarea îmbrăcămintei celor doi, s-au găsit în căptuşeală materiale antisovietice primite de la infractori, în întâlnirea de la Leningrad, fapt ce dezvăluie adevăratul scop al venirii în URSS a soţilor Williams şi explică motivul împotrivirii la reţinere.

Pentru participare la un act terorist şi activitate antisovietică, cetăţeana americană Virginia Williams, născută Part, de profesie actriţă, va apărea în scurt timp în faţa Tribunalului Popular.

În legătură cu incidentul prezentat mai sus, Guvernul URSS însărcinează Ministerul Afacerilor Externe al URSS, să-şi prezinte protestul ferm părţii americane, şi îşi exprimă convingerea că, partea americană va lua toate măsurile, care depind de ea, în scopul încetării trimiterii în URSS, drept turişti, a unor persoane ostile ţării noastre şi Guvernului sovietic.

Cu respect,
Prim-locţiitor al Ministerului Afacerilor Externe
V.A.Kozlov

— Interesul dumneavoastră pentru această afacere, spuse glacial Malwick lui Cooper, încalcă dreptul părţii sovietice. Dacă aceşti Williams, au mers în URSS din însărcinarea dumneavoastră, iată sfatul meu: ţineţi-vă cât mai departe de afacere. După câte înţeleg eu, în ochii ruşilor ea e o actriţă descreierată, care a luat nişte documente ilegale de la disidenţi sovietici, iar bărbatul său, un idiot care s-a crezut James Bond. Încet, fără presiuni, vom cere indulgenţă pentru femeie... Însă va mai dura...

— Dar nu au luat nici un fel de documente ilegale! exclamă din tot sufletul Cooper. E o clară provocare KGB-istă. Li s-au strecurat documentele în haine fără ca ei să ştie...

— Ce interes are KGB să strecoare documente antisovietice în buzunarul unor turişti americani? întrebă sec Malwick. De fapt, dacă insistaţi că este vorba de o provocare, CIA va trebui să prezinte un raport asupra acestei chestiuni. Însă atunci nu vom avea nici un fel de garanţii că totul nu va ajunge în ziare, iar consecinţele pot fi triste, atât pentru agenta dumneavoastră, cât şi pentru dumneavoastră personal. V-o spun din prietenie, în amintirea anilor noştri de studenţie...

Înjurând, Cooper ieşi din clădirea Departamentului de Stat.

Capitolul 2

Curtea înzăpezită a închisorii. Tragi o gură de aer proaspăt, îngheţat. Apoi urmează coridoare, de data aceasta nu de închisoare. Preşuri lungi, roşii. Suntem în cartierul general al KGB-ului. După celula umedă, cu ciment pe jos, cu ziduri fără ferestre, cu salteaua, care de la ora şase dimineaţa până la ora zece seara, se ridică la perete şi se încuie cu lacăt, încât nu poţi şedea decât pe o mică ieşitură din zid, şi după interogatoriile zilnice şi îndelungate, Virginia nu mai era încurajată decât de un singur lucru: „Sunt cetăţeană americană şi cer o întâlnire cu reprezentanţii Ambasadei Americane.” După hrana greţoasă şi lipicioasă, dacă zoaiele din mazăre sau terci de ovăz şi bucata de pâine neagră se pot numi hrană şi ceaiul pe care le primea de la supraveghetor, după acest iad care dura de patru zile, se trezi dintr-o dată într-un cabinet cald şi elegant, cu ferestre largi şi luminoase. Pereţii cabinetului erau plini de rafturi cu cărţi; la prima privire, Virginia reţinu o serie de titluri englezeşti: *Teroarea roşie, KGB, Parcul Gorki, Lolita, Aeroportul, Roţile, Clipe de dragoste*.

Deasupra rafturilor se aflau portretele lui Lenin şi Brejnev, iar pe birou se aflau ziare şi reviste americane: *Sunday Times, Washington Post, News Week, Playboy, Wall Street Journal*.

La birou stătea un bărbat, care semăna cu Marlon Brando din *Naşul*, cu deosebirea că ochii îi erau ascunşi de ochelari fumurii. Ţinea în mână dosarul Virginiei Williams şi îl citea cu atenţie. În afară de el, în cabinet mai era locţiitorul său, generalul Ţvigun, un bărbat de şaizeci de ani, cu faţa plină şi cu sclipiri în privire, îndesat, mai degrabă gras, un bărbat brunet de vreo cincizeci de ani, pe care Virginia îl văzuse la interogatorii, colonelul Orlov, şi doi tineri ziarişti cu blocnotes-urile deschise pe genunchi. Toţi o examinau cu interes, iar ea, pentru prima oară în aceste zile, se vedea pe sine: rochia mototolită, ciorapul rupt în genunchi, faţa nefardată, părul nespălat şi nepieptănat (agrafele de păr şi pieptenele, ca şi toate lucrurile pe care le avea, îi fuseseră luate din prima zi de închisoare). Însă, cel mai important era, că în aerul proaspăt al

cabinetului, îşi simţea violent mirosul trupului nespălat. Trecuseră patru zile fără să facă duş! De două ori pe zi i se permitea să se spele pe faţă la un robinet. Apa era rece ca gheaţa. Simţindu-şi mirosul urât al trupului, îşi aminti de acei vagabonzi care bântuie prin cartierele mizere ale New Yorkului; acum semăna cu ei, puţea ca ei.

Între timp, bărbatul de la birou, fără să ridice privirea din dosar, concedie cu un gest leneş garda şi pe secretarul său, apoi spuse Virginiei în engleză:

— Luaţi loc.

— Cer o întrevedere cu reprezentanţii Ambasadei Americane, spuse Virginia fără să se mişte din loc.

El ridică ochii. Erau ochi calmi, de om obosit şi încrezător în sine.

— Cereţi… îi răspunse fără să se grăbească.

Avea un glas răguşit, de bariton fumător.

— Puteţi cere şi şezând… Doriţi să mâncaţi ceva?

Şi, fără să aştepte răspunsul, întinse mâna şi apăsă pe un buton.

— Ceai şi sandvişuri, dădu el dispoziţia în ruseşte. Fumaţi?

Vorbea într-o engleză corectă, cu accent evident britanic.

— Nu, nu fumez…

— Totuşi, ar fi mai bine dacă aţi lua loc, spuse el. Altfel, vom fi nevoiţi să stăm cu toţii în picioare, dumneavoastră fiind femeie…

— Nu mai sunt femeie, spuse provocator Virginia. Dacă citiţi în engleză, aţi observat desigur din aceste cărţi, că o femeie trebuie să facă duş cel puţin o dată pe zi. În închisoarea dumneavoastră însă m-aţi prefăcut într-o vită. Aşa că nu-mi mai vorbiţi de codul manierelor elegante. Cer o întrevedere cu reprezentantul Ambasadei Americane.

Bărbatul o ascultă în tăcere, aplecând capul şi, în acelaşi timp, apăsând din nou pe un buton. În acelaşi moment, în uşă apăru secretarul: un maior tânăr, nepăsător, cu o tavă în mână. Pe tavă se afla un pahar cu ceai tare, iar pe o farfurie se aflau sandvişuri cu icre negre şi roşii.

Secretarul aşează tava pe marginea biroului, iar bărbatul de la birou îi spuse şi lui, tot în engleză:

— Condu-o pe doamna Williams la duşul meu.

Virginiei nu-i venea să creadă şi se uită mirată la el. Bărbatul zâmbi:

— Într-adevăr, trebuie să faceţi un duş. Vă rog. Sau nu vreţi?

— Eu… spuse confuză Virginia.

Nu putea rezista ispitei de a face un duş. Menstruaţia îi întârziase cu nouă zile; în primele cinci zile, se gândise că e o întârziere fără însemnătate şi nu-i spusese nimic lui Stavinski; apoi a urmat arestarea, închisoarea, celula. Şi în ceasurile de disperare din noapte, simţise o durere în piept şi înţelese cu groază că visul ei se împlinise: era însărcinată. Dar, Doamne, de ce s-a întâmplat aici, în ţara asta blestemată?!

— Vă rog, veniţi cu mine… îi spuse maiorul-secretar şi deschise o uşă laterală.

Virginia îl urmă. Intrară într-o altă cameră cu canapele şi fotolii moi, cu o măsuţă, un televizor color şi o combină muzicală *Grundig*. Urma o altă cameră: un dormitor mic cu un pat şi o noptieră. Alături de dormitor

era baia. Când intră în baie, Virginia rămase trăsnită. O clipă, i se păru că a nimerit într-unul din somptuoasele apartamente ale starurilor hollywoodiene, undeva în Beverly Hills: o cadă uriaşă, ca un mic bazin din marmură neagră, sticlă pe toţi pereţii, duş, mirosul cunoscut al săpunului franţuzesc *Lancome*, podea încălzită, prosoape mari, pluşate şi chiar... Bideu. „De ce au nevoie de bideu?” se gândi Virginia.

— Vă rog... spuse nepăsător maiorul-secretar, răsucind robinetul de la cadă.

Ieşi şi închise uşa după el.

Rămasă singură, Virginia se apropie încet de oglindă. De patru zile nu văzuse cum arată, dar... Doamne Dumnezeule, cât se schimbase! Ce făcuseră din ea! Lacrimile îi ţâşniră din ochi. Plângând în hohote, se lăsă să cadă în genunchi pe podeaua din teracotă. Pentru prima oară în aceste zile, nu se mai stăpâni; numai clipocitul apei acoperea hohotele ei de plâns...

În acest timp, bărbatul de la birou dicta în ruseşte celor doi ziarişti:

— Principala temă a articolului dumneavoastră trebuie să fie următoarea: ţara noastră s-a pronunţat întotdeauna pentru dezvoltarea unor relaţii de prietenie cu ţările occidentale. Însă în ultimii ani, imperialiştii şi noul guvern american, întreţin în lume o isterie antisovietică. Şi zeci de capete imature şi înfierbântate din Occident se lasă înşelate de această propagandă şi chiar iau parte la acţiuni antisovietice. Acestea aduc în ţara noastră literatură furnizată de CIA, de organizaţii sioniste şi din emigraţie. La vama Şeremetievo se găsesc în bagaje cărţile unor renegaţi precum Soljeniţîn, Voinovici, Bukovski şi alţii. Iar reviste precum *Posev, Continent, Grani*, cheamă făţiş la răsturnarea puterii sovietice. În timpul Olimpiadei de la Moscova, zeci de astfel de turişti au încercat să introducă în Uniunea Sovietică foi volante şi mii de exemplare ale unui pseudo-ziar *Pravda* editat în Italia, având articole cu conţinut antisovietic. Aceste materiale trebuiau răspândite pe stadioane şi pe străzile din Moscova. Întâmplarea cu soţii Williams, arată cât de departe au mers aceste capete înfierbântate, în intenţiile lor antisovietice. Nici o ţară din lume nu ar putea accepta turiştii străini, care vin cu scopul aţâţării stărilor de spirit antiguvernamentale, şi care sunt gata să distrugă lucrul serviciului de securitate din ţara respectivă. Condamnarea exemplară a Virginiei Williams, va fi o bună lecţie pentru acei turişti, care ascund în geamantane materiale antisovietice şi sioniste primite de la CIA...

Bărbatul de la birou rostea aceste cuvinte fără să se grăbească, cu un glas egal, indiferent, ca pe ceva de mult chibzuit şi hotărât. Cei doi ziarişti notau cu repeziciune.

— Asta-i tot. Dezvoltaţi această teză. După ce scrieţi articolul, să mi-l arătaţi şi mie.

— Neapărat! Fireşte, spuse unul dintre ziarişti. Putem să-i punem câteva întrebări? mai adăugă, arătând cu capul spre uşa prin care ieşise Virginia.

— Ce fel de întrebări? întrebă calm bărbatul.

— Păi, de pildă, de ce ea, o actriţă de la Hollywood, a hotărât să

desfăşoare acţiuni antisovietice? sugeră unul din ziarişti.

— Şi în ce mod a intrat în contact cu disidenţii recidivişti? întrebă al doilea.

— Nu trebuie să-i mai puneţi nici o întrebare. Puteţi pleca, spuse el şi le făcu semn către uşă.

Apoi, atenuând tonul, explică:

— Aţi văzut-o, e destul. Compuneţi singuri răspunsurile ei la întrebările dumneavoastră…

Când se închise uşa în urma ziariştilor, se întoarse spre cei rămaşi, generalul Ţvigun şi colonelul Orlov, şi spuse gânditor:

— Acum trebuie să ne gândim unde o închidem, în ce lagăr. Asta o dată. Nu avem lagăr pentru femei străine şi n-o să facem unul pentru ea…

— O închidem la comun. Au mai fost cazuri… zise colonelul Orlov şi tăcu brusc, amintindu-şi că bărbatul de la birou nu suferea să fie întrerupt.

În general, nu dădea nici un ban pe opiniile subordonaţilor săi. Îşi manifesta un maximum de încredere gândind cu glas tare în prezenţa lor.

— În al doilea rând, spuse el lăsând observaţia lui Orlov să-i treacă pe lângă urechi, cu o expresie atât de impasibilă, de parcă Orlov nici nu s-ar fi aflat în cabinet. Nu pot înţelege de ce Williams a reacţionat atât de violent la arestare. Doar nu ştia că are în palton materiale antisovietice…

Acum, când el tăcu şi se uită întrebător prin sticla ochelarilor, Ţvigun şi Orlov aveau posibilitatea să se pronunţe.

— Cel mai sigur e că era psihopat, spuse generalul Ţvigun.

— Nu ştiu… Nu ştiu… În orice caz, trebuie să sporim pregătirea de luptă a corpului ofiţeresc. Văd că până şi ofiţerii operativi s-au îngrăşat ca nişte porci, adăugă el şi se opri când o văzu pe Virginia intrând.

Chiar şi nefardată era frumoasă. Duşul îi readusese prospeţimea din obraji. Părul spălat şi uscat îi flutura pe umeri, iar rochia mototolită sublinia şi mai mult contrastul dintre frumuseţea şi îmbrăcămintea ei.

Doar întreruperea propoziţiei îl dădu de gol pe bărbatul de la birou. Expresia nepăsătoare de pe chipul său nu se schimbase cu nimic. Împinse paharul cu ceai spre Virginia şi spuse în engleză, cu acelaşi ton baritonal, egal şi indiferent:

— Ceaiul nu s-a răcit. Luaţi loc şi serviţi. Serviţi şi câteva sandvişuri. KGB-ul nu e aşa de îngrozitor pe cât se scrie în Occident. Noi pur şi simplu ne facem treaba, apărăm interesele ţării. Luaţi loc.

Pentru că în tonul lui era mult calm, multă putere şi încredere că ea se va supune sau pentru că după duş foamea îi dădea vertijuri, Virginia se aşeză în linişte pe o margine a fotoliului şi acceptă ceaiul şi sandvişurile.

Toţi tăceau. Se uitau la ea cum mănâncă şi, deşi Virginia se străduia din toate puterile să nu se grăbească, mânca repede şi lacom, fără să se poată abţine. Ruşinată de această grabă înjositoare, arunca priviri scurte spre bărbaţii din jurul ei. Aprinzând o ţigară, generalul Ţvigun se îndreptă spre fereastră. Bărbatul de la birou apăsă pe un buton şi spuse la microfon în ruseşte:

— Mai aduceţi sandvişuri şi ceai.

Virginia nu terminase de băut ceaiul, când în cabinet intră acelaşi maior-secretar cu sandvişuri şi ceai. Însă acum, după ce îşi potolise primul

acces de foame, Virginia se stăpâni. Rezistând ispitei, dădu la o parte a doua farfurie cu sandvişuri şi bău ceaiul.

— Mulţumesc, spuse. Cer o întrevedere cu un reprezentant al Ambasadei Americane.

Bărbatul de la birou zâmbi, în timp ce Orlov şi Ţvigun râseră copios. Era un contrast comic, li se părea lor, între înfăţişarea de pisică sătulă a femeii şi „cererea" ei.

— Bine, spuse bărbatul de la birou. Voi aduce la cunoştinţă cererea dumneavoastră. Dar acum spuneţi-mi de ce soţul dumneavoastră l-a ucis pe ofiţerul nostru? El nu voia decât să vă reţină pentru două ceasuri, ca să se lămurească unele amănunte.

Virginia se uită în ochii bărbatului. Îi puseseră de zeci de ori aceeaşi întrebare la interogatorii, şi colonelul Orlov şi ceilalţi anchetatori. Nu le răspundea; la toate întrebările, susţinea un singur lucru:

— Cer o întrevedere cu reprezentantul Ambasadei Americane.

Însă nopţile, şezând în celulă, înţelegea că va trebui să explice cumva această ieşire inexplicabilă a lui Iurîşev-Williams, până nu se vor apuca ei să dezlege misterul. Nu cumva o va întreba acelaşi lucru şi reprezentantul Ambasadei Americane? Stând şi chibzuind noaptea, găsise un motiv pe care să-l invoce. Acum, uitându-se în ochii acestui bărbat plin de sine, spuse:

— Robert nu era prea echilibrat. Nu am scris în chestionar că a luptat în Vietnam şi a fost rănit. Ne-am temut că nu vom primi viza de intrare în Rusia. Iar când am venit aici, Robert a văzut deodată că ne urmăreşte peste tot maiorul acela…

Generalul Ţvigun şi colonelul Orlov se uitau miraţi la ea, dar figura bărbatului de la birou continua să fie impasibilă şi numai nişte mici pete albe, semne ale mâniei, îi apărură pe obraji. Virginia înţelegea că riscă şi că se joacă cu focul, dar parcă putea să o contrazică defunctul Neznacinîi?

— Da, da, spuse ea, ne-a urmărit la hotel şi chiar a mers cu noi la Leningrad, l-am văzut în tren! Şi Robert s-a enervat îngrozitor. În plus, era bolnav, avea tot timpul febră şi mereu i se părea că vom fi arestaţi pentru ceva. De exemplu, pentru faptul că a luptat în Vietnam împotriva comuniştilor. Altfel pentru ce să fim urmăriţi? Robert se temea până şi să iasă din hotel. Doar la Leningrad am hotărât să ne plimbăm puţin. Însă când ne-au oprit pe stradă nişte huligani, Robert mi-a spus imediat că este o provocare şi că, dacă ne vor aresta, el nu se va preda. De aceea, la aeroport…

Bărbatul de la birou apăsă pe butonul de chemare a secretarului şi îi spuse maiorului ce apăruse în uşă, arătând spre Virginia:

— Duceţi-o…

— Urmaţi-mă, spuse în engleză maiorul.

Virginia se ridică şi se uită pierdută spre bărbatul de la birou:

— Voi putea avea o întâlnire cu un reprezentant al Ambasadei Americane?

— O să primiţi minimum trei ani de închisoare, pentru complicitate la uciderea unui ofiţer sovietic. Mergeţi şi… Puteţi să luaţi în celulă sandvişurile.

Virginia se simţea de parcă ar fi primit o lovitură de cravaşă peste faţă. Tonul lui dovedea dispreţul celui bogat dând de pomană unei cerşetoare.

— Ascultă-mă! spuse ea. Dacă aş putea să vomit tot ce am mâncat aici, aş face-o cu toată plăcerea pe biroul tău…

Speriat, maiorul-secretar o apucă de braţ şi o scoase din cabinet, însă ea mai reuşi să se întoarcă o dată şi să spună dispreţuitor:

— Îţi dai aere de gentleman? Sărăntocule!

Maiorul o trase în anticameră, unde aştepta escorta.

Iar în cabinet, dincolo de uşa grea, acoperită cu piele bătută în ţinte, bărbatul de la birou, palid de mânie, bătu cu palma în birou şi spuse colonelului Orlov:

— Ce-i rahatul ăsta? La departamentul vostru lucrează numai idioţi? Un doctor din Washington descoperă că e filat din prima zi…

Un glas din interfon îl întrerupse:

— Permiteţi să raportez, tovarăşe general…

— Cine e? întrebă mâniat omul de la birou.

— Brusko, şeful Secţiei de Documentare Secretă.

— Ce vrei?

— La verificarea seifului maiorului Neznacinîi, am descoperit o hartă ciudată a Americii şi Canadei, tovarăşe general. După părerea mea, Neznacinîi îşi nota pe această hartă toţi turiştii cu care a lucrat în ultimii ani…

Generalul răsuflă din greu, clătinând mâhnit din cap. Doamne, cu ce tâmpiţi trebuie să lucreze!

— De ce îi nota pe hartă? întrebă obosit prin interfon.

— Cine ştie, tovarăşe general? Poate că voia să vândă harta americanilor. Îmi permiteţi să mă ocup în amănunt de problemă?

— Mda… spuse leneş generalul. Ocupă-te…

Capitolul 3

După două ore, în cabinetul directorului închisorii Lubianka, colonelul Orlov aduse la cunoştinţă reprezentantului Ambasadei Americane, Larry Coogel, materialele acuzatoare referitoare la cetăţeana americană Virginia Williams. Într-o mapă gri legată cu şnur, se aflau fotografiile întâlnirii soţilor Williams şi, în sfârşit, fotografia paltonului lui Robert Williams şi a blănii Virginiei, căptuşeala ruptă şi în această căptuşeală „materialele antisovietice”. Citind materialele şi privind fotografiile, Larry Coogel înţelese că vina soţilor Williams este evidentă. Acum trebuie ca această chestiune să fie muşamalizată cumva, amânată. Trebuie să apeleze la umanismul autorităţilor sovietice s-o ierte pe femeie. La urma urmelor, toată vina poate să cadă pe Robert Williams, şi aşa e mort…

— Când pot s-o văd pe doamna Williams? îl întrebă pe colonelul Orlov.

— Chiar şi acum, răspunse colonelul şi se întoarse spre directorul închisorii. Chemaţi arestata!

Peste câteva minute o aduseră pe Virginia. Nici colonelul Orlov, nici

directorul închisorii, nu se grăbeau să iasă din cabinet, iar Coogel nu insistă asupra acestui lucru. Oricum, convorbirea lui cu Virginia va fi ascultată şi înregistrată prin intermediul unui microfon ascuns. Coogel se uită la femeie. Nu arăta rău deloc, cu toate cele patru zile de celulă. Însă era greu de crezut că această femeie, cu un aer atât de domestic, ar fi fost capabilă să ia parte la o ucidere.

— Luaţi loc, spuse Virginiei colonelul Orlov. Aţi cerut o întrevedere cu reprezentantul Ambasadei Americane.

Coogel se prezentă, arătă Virginiei documentele sale, apoi întrebă:

— Vreţi să daţi vreo declaraţie?

— Vreau, spuse Virginia. Declar că nici Robert Williams, nici eu nu am luat materiale de la disidenţi şi nu am avut idee de ce se află în căptuşeala hainelor noastre. Cred că aceste materiale antisovietice au fost puse în îmbrăcămintea noastră după arestare. În orice caz, nu au fost scoase din căptuşeală în prezenţa mea. Câte nu s-ar fi putut găsi acolo! Diamante, secretul bombei atomice!

„Mda”, se gândi Coogel, „nu a adoptat nici pe departe tactica cea mai bună.” însă spuse cu glas tare:

— În acest caz, de ce Robert l-a atacat pe ofiţerul KGB? Nu ştia despre aceste documente…

— Le-am explicat astăzi… Robert a luptat în Vietnam şi a fost rănit, însă noi am trecut sub tăcere aspectul acesta în chestionar, ne-am temut că nu ne vor permite să călătorim în Rusia. Însă sunt convinsă că dumneavoastră veţi confirma că el a fost rănit în Vietnam, strigă ea, sugerându-i lui Coogel să confirme. Iar când am venit aici, am remarcat că suntem filaţi. El chiar a vrut să se întoarcă, dar s-a temut că acest lucru va da şi mai mult de gândit. Totodată era bolnav, avea febră. Iar când ni s-a înscenat provocarea, el mi-a spus că, dacă vom fi arestaţi, nu se va preda. Cred că, dacă vă interesaţi la Washington, vă vor trimite acte care să demonstreze că Robert a fost rănit în Vietnam, iar dumneavoastră veţi arăta aceste documente ruşilor…

„Da”, se gândi Coogel, „ciudată femeie”. Şi curios mod de apărare, căci ea va fi judecată, nu răposatul Williams. Şi chiar dacă acest Robert Williams a luptat în Vietnam, de ce să îi ascundă ruşii în căptuşeală documente antisovietice? Prostii! De bună seamă că Williams a luat legătura într-adevăr cu disidenţii. Mai ales dacă a fost rănit în Vietnam de explozia unei grenade ruseşti sau a unui obuz rusesc. A vrut să joace o festă sovieticilor, e clar. „Iată latura negativă a libertăţii noastre”, se gândi Coogel. E absurd să-ţi închipui că un cetăţean sovietic, din proprie iniţiativă, fără ordinul KGB-ului, merge cu avionul într-o ţară străină şi organizează acolo o acţiune antiguvernamentală. Iar americanii zboară unde vor, fac ce vor, pe urmă scoate-i din închisorile ruseşti. Da, trebuie să se gândească la ceva pentru ea, trebuie să-i sugereze o altă versiune de apărare. Dar care?

— Cred, spuse el, că nu ţi-ai cunoscut suficient soţul. Vă cunoşteaţi de puţin timp, nu-i aşa? Dacă a luptat în Vietnam, înseamnă că putea să aibă de plătit nişte conturi ruşilor, conturi despre care nu ştiai. Şi nu este exclus ca el într-adevăr să fi luat materialele de la disidenţi, să le fi cusut

în palton şi în blană, iar tu să nu ştii nimic, înţelegi?

Acum încerca el să-i inoculeze versiunea sa: ea nu ştie nimic, răposatul soţ este vinovat de toate.

— Îţi face cinste că-l aperi, însă el oricum a murit, înţelegi?! Temându-se să fie demascat, a acţionat nebuneşte, ţinând cont şi de faptul că era dezechilibrat, dar tu nu ştiai nimic, mă înţelegi?

Virginia se uită în ochii lui. Îl înţelegea. Se pare că nu-şi mai puteau spune nimic altceva în prezenţa colonelului Orlov şi a directorului închisorii.

— În orice caz, continuă Larry Coogel, nu trebuie să disperi. Guvernul american va lua toate măsurile pentru eliberare. Sunt convins că partea sovietică va manifesta spirit umanitar, în relaţia cu o femeie care a devenit victimă a dezechilibrului de caracter al soţului ei.

— Mi s-a spus astăzi că voi fi închisă cel puţin trei ani.

— Trebuie să te înarmezi cu răbdare, Virginia. Vom face uz de toate mijloacele ca să scurtăm acest termen. Vom insista să fii apărată de apărătorul nostru. Cred că partea sovietică nu va refuza acest lucru. Ce părere aveţi, domnule Orlov?

— Nu e de competenţa mea, răspunse colonelul, ştiind foarte bine că nici unui avocat străin, cu atât mai puţin american, nu-i era permis să susţină apărarea într-un tribunal sovietic.

Coogel se ridică cu intenţia vădită de a-şi lua rămas bun. Spuse în cele din urmă:

— Virginia, ai vreo rugăminte? Ţi-am adus un pachet cu produse americane de la Ambasadă. Îl vor verifica şi sper că ţi-l vor da. Ce să-ţi aduc data viitoare?

Ea strânse din umeri.

— Nu ştiu. Ceva alimente. Mi se pare… mi se pare că sunt însărcinată… adăugă Virginia tulburată.

Colonelul Orlov se întoarse surprins spre ea, iar Coogel jubila.

— O, asta-i altă treabă! E minunat! De ce nu mi-ai spus de la început, Virginia? Sunt convins că partea sovietică va manifesta omenie faţă de o femeie însărcinată! Asta schimbă toată treaba!

Ajunsă în celulă, Virginia se prăbuşi pe podea şi izbucni în plâns, pentru a doua oară în aceeaşi zi. În acelaşi moment, se deschise ferestruica din uşă şi supraveghetorul îi ordonă:

— Drepţi! Se interzice statul jos. Luaţi pachetul…

Şi aruncă în celulă, prin ferestruică, pachetul lui Larry Coogel. Căzând pe podeaua de ciment, pachetul se rupse, iar pe podea începu să se prelingă lapte. În băltoaca de lapte se rostogoliră apoi portocale din Florida, semne ale unei vieţi trecute.

Ştergându-şi lacrimile, Virginia luă o portocală, dar în acel moment, uşa celulei fu trântită de perete; doi supraveghetori solizi o ridicară şi o târâră iar pe coridor, pe scară, dar nu la interogatoriu, ci la cabinetul medical. Medicul ginecolog, chemat de colonelul Orlov, o examină pe Virginia de faţă cu Orlov, dar spuse că, într-o fază atât de timpurie, nici un medic nu poate să determine vizual graviditatea, iar pentru analiza urinei, trebuie preparatul german „gravimun”, care este deficitar.

— Bine, la naiba! spuse colonelul. Ne descurcăm şi fără analize.

Capitolul 4

Trenul mergea spre sud, spre Ialta. De patru zile, Stavinski bântuia pe căile ferate ale Rusiei, schimbând mereu trenurile. La început îl mânase teama animalică pentru viaţa sa şi mersese numai în vagoane comune, mirosind a cizme soldăţeşti şi a lenjerie nespălată. Mâncau, care pe unde puteau, cartofi fierţi cu ceapă şi scrumbie.

Se simţea apărat numai în mulţime. Era puţin probabil că îl va căuta KGB-ul în astfel de vagoane. De fapt, era sigur că, dacă vor începe să-l caute, îl vor căuta peste tot; nu-l va ajuta nici faptul că e nebărbierit, nici pufoaica pe care a cumpărat-o dintr-o staţie, ca să nu se deosebească de pasagerii din vagoanele comune. Şi totuşi, pe patul de sus al vagonului comun, în aşternutul gri-murdar, se simţea mult mai liniştit decât într-un cupeu separat, unde spaima îi ţinea în gheare inima. Aici însă, spaima îi

era înăbuşită de discuţiile permanente ale pasagerilor de pe paturile de jos.

În patru zile, Stavinski aflase mai mult despre ţară, decât dacă ar fi trăit la Moscova un an întreg. Oamenii aflaţi în concediu, din Siberia şi de dincolo de Cercul Polar, care mergeau în sud să mai simtă soarele cald, povesteau despre salariile mari primite în nord, care însă dispăreau nu se ştie unde, fiindcă votca e de două ori mai scumpă; carne nu prea este, doar carne de ren congelată.

Şi Stavinski îşi aminti *supermarket*-urile americane pline de carne de toate felurile, de brânzeturi şi mezeluri, de fructe şi legume, de băuturi răcoritoare şi delicatese! Îşi aducea aminte că, acum şase ani, mergea cu fiica sa prin Viena, şi se oprea la fiecare pas în faţa vitrinelor pline cu lucruri nemaivăzute în Rusia.

Să mănânci carne până te saturi, ce vis simplu şi greu de înfăptuit în Rusia! Ce tâmpit a fost că s-a întors, ce idioţenie acea nostalgie pe care a purtat-o şase ani în suflet! E destul să îţi petreci o singură zi în vagonul comun al oricărui tren din Rusia, ca să îţi dispară orice nostalgie în mirosul stătut de sudoare. „Idiotule, idiot fără minte! Ai visat să te întorci în tinereţe şi… ai căzut în capcană. Iar cel mai bun mijloc să scapi din ea, este să ieşi o clipă pe platforma dintre vagoane şi să-ţi dai drumul sub roţile trenului. Laşule, aventurierule!” îşi spunea Stavinski.

Începând din a treia zi, spaima de arest slăbi şi nu mai aştepta nerăbdător prima staţie ca să schimbe trenul. Nu, nu devenise mai curajos şi nici nu îşi înfrânsese frica, pur şi simplu se obişnuise cu ea, aşa cum se obişnuieşte rănitul cu schijele din coloana vertebrală… Atunci se hotărî să meargă la Ialta, la „mătuşa Olea, care te iubeşte întotdeauna”, aflată în legătură cu Mac Carrie. Să-l scoată de aici, să-l ascundă în cala oricărui vapor străin, o săptămână, chiar şi o lună, până ce va trece peste Bosfor şi Dardanele! Da, la Ialta! Neîntârziat! Până ce nu-l vor recunoaşte şi aresta…

La o staţie înainte de Ural, Stavinski schimbă trenul de Haborovsk cu altul spre Simferopol; acum mergea spre sud, spre „ţările calde”, spre mare şi spre „mătuşa Olea”.

Dar cu cât îndepărta frica, cu atât mai des îi venea în minte Virginia. Ce e cu ea? Oare nu au torturat-o la KGB, iar ea nu l-a trădat? Sau şi-a jucat rolul foarte bine în faţa KGB-iştilor şi aceştia, cerându-şi scuze, au eliberat-o, iar acum e deja în America? Atunci el este salvat, sau aproape salvat… Dar cum să afle? Chiar dacă „mătuşa” îl va certa că a venit la Ialta fără să se anunţe, el trebuie să se lămurească în ce situaţie se află…

Biata Virginia! Sigur i-au dat drumul.

Un scandal de proporţii internaţionale: uciderea unui turist american! Probabil că Guvernul american a adresat un protest Uniunii Sovietice, poate că însuşi Reagan a telefonat personal lui Brejnev!

Iar el, idiotul, tremură de frică. Mai mult ca sigur, Virginia e acasă, în America, iar KGB-ul nu caută pe nimeni; nici pe autenticul Iurîşev, care este încă în concediu, nici pe el, pe Stavinski, care a plecat acum şase ani din URSS, a emigrat cu fiica sa şi de atunci locuieşte în Statele Unite.

„Totul e normal, nimic nu e chiar atât de îngrozitor”, îşi zise Stavinski.

„Dacă te-ar fi căutat KGB-ul, te-ar fi găsit de mult, iar dacă nu te-a găsit, înseamnă că nu te caută şi nici nu se gândeşte să te caute! Trăieşti, Stavinski, trăieşti! Înmormântat în New Jersey, împuşcat pe aeroportul Şeremetievo, stai în vagonul-restaurant murdar din trenul Irkutsk-Simferopol, bei bere răsuflată, mănânci ostropel sleit dar trăieşti! Şi înseamnă că ai să trăieşti, dracu' să te ia!"

Sufletul lui Stavinski oscila de la teamă la speranţă şi iarăşi de la speranţă la disperare. La ferestrele trenurilor se vedeau aceleaşi păduri ruseşti înzăpezite şi mohorâte, aceeaşi câmpie tristă, albă, cu ochiuri negre de cernoziom, acelaşi cer plumburiu, acelaşi soare roşu, îngheţat.

În aceste vagoane-barăci, oamenii dorm şi beau, spun bancuri şi înjură încet colhozurile şi şefii; prin colţuri, soldaţi în permisie giugiulesc fete pline de coşuri, iar în staţii, călătorii din vagoanele comune se uită cu ură tăcută la pasagerii din cele două vagoane de lux, îmbrăcaţi cu haine de import. Unii dintre aceşti pasageri se plimbă pe peron de-a lungul vagoanelor comune, pun ochii pe fetişcane mai drăguţe şi le invită în compartimentele lor…

Acum Stavinski ştia, înţelegea, că toată acea nostalgie după Rusia, era dorul puşcăriaşului după puşcăria lui, în care nu era pur şi simplu deţinut ci puşcăriaş. Nu era un deţinut obişnuit, pentru că nu lucra la uzină şi în colhoz, ci la televiziune. „Să fii privilegiat, iată toată nostalgia ta, Stavinski", îşi spuse el în bătaie de joc. „Din cauza asta ţi-a fost dor de lagăr, idiotule!"

Între timp, pentru că la staţia Bursok se încărcase bere, vagonul-restaurant se umpluse de tineri cheflii. Unul din ei avea un radio *Spidol*, care difuza muzică jazz de peste Ocean.

Stavinski plecă nemulţumit, când doi tineri ocupară locurile libere de la masa lui. Ştia ce urmează: vor bea bere şi apoi, ascunzându-se de chelneriţă, vor turna în halbe votcă şi samahoancă adusă de ei. Apoi vor bea, vor lălăi şi vor înjura până la următoarea staţie. Acolo vor coborî şi vor aştepta un tren din sens invers ca să se întoarcă în staţia lor. Iar în această staţie, sau în următoarea, se va urca altă gaşcă veselă de amatori de bere…

— Aici Liverpool, se auzi deodată la radio, în spatele lui Stavinski.

Crezu că tinerii vor închide, o dată ce jazzul se terminase, însă gaşca nu era atentă la crainic, toţi continuau să vorbească despre nu ştiu ce bătaie din sat de la ei, iar tranzistorul continua să transmită în engleză, în maniera foarte liberă a comentatorilor occidentali: *„Nicăieri nu se transmite atâta muzică precum la Liverpool, patria Beatles-ilor. Însă acum vom transmite o veste picantă. Ziarul american Baltimore Evening Sun, anunţă că tatăl lui Sean Hinkley, vrea să dea în judecată guvernul, întrucât, după părerea sa, fiul său se simte rău în închisoare şi este surmenat de atâtea interogatorii. Sean Hinkley, care a tras cu arma în preşedintele Reagan, este anchetat de câteva luni şi, după cum spune tatăl său, „îl extenuează care cum vrea!"…*

La Viena a fost arestat un funcţionar al poliţiei austriece. Este învinuit de spionaj în favoarea României…

Acum patru zile, la Moscova, pe aeroportul Şeremetievo, au fost ucişi

ofiţerul KGB Neznacinîi şi turistul american Robert Williams. Robert Williams şi-a petrecut la Moscova luna de miere cu actriţa hollywoodiană Virginia Part. Astăzi, Agenţia UPI a anunţat că Virginia Williams, care a încercat să-şi apere soţul, va compărea în faţa unui tribunal sovietic, pentru complicitate la uciderea ofiţerului KGB. Din surse neautorizate, aflăm că autorităţile sovietice au intenţia să o condamne la trei ani privare de libertate şi să o închidă într-un lagăr sovietic.

Avocatului american i s-a interzis să ia parte la proces. Se naşte întrebarea: cine i-a pus pe soţii Williams să-şi petreacă luna de miere în Rusia, când United Airlines propune tinerilor căsătoriţi o călătorie ca în basme în insulele de vis ale Mării Caraibelor? Şi toate acestea numai cu 399 de lire sterline pe săptămână! Numai 399 lire, deşi aveţi la dispoziţie maşină gratis, mic dejun şi cină gratis, fără KGB peste tot! Folosiţi serviciile companiei United Airlines...

Iar acum transmitem melodia dumneavoastră preferată, «Meet me at the corner».”

Şi muzica începu din nou, iar tinerii dădură sonorul mai tare. Dar acum Stavinski nu mai asculta. Era distrus. Virginia e în închisoare! Nu-l trădase!

Capitolul 5

Stavinski nu mai ajunse la Ialta. În dimineaţa următoare, coborî din tren la Krasnodar, reşedinţa Kubanului.

Aici era cald, +8° Celsius. Un soare cald de toamnă scălda piaţa goală din apropierea gării.

Stavinski se bărbieri la toaleta din gară, îmbrăcă o cămaşă şi costumul şi îndesă pufoaica de care nu mai avea nevoie într-o ladă de gunoi. Lăsând geamantanul la „Bagaje”, ieşi în piaţa de lângă gară.

Stavinski urcă într-un troleibuz şi merse în centru. Fusese în Krasnodar cu zece ani în urmă şi îşi amintea tulbure că undeva, în centru, există un mare magazin universal. De fapt, astfel de magazine erau în toate oraşele. Când auzi anunţându-se prin staţie „bulevardul Lenin”, coborî.

Pe băncile de pe marginile bulevardului, stăteau bunici cu copii în cărucioare. La o sută de metri, se aflau panouri cu portretul lui Brejnev şi lozinci: „Să dăm ţării un milion de tone de orez din Kuban!”, „Cincinalul în patru ani!” „înainte, pentru victoria comunismului!” şi multe altele asemănătoare.

La primul etaj al magazinului universal, se formase o coadă lungă la vase emailate. La etajul doi, la raionul de aparate electrice, nu era nimeni. Pe rafturi erau îngrămădite televizoare color *Rubin* şi *Temp* şi aparate de radio *Riga-10*.

— Dar *Spidol* nu aveţi? o întrebă Stavinski pe vânzătoarea somnoroasă.

— Nu avem!

Spidol, un mic tranzistor compact, se găsea greu dintotdeauna; nimic nu se schimbase în şase ani.

— Dar *Riga-10* cu unde scurte?

— Cu scurte… Da, luaţi?

— Îl iau.

— Plătiţi la casă patruzeci şi patru de ruble.

Ţinând în mână aparatul, Stavinski ieşi din magazin. Peste treizeci de minute, troleibuzul îl lăsă la marginea oraşului. Coborî şi traversă alene un parc. Aleile erau presărate cu frunze ce foşneau sub paşi. Pe bănci se aflau cupluri de îndrăgostiţi. Aproape fiecare pereche avea un tranzistor şi asculta muzică străină. A avea un aparat de radio, devenise o modă la tineretul sovietic. Pentru că nu cunoşteau limba engleză, luau drept muzică chiar şi reclamele la blugi sau hamburgheri.

Stavinski îşi alese o bancă într-un loc departe de lume. Dacă se apropie cineva, o să schimbe postul… Deschise radioul şi începu să caute *Vocea Americii, BBC, Unda Germaniei* şi *Libertatea.*

Aceste posturi străine care transmit şi în rusă, ucraineană şi în alte limbi special pentru ascultătorii din Uniunea Sovietică, relatează mai multe noutăţi legate de URSS decât alte posturi occidentale. După jumătate de oră, Stavinski era la curent cu toate evenimentele din lume: Lech Walesa a chemat sindicatele lumii libere să susţină „Solidaritatea” şi să sporească ajutorul alimentar pentru Polonia revoltată; în Anglia a ieşit de sub tipar cartea fostului locţiitor al directorului spionajului Flotei Militare Britanice, Sean Moore; Brejnev se pregăteşte să viziteze Bonn-ul; Guvernul Germaniei Federale a declarat că semnarea contractului de livrare a gazului sovietic va întări legăturile economice între Germania şi Uniunea Sovietică.

Şi, în sfârşit: *„Astăzi, la Moscova, a avut loc procesul cetăţenei*

americane Virginia Williams. Autorităţile sovietice o acuză, de complicitate la o acţiune de împotrivire cu arma, asupra lucrătorilor KGB, în timpul verificării bagajului, la aeroportul Şeremetievo. După cum s-a anunţat, în timpul incidentului a fost ucis un ofiţer KGB şi soţul Virginiei Williams, medicul stomatolog Robert Williams. În timpul întâlnirii cu reprezentantul Ambasadei Americane la Moscova, doamna Williams a declarat că este însărcinată. Cu toate acestea, avocatului american i s-a respins dreptul de a apăra cetăţeana americană. Procesul s-a desfăşurat cu uşile închise, corespondenţilor străini nepermiţându-li-se accesul în sala tribunalului. Conform informaţiilor oferite de Ambasada Americană din Moscova, tribunalul a condamnat-o pe Virginia Williams la trei ani închisoare. Sovietologii occidentali apreciază acest proces ca un avertisment dat turiştilor străini. Mulţi dintre ei încearcă să intre în contact cu activişti şi disidenţi evrei...”

Stavinski închise tranzistorul. Virginia e însărcinată! Soţia şi copilul lui sunt în închisoare, într-o închisoare sovietică! El ştia ce înseamnă asta! înseamnă că imediat ce ea va naşte, îi vor lua copilul şi îl vor trimite la casa de copii. Nu! Nu se poate aşa ceva! Nu se poate!!! Sigur că Ambasada Americană, va cere autorităţilor de la Kremlin să elibereze o femeie însărcinată înainte de termen. Dar comuniştii din Kremlin vor scuipa pe cererea americanilor, ştiind prea bine că la Casa Albă nu se va face prea mult zgomot în jurul unei figurante de la Hollywood. Şi astfel se va termina totul. Carter nu a reuşit să îi elibereze nici măcar pe ostaticii americani de la Teheran, până ce Khomeini nu i-a eliberat el singur.

Se uită în jur. Linişte şi singurătate. Undeva se auzea orăcăitul broaştelor. Soarele cald al toamnei sclipea în apa râului. Iar acolo, la Moscova, soţia şi copilul lui se aflau în închisoare.

Stavinski se ridică ţinând în mână tranzistorul. Luase o hotărâre. Singura hotărâre posibilă: salvarea celor care se îneacă stă numai în mâinile lor! Stavinski aruncă tranzistorul în râu. Acesta plescăi şi se scufundă imediat.

Peste o oră, la biblioteca publică din Krasnodar, secţia de literatură medicală, Stavinski găsi ceea ce îi trebuia: literatură de specialitate, privind amnezia retrogradă. Totuşi, îi prindeau bine cei trei ani de Institut, unde mama sa îl forţase să meargă.

Într-un articol citi: *„Ca rezultat al comoţiei cerebrale, se distrug funcţiile activităţii nervoase. În majoritatea cazurilor, se observă pierderea cunoştinţei pe scurtă durată, parţială sau chiar absolută... Când bolnavul iese din starea inconştientă, se observă dureri de cap, greţuri, vomă, ameţeli şi amnezie retrogradă, adică pierderea memoriei. Bolnavul nu-şi aminteşte ce s-a întâmplat cu el, nu-şi aminteşte circumstanţele în care a căpătat trauma. Deseori, pentru o perioadă lungă de timp, uită împrejurările unor secvenţe din viaţă, precedente traumei, e dezorientat în timp şi spaţiu. În funcţie de gradul şi profunzimea traumei, memoria se poate restabili imediat după ieşirea din starea de traumă, în decurs de câteva ore, peste câteva zile sau nu se restabileşte ani întregi. Din păcate, medicina încă nu are aparatură pentru determinarea profunzimii amneziei retrograde, sau pentru tratarea ei. Chiar dacă encefalogramele, analiza*

organelor interne şi analizele de sânge nu indică tulburări şi traume ale creierului, bolnavul poate suferi luni de zile de amnezie, iar sarcina personalului medical constă în crearea condiţiilor pentru însănătoşirea sa completă, atragerea apropiaţilor, rudelor, prietenilor bolnavului, care, prin povestirile şi amintirile lor, îi pot restabili memoria.”

Urmau reţete pentru amnezici şi lista altor lucrări de specialitate. Stavinski rămase până seara la bibliotecă.

În aceeaşi seară, Stavinski plecă la Moscova, cu trenul Rostov-Moscova.

Ajuns în capitală, luă din seiful gării rucsacul lui Iurîşev şi plecă la Kirov.

Capitolul 6

22 noiembrie 1981, Washington
Domnului Daniel Cooper
Şeful Departamentului rus al CIA

Stimate domnule Cooper,

În legătură cu interesul dumneavoastră în privinţa turistei americane arestate la Moscova, doamna Virginia Williams, vă trimit copia raportului funcţionarului Ambasadei noastre, domnul Larry Coogel, care a fost reprezentantul Ambasadei la procesul în cauza Virginiei Williams, desfăşurat ieri, 21 noiembrie a.c. Presupun că graba desfăşurării procesului, a fost provocată de faptul că, partea sovietică nu doreşte, ca de obicei, să permită sosirea la Moscova a unui avocat american, pentru apărarea acuzatei şi prezentarea la proces a unor documente privind participarea domnului Robert Williams la războiul din Vietnam, după cum a insistat acuzata la prima sa întâlnire cu domnul Coogel. Personal, mă miră faptul că Virginia Williams insistă să i se trimită aceste documente, întrucât am fost informat telefonic de către Ministerul Apărării, că domnul Robert Williams nu figurează printre participanţii la războiul din Vietnam.

Dacă vizita soţilor Williams la Moscova este legată într-un anume fel de activitatea CIA în URSS, va trebui să înaintaţi imediat un raport în această problemă către Departamentul de Stat.

Cu respect,
Richard Malwick
Locţiitor al secretarului de stat

Anexă: textul raportului domnului Larry Coogel la procesul Virginiei Williams, desfăşurat la Moscova, 21 noiembrie 1981

Din raportul lui Larry Coogel:

„...La 21 noiembrie 1981, ora 9, A. Vlasov, de la Ministerul Afacerilor Externe al URSS, m-a informat că procesul cetăţenei americane Virginia Williams are loc astăzi, la ora douăsprezece, în sala Tribunalului Orăşenesc Moscova, iar eu – sau alt reprezentant al Ambasadei Americane – pot lua parte la proces, în calitate de observator.

La întrebarea mea, dacă Ambasada Americană poate trimite la proces un avocat sau un jurist, consulul Ambasadei pentru apărarea Virginiei Williams, domnul A. Vlasov, mi-a comunicat că tribunalul a numit un apărător sovietic, în persoana Ludmilei Borisovna Lidina.

Sosind la Tribunalul Orăşenesc Moscova, la ora douăsprezece, am constatat că edificiul tribunalului este păzit de miliţie. A fost interzis accesul corespondenţilor de la Washington Herald, Jacob Stevenson, Associated Press, Jennifer Ronals, Agenţia Reuter, Maurice Singer, şi altor

ziarişti străini care au încercat să intre la proces. Eu am fost admis în tribunal numai după o verificare amănunţită şi îndelungată a documentelor.

Înainte de începerea procesului, mi s-a permis să mă întâlnesc cu apărătoarea doamnei Williams, doamna Lidina, membră a Colegiului Avocaţilor din Moscova. I-am adus la cunoştinţă că acuzata este însărcinată, iar această circumstanţă trebuie folosită în apărarea ei. Însă practic avocata Lidina nu a stat să discute cu mine, anunţându-mă: „Doamna Williams simulează sarcina, iar trucurile astea nu au trecere la noi. Cred că vina ei este dovedită în totalitate. Nu îşi poate pune speranţa decât în spiritul umanitar al tribunalului sovietic!”. După cum a rezultat, doamna Lidina a văzut-o pentru prima dată pe acuzată în timpul procesului şi a discutat cu ea circa cinci minute, în prezenţa şefului escortei, care a adus-o pe doamna Williams din închisoare.

Însuşi procesul a fost o înscenare evidentă şi a durat exact şaptesprezece minute. Judecătoarea Petruhina a dat citire rechizitoriului şi, întrucât nici unul dintre martorii acuzării nu a apărut la proces, a certificat că declaraţiile scrise ale acestor martori sunt valabile, iar participanţii la proces au luat cunoştinţă de ele. După aceasta, procurorul Kranciuk a informat că vina cetăţenei americane Virginia Williams, constând în infracţiuni prevăzute de articolele 16, 17, 70 şi 193, din Codul Penal, este dovedită pe deplin de probele materiale şi de declaraţiile martorilor, verificate amănunţit de tribunal. Conform articolelor citate, doamna Williams este acuzată de complicitate la un act terorist săvârşit de soţul ei, acum decedat, Robert Williams, de agitaţie şi propagandă antisovietică, dovedită prin primirea şi ascunderea de materiale antisovietice cu scopul trecerii lor peste graniţă şi, de asemeni, de folosirea forţei faţă de organele securităţii statului, care încercau să împiedice activitatea infracţională a acuzatei. Şi, deşi – a remarcat în cuvântul său procurorul – acuzaţiile aduse Virginiei Williams, prin cumularea lor, pot duce la pedeapsa capitală, el roagă tribunalul să dea o lecţie de umanism socialist cetăţenei americane, care a apucat un drum greşit, condamnând-o la o privare de libertate de trei ani, cu ispăşirea pedepsei într-o colonie de muncă şi reeducare, cu regim special.

Primind cuvântul pentru apărare, avocata Lidina, a mulţumit procurorului pentru umanismul pe care-l manifestă faţă de clienta sa, şi a subliniat următoarele: ca cetăţean sovietic, este îngrozită de infracţiunile săvârşite de doamna Williams, deşi aceasta nu se recunoaşte vinovată.

Doamna Lidina a rugat instanţa să nu depăşească termenul de pedeapsă propus de procuror şi s-a scuzat pentru clienta sa, care, după spusele ei, nu înţelege că nu-şi poate uşura situaţia, decât prin recunoaşterea cinstită în faţa tribunalului sovietic.

Pe baza faptului că doamna Williams vorbeşte greu ruseşte, iar instanţa nu înţelege engleza, judecătoarea Petruhina a privat-o pe doamna Williams de dreptul de a lua cuvântul. Propunerea mea de a le fi traducător, a fost refuzată de judecătoarea Petruhina, în baza faptului că instanţa nu poate controla corectitudinea celor spuse de doamna Williams, prin traducerea mea.

Apoi, judecătoarea şi juraţii s-au retras pentru deliberare şi s-au întors peste patru minute, după care judecătoarea Petruhina a citit sentinţa. Virginia Williams a fost condamnată la pedeapsa cerută de procuror.

Instanţa mi-a refuzat o întâlnire cu doamna Williams. Din sala de judecată, ea a fost dusă sub escortă la închisoarea Krasnaia Presnea...

Capitolul 7

La Kirov era deja frig: -12° Celsius. Oraşul cu casele pitice, înzăpezite, arăta ca o cazarmă. În magazinele alimentare nu se găsea aproape nimic: nici carne, nici salam, nici lapte, nici brânză. Numai nişte pâini imense, cleioase, făcute din făină cu cartofi, macaroane şi conserve ieftine de peşte şi scrumbie de Estonia.

La raionul de băuturi se găseau vinuri ieftine şi o votcă scumpă, de opt ruble. Stavinski cumpără o sticlă de votcă, două cutii de conserve şi o pâine neagră, iar de la metalo-chimice cumpără un topor, o undiţă şi câteva cârlige de pescuit. Încă din tren se îmbrăcase cu hainele lui Iurîşev, aşa încât acum se deosebea prea puţin de pescarii care stăteau pe malul Viatkăi, prinzând peşte, nu atât din plăcerea pescuitului, cât din necesitatea de a-şi hrăni familia.

O luă spre râu, pe jos. Alături de el treceau sănii şi căruţe trase de cai. Opintindu-se, caii scoteau aburi pe nări, oamenii strigau la ei, amestecând îndemnurile cu înjurăturile, neuitând să tragă câte o biciuşcă şi înspre copiii ce se agăţau de sanie.

Stavinski ajunse la râu şi merse de-a lungul malului, pe o cărăruie de zăpadă bătucită, prin spatele pescarilor aplecaţi asupra apei, pe lângă focurile lor, tot mai departe, până la un crâng ce acoperea malurile. În sfârşit, găsi ce căuta: un loc izolat, fără oameni, cu ochiuri de apă sparte în gheaţa râului. Pe mal se vedeau în zăpadă urmele focului de ieri sau de alaltăieri.

Stavinski sparse cu toporul gheaţa subţire a copcii, aruncă în apa întunecată undiţa fără nadă, propti undiţa cu rucsacul lui Iurîşev şi cu o piatră, apoi trecu la principalul scop al activităţii sale; adună câteva vreascuri şi făcu un foc pe cărbunii stinşi. Acum, de departe, părea un pescar normal, ca toţi cei aflaţi pe malul râului.

Se deosebea totuşi prin faptul că, uitându-se cu grijă în jur din când în când, scotea din geamantan lucrurile lăsate pentru el în seif şi le dădea foc: la început, toate documentele pe numele Romanov şi Rozov. Răscolea cenuşa cu un băţ, căci documentele oficiale ardeau greu. După ce termină prima parte a muncii sale, Stavinski răsuflă uşurat şi trase o duşcă de votcă. Calea de întoarcere este tăiată, acum nu are la el decât documentele lui Iurîşev; acum, el este Serghei Ivanovici Iurîşev, locţiitorul şefului Marelui Stat-Major al Armatei sovietice. Îi mai rămăsese să ardă banii, costumul de import, cămăşile, dar cel mai important „să uite” toate cunoştinţele şi memoria lui Iurîşev. Îi rămăsese să facă o comoţie cerebrală şi o amnezie retrogradă. Iar să imite gâjâitul lui Iurîşev putea şi

singur, fără operaţie pe corzile vocale.

Capitolul 8

Către şeful Direcţiei Miliţiei Feroviare din oraşul Gorki
Colonelului de miliţie I.P. Gorbunkiv
Raport

La 25 noiembrie, ora 19,30, în zona Kirov-Kotelnici, nu foarte departe de staţia Bîstreaga, pasagerul trenului nr. 78, Kirov-Moscova, cetăţeanul Iurîşev a făcut scandal în vagonul restaurant. Aflându-se în stare de ebrietate, Iurîşev a cerut de la ospătar bere şi şampanie care nu se găseau în bufetul vagonului-restaurant – apoi a jignit nişte soldaţi care încercau să îl calmeze. În urma acestui scandal, şeful vagonului-restaurant, Kvinihidze, a interzis bufetierului să vândă votcă cetăţeanului Iurîşev. Şi, ameninţându-i pe toţi că oricum va găsi votcă, cetăţeanul Iurîşev a deschis uşa vagonului numărul 6 şi a sărit din trenul aflat în mers. Faptul a obligat pe şeful personalului de tren, tovarăşul P.O.Timofeev, să oprească trenul la ora 19,52. Cetăţeanul Iurîşev a fost ridicat în stare de inconştienţă, de către personalul de tren şi de către pasageri. Cu acelaşi tren, a fost dus la punctul medical al staţiei de cale ferată Kotelnici. La percheziţia executată de şeful personalului de tren, la accidentat s-au găsit paşaportul, legitimaţia militară şi foaia de drum pe numele colonelului Marelui Stat-Major al Armatei sovietice, Iurîşev Serghei Ivanovici, de asemenea suma de 218 ruble. Având în vedere poziţia socială a accidentatului, a fost transferat imediat la secţia de chirurgie a Spitalului Orăşenesc nr.1 din Kotelnici.

Despre internarea sa la spital, am informat imediat pe comandantul militar al oraşului Kotelnici.

Şeful secţiei Kotelnici a
Direcţiei miliţiei feroviare Gorki,
căpitan de miliţie Zarubin, P.S.

Kotelnici, 25 noiembrie 1981

Marelui Stat-Major
Generalului maior Ovcearonko

Urgent, prin legătură militară specială
Telefonogramă

În legătură cu ordinul dumneavoastră, primit prin telefonograma nr. 217-S, raportez:

Colonelul Iurîşev a fost mutat într-un salon special al secţiei Chirurgie de la Spitalul Orăşenesc nr. 1 din Kotelnici. Conform rapoartelor medicale, colonelul a ieşit din starea de inconştienţă, dar ca urmare a comoţiei cerebrale suferite în timpul căderii, a rămas cu o amnezie retrogradă, adică o pierdere totală a memoriei. Cu toate acestea, conform ordinului dumneavoastră, pentru păstrarea secretelor de stat şi militare deţinute de Iurîşev, a fost asigurată paza militară permanentă a salonului său. În legătură cu starea gravă a bolnavului, (vomă, dureri de cap, ameţeli, fractura mâinii drepte şi traumatism al maxilarului inferior), medicii consideră că, transportarea sa la Moscova se poate face abia peste 2-3 zile.

Comandantul militar al oraşului Kotelnici, maior
Krivorukov

26 noiembrie 1981, ora 0,05

Şefului Direcţiei Centrale de Medicină Militară a
Ministerului Apărării al URSS
Generalului colonelului Komarov
Ordinul nr. 89/762

În legătură cu nefericitul caz petrecut cu locţiitorul şefului Marelui Stat-Major, colonelul Iurîşev, care a căzut din tren şi se află, ca urmare a traumatismelor, în Spitalul Orăşenesc nr. 1 din oraşul Kotelnici, ordon:

Să se execute imediat transportarea colonelului Iurîşev din oraşul Kotelnici la un spital militar din Moscova. Medicii spitalului militar să se angajeze în a lua toate măsurile pentru însănătoşirea cât mai grabnică a colonelului Iurîşev.

Prim-locţiitorul şefului
Marelui Stat-Major,
General de armată Ahromeev

Moscova, Marele Stat-Major
26 noiembrie 1981

P.S.: Feodor Ivanovici! Trebuie făcut tot ce se poate ca Iurîşev să fie pus pe picioare. Este unul dintre cei mai buni şi mai talentaţi ofiţeri ai noştri. O tragedie familială, moartea fiului şi despărţirea de soţie, l-au scos de pe făgaşul normal. Urmăriţi personal evoluţia bolii sale. Aveţi nevoie de medicamente de import? Anunţaţi-mă când vor putea să-l viziteze

mareşalul Oparkov şi alţi ofiţeri din cadrul Marelui Stat-Major.

Cu stimă, Ahromeev

Primului locţiitor al şefului Marelui Stat-Major
Generalului de armată Ahromeev
Raport privind executarea Ordinului nr. 89/762

În conformitate cu ordinul dumneavoastră nr. 89/762, din 26 noiembrie 1981, astăzi, 28 noiembrie 1981, colonelul Iurîşev a fost mutat la Moscova, la spitalul militar 214/67. Datorită fracturii mâinii şi a traumatismului cranian, a fost instalat la secţia de chirurgie. Starea bolnavului este satisfăcătoare. Personalul medical al spitalului ia toate măsurile pentru vindecarea durerilor de cap şi a altor consecinţe ale comoţiei cerebrale. Electroencefalogramele şi analizele efectuate imediat după internare nu au arătat vătămări serioase ale organelor cercetate, ceea ce permite să se spere într-o însănătoşire fizică a bolnavului. Totuşi, nici medicina noastră, nici cea internaţională, nu dispun de preparate medicamentoase capabile să vindece amnezia retrogradă şi restabilirea memoriei. De aceea, un rol important în restabilirea memoriei colonelului Iurîşev, poate să-l aibă vizitarea sa de către rude şi colegi de serviciu. Credem că astfel de vizite pot începe peste câteva zile, când bolnavul nu va mai avea dureri de cap.

Am adus la cunoştinţă şefului spitalului, colonelul B.R. Leviţki, şi şefului secţiei Chirurgie, colonelul L.P. Tarusov, interesul personal al mareşalului Oparkov, în privinţa însănătoşirii grabnice a colonelului Iurîşev.

Şeful Direcţiei Centrale de Medicină Militară a
Ministerului Apărării al URSS,
general colonel Komarov.

28 noiembrie 1981

Capitolul 9

Spitalul militar nr. 214/67 se afla la marginea Moscovei, dincolo de Sokolniski, într-un părculeţ îngrădit cu un zid înalt de cărămidă. Era o clădire lungă, albă, cu şase etaje, cu ferestre înalte, saloane încălzite şi spaţioase.

În prima săptămână, Stavinski a continuat să simuleze durerile de cap, ameţelile şi greaţa. În sinea lui, se temea de întâlnirea cu colegii de serviciu şi cu prietenii lui Iurîşev. În privinţa salonului privilegiat, îl refuză de la început, motivând faptul că se teme de singurătate. Scopul acţiunii sale riscante era să intre în pielea lui Iurîşev, să-şi însuşească măcar ABC-ul etichetei şi deprinderilor ofiţereşti. Iar în salonul cu şase locuri unde l-au instalat, asculta cu interes pălăvrăgeala nesfârşită a tinerilor locotenenţi şi căpitani răniţi în Afganistan. Aceşti tineri erau fericiţi că au scăpat din Afganistan şi că s-au ales numai cu răni uşoare.

Jos, la etajul doi al spitalului, se aflau cei cărora nu le mersese atât de bine în Afganistan. Acolo se găseau saloanele pentru soldaţi şi ofiţeri, victime ale armei chimice şi ale propriilor atacuri cu gaze ale armatei sovietice. Bolnavii numeau acest etaj „camera de gazare”.

Aici, intrarea era strict oprită, nu numai pentru ceilalţi bolnavi ai spitalului, dar şi personalului medical care nu se ocupa de aceste saloane. Bolnavii de la această secţie erau aduşi noaptea şi tot noaptea erau scoase cadavrele. Conducerea spitalului interzicea orice fel de discuţie despre această secţie. Şi totuşi, tot spitalul ştia că acea „cameră de gazare” înseamnă paralitici cu o piele de culoare neomenească, verde închis şi albastru-verde, putrezită din cauza gazului toxic. Soldaţii ruşi căpătaseră arsurile, când un vânt buclucaş de munte, dintr-un defileu afgan, îşi schimbase pe neaşteptate direcţia în timpul unui atac sovietic cu gaze, asupra unor sate afgane. Norul de gaz verde-gălbui i-a acoperit chiar pe atacatori. A urmat paralizia, mâncărimile de piele, iar apoi o

putrezire a pielii imposibil de tratat. Din „camera de gazare”, nu erau decât două ieşiri: ori imediat la morgă, ori, pentru început, la casa invalizilor.

De aceea, toţi ceilalţi răniţi, care nu ajungeau în „camera de gazare”, ci în saloane obişnuite de spital, erau uimitor de veseli pentru nişte răniţi. Ştiau că după ieşirea din spital, nu se mai întorc în Afganistan, ci sunt lăsaţi la vatră, sau sunt trimişi în spatele frontului.

Stavinski îşi întipărea în minte toate cuvintele, expresiile lor, jargonul militar şi, închizând ochii sub bandajul de tifon care îi acoperea faţa tumefiată, repeta în gând expresia respectivă de câteva ori.

Oricât ar părea de straniu, ofiţerii aproape că nu povesteau despre războiul din Afganistan, ci doar fleacuri şi anecdote din şcolile militare şi din viaţa de garnizoană. Şi, fireşte, despre femei. Doar noaptea, în somn, flăcăiandrii aceştia de douăzeci de ani, scrâşneau din dinţi şi strigau „Foc!” sau „Mamă!”. O dată, când se afla în încăperea pentru fumat, Stavinski, strâmbându-se din cauza maxilarului care-l durea, întrebă cu glas răguşit, pe tânărul locotenent-major Lavrov:

— Jumătate de noapte ai strigat „Foc!”. Ce ai visat?

Lavrov se uită la el cu ochii săi cenuşii şi îi spuse încet:

— Aţi avut noroc cu boala, tovarăşe colonel. Să fi avut eu pierderea asta de memorie…

Apoi, stinse cu piciorul ţigara nefumată şi intră posomorât în salon.

Însă nu mult după aceea, Stavinski află ce visau nopţile aceşti ofiţeri. La miezul nopţii, din salonul vecin ieşi locotenentul Vasilevski, un tânăr pilot de elicopter, urlând şi sfâşiind bandajul de pe trupul său plin de arsuri.

Cu o săptămână în urmă, elicopterul lui Vasilevski a fost lovit de partizanii afgani la Kandahar. Elicopterul a luat foc şi s-a prăbuşit, dar Vasilevski a scăpat. Acum, la miezul nopţii, tânărul a ieşit din salon şi, speriind-o de moarte pe sora de serviciu, s-a căţărat pe brânci, ca o maimuţă, pe scara de incendiu. Sanitarii l-au adus înapoi în salon. Din arsurile nevindecate de pe tot trupul, îi curgea sânge şi puroi, iar el, smulgându-se din mâinile sanitarilor, striga:

— Au venit! Au venit! Au venit după mine!

Apăru medicul de gardă, care îi făcu lui Vasilevski o injecţie. Mai liniştit, Vasilevski plângea molcom şi şoptea:

— Copii, nu eu v-am omorât! Nu eu v-am omorât! M-au obligat…

După douăzeci de minute, o maşină a salvării l-a dus pe fostul soldat la o clinică psihiatrică. Cu toate ordinele severe ale medicilor, ofiţerii răniţi fumau cu nesaţ în salon. În tăcere, fără să-şi spună vreun cuvânt unul altuia. Doi „afgani” – Lavrov şi căpitanul Sîsoev stăteau lângă fereastra deschisă şi se uitau cum ninge. Apoi, medicul de gardă intră în salon, strâmbă din nas simţind fumul, însă spuse doar:

— Tovarăşi ofiţeri, luaţi somniferul.

— Doctore, spuse şi se răsuci pe singurul său picior căpitanul Sîsoev, nu avem nevoie de somnifer, nu ne ajută. O sticlă de spirt, însă…

— Nu am dreptul, replică medicul.

— Şi dacă înnebunesc şi eu? întrebă căpitanul strângând cârja până

ce mâna i se făcu albă. Sau credeţi că noi nu visăm copii intoxicaţi cu gaz sau terciuiţi de tancuri la Bagrama, Kunduz, Pausher? Să continui lista?

Medicul se uită fix în ochii lui şi, întorcându-se brusc, ieşi din salon. Peste un minut, se întoarse cu o sticlă de un litru, în care se aflau şapte sute de grame de spirt medicinal pur.

— E tot ce am găsit, spuse el. La bucătărie e închis, nişte gustări ar fi fost bune…

— Sărim peste ele, glumi Sîsoev.

Turnă spirtul în căni şi, şovăind o clipă, se întoarse spre Stavinski:

— Tovarăşe colonel, vreţi?

— Nu, spuse Stavinski, văzând cu ce sete se uită ofiţerii la spirt. Eu dorm fără vise. Nu-mi turnaţi.

În tăcere, fără să ciocnească, ofiţerii băură fiecare, dintr-o suflare, aproape câte două sute de grame de spirt curat. Restul nopţii, dormiră fără vise sau, în orice caz, fără coşmaruri.

Capitolul 10

După o săptămână, Stavinski se integră în viaţa de spital şi se obişnui să răspundă la apelativele „tovarăşe colonel”, „Iurîşev” sau pur şi simplu „Serghei Ivanovici”. Ca şi până atunci, ofiţerii îşi petreceau ziua povestind bancuri porcoase şi anecdote, evitând amintirile despre războiul din Afganistan şi episodul cu Vasilevski. Se distrau tot timpul cu glumele lor şi făceau vag curte surorilor tinere. Cu şi mai mare plăcere, participau la jocurile pe care le pregăteau noilor veniţi în spital, sosiţi nu din Afganistan, ci din „spatele spatelui”, cum ziceau ei. Aceşti bolnavi veneau cu diagnostice de genul: „colecistită”, „ulcer la stomac”, „hipertonie”, „diabet” şi alte asemenea fleacuri.

Medicii şi răniţii îi socoteau simulanţi, care „şi-au scornit” boala, ca să fie demobilizaţi, sau să plece din şcolile militare. Simulanţii ajungeau să aibă hipertonie, înghiţind o doză mare de cofeină şi codeină; ulcerul era provocat de bulgăraşi de clorură de calciu, pe care îi înghiţeau înveliţi în pâine.

Iar un tânăr ucrainean, pe nume Imenea, a demonstrat doctorilor că are diabet, fiindcă îl chinuie o sete care-l face să bea zilnic câte douăsprezece carafe de apă. Când în salon intra un novice, sora îi punea pe noptieră, după cum era regula, două borcănaşe cu etichetele: „analiza urinei” şi „analiza fecalelor”. Acum era momentul cel mai dificil al jocului. În această clipă, trebuia să distragi atenţia novicelui şi surorii, şi să pui alături de cele două borcănaşe încă unul, cu eticheta „analiza transpiraţiei”.

Descoperind pe noptieră cele trei borcănaşe, bietul bolnav se adresa

vecinului de pat:

— Frăţioare, cu pişatul şi căcatul înţeleg, dar cum să dau sudoarea la analiză?

Luând o înfăţişare absolut serioasă şi un ton prevenitor, vecinul de pat îi explică: trebuie să se culce în pat şi să se învelească cu mai multe pături şi cearşafuri, dar, cel mai bine, să se acopere cu două sau trei saltele şi să transpire din abundenţă. Transpiraţia se strânge de pe corp cu o bucăţică de vată, care se stoarce în borcănaş. Apoi, sărmanul „bolnav” e înfofolit până peste cap cu câteva saltele. Încep să vină bolnavi din toate saloanele, ca să arunce o privire asupra idiotului, care transpiră cât poate sub saltele şi apoi încearcă să stoarcă vata în borcan. Vizitatorii nu au voie să râdă în salon, ci doar să dea diverse sfaturi:

— De unde aduni sudoarea? De subsuoară? Curios om! în felul ăsta nu umpli borcănaşul până mâine! Strânge de sub boaşe, acolo-i locul cel mai asudat…

— Ai băut ceai? Nu? Interesantă chestie! Atunci cum vrei să transpiri? Fraţilor, de ce nu i-aţi dat ceai? Trebuie să bei şase căni, atunci să te tot ţii transpiraţie…

La proba clismei, erau supuşi bolnavii veniţi cu diagnosticul „ulcer la stomac”. În acest caz, medicii cereau să se facă analiza röntgen, însă înainte de aceasta, pentru curăţirea stomacului, trebuia făcută o clismă. În momentul când sora turna, cu ajutorul irigatorului, prin anusul bolnavului, doi litri de apă caldă, ceilalţi bolnavi mai vechi şi răniţii, ieşeau din salon şi ocupau toate cabinele de la toaletă. Peste un minut, „victima” apărea şi, ţinându-se din toate puterile de fese, se repezea nerăbdător spre cabine. Dar uşile cabinelor erau închise pe dinăuntru.

„Ocupat!” i se răspundea de la fiecare uşă. Soldaţii ce fumau în preajmă îi reproşau:

— Unde te bagi? Nu vezi? Treci la rând!

— Fraţilor, nu mă pot ţine, am făcut o clismă! spunea individul lipind picioarele unul de altul.

— Aaa, înainte de röntgen, nu? întreba careva compătimitor.

— Da, da!

— Dacă e înainte de röntgen, nu trebuie să mergi imediat la WC. Trebuie ca apa să-ţi cureţe bine-bine stomacul şi toate maţele. Altfel nu se vede nimic la röntgen! Uite, întreabă-l pe locotenent, a fost de şase ori la röntgen, dar pentru că nu şi-a spălat cum trebuie stomacul…

— Dar ce să fac? Cum să-l spăl?

— Trebuie să faci genuflexiuni. Douăzeci. Hai, lasă-te pe vine. Unu… Doi… Bine, bravo, lasă-te mai jos. Trei…

La a patra sau a cincea genuflexiune, sărmanul nu se mai putea ţine şi…

Peste o săptămână, Stavinski se simţea mai bine, dar avea încă mâna în ghips, iar maxilarul lovit era pansat. Când sărise din tren, nu avusese de gând să-şi rupă mâna şi să se rănească la faţă.

Provocase intenţionat scandalul din vagonul restaurant ca să aibă martori la starea lui de ebrietate, iar principala sa grijă, când sărise din tren, fusese să nu ajungă într-unul din stâlpii aflaţi de-a lungul liniei.

Sărise în zăpadă, presupunând că zăpada va atenua căzătura, iar apoi voise să simuleze pur şi simplu comoţia cerebrală, amnezia retrogradă şi răguşeala lui Iurîşev. Fiind medic (deşi cu studii neterminate), ştia că este practic imposibil să descoperi o simulare bine făcută a comoţiei cerebrale.

Din fericire, nu a nimerit în vreun stâlp, dar zăpada era subţire şi dură, aproape gheaţă. Principalul era că acum avea – fapt văzut de soldaţii şi de pasagerii din tren – simptome naturale de comoţie cerebrală: pierderea cunoştinţei şi vomă. A fost o reuşită strălucită, însă nu pentru faptul că s-a pregătit din vreme, încă de la Krasnodar. Stând în zăpadă pe terasament, văzuse că trenul s-a oprit şi că din el au coborât lucrători feroviari, directorul vagonului-restaurant şi soldaţii cărora nu le-a dat pace în vagonul-restaurant. Înţelesese că îl vor bate.

Îl vor bate pentru că i-a jignit, pentru că trenul s-a oprit din cauza lui. Şi cel mai bun procedeu pentru a scăpa de bătaie, era să închidă ochii şi să simuleze pierderea cunoştinţei. Cel căzut nu este lovit, aceasta e o lege nescrisă în Rusia. Dar primul bărbat care se apropiase de el, şeful personalului de tren, l-a lovit cu bocancul peste faţă. Şi al doilea, şi al treilea. „Răutatea a înveninat Rusia”, reuşise să gândească Stavinski, „o asemenea răutate, încât sunt gata să lovească un om care îşi dă suflarea.”

Scurta de piele atenua cât de cât loviturile, iar Stavinski, cu ochii închişi şi strângând din dinţi, îşi porunci să tacă. Principalul era să nu ţipe, să nu geamă. „Stop! Poate că-i mort”, strigase cineva, acesta fiind ultimul lucru pe care-l auzise Stavinski. Bocancul cuiva îl lovise în maxilar şi bărbatul îşi pierduse cu adevărat cunoştinţa.

Când, în vagon, îşi venise în simţiri, nu mai era nevoie să simuleze semnele comoţiei cerebrale: ameţelile şi durerile de cap erau naturale. Rămăsese fără doi dinţi, pe care îi scuipase o dată cu sângele, alţi doi dinţi se clătinau, iar bărbia îi era jupuită până la os. Însă nu putea să declare la miliţie că a fost lovit de feroviari şi de lucrătorii vagonului-restaurant, căci îşi „pierduse memoria”. Apoi, în afară de asta, putea să spună „mulţumesc”, pentru faptul că l-au lovit: i-au aranjat o comoţie cerebrală naturală şi i-au rupt mâna dreaptă parcă la comandă, fiindcă în nici un tratat de medicină nu se spune că bolnavul care şi-a pierdut memoria şi-a uitat şi scrisul. Iar datorită dinţilor scoşi, va gângăvi şi mai mult, ceea ce nu era rău pentru imitarea glasului lui Iurîşev.

Cu toate acestea, în ajunul vizitei şefului Marelui Stat-Major, al Armatei sovietice, mareşalul Oparkov, şi a foştilor colegi ai lui Iurîşev de la Marele Stat-Major, Stavinski era agitat. Vizita mareşalului era stabilită pentru a doua zi. Cu această ocazie, au fost spălate podelele şi ferestrele din tot spitalul, iar Stavinski a fost mutat într-un salon separat.

Noaptea, a deschis geamul şi a mâncat toată zăpada de pe pervaz. Dimineaţa avea amigdalită şi temperatură de treizeci şi opt cu şase.

La ora nouă, în salon s-au adus ziare. În *Svestia*, Stavinski dădu peste titlul *Pedeapsă dreaptă*. Articolul spunea: *„Turiştii străini vin în ţara noastră cu diferite scopuri. Pe unii îi atrage exotismul rusesc, pe alţii îi interesează cultura şi arta noastră, pe alţii – monumentele vechi de arhitectură, capodoperele de la Ermitaj şi de la Galeria Tretiakov, iar alţii*

vor să vadă cu ochii lor miracolul socialist, unde serviciul medical este gratuit, unde nu există şomaj şi groaznica boală a capitalismului: teama omului simplu pentru ziua de mâine. Iar noi întâmpinăm cu bucurie şi generozitate pe aceşti turişti: priviţi şi învăţaţi! Însă printre miile de turişti, există şi altfel de „oaspeţi", cei care, sub înfăţişarea de turişti, vin la noi cu scopuri deloc prieteneşti. Unii încearcă să introducă în URSS literatură antisovietică şi sionistă, alţii caută contacte cu aşa-zişii disidenţi.

Astfel, nu demult, au venit la Moscova, din îndepărtatul Potomac, Maryland, Statele Unite, tinerii căsătoriţi Robert şi Virginia Williams. Inturist-ul i-a primit cu obişnuita ospitalitate rusească, cea mai bună cameră-lux la hotelul Naţional, bilete la cele mai bune spectacole de la Balşoi Teatr şi alte teatre din Moscova, călătorie la Leningrad ş.a.m.d. Dar s-a văzut că pe tinerii căsătoriţi nu-i interesează nici cultura, nici arta rusă. Medicul Williams şi soţia sa, figurantă la Hollywood, aproape că nu au părăsit timp de o săptămână întreagă camera de la hotel, nu au fost nici la Galeria Tretiakov, nici la Muzeul Puşkin şi chiar au plecat de la Balşoi Teatr după primul act din Spartacus. Mă rog, gusturile nu se discută. La urma urmei, e pe deplin posibil ca în binecuvântata (de unii!) Americă, tinerii miri să nu aibă unde să rămână singuri în luna de miere şi au venit la noi în acest scop. După cum se ştie, fiecare om are ciudăţeniile lui.

Însă curând a ieşit la iveală motivul acestei „ciudăţenii". Interesându-se de o comportare atât de ciudată a celor doi soţi, organele securităţii statului au stabilit că, în ciuda pasiunii amoroase manifestate de cei doi, soţii Williams nu au venit să îşi petreacă în Rusia zece zile din luna de miere de dragul unei exotice călătorii de nuntă. La Leningrad, soţii Williams s-au întâlnit în secret cu trei lepădături, aşa-numiţi disidenţi, care se dau drept reprezentanţi ai tineretului sovietic. Soţii Williams au primit de la ei literatură antisovietică, o chemare agramată către preşedintele american de a-şi aduce trupele pe teritoriul URSS, să elibereze ţara de „tirania comunistă". După ce au introdus aceste „documente" în căptuşeala îmbrăcămintei, domnul şi doamna Williams au încercat să treacă materialele defăimătoare peste graniţă, iar în momentul reţinerii pe aeroportul Şeremetievo, au opus rezistenţă cu arma şi chiar au ucis un ofiţer sovietic.

Nu demult, cetăţeana americană, Virginia Williams, a compărut în faţa Tribunalului Orăşenesc Moscova sub învinuire de complicitate la un act terorist. Instanţa a recunoscut-o vinovată, dar a dat o sentinţă prea puţin aspră: trei ani de privare de libertate, cu executarea pedepsei într-unul din penitenciarele noastre de muncă şi reeducare..."

Mai departe urmau consideraţii ample despre umanismul instanţei sovietice şi despre faptul că această istorie va servi drept exemplu tuturor celor care, sub „masca" turistului, vin în URSS, în scopuri denigratoare...

Stavinski mototoli ziarul în mână. „Ticăloşii, nu spun nici un cuvânt despre faptul că e însărcinată! O condamnare umană! Ce idiot! Ce idiot am fost că am acceptat aventura asta! Bine, îi voi scoate din închisoare, îi voi scoate şi pe ea şi pe copil!"

În salon intră în fugă sora de gardă:

— Colonele Iurîşev! A venit la dumneavoastră mareşalul Oparkov!

Capitolul 11

— Dezbracă-te!

— Răsfiră-ţi părul!

— Desfă degetele de la mâini şi de la picioare!

— Deschide gura! Desfă-ţi picioarele!

În sala de primire a închisorii de la Krasnaia Presnea, o cameră goală şi rece, cu o masă lungă de lemn, pe care a trebuit să pună toate hainele de pe ea, Virginia a căzut în mâinile unor supraveghetoare cu chipuri de piatră. Nu vorbeau în engleză, dar Virginia înţelegea comenzile simple şi în ruseşte. În plus, alături de ea, executau fără să crâcnească aceste comenzi, şi alte două arestate: o prostituată de patruzeci de ani, cu o vânătaie sub ochi şi o ţigăncuşă tânără, care nu avea mai mult de douăzeci de ani, închisă pentru furt. Supraveghetoarele cercetau arestatele.

— De tot! Dezbracă-te de tot, javră!

Supraveghetoarea grasă îi smulse sutienul şi bikinii.

— Deschide gura! şi degetele murdare pătrunseră în gura Virginiei, controlând sub limbă.

— Aşa! Desfă picioarele! Mai mult! Crăcăneazăte odată!

O trânti cu forţa la pământ şi, în aceeaşi clipă, degetele ei groase

pătrunseră în anusul şi în vaginul Virginiei, care scoase un ţipăt.

— Nu boci! spuse supraveghetoarea şi începu să caute ploşniţe în părul Virginiei.

— Îmbracă-te! Stop! Dă încoace ţâţarul ăla! Oho, drăcovenie americănească! Păcat că nu-i pe măsura mea! Na, ţine, zise supraveghetoarea smulgând copcile de la sutien şi aruncându-i-l înapoi.

Apoi examină bikinii şi îi încercă pe talie. Dar talia ei era la fel de groasă ca şi dosul impunător. Oftă cu părere de rău.

— Nu, nu merg. Îi zvârli Virginiei. Poţi să-i îmbraci…

Pe coridorul închisorii, o despărţiră de ţigancă şi de prostituată şi o altă supraveghetoare o conduse pe scările de fier la etajul doi al închisorii. Se opri la capătul coridorului, la celula 147, trase zăvorul metalic şi uşa se urni cu greu. Virginia fu lovită în faţă de o duhoare persistentă, stătută, un amestec greu de miros de transpiraţie, menstruaţie, dinţi nespălaţi. Se dădu un pas înapoi, dar supraveghetoarea o împinse cu sila în celulă, unde, în lumina slabă a ferestruicii cu gratii, stăteau pe prichiciuri douăzeci de femei.

— Americanca vă stă la dispoziţie, spuse supraveghetoarea deţinutelor şi, zâmbind, trânti uşa în urma ei.

Virginia rămase în dreptul uşii. Din cauza mirosului greu şi a aerului înăbuşitor, avea ameţeli şi îi era greaţă. Patruzeci de ochi se uitau la ea în aşteptare.

— Eşti hoaţă în lege sau…? întrebă cu glas de bas una dintre femei, înaltă, cu un început de mustăcioară pe buza de sus.

— E clar că e profesionistă, Vasili, spuse o ţigancă slăbuţă şi unduioasă, lipindu-se de femeia numită „Vasili”. Dacă e poreclită „Americanca”, înseamnă că e profesionistă.

— Pe tine nu te-a întrebat nimeni nimic, îi spuse grosolan Vasili şi se uită întrebător la Virginia. Ei?

— Eu… Vorbesc ruseşte… Rău, rosti Virginia în ruseşte. Sunt străină. Sunt din America…

— Aşa, spuse careva. Ne-au trimis o ţicnită!

Vasili se apropie de Virginia şi spuse cu asprime:

— Uite ce-i! Aici n-avem nevoie de schizo! Te bag în mă-ta, auzi? Cum te cheamă?

— Numele meu… Virginia Williams. Sunt americancă…

O palmă puternică o întrerupse şi o trânti de uşă. Virginia căzu, dar Vasili o prinse de păr cu o mână şi, ridicând-o cu forţa, îi puse pumnul în faţa ochilor.

— Acuşica te lecuiesc!

Uşa se deschise cu zgomot şi supraveghetoarea spuse zâmbind:

— Vlasova, termină! E chiar americancă. Nu ţi-ai dat seama după dinţi? Aşa că poartă-te cu grijă cu ea, să nu iasă un scandal internaţional. De fapt, ar trebui să spui „mersi”, o americancă adevărată este o ocazie să încerci… Adăugă supraveghetoarea clipind neruşinat înainte de a ieşi.

Vasili desfăcu buzele Virginiei. Într-adevăr, noua deţinută avea nişte dinţi albi şi regulaţi.

— Hm! spuse Vasili şi o aşează pe picioare, rezemând-o de zidul

celulei. Ei, ia spune ceva pe americăneşte.

— *I want to lie down*, spuse încet Virginia şi traduse tot ea în ruseşte: eu... Vreau... Să mă culc...

— Mişto! jubilă Vasili. Gagicilor, faceţi loc! Ea se culcă cu mine!

— Dar eu? se enervă fetişcana cea unduioasă.

— Treci jos, ordonă Vasili.

Capitolul 12

Mareşalul Oparkov era scund, îndesat, la vreo şaizeci de ani, cu o şuviţă căruntă în frunte, ochi vii, căprui, cu o faţă rotundă şi blândă. După plecarea medicilor, se aşeză pe un scaun lângă patul lui Stavinski şi spuse:

— Ascultă, chiar nu-ţi aminteşti nimic, absolut nimic din ce s-a întâmplat?

Stavinski strânse din umeri neajutorat. Un bandaj curat îi acoperea partea de jos a feţei, maxilarul îi era strâns în feşe, iar mâna dreaptă îi era încă imobilizată în ghips; nu reuşi decât să arate cu mâna stângă spre maxilarul bandajat, semn că nu poate vorbi.

— Ştii, spuse mareşalul, tot răul e spre bine. Într-adevăr, trebuie să uiţi multe ca să poţi trăi mai departe. Altfel, ai văzut unde ai ajuns: ai băut, ai făcut scandal, te-ai aruncat din tren. Galina suferă foarte mult. Mi-a spus că, în privinţa despărţirii, tu nu eşti vinovat, vinovată este numai ea. Dar, în definitiv, e unica mea fiică. Pe tine te iubesc ca pe un fiu şi vreau să vă împăcaţi. Crede-mă, voi face orice pentru tine, dacă... Am discutat cu doctorii; nu cu ăştia şi arătă cu privirea spre uşa pe care

ieşiseră medicii spitalului, ci cu doctorii de la spitalul Kremlinului, cu Ceasovîi şi cu Schmidt, la care se consultă tot Biroul Politic. Ei au spus că memoria poate reveni. Am să fac totul să-ţi revină memoria. La urma urmei, chiar dacă ai uitat unele cunoştinţe militare, nu contează. Ştii, e o anecdotă: ca să conduci, trebuie să ştii cum o cheamă pe secretară şi unde se află ştampila. Am să muşamalizez beţia din tren, iar pentru „EMMA" vei primi epoleţii de general. Ţii minte ce înseamnă „EMMA"?

Stavinski negă din cap. „Deci asta e," îşi zise el, „Iurîşev a fost căsătorit cu fiica mareşalului Oparkov! Însă nu trebuie, nu trebuie în nici un caz să mă întâlnesc cu ea! Dacă ajung în pat cu fosta nevastă a lui Iurîşev, mă dau în vileag cât ai clipi. Pe de altă parte, e ispititor să ajung general prin Oparkov. În felul ăsta, toate greşelile şi prostiile făcute de mine, în numele lui Iurîşev, se vor şterge..."

— Mă rog, dacă nu-ţi aduci aminte de „EMMA", nu e nici o problemă, continuă mareşalul. O să vezi filmul şi o să-ţi aminteşti, te asigur. Dacă vrei, facem mâine în salon un „matineu" cu conducătorul proiectului, Benjer. Îl mai ţii minte pe Benjer?

Din nou, Stavinski negă.

— Nu-i nimic! O să vezi şi o să-ţi aminteşti! Te rog foarte mult, Galina are treizeci şi şapte de ani, încă mai puteţi avea copii. Dă-i voie să se întoarcă la tine. Dacă ai şti cât suferă...

Aproape înspăimântat, Stavinski îşi ascunse capul în pernă cu o mişcare pe care nu şi-o putu stăpâni.

— Bine! Nu astăzi! spuse imediat Oparkov. Peste o săptămână, două? Sau când o să ieşi de aici. Dar dă-i o speranţă, te rog eu... Te iubeşte doar!

Stavinski strânse afirmativ din sprâncene.

— De acord? se bucură Oparkov şi chiar sări de pe scaun. De acord? Pot să-i spun? Dă-mi mâna, dă-mi mâna! Ştiam că eşti un om adevărat! Îţi spun cinstit: când s-a întâmplat, mi-am pierdut dintr-o dată toţi copiii: pe tine, pe ea, pe Vitenka! Însă acum, totul va fi bine... Când poate să vină la tine?

Cu un glas răguşit, gripat, Stavinski şopti:

— După... Mai apoi...

— Am înţeles! Bine! Cât despre memorie, nu-ţi fă griji! O aducem noi înapoi! Te vei ocupa de „EMMA". Acum, „EMMA" e proiectul cel mai important. Biroul politic ne-a impus nişte termene foarte stricte! Ei, odihneşte-te, fă-te bine...

Când Oparkov plecă, Stavinski închise ochii istovit şi simţi şiroaie de transpiraţie curgându-i pe tot corpul. Oho, acum ar fi putut strânge un borcănaş de transpiraţie.

Capitolul 13

Nemărginitele întinderi înzăpezite ale tundrei subpolare gemeau sub apăsarea viscolului. Soarele palid al nordului lumina stâlpii înfipţi în diverse locuri ale tundrei şi machetele din lemn ale instalaţiilor militare: baterii antiaeriene, rampe pentru instalaţiile rachetelor.

La punctul de comandă al submarinului atomic avea loc numărătoarea inversă: „Şase... Cinci... Patru... Trei...” La pupitru se aflau câţiva militari, dar şi civili. Printre militari se afla şi Iurîşev. „Doi... Unu... Atac!” ordonă Iurîşev. În aceeaşi secundă, un bărbat brunet de vreo patruzeci de ani, cu nas acvilin şi degete subţiri, nervoase, aflat alături de Iurîşev, apăsă butonul alb cu inscripţia „Atac”.

Tundra se cutremură. Blocurile de gheaţă se zguduiră. Grămezile de gheţuri, machetele de lemn ale bateriilor antiaeriene şi ale instalaţiilor pentru rachete se aplecară într-o parte şi căzură cu un tunet. Parcă un uragan subteran ar fi scuturat tundra, răsucind inima pământului şi

crăpând miile de tone de stânci, blocurile de gheaţă şi machetele de lemn. Pulberea ridicată înnegri soarele.

În salonul lui Stavinski, proiectorul derula pelicula mai departe. Taigaua. Un pârâu firav îşi ducea apele molcome spre o deltă întortocheată. Ca şi în tundră, pe malul râului se aflau machetele unor obiective militare: dispozitive pentru rachete, baterii antiaeriene.

Iar în Marea Ohotsk, la pupitrul de comandă al aceluiaşi submarin, colonelul Iurîşev făcea din nou numărătoarea inversă: „Patru… Trei… Doi… Unu… Atac!”

Şi bărbatul brunet apăsă butonul.

Taigaua se zgudui ca într-un cutremur. Crăpături adânci întretăiau pământul, umflând apele râului, frângând cimbrii seculari şi aruncându-i în adâncurile pământului, o dată cu machetele instalaţiilor militare…

Apoi, pe micul ecran instalat în salonul lui Stavinski, apăru chipul colonelului Iurîşev, care spuse:

— Noua armă seismică permite crearea unor cutremure locale la o distanţă de patru sute de kilometri de la locul instalării grilelor energetice. Fără orice alt amestec sau imixtiune exterioară, cu ajutorul submarinelor, putem instala în apele inamicului matriţe energetice, capabile să primească un impuls de atac prin radio de la punctul de comandă din Murmansk, Klaispeda sau Severodvinsk. Toate problemele tehnice sunt rezolvate în principiu. Submarinul este utilat cu instalaţii speciale de forare…

În continuare, pe ecran apărură fotografii şi scheme tehnice, însoţite de glasul colonelului Iurîşev:

— ... care se aşează pe fundul mării în punctul ales de noi… Forarea unui puţ pentru grila energetică durează de la şase până la zece zile, în funcţie de sol. Bineînţeles, o cercetare seismică trebuie să stabilească din timp punctele în care forarea nu întâmpină granit sau alte roci cu duritate mare. Apoi, în puţ se instalează aşa numita „matriţă energetică”. Opt astfel de matriţe situate în opt puţuri formează un lanţ capabil să provoace un cutremur pe un spaţiu cu dimensiunea de 150-200 de kilometri. Priviţi harta Europei. Practic, toate sau aproape toate bazele NATO se află pe raza armei seismice „EMMA” cu submarine…

Macheta reliefului Europei apăru pe ecran. Ţările scandinave, Germania, Spania, Anglia, Italia, Grecia… Munţi, râuri, oraşe portuare, baze NATO, centrale electrice. Mâna apăsă pe butonul cu inscripţia „Atac” şi, pe machetă, mai multe cutremure începură să despice şi să înghită oraşe, baze militare, aeroporturi, instalaţii de rachetă, centrale electrice, magistrale de cale ferată şi şosele.

Pe ecran apăru din nou chipul colonelului Iurîşev.

— Fără îndoială că asimilarea acestui tip absolut nou de armă costă mult. Este nevoie de o uzină pentru producerea matriţelor energetice. Sunt necesare utilaje speciale, mult mai moderne decât cele actuale, de forare submarină silenţioasă, cadre cu înaltă calificare de sondori submarini. Şi mai trebuie o flotilă de submarine, pentru foraj simultan al acestor puţuri, în jurul teritoriilor alese pentru atac. Poate fi vorba de Europa, China, ţările lumii arabe sau America. E limpede un lucru: în

scopul întăririi capacităţii de apărare a ţării noastre, colectivul de oameni de ştiinţă ai Institutului de Marină şi Energetică, sub conducerea academicianului Benjer, a creat o armă nouă, necunoscută în Occident. Această armă este capabilă…

Tundra se cutremură din nou…

Din nou se zgudui taigaua pe ecran…

— Ei? îl întrebă Benjer, un bărbat de patruzeci de ani, cu părul negru şi nas acvilin. Vă amintiţi? Acum avem probleme mari. Încercarea de probă a submarinului lui Guşcin, în apele teritoriale ale Suediei, a arătat că se poate fora şi se pot instala grile energetice chiar sub nasul inamicului. Numai că asta e şi rău şi bine. Rău deoarece conducerea a conchis că la noi totul merge perfect şi cere să devansăm programul. Dar dumneavoastră ştiţi în ce condiţii lucrăm, am făcut grilele aproape manual. Avem nevoie de uzină, de utilaj nou de forare. Fără dumneavoastră, nu putem obţine nimic…

— Vreau să mai văd o dată filmul, zise Stavinski.

Trebuia să-şi însuşească maniera lui Iurîşev de a vorbi, aplecarea uşoară a capului spre stânga înainte de a face o nouă propunere şi intonaţia glasului său răguşit.

Capitolul 14

La ora zece seara, în celulă se stingea lumina, un bec galben, acoperit de un grilaj de sârmă.

Virginia stătea pe patul de sus, între perete şi Vasili. Patul, o laviţă lungă din scânduri geluite, ocupa jumătate de celulă. Pe el îşi găseau loc zece femei. Un alt pat, de aceeaşi mărime, se afla jos.

Ca să facă loc americancei, Vasili gonise două femei pe patul de jos. Era foarte grijulie cu Virginia. În virtutea drepturilor de şefă a celulei, a cerut de la gardian o cană de apă pentru Virginia, căreia i se făcuse rău din cauza înăbuşelii şi duhoarei din celulă.

Seara, când gardianul împărţea prin ferăstruică hrana - terciul şi

ceaiul - Vasili i-a dat Virginiei şi zahărul ei, iar înainte de culcare, a pieptănat-o cu un pieptene ascuns sub saltea.

În cele câteva ore, Virginia a înţeles că majoritatea femeilor din celulă nu sunt infractoare profesioniste, ci femei simple, arestate pentru speculă, delapidare sau omucidere pe fond de gelozie. Însă puterea în celulă aparţinea unor infractoare profesioniste, patru la număr, plus Vasili.

Stând în întuneric alături de ocrotitoarea sa, Virginia înţelesese: grija femeii nu e întâmplătoare. Ceva trebuia să se întâmple şi ea ghicise despre ce-i vorba.

Voia să sară din pat, să se repeadă la uşă, să bată în ea şi să strige până când va veni anchetatorul, iar apoi să-i spună tot adevărul, şi despre Iurîşev, şi despre Stavinski. Dar ce va rezolva? Va accentua şi mai mult faptul că a luat parte la răpirea unui colonel al Marelui Stat-Major şi practic a fost principalul personaj al diversiunii: a adus un bărbat şi a plecat cu un altul. Iar interogatorii, încă un proces şi încă o condamnare, mai rea ca aceasta. Şi pe Stavinski, în acest caz, îl vor găsi imediat. Acum el este în siguranţă, iar pe ea au condamnat-o la numai trei ani. Larry Coogel i-a spus că ambasada va lua toate măsurile ca să o elibereze înainte de termen.

Până atunci, trebuia să îndure în această celulă mirosul de transpiraţie feminină, de murdărie, de menstruaţie. Şi cel mai important era să reziste acestei Vasili. Mâna groasă a femeii se aşeză pe pieptul Virginiei. Luându-i mâna, Virginia spuse ferm:

— Nu.

— Linişte. Fără zgomot.

Vasili se lipi de ea şi acoperi gura Virginiei cu palma, apoi se sui pe ea cu toată greutatea trupului mătăhălos şi urât mirositor.

— *Niet! No!* striga îngrozită Virginia, muşcând palma umedă de transpiraţie şi încercând să înfrunte trupul greu de pe ea şi mâna aspră, care deja o pipăia între picioare.

Dar Vasili, deja înverşunată de poftă, o lovi cu palma peste gură, iar cealaltă mână, ca un sfredel, îi desfăcea picioarele strânse. Trupul ei asudat se zbătea în mişcări erotice convulsive.

O durere acută puse stăpânire pe tot trupul Virginiei. Leşină şi nu auzi cum se deschide uşa, cum în celulă se reped supraveghetoarele şi o dau jos de pe ea pe Vasili, încălzită de poftă…

Virginia îşi reveni în hurducăitul unui camion, pe podeaua rece ca gheaţa a platformei din spate. Era întuneric beznă, iar frigul îi pătrundea în oase. Fusta plină de sânge i se făcuse bocnă. Ridicându-se cu greu, căzu iarăşi în timp ce maşina coti scurt, apoi se opri. Afară se auziră paşi grei scârţâind în zăpadă, apoi scrâşnetul uşii de fier.

În întuneric, nişte mâini o apucară şi o traseră din maşină. Virginia văzu o casă cu etaj, întunecată, înconjurată de un zid de piatră. Mâini soldăţeşti o târâră prin zăpadă de la camion până la intrarea în casă. Doi câini lup încercau să se apropie de poalele fustei ei, atraşi de mirosul de sânge. Un glas aspru de bărbat şi o cizmă soldăţească goniră câinii.

Soldatul o trase pe Virginia în casă şi o ridică, să nu păteze covorul de sânge. O împinse pe un coridor luminat puternic, printr-un hol mobilat cu

gust, într-o cameră de baie. Acolo o aşează pe marginea căzii ca un mic bazin, în care apa albăstrie, mirosind a extract de conifere, o ademenea irezistibil. Soldatul ieşi, închizând uşa. Virginia se uită în jur şi rămase uimită: era aceeaşi baie în care se aflase nu demult, la şeful KGB-ului.

Înţelese la cine fusese adusă şi de ce. Şi, fără să se atingă de apă, se lăsă pe pardoseala caldă de teracotă. Avea febră, iar lacrimile îi secaseră.

Se deschise uşa. În cadrul ei se afla un bărbat înalt, corpolent, de vreo şaizeci de ani, cu un început de chelie deasupra frunţii. Era cel care o servise cu sandvişuri cu icre în cabinetul KGB-ului din Piaţa Dzerjinski. Ochii săi albaştri-cenuşii o priveau prin ochelarii cu ramă subţire de baga. În mâini ţinea un pahar şi o sticlă de *Johnny Walker*. O examină câteva secunde pe Virginia, puse pe marginea căzii sticla de *Johnny Walker* şi paharul, după care plecă.

Uşa băii rămase deschisă. Virginia auzi cum paşii lui grei ajung în salon, apoi auzi clic-ul cuplării magnetofonului şi întreaga vilă se umplu de glasul Lizei Minelli.

Virginia plânse îndelung, molcom. Undeva, acolo, într-o viaţă prea îndepărtată de a ei, se află New York-ul, cafenelele, restaurantele, Liza Minelli. Iar ea, murdară, bătută, siluită de o matahală de lesbiană, zace pe podea… „Doamne, mamă!” Dar mama ei era îngropată de mult şi departe, în Colorado, în 1961.

Se apropie târâş de sticlă şi îşi turnă un pahar aproape plin. Whisky-ul îi arse gâtul şi stomacul gol, dar îi dădu forţă. Se ridică şi mai bău. Şi, zâmbind, cu sticla în mână, plecă în căutarea glasului Lizei Minelli.

Stăpânul vilei stătea în holul spaţios, lângă căminul încălzit, şi citea *Washington Post*. Peste pantalonii şi cămaşa albă fără cravată, purta un halat de casă maro închis. Pe o măsuţă, alături de *New York Times* şi *Sunday Times*, se afla o altă sticlă de *Johnny Walker*, mai multe sticle de apă minerală, iar pe fructiera mare de argint, se aflau struguri, mere, portocale şi banane. În şemineu trosneau lemne de mesteacăn.

— Luaţi loc, spuse el fără să-şi ridice ochii din ziar şi, aplecându-se puţin, dădu magnetofonul mai încet.

— Ce vreţi de la mine? întrebă Virginia, care rămăsese în picioare.

— Să luaţi loc.

— V-aş murdări mobila, zâmbi ea.

— În baie era un halat. Puteaţi să faceţi o baie şi să vă schimbaţi.

— Nu se obişnuieşte ca deţinuţii să facă baie şi să poarte halate. Ce vreţi de la mine?

— Nici pe departe ceea ce credeţi.

Îşi ridică privirile spre ea şi îşi scoase ochelarii. Avea ochi albaştri, parcă bolnavi. Îşi şterse ochii cu mâinile.

— Credeţi că vreau să vă spălaţi de toată mizeria şi pe urmă să vă culcaţi cu mine. Dar eu nu vreau acest lucru. În Rusia sunt destule femei frumoase şi mai tinere ca dumneavoastră. Şi nu numai rusoaice. Sunt lituanience, uzbece, unguroaice, gruzine, evreice, iar, dacă doresc neapărat, poloneze, turcoaice şi aşa mai departe. Aşa că nu duc lipsă. Luaţi loc, o să cădeţi. Şi nu mai beţi. Mâncaţi fructe.

Virginia se aşează într-un fotoliu moale din piele. Nu avea putere să

stea în picioare. Însă nu se atinse de fructe şi se străduí să nu se uite la ele.

Bărbatul din faţa căminului răsuflă din greu.

— Treaba dumneavoastră, spuse el. Tot ce vreau să vă propun este în interesul dumneavoastră. Sunteţi o femeie frumoasă, tânără, şi n-o să rezistaţi în puşcărie, mai ales în situaţia dumneavoastră. Aveţi nevoie acum de vitamine, de odihnă, de o alimentaţie îmbunătăţită. Poate că vă gândiţi că, mâine-poimâine, americanii vă vor schimba pe nu ştiu care spion de-al nostru. Încercaţi să uitaţi varianta asta. De ce să am nevoie de un spion care s-a dat de gol? Cine-mi poate garanta că nu a fost racolat deja de CIA? Cunoaşteţi această organizaţie? Aţi avut vreodată de a face cu ea?

Întrebarea era aruncată aiurea, în treacăt. Cu câteva ore în urmă, pe biroul lui se aflaseră materiale care-l compromiteau definitiv pe acest maior pe nume Neznacinîi, mai mult decât faptul că îi căşunase pe bietul stomatolog din Washington. Era vorba de fotografii ale lui Neznacinîi şi ale agentei sale, Olea Mahova, făcute cu o cameră ascunsă într-o cameră a hotelului *Naţional.*

Locotenentul Kozlov declanşase camera ascunsă cu acelaşi scop, cu care apoi Neznacinîi a filmat-o pe Olea cu Kozlov şi cu alţi ofiţeri KGB. În plus, în cursul cercetărilor, s-au cules informaţii de la femeia de serviciu a secţiei turistice a KGB-ului. Femeia de serviciu a declarat că Neznacinîi s-a închis de câteva ori în cabinetul său cu secretara frumoasă. Katia a fost interogată şi a recunoscut concubinajul cu maiorul Neznacinîi. Pe scurt, dacă Robert Williams a curăţat din rândurile KGB-ului un asemenea idiot şi, probabil, un viitor trădător, înseamnă că a făcut un serviciu securităţii sovietice…

La această idee, bărbatul zâmbi şi spuse Virginiei, care tăcea:

— Bine, să vorbim totuşi despre dumneavoastră. Aşadar, nu vă vor schimba nici azi, nici mâine, veţi sta în puşcărie trei ani bătuţi pe muchie, ba chiar şi mai mult. Nu vă miraţi: pentru încălcarea regimului de detenţie, termenul poate fi prelungit. De pildă, astăzi aţi provocat scandal în celulă şi aţi încercat să o violaţi pe deţinuta Vlasova…

— Ea pe mine, nu eu pe ea! exclamă Virginia clocotind de indignare.

— Cine ştie? zâmbi din nou bărbatul, privind-o în ochi. Femeia aceasta, Vlasova, a scris o plângere că aţi încercat să o siluiţi, iar celelalte deţinute sunt gata să susţină acest lucru. Iar pentru perversiuni sexuale, justiţia noastră vă poate condamna din nou. Şi ce garanţii pot avea că, atunci când vă vor duce de aici la închisoare, pe drum nu veţi încerca să seduceţi soldaţii? Acum înţelegeţi ce vreau să spun? Putem să vă ţinem în puşcărie cât vrem şi nici un preşedinte american nu vă va salva. Nu pot să vă garantez că în puşcărie sau în lagăr nu veţi fi violată de lesbiene sau de soldaţii din escortă. Un lucru e sigur: n-o să rezistaţi nici măcar trei ani. Mizeria, munca de ocnaş, zoaiele din puşcărie, vă vor distruge. Într-un an vă veţi usca precum o smochină. Iar dacă sunteţi cu adevărat însărcinată, gândiţi-vă la copil…

— Ce vreţi de la mine?

— Vreau să colaboraţi cu noi… Aşteptaţi, nu mă întrerupeţi. Nu e atât

de groaznic. Avem nevoie de oameni ca dumneavoastră pentru o muncă uşoară. De exemplu, să antrenaţi câţiva oameni care trebuie să meargă în Occident. Sunteţi actriţă, cunoaşteţi modul de viaţă american, mărunţişurile vieţii. Dar aceasta este numai una din posibilităţi. Există şi altele. Aţi fost mereu singură şi, ca să fim sinceri, nu aţi avut o viaţă plină de succese. Aţi filmat mult prea puţin şi numai în roluri minore. V-aţi căsătorit abia cu trei-patru luni în urmă, dar şi căsătoria aţi făcut-o, aşa cred, pentru că aveţi treizeci şi patru de ani şi e timpul să aveţi copii, o familie. Cu alte cuvinte, America nu v-a oferit nici carieră, nici fericire. Însă tot ce aţi visat acolo puteţi avea aici, în Rusia, şi fără vreun efort deosebit. Un singur cuvânt al dumneavoastră şi veţi avea casă, bani, maşină, admiratori. Iar apoi - cine ştie? - un soţ rus şi chiar roluri principale în filmele noastre. Noi putem face orice! Ei? Sau preferaţi închisoarea, lesbienele şi soldaţii, iar pentru fiul dumneavoastră, casa de copii?

— Ceea ce faceţi dumneavoastră, se numeşte şantaj, spuse Virginia.

— Nu, e o afacere, răspunse el.

— Trebuie să mă gândesc…

— Unde? În închisoare sau aici? zâmbi el.

— Alt loc nu-mi puteţi propune?

— Bine, spuse el. Unei femei ca dumneavoastră i se poate face o concesie. Dar nu pentru mult timp. Să spunem, pentru două săptămâni, veţi trăi în condiţii mai omeneşti. Dar vă previn: peste două săptămâni, vă aşteaptă ori celula infractoarelor, ori… Doriţi să cinaţi cu mine? Să faceţi o baie?

— Mi-aţi dat două săptămâni de gândire.

— O cină nu vă obligă cu nimic.

— Totuşi, ar fi mai bine să amânăm, replică Virginia, înţelegând că, dacă va mai rămâne aici fie şi o jumătate de oră, va învinge el, nu ea.

Şi nu peste două săptămâni, nici măcar peste două zile, ci chiar în această noapte.

Capitolul 15

Trei zile la rând, Stavinski l-a visat pe Iurîşev. Nu era nimic bizar în acest lucru.

Toată săptămâna, de dimineaţă până seara, fusese plină cu acest

Iurîşev: energicul Benjer l-a introdus în amănuntele proiectului „EMMA”, ofiţerii Marelui Stat-Major, foştii prieteni ai lui Iurîşev, din ordinul mareşalului Oparkov, îi „aminteau” episoade din viaţa lui (şi, în secret, au introdus în salon coniacul preferat al lui Iurîşev), iar comandantul submarinului „U-137”, Piotr Guşcin, i-a raportat amănuntele campaniei în Suedia.

„Am reuşit să forăm în secret trei puţuri pe fundul pietroaselor fiorduri suedeze şi să aşezăm în ele matriţele energetice verticale. Al patrulea puţ al lanţului, aşa cum a fost indicat de seismologi, a fost săpat de Benjer chiar lângă baza navală de la Karlskrona. Am forat puţul în prima noapte, înainte chiar ca pescarii să ne descopere în zori. Pe urmă, în timp ce suedezii mă purtau pe la interogatorii, ne-am făcut treaba în linişte, am instalat matriţele în puţ şi am acoperit totul cu un grund special şi cu un solvent, aşa că nici dracu’ nu poate mirosi nimic. A fost o muncă infernală, să o spunem clar. Suedezii au reperat urme de uraniu şi s-au tot învârtit în jurul submarinului... Nu am dat drumul la nimeni, chit că eu eram aproape arestat. Vă raportez însă, tovarăşe colonel, că nu sfătuiesc pe nimeni să se bage a doua oară într-o asemenea încurcătură. Este nevoie de nişte instalaţii de forare, care să perforeze orice fel de rocă, chiar şi granitul...”

— Exact! Ce v-am spus eu?! îi spuse Benjer lui Stavinski. Mă rog, să admitem că vom instala încă două matriţe, undeva, în raionul insulei Musko, pentru ca lanţul suedez să fie gata, iar noi să primim Premiul Lenin. Însă după aceea gata! Apoi trebuie să încetăm aceste acţiuni „pompieristice” şi să cerem bani pentru producerea în serie a grilelor şi pentru instalaţiile de forare cu diamant de tip nou. În orice acţiune de acest gen, principalul este să primeşti milioanele pe care să le cheltui imediat. După aceea mulgi vaca, dacă putem să spunem aşa. E nevoie de bani, dar nimeni nu vrea să dea. Mâine vine la noi la institut Comisia Militară a CC al PCUS. Fără dumneavoastră, eu nu-i primesc!

— Mâine e sâmbătă, zi liberă, se miră Stavinski.

— La noi în institut nu sunt zile libere. Nici la CC, spuse Benjer.

— Dar am mâna în ghips...

— Fleacuri! Doar puteţi merge! Îi ducem la standuri, le arătăm cele două matriţe confecţionate manual şi punem piciorul în prag, că aşa nu se mai poate lucra! Îi luăm tare, dumneavoastră începeţi, eu continui. Fără pauze, la „foc automat”. Oricum nu se pricep deloc la ştiinţă...

— Am şi rana asta, spuse Stavinski arătând cu mâna spre obraz.

Îşi lăsase barbă şi mustăţi, pentru ca eventualele diferenţe să nu poată fi sesizate. De fapt, comoţia cerebrală putea constitui un motiv al modificării expresiei chipului sau a mişcărilor, gesticii, mersului şi chiar a scrisului. Însă, motivând durerile maxilarului, Stavinski refuza să-şi pună alţi dinţi. Îi convenea să şuiere când vorbeşte, pentru că se temea că nu imită prea bine glasul răguşit al lui Iurîşev. El era Iurîşev, ce mai! Toţi îl înconjurau cu grijă, mai ales că era ginerele şefului Marelui Stat-Major.

Toţi erau exagerat de atenţi cu el, nu dădeau importanţă bandajului de pe faţă, tăieturii de pe bărbie. La fel cum se întâmplă întotdeauna, cu cei care vin la patul unui bolnav; luau o înfăţişare de parcă el ar fi fost

perfect sănătos şi nu s-ar fi întâmplat nimic deosebit. În astfel de cazuri, oamenii se supraveghează pe sine mai mult decât îl urmăresc pe bolnav.

Însă acum, treaba se schimbase. După ce Benjer şi Guşcin plecară, Stavinski se plimbă încordat prin salon. Practic, de a doua zi începe să ducă la îndeplinire sarcinile de serviciu ale lui Iurîşev. Şi tocmai acum picase Comisia CC al PCUS! Dar nu putea să refuze. Încă înainte de a veni Benjer şi Guşcin, mareşalul Oparkov îl trimisese la spital pe aghiotantul său, maiorul Reazanţev.

Acum, toată ţinuta de general se afla împrăştiată prin salon. Stavinski se uita pieziş la ea şi înţelegea că nu a primit gradul de general numai pentru proiectul „EMMA”. Mâine, după şedinţa cu Comisia Militară a CC-ului, se va întâlni cu fiica mareşalului Oparkov, Galina, fosta soţie a lui Iurîşev. Acesta îl anunţase atunci, în compartiment, că a alungat-o de acasă pentru că e o târfă. Cum o să fie? Cum trebuie să se poarte cu ea? Ar fi mai simplu să o facă în continuare, ca şi Iurîşev, pe soţul jignit, însă atunci rămâne fără protecţia tăticului ei mult iubit...

Noaptea, îl visă din nou pe Iurîşev, era în pat cu Virginia. Stavinski nu-şi putea aminti în somn: oare ea ştia că bărbatul e Iurîşev şi nu el? Apoi, în locul lui Iurîşev apăru Neznacinîi, care o viola pe Virginia.

Stavinski se trezi transpirat tot. Doi morţi îi apar în vis; o fi bine, o fi rău? Se ridică din pat, se spălă la chiuvetă şi îmbrăcă hainele de general.

Capitolul 16

Soţia lui Iurîşev, Galina, se trezi în acea zi cu mult înainte de răsăritul soarelui. La treizeci şi şapte de ani, să rămână în aceeaşi zi fără fiu, fără soţ şi fără viaţa lipsită de griji, pe care o dusese ani de zile sub oblăduirea soţului şi tatălui… Fusese o lovitură distrugătoare pentru ea. Poate fiindcă îl iubea cu adevărat pe Iurîşev, ca pe un fiu, şi întotdeauna insista că este avansat în funcţie nu din cauza relaţiilor de familie, ci pentru că merită într-adevăr.

Galina îl iubea pe Iurîşev, iar escapadele ei amoroase întâmplătoare, nu afectau în mintea ei această dragoste, ci dimpotrivă: după ruptura cu respectivul amant, student sau doctorand la institutul unde Galina preda limba franceză (ca majoritatea zdrobitoare a fiicelor elitei de partid şi militare), se întorcea întotdeauna la soţ, plină de un sentiment revigorat al iubirii pentru fiu, pentru familie. Parcă îl putea compara pe acest bărbat talentat, liniştit şi iubitor, cu vreun student de douăzeci de ani?!

Ocupat cu munca şi cu veşnicele sale deplasări, Iurîşev nu observa niciodată nimic, iar Galina era prea puţin apăsată de ideea că-şi înşeală soţul. Doar viaţa trece; peste câtăva vreme, va avea patruzeci de ani. Această cifră o speria şi o sfida parcă în fiecare amant de douăzeci de ani. Nu, nu sunt încă patruzeci, ba nici măcar treizeci! Ce-i drept, nimeni nu-i dădea mai mult de treizeci de ani: era o blondă subţire, dar bine făcută, cu ochi verzi, cu un chip puţin cam prelung, cu buze senzuale, nu prea înaltă dar cu picioare nervoase, frumoase, şi cu sâni ademenitori.

Multe studente de optsprezece ani o invidiau pentru înfăţişarea ei, dar mai ales pentru îmbrăcămintea de import şi pentru maşina ei proprie, Lada. Deşi erau impresionaţi de „stilul” ei franţuzesc, născocea lucruri deosebite, extravagante, poziţii „sălbatice”. Ei o învăţau şi o corupeau pe ea şi nu invers.

Şi tocmai într-un astfel de moment de „sex franţuzesc” o surprinsese fiul ei Victor, care se întorsese din tabără cu o zi mai devreme. Totul s-a prăbuşit dintr-o dată, iar viaţa îi părea pustie, pustie…

Nici tatăl ei nu-i mai acorda prea mult timp (poate că nu intenţionat: în Polonia se întâmplă dracu’ ştie ce, în Afganistan nu merge treaba cum trebuie). Galina se trezise singură, cu cei treizeci şi şapte de ani ai ei, cu limba franceză de care nimeni nu avea nevoie şi cu maşina ei Lada, care nu o mai interesa deloc.

Încercase să bea, să înceapă o nouă aventură, dar nu mai avea acel impuls interior, acea uşurare lăuntrică. Iurîşev! Acum avea nevoie de un bărbat ca el: calm, încrezător în sine, puternic, capabil să o apere de toate necazurile.

Când tatăl ei i-a spus că Iurîşev a sărit din tren, s-a rănit şi şi-a pierdut memoria, o speranţă firavă a încolţit în sufletul ei: a uitat şi acea zi de 28 iunie? S-a dus ca o furtună la medici psihiatri şi a încercat să se lămurească. Poate să-i revină memoria? Cât de adâncă este această uitare? Dar văzu că medicii, cu toată ştiinţa lor, nu pot să-i garanteze nimic, în afară de faptul că, în cazul amneziei retrograde, revenirea memoriei nu se produce în mod liniar. Poate reveni într-o săptămână, într-o lună sau niciodată. Faptul îi dădea speranţe şi în acelaşi timp o înfiora. I se părea uneori că va fi de ajuns ca Iurîşev să o vadă pentru a-şi aminti

totul: fiul, ziua aceea fatală, faptele pe care ea le-a recunoscut, scriindu-le cu mâna ei, ameninţată cu pistolul. De aceea amâna mereu momentul întâlnirii cu Iurîşev, şi s-a bucurat când tatăl ei i-a spus, că nu e nevoie să-l viziteze la spital. Dar iată că a venit ziua. Iurîşev iese din spital astăzi. La ora douăsprezece are şedinţă la Institutul de Marină şi apoi…

„La urma urmei, voi avea grijă de el ca o dădacă sau ca o mamă, cum va dori, numai de m-ar ierta, de ar uita, de nu şi-ar aduce aminte” gândea şi se ruga în sine Galina. „E chiar foarte bine că e bolnav, cu mâna în ghips şi fără memorie. Dumnezeu m-a iertat şi îmi dă o şansă. Dar, Doamne, cum să-l întâmpin? Cum să-l privesc în ochi? Cum să rămân singură cu el, când între noi este o asemenea prăpastie?”

Şi deodată, un nou gând o făcu să sară din pat. Mărturiile ei. Cele două pagini: biletul fiului şi declaraţia ei. Se află undeva acasă, în apartamentul lor, şi dacă el nu-şi aminteşte nimic în primul moment al întâlnirii, venind acasă…

Se îmbrăcă în grabă, uitând că la ora nouă e programată la cea mai cunoscută coafeză din Moscova, păşi cu grijă ca să nu îşi trezească tatăl şi se strecură afară. Alergând prin zăpada căzută peste noapte, se îmbrăcă din mers şi ajunse la Lada ei. După ce curăţă parbrizul cu mişcări nervoase, nu mai aşteptă să se încălzească motorul şi porni pe străzile întunecate şi pustii, spre bulevardul Lenin, unde se afla apartamentul lor.

Aici, cu inima bătându-i să-i spargă pieptul, introduse cheia în broască şi, parcă temându-se de ceva, intră în apartament şi aprinse lumina. Îşi văzu fiul. Portretul lui. Un băieţel zâmbitor, îmbrăcat în costumaş de marinar. Băiatul se uita la ea. Nici nu îndrăzni să se apropie de fotografie. Înlemni în mijlocul camerei, apoi se lăsă încet în genunchi şi şopti:

— Iartă-mă… Iartă-mă…

Însă după câteva minute se ridică, luă portretul de pe perete şi îl ascunse în dormitorul ei, în sertarul de jos al comodei, sub lenjerie. Apoi băgă în geantă albumul de familie şi trase toate sertarele de la masa de scris a lui Iurîşev. Dar cele două pagini nu se aflau nici în sertare, nici în geamantanele din debara, nici printre cărţile din bibliotecă.

Ţârâitul asurzitor al telefonului o făcu să tresară înspăimântată.

Şovăind, se apropie de telefon. Cine ar putea să-l sune pe Iurîşev atât de devreme? Se hotărî totuşi să ridice receptorul.

— Alo…

— Tu eşti? se auzi glasul tatălui ei.

— Eu…

— Faci curat pe acolo?

— Da…

— Aha! Bine!

Pentru prima oară în ultimele luni, simţi în glasul tatălui ei o notă de afecţiune.

— Nu pleca, am să vin cu şoferul să aduc alimente, apoi o să pleci cu şoferul la magazinul auto, o să primeşti o Volga nouă, am plătit eu totul. Iar la ora cinci, o să vii cu maşina la Marele Stat-Major.

— O Volgă?! se miră ea.

— Da, da. Generalul Iurîşev nu se poate deplasa cu o rablă de Lada. Numai să nu-i spui că Volga e din partea mea. Oricum, nu-şi aminteşte că a avut maşină sau nu. Interesant, ce o să spună?

— Tată, eşti… Eşti un om de aur!

Însă el pusese deja receptorul în furcă.

Galina izbucni într-un hohot de plâns.

Capitolul 17

În sud-estul Moscovei, la aproape cincisprezece kilometri de Kremlin, se află o clădire lungă, cu nouă etaje, construită în anii 50, aşa-numitul Institut de Marină. De fapt, clădirea nu are nimic de a face cu un asemenea institut, fiind de mult timp centrul secret de experimentare şi elaborare a celor mai noi tipuri de arme.

Pe teritoriul institutului, s-a introdus o ramificaţie de cale ferată a magistralei feroviare Kursk, iar deplasarea între secţii se face cu un autobuz, fiindcă pe jos nu poţi străbate acest teritoriu nici într-o oră. Însă locuitorii din apropiere, muncitori la uzinele de motoare, de avioane şi de cabluri, nici nu bănuiesc că dincolo de zidurile acestor clădiri ale institutului, în hangare uriaşe, se află pe standurile de lucru, repere ale celor mai noi submarine atomice şi rachete cu focoase nucleare. Oamenii de ştiinţă şi inginerii institutului au dotat rachetele cu computere de ultimul tip.

Conducerea ţării răsplătea cu generozitate pe cei de aici, cu salarii de trei ori mai mari, cu Premiul Lenin şi cu Premiul de Stat, cu titluri de Erou al Muncii Socialiste, cu ordine militare, cu apartamente noi, cu servicii speciale de aprovizionare cu alimente la domiciliu.

Vizitatorii permanenţi ai institutului, erau: comandantul general al Flotei de Marină Militară, ministrul Apărării, membrii Biroului Politic şi însuşi Leonid Ilici Brejnev.

În 1978, una din cele mai îndepărtate clădiri ale acestui institut, a devenit obiectiv de importanţă ultrasecretă: centru de elaborare a proiectului „EMMA” şi loc de asamblare manuală a primelor grile energetice.

În acea zi, institutul urma să primească vizita Comisiei Militare a CC-ului. Totuşi, nimeni nu se aştepta ca o dată cu această comisie, să vină însuşi Brejnev.

Datorită acestui fapt, laboratoarele şi secţiile institutului au intrat în panică, dând peste cap ritmul normal de muncă. Nimeni nu putea şti în ce secţie va intra Leonid Ilici!

Trecând prin intrarea institutului, păzită de o gardă militară întărită, limuzina neagră şi blindată a lui Brejnev, însoţită de cortegiul de maşini guvernamentale, traversă întreg teritoriul.

Limuzinele se opriră lângă un hangar de cinci etaje, construit din beton. Brejnev intră direct în secţie. Îmbrăcat într-un palton greu, cu guler de blană lăsat în jos, Brejnev păşi încet, bătrâneşte, spre standurile pe care se aflau matriţele energetice, lungi de zece metri, asamblate pe jumătate. Fără carcasa cilindrică de protecţie, semănau cu nişte lumânări metalice uriaşe.

Suita lui Leonid Ilici – membrii Comisiei Militare, ministrul Apărării, mareşalul Ustinov şi mareşalul Oparkov – dădu mâna cu directorul, cu

academicianul Benjer şi cu Stavinski. Acesta din urmă, în noua uniformă de general a lui Iurîşev, întinse lui Leonid Ilici mâna stângă în locul celei drepte, care era prinsă cu o eşarfă de gât.

— Ce-ai păţit? zise preşedintele arătând spre mâna dreaptă a lui Stavinski.

— Un mic traumatism, Leonid Ilici, răspunse Stavinski răguşit.

— Văd că eşti şi mai gâjâit ca înainte. Te pomeneşti că bei? replică Brejnev lungind cuvintele din cauza defectului său de vorbire. Beţivii nu prea se bărbieresc…

— E din cauza răcelii, Leonid Ilici, interveni prompt Benjer. Aici e curent, iar noi facem câte două schimburi la rând. Nu ne bărbierim, nu bem, ba uneori nici nu mâncăm, Leonid Ilici.

— De ce numai două schimburi şi nu trei? întrebă Brejnev. Când ai promis că vor fi gata grilele?

— De Anul Nou, Leonid Ilici.

— Şi vor fi?

— Acestea vor fi gata, Leonid Ilici. Trebuie să trecem de urgenţă la producţia industrială de serie. Ne trebuie o uzină, Leonid Ilici…

Cerând sprijin, Benjer se uită spre Stavinski.

— În afară de asta, Leonid Ilici, nu se poate lucra cu utilajul de forare pe care-l avem la ora actuală, îndrăzni Stavinski. Ne trebuie un agregat portativ şi silenţios de forare, pentru tectonica dură.

— „Trebe! Trebe!”, îl întrerupse Brejnev, imitându-l, vădit mulţumit că există cineva care rosteşte cuvintele şi mai rău decât el. Toţi îmi spun că „trebe”!

Membrii comisiei zâmbiră, iar Brejnev, însufleţit, continuă:

— Unde te duci, „Leonid Ilici, dă!” Dă bani, dă carne, dă rachete! Niciodată nu aud „na!”. Na carne, Leonid Ilici, na recolte bune, Leonid Ilici, na arma seismică, stimate Leonid Ilici, scutură-i un pic pe nemernicii ăştia de imperialişti, zdruncină oleacă Polonia asta! Aşa ceva nu aud! Toţi trag din mine ca dintr-o vacă de muls. Numai suedezilor, pentru istoria asta cu Kalr… Cu Karl… dracu’ să-i ia, cum se zice…

— Karlskrona, şopti Gaikazeanţ.

— Aşa… Numai suedezilor, înţelegi, le-am plătit daune o sută şaptezeci de mii de dolari. A fost neapărată nevoie să forăm chiar acolo? La alt loc nu v-aţi putut gândi?

Membrii comisiei se întunecară, iar chipurile lor se înăspriră.

— Suedia e ţară neutră, Leonid Ilici, spuse Benjer palid, necutezând să-i amintească lui Brejnev că Suedia a fost aleasă chiar de el, şi pomenind acest lucru oarecum impersonal: Dacă vă aduceţi aminte, nu s-a dorit atunci să ne băgăm deodată în bazele NATO. În plus, în cazul marelui război, Suedia poate să blocheze toată flota noastră pe Baltica şi de aceea…

— Nu asta spuneam, îl întrerupse Brejnev. De ce a trebuit să eşuăm submarinul la mică adâncime în Kar… În Kars… Ptiu, mama lui!

— Ca să se formeze lanţul, Leonid Ilici, spuse Benjer, simţind că Brejnev e înfuriat, nu atât din cauza istoriei cu submarinul, cât de faptul că nu poate pronunţa cuvântul „Karlskrona”. Ca să obţinem efectul

„EMMA”, avem nevoie de acest punct. Fireşte, când vom trece la „EMMA” - Matriţe Energetice de Mare Putere…

— Dar când vom trece? întrebă Brejnev.

— Când vom avea uzina, se încăpăţână Benjer.

— Şi când vom avea utilaje noi de forare, aminti Stavinski.

— Deci iarăşi „dă”? făcu Brejnev privindu-l posac. Şi de unde am eu garanţia că minunea asta poate zdruncina Suedia, Anglia, Japonia sau America?

— Doar aţi văzut filmul, Leonid Ilici, spuse Benjer.

— Filmul! rânji Brejnev. În film poţi să umbli cu cioara vopsită. Uite, eu am văzut un film acum cinci ani. Se numea *Groapa adâncă*. Arăta acolo o muiere care avea o gaură!

Toată comisia izbucni în râs la această glumă obscenă. Brejnev se uită la ei şi zâmbi mulţumit; considera că are un deosebit simţ al umorului şi îi plăcea să i se confirme acest lucru.

Stavinski înţelese că trebuie să menţină acest ton, să se sprijine pe unda umoristică.

— Exact asemenea utilaj ne şi trebuie, Leonid Ilici, zise el. Ca să putem fora puţuri adânci şi să băgăm grilele în ele.

— Da? râse Brejnev şi se uită vesel la el. Atunci numiţi proiectul „Groapa adâncă”, iar matriţelor daţi-le nume evreieşti. Bine, pentru „Groapa adâncă” n-o să cruţăm banii. Doar suntem bărbaţi, nu? Să-ţi razi barba! Nu-i nevoie să-mi arăţi entuziasmul în muncă. Văd şi eu că se munceşte.

— Dar mustăţi pot să-mi las, Leonid Ilici? zâmbi Stavinski.

— Vezi ce zice nevastă-ta, răspunse Brejnev şi se întoarse spre Ustinov şi spre ceilalţi membri ai Comisiei Militare. Mâine îi puneţi pe amândoi în avion şi o săptămână întreagă să caute prin toate uzinele ce vor. Nu avem timp să construim o uzină nouă. Să-şi utileze una veche, care vor ei. Asta una la mână. A doua la mână: daţi ordin celor de la spionaj, să scotocească America şi Israelul până ce vor găsi tehnică de forare…

— Nu au astfel de utilaje, Leonid Ilici, spuse Gaikazeanţ.

— Eşti sigur? întrebă Brejnev.

— Primim toată literatura lor tehnică.

— Deci vă trebuie un birou de proiectare. Ei, n-am zis eu? Ăştia îmi iau şi pantalonii de pe mine! Mă rog, bine, de dragul „Gropii adânci”, vă vom da şi birou de proiectare… În ce an au dat americanii bomba atomică la Hiroshima? întrebă el brusc, mijind ochii.

— În ’45, Leonid Ilici…

— Acum o să facem noi o Hiroshima în Suedia. E timpul să fim chit…

După plecarea lui Brejnev, Stavinski primi felicitări.

— Ascultă, unde-i amnezia ta retrogradă? hohoti academicianul Benjer şi-l bătu pe umăr, desfăcând apoi o sticlă de şampanie roz. Acum trebuie să-l hârâim mereu până ce terminăm proiectul!

După o oră, la Marele Stat-Major unde îl adusese socrul său, mareşalul Oparkov Stavinski primi de la ofiţerul de serviciu de la secţia secretă cheile de la biroul „său”, cheile de la seiful lui Iurîşev din acest

birou şi documentaţia secretă, predată de Iurîşev înainte de plecarea în concediu. Cu toate că era duminică, la Marele Stat Major, era multă lume.

Deschizând seiful lui Iurîşev, ca să pună documentele secrete, Stavinski descoperi un plic alb cu însemnarea *„Mareşalului Oparkov, personal.”*

Stavinski deschise plicul. Erau două foi de hârtie şi un bilet scurt, scris de mâna lui Iurîşev: *„Stimate Nikolai Petrovici, ceea ce veţi citi aici este scris de fiica dumneavoastră, în deplinătatea facultăţilor mintale. Şi toate faptele mele ce vor urma sunt doar consecinţa. Adio. Iurîşev. „*

Stavinski închise uşa biroului şi începu să citească mărturiile Galinei.

„Subsemnata Galina Iurîşeva-Oparkova, recunosc că pe parcursul ultimilor şase ani de viaţă conjugală, mi-am înşelat sistematic soţul. Astăzi, 28 iunie 1981, fiul meu, Victor, m-a surprins cu amantul meu în timpul actului sexual, când noi...”

Mai departe urma o descriere amănunţită, dură până la sadism, a actului sexual şi a evenimentelor care l-au precedat. Galina scria că şi-a adus în apartament amantul, student la biblioteconomie, la ora 10 dimineaţa, imediat după ce Iurîşev plecase la serviciu. După scrisul tremurat şi după rândurile udate de lacrimi, Stavinski înţelese cât au costat-o pe Galina aceste descrieri amănunţite ale plăcerilor amoroase din ziua aceea.

„Recunosc că moartea fiului nostru a fost provocată de suferinţa sufletească pe care a încercat-o când m-a surprins cu amantul. Recunosc că băiatul s-a sinucis din această cauză. „

Iar pe a doua pagină din caietul de şcoală era un singur rând: „Tată, să n-o crezi, e o târfă. Am văzut cu ochii mei. Nu pot...”

Stavinski rămase gânditor în faţa acestor pagini. Să le ardă? Să le distrugă? Sau...

Stinse hotărât chibritul pe care-l apropiase de plicul alb al lui Iurîşev.

Capitolul 18

Volga albă era o splendoare, te făcea să te simţi excelent în ea. Soarele portocaliu se juca în oglinda laterală. Postul de radio *Maiak* transmitea revista presei, dar Galina închise radioul. Uneori, seara, asculta din plictiseală *Vocea Americii*, de unde aflase că Uniunea Sovietică îşi masează noi şi noi divizii la graniţa polonează. „Ce se întâmplă oare în Polonia? Trăiesc rău, ce nu le ajunge polonezilor ăstora? Uite, la noi, carnea e pe cartelă, laptele e numai pentru copii, ba până şi pentru vitamine se face rând la farmacii, dar nimeni nu se revoltă," îşi zise Galina.

În piaţa Revoluţiei, Galina o luă la dreapta, minunându-se în sinea ei cât de uşor şi de lin intra puternicul motor al Volgăi în viteza a doua, apoi într-a treia.

Trecu pe lângă Lada cunoscutului actor Boiarski, ce semăna cu d'Artagnian. Pentru o clipă, ochii lui căprui se opriră asupra Galinei, apoi o conduseră cu privirea. Galina zâmbi: „Nu, totul e *O.K!* Foarte *O.K.*

Coafeza o convinsese să se facă brunetă şi nu era deloc rău: cu cât va semăna mai puţin cu cea de dinainte, cu atât va avea mai multe şanse ca Iurîşev să nu-şi amintească de aventurile ei...

Şi, totuşi, apropiindu-se de Piaţa *Arbat*, de clădirea masivă a Marelui Stat-Major, Galina îşi simţi sufletul străbătut de fiori reci. Se uită la ceas; peste trei minute va fi ora cinci.

După un minut, ocolind Piaţa *Arbat*, se apropie de intrarea principală a Marelui Stat-Major. Aici, lângă treptele de piatră curăţate de zăpadă, erau zeci de maşini negre de serviciu. Sus, în faţa uşilor masive, stătea de pază o gardă militară întărită.

Pe stradă se aflau doi miliţieni ce dirijau circulaţia prin megafoane. Dădeau ordine scurte şi repezite automobilelor ce treceau pe alături: „Nu opriţi! Circulaţi mai repede! Nu opriţi!"

Dar Galina trebuia să oprească chiar aici. Frână chiar la bordura trotuarului şi, în aceeaşi clipă, unul din miliţieni sări la ea şi bătu cu bastonul de lemn în capota maşinii:

— Circulă! Cu cine vorbesc eu?!

Galina lăsă în jos geamul portierei şi vru să spună ceva, dar maiorul i-o luă înainte:

— Îţi sparg imediat farurile! Circulă, ticăloaso! Cui vorbesc eu? şi bătu din nou cu bastonul în capotă.

— Tu eşti ticălos. Ai să-mi plăteşti pentru vorbele astea…

— Ceee…? zise miliţianul aplecându-se ameninţător spre ea.

— Sunt fiica mareşalului Oparkov! Am venit să-mi întâmpin tatăl şi soţul.

— P-pardon, s-scuzaţi… N-n-am ştiut. Aici, p-parcarea e interzisă…

— Pleacă, îi spuse Galina, văzând că pe treptele de piatră ale Marelui Stat-Major coboară tatăl ei şi Iurîşev.

Mareşalul purta mantaua pe umeri, iar Iurîşev era îmbrăcat în noua manta de general, cu mâneca dreaptă goală pusă în buzunar. Avea mustăţi şi un început de barbă.

Oparkov şi Iurîşev traversară strada şi se apropiară de maşină. Mareşalul se aplecă la geamul deschis al portierei şi spuse:

— Scuză-mă, Galea, nu pot să vin cu voi. Trebuie neapărat să rămân aici…

— Dar, tată… Am comandat o masă la restaurant! îl imploră Galina, temându-se să rămână din prima clipă între patru ochi cu soţul ei şi chiar evitând să se uite la el. Mi-ai făgăduit, tată! Serioja a fost externat, a primit gradul de general. Ziceam că trebuie să sărbătorim!

— Galea, sunt lucruri mai importante, din păcate. Mâine, în Polonia se va declara stare de război.

Galina se uită speriată la amândoi şi exclamă:

— Război?

— Deocamdată nu, răspunse mareşalul încruntându-se înciudat. Doar stare de război. După aceea, se va vedea. Dar asta nu vă priveşte pe voi. Mergeţi la restaurant fără mine şi petreceţi seara asta cum trebuie. Am să vă sun…

Plecă mai gârbovit ca de obicei.

Galina rămase înmărmurită. Se uită cum Iurîşev înconjoară maşina, deschide portiera cu mâna stângă şi se aşează în tăcere alături de ea. Tăcură câteva secunde, fără să se uite unul la altul. Galina nu avea puterea să se întoarcă spre el şi să-l privească în ochi. În sfârşit, spuse primul lucru care-i trecu prin cap:

— Vrei… Vrei să-ţi laşi barbă?

El ridică din umeri evaziv.

— Unde mergem, Serioja?

— Hm! tuşi el, apoi spuse răguşit: Aş… Aş vrea să merg la mormântul băiatului.

Galina simţi că o străpunge un cuţit în inimă. Înseamnă că şi-a amintit totul! Supusă, întoarse maşinal cheia în contact şi, fără să gândească, porni spre cimitirul Novodevicie. Drumul nu dura mai mult de zece minute.

Capitolul 19

„Condiţiile umane” însemnau Colonia 821-OR, pentru infractoare minore, aflată într-o veche mănăstire de lângă Moscova, pe malul lacului Glubokoe.

Curtea veche a mănăstirii era înconjurată cu trei rânduri de sârmă ghimpată şi şase turnuri de pază cu santinele. În fosta biserică, de mult rămasă fără cruce şi fără cupolă aurită, se afla o secţie de croitorie pentru efecte militare. În fostul altar stătea pânza murdară a unui ecran de cinema; o dată pe săptămână, fetelor din colonie li se prezentau vechi filme educative.

În camerele din spate ale bisericii şi în construcţia de cărămidă, se aflau sălile de curs, cantina şi cabinetul şefului lagărului, colonelul Emelinova. Micul cimitir de lângă biserică, fusese distrus, iar pe pietrele de mormânt rămase erau desenate imagini şi inscripţii obscene, în principal desene reprezentând organele sexuale masculine şi inscripţii de genul: „Să dăm totul pentru marele şi înflăcăratul organ.”

De fapt, astfel de inscripţii se găseau peste tot în colonie: în WC-uri, în fostele chilii monahale, unde locuiau câte optzeci de deţinute (fete de la paisprezece până la optsprezece ani), pe coridoare, pe pereţi, alături de pancarte din pânză roşie, pe care scria „Munca neobosită şi învăţătura sârguincioasă calea spre libertate”, „Păstrează-ţi cinstea din tinereţe”, „Prin muncă cinstită răsplătim încrederea Patriei”.

Sub aceste chemări, şi chiar pe ele, apăreau regulat obscenităţile pomenite. Conducerea lagărului desfăşura o vânătoare neobosită a „artistelor” anonime, dar se părea că toate fetele se ocupă cu această activitate.

În două săptămâni, cât a stat în lagăr, Virginia şi-a însuşit pe baza acestor inscripţii însoţite de desenele corespunzătoare, tot argoul rus.

Virginia era aici într-o situaţie specială: deţinută-profesoară de limbă engleză. Restul profesorilor şi profesoarelor şcolii din lagăr – şase persoane – veneau de la Moscova cu cursa locală. De la trei după-amiază până la şapte, minorele foste hoaţe, prostituate şi alcoolice, învăţau limba şi literatura rusă, aritmetica, geografia şi istoria. Alte obiecte nu se

predau, pentru că era greu de găsit profesori pentru o asemenea şcoală. Orele de clasă semănau prea puţin cu ceea ce, de obicei, înseamnă şcoală.

După şase ore de muncă, de la ora şapte dimineaţa până la ora unu, după prânz şi după o plimbare de jumătate de oră prin curtea mănăstirii, pe toate elevele le apuca somnul. Slabe, nedezvoltate, isterice, rele, nespălate (se îmbăiau o dată la zece zile), îmbrăcate într-o uniformă cenuşie de flanel, încălţate cu nişte ghete din pânză, se însufleţeau la lecţii doar în timpul scandalurilor şi certurilor. Certurile izbucneau mereu, din orice fleac, şi se transformau rapid în bătăi sângeroase, condimentate cu înjurături dintre cele mai murdare.

Nu reuşea să le liniştească decât şefa lagărului, Emelinova, care avea un pumn greu şi prefera să se folosească de el decât să le trimită pe vinovate la carceră.

La ora şapte seara, profesorii benevoli plecau din lagăr ca din puşcă. Iar Virginia rămânea. Avea celula ei, o chilie modestă cu gratii la ferestruică. În prima noapte, când o aduseseră aici şi o instalaseră în chilie, Virginia fusese fericită: avea un pat de fier cu saltea vătuită şi pernă, o noptieră şi o chiuvetă. În plus, nu avea zăvor la uşă.

Uşile tuturor chiliilor dădeau pe coridor, unde zi şi noapte făceau de serviciu pedagogele, nişte femei solide, îmbrăcate în uniformă de miliţian. Dimineaţa, şefa coloniei îi comunicase programul ei: de la şapte dimineaţa până la ora unu, Virginia trebuia să lucreze împreună cu deţinutele coloniei, iar după-amiaza să predea deţinutelor limba engleză.

Virginia se mirase. Ce fel de profesoară poate fi ea, dacă abia-abia o rupe pe ruseşte?

— Nu mă priveşte, îi răspunse Emelianova, aşa am primit ordin.

După munca în atelier, cu praf în ochi, în urechi, în gât şi peste tot, Virginia fu dusă după prânz, (supă de mazăre, pâine neagră lipicioasă şi ceai unsuros) în clasa unde se aflau patruzeci şi cinci de fete.

Emelinova le informă că acum, în afară de alte obiecte, vor studia limba engleză, aşa cum este prevăzut în şcolile normale. Şi pentru ca nu cumva Virginia să facă propagandă capitalistă, Emelinova însăşi asista la orele ei sau trimitea o altă supraveghetoare. Oricât de ciudat ar părea, orele de clasă ale Virginiei se desfăşurau minunat. Fie că era vorba de o solidaritate specială, căci profesoara era puşcăriaşă ca şi ele, fie pentru că era americancă – o fiinţă venită de pe o planetă mirifică, Virginia era iubită. Mai ales după ce, într-o zi, lăsase manualul la o parte şi spusese că le va învăţa cântece englezeşti pentru copii.

— Nu pentru copii! strigaseră fetişcanele. De dragoste.

Emelinova se încruntase. În cântecele de dragoste nu era propagandă capitalistă, aşa încât după un sfert de oră, întreaga clasă cânta cu bucurie, urmând-o pe Virginia, melodia *Westside Story*.

În felul acesta, Virginia căpătase popularitate în colonie, chiar şi cele mai „irecuperabile” minore fiind gata să repete în cor după ea, verbele neregulate.

Însă cântecele au dus la o „situaţie îngrijorătoare”. În ziua a patra sau a cincea, în timpul plimbării zilnice, fetele începură să modeleze ceva din

zăpadă în afara mănăstirii. Supraveghetoarea de serviciu crezu că fac un om de zăpadă, ca de obicei, şi se refugie la căldură în gheretă. Însă peste zece minute, cântecul victorios al fetelor şi hohotele de râs ale santinelelor din foişoare, le făcură pe Emelinova şi pe celelalte supraveghetoare să se uite pe fereastră. Fetele lălăiau cât le ţinea gura, ultimul cântecel american pe care-l învăţaseră, învârtindu-se în jurul unui uriaş organ sexual masculin făcut din zăpadă. Încălzite, unele îşi aruncaseră uniforma în zăpadă şi dansau pe jumătate goale, stârnind hormonii nepotoliţi ai santinelelor.

Ca urmare a acestei „influenţe negative a culturii burgheze în putrefacţie", colonelul Emelinova i-a interzis Virginiei să le mai înveţe pe deţinute cântece americane şi englezeşti…

Astfel treceau zilele… Virginia se deprinsese cu viaţa de colonie şi aştepta cu teamă încheierea termenului stabilit: două săptămâni. Să se întoarcă în celula de închisoare, la infractoarele adulte şi la Vasili? Nu! Dar şi să accepte să colaboreze cu KGB-ul, să lucreze pentru KGB… De fapt, ştia că va accepta acest lucru, dar nu de dragul ei, nu de frica lui Vasili, ci de dragul copilului.

Însă, în timp ce ea oscila între teamă şi nehotărâre, în sferele superioare ale KGB-ului, acolo unde i se hotăra destinul, nu exista nici o îndoială în privinţa hotărârii ei şi, la fel ca la marii maeştri de şah, erau prevăzute câteva mutări în avans. Pe 12 decembrie, Virginia a fost chemată din secţie de către colonelul Emelinova, iar peste zece minute se afla din nou în maşină, păzită de un soldat.

Peste o oră, era în faţa celulei cu numărul 147, acolo de unde fusese scoasă, cu două săptămâni în urmă, leşinată şi siluită. Văzând uşa, Virginia făcu o criză de isterie:

— Nu, nu! ţipă ea, ţinută strâns în braţe de supraveghetoare. Vreau să vorbesc cu anchetatorul, să-i spun că sunt de acord…

Cu o lovitură energică de genunchi, supraveghetoarea o împinse în celulă, apoi închise uşa în urma ei.

Virginia simţi din nou până în rărunchi, mirosul fetid al celulei. Tuşi violent şi văzu cum Vasili sare de pe pat.

— Scumpetea mea, gânguri răguşit Vasili. Iubito, m-am topit de dorul tău.

Mâinile murdare şi groase o prinseră iar pe Virginia, în timp ce buzele late şi gura urât mirositoare se apropiau de ea pentru un sărut lipicios.

Pierdută, Virginia îşi înfipse unghiile cu toată puterea pe care o mai avea în faţa lui Vasili…

Peste o oră, bătută şi plină de sânge, cu vânătăi pe tot corpul şi cu buza ruptă, Virginia ajunse la cabinetul medical al închisorii. Medicul de serviciu îi administră un narcotic, calmându-i astfel durerile.

Capitolul 20

Pe bulevardul Lenin, în apartamentul cu trei camere al generalului Iurîşev, la masa de sărbătoare, împodobită cu flori şi încărcată cu coniac şi şampanie, desertul era neatins.

Dimineaţă, Galina se gândise că, după ce se vor împăca la restaurant, îl va aduce pe Iurîşev acasă, unde îl vor întâmpina florile, desertul, coniacul său preferat şi confortul de altădată al propriului cămin.

Însă nu au ajuns la restaurant, ci la cimitirul Novodevicie. Ea îl condusese la mormânt, iar el întârziase îndelung lângă movila surpată. Tăcut şi mâhnit, Iurîşev se uitase la mormânt, la mizeria din jurul lui. Era încă un reproş şi încă o încercare pentru Galina, căci, în tot acest timp, nu trecuse niciodată pe aici şi nimeni nu se îngrijise de mormântul lui Victor. Atunci, precipitându-se, se apucase să strângă bucăţile rupte dintr-un ziar, o sticlă, o cutie goală de conserve. Dar privirea lui Iurîşev o făcuse să rămână nemişcată. Dintr-o dată, aşa cum se afla, cu gunoaiele în mână, căzuse în genunchi în faţa lui Iurîşev:

— Omoară-mă! Omoară-mă!

Era ger şi se întunecase, aproape că nu-i mai vedea faţa. El se întorsese tăcut şi se îndreptase spre ieşirea cimitirului. Galina se ridicase şi alergase după el. Paznicul cimitirului tocmai închidea porţile şi alunga doi cerşetori, care se aciuaseră acolo. Cerşetorii care întinseseră mâna, să-i ceară lui Stavinski, aveau mânuşile rupte. Stavinski băgase mâna în buzunar şi, fără să se uite, le dăduse bancnotele pe care le avea.

— Pentru robul lui Dumnezeu, Victor...

— O să ne rugăm, creştine, o să ne rugăm din tot sufletul,

îngăimaseră în urma lui cerşetorii, apoi se uitaseră cu speranţă reînnoită la Galina, ce se apropia de ei.

Aruncând gunoiul, Galina deschisese geanta şi le dăduse şi ea tot ce avea, aproape cincizeci de ruble.

— Pentru cine? Pentru cine să ne rugăm, creştino? întrebaseră speriaţi cerşetorii.

— Pentru păcătoasa Galina, spusese ea cu glas înecat, aplecând capul în piept şi ascunzându-şi lacrimile.

Cerşetorii spuseseră ceva în urma ei; unul dintre ei ridicase din zăpadă sticla aruncată de Galina. La magazin primeşti douăsprezece copeici pentru o sticlă.

Aşezat în maşină, Stavinski îi deschisese portiera. Galina se urcase la volan şi întrebase, fără să se uite la soţul ei:

— Unde?

— Acasă.

Acum erau amândoi acasă, într-un apartament pustiu, curat, cu o masă întinsă de sărbătoare. O veioză lumina difuz încăperea, ascunzând pătratul alb de pe perete, unde fusese aşezat portretul lui Victor. Galina stătea lângă fereastra întunecată şi fuma nervos.

Stavinski se apropie de masă şi îşi turnă coniac într-o cupă de şampanie, nu în păhărel. Această femeie, cea care îl cunoştea cel mai bine pe Iurîşev, era examinatorul lui cel mai primejdios, dar faptul că ştia atâtea lucruri despre ea îl făcea să o domine. Dominarea trebuia neapărat să se prelungească cât mai mult posibil. Trebuia să rămână rece, să nu permită apropierea; trebuia să amâne, mereu să amâne. Se apropie încet de Galina, îi turnă coniac în pahar, se opri în spatele ei şi îi întinse cupa peste umăr.

Galina îşi întoarse faţa plânsă spre el. Stavinski văzu că femeia e gata să cadă din nou în genunchi, să plângă şi să-şi ceară iertare. Îi spuse răguşit:

— Bea, bea şi dă-mi timp să…

— Bine, desigur. Mulţumesc, Serioja.

Luă cupa şi se uită la Stavinski cu nişte ochi atât de fericiţi, încât el nu rezistă; se întoarse brusc şi se duse în dormitor. Îşi luă pijamalele şi porni spre camera lui Victor.

Galina îl întrebă:

— O să dormi în camera lui Victor?

El confirmă dând din cap.

— Bine, zise ea supusă.

După ce închise uşa camerei lui Victor, Stavinski se dezbrăcă şi se întinse în pat. Auzea cum Galina se plimbă nervoasă în camera vecină, apoi se auzi zgomotul apei în baie. Obosit după atâtea peripeţii epuizante, adormi chiar mai repede decât ar fi vrut.

Se trezi la miezul nopţii, peste un ceas sau două, la atingerea unei mâini reci. Galina beată, goală, cu sticla de coniac în mână, şedea lângă el şi îi mângâia bandajul.

Văzând că s-a trezit, spuse încet:

— Toate astea sunt din cauza mea! Din cauza mea! Doamne, ce-ai

făcut din mine! Sunt o ticăloasă!

„Iată”, gândi Stavinski, „iată minunata femeie rusă la care visai în Portland. „Acum e beată, poţi să te culci cu ea, poţi să profiţi de toate secretele amorului franţuzesc şi rusesc laolaltă. Fiind beată, nu va observa că nu sunt soţul ei. Însă după aceea, data următoare…”

— Galina, spuse el răguşit.

De data aceasta, răguşeala era autentică, din cauza emoţiei.

— Galina, te rog, du-te şi te culcă… Totul va fi bine… Dar mai încolo… Şi nu în camera asta…

Ea se retrase umilită; parcă îi înfipsese cineva un cuţit în piept.

„Ticălos, ticălos ce sunt”, îşi zise Stavinski.

La data de 13 decembrie, pe biroul şefului departamentului rus al CIA, Daniel Cooper, se afla un scurt raport cifrat al unui agent din Moscova, lucrător la atelierul de croitorie al generalilor Armatei Sovietice.

În acest raport, croitorul anunţa că, printre mantalele şi uniformele lucrate în atelier, s-au executat uniforma şi mantaua pentru ginerele mareşalului Oparkov, generalul-maior Serghei Ivanovici Iurîşev. Efectele au fost trimise la spitalul militar 214/67.

Partea a patra
Avenue of the Americas

Capitolul 1

Chiar înainte de a deschide ochii, Virginia simţi distinct prospeţimea cearşafului şi moliciunea mătăsoasă a plăpumii. Mai simţea încă urmele vânătăilor şi jupuiturilor, însă aşternutul cald, curat, proaspăt, părea că îi ia durerea cu mâna. Oare unde au adus-o? Poate în alt spital, care nu e al unei închisori? Nu se simţea mirosul specific de spital – de medicamente şi dezinfectant. Aerul era curat iar perna de sub cap nu era din paie, ca cea din închisoare sau din lagărul pentru minore, ci era o minunată pernă din puf.

„Nu te mişca! Nu deschide ochii şi nu te răsuci în pat, ca să nu-ţi vii în fire, ca să nu te trezeşti!” Măcar cinci minute să îndepărteze întâlnirea cu oamenii de la acest blestemat KGB. Doamne, ce cearşafuri proaspete, ce faţă de pernă!

Speriată de orice zgomot, consecinţa loviturilor venite prin surprindere, a torturii, a violului, Virginia întredeschise ochii. Camera era mică şi întunecată; doar luminile străzii pătrundeau prin fereastra

deschisă. Încet fără să-şi creadă ochilor, Virginia se ridică din pat. Fereastra nu avea gratii! Alături de pat, pe covorul pufos, se afla geamantanul ei pe jumătate deschis. În el erau aşezate alandala toate lucrurile ei: rochia, puloverul, ciorapii de mătase. Lângă un fotoliu se afla haina ei de blană şi pantofii.

„Aha!" oftă ea, „deci sunt iar la vila acelui şef al KGB-ului." Covoare, aşternut curat, televizor, fotoliu, o uşă spre baie, canapea, dar totul era lipsit de bun gust.

Totuşi, curios că fereastra nu are gratii. Fireşte, oricum nu poţi fugi din vilă, chiar dacă escaladezi fereastra deschisă. Afară sunt câini de pază, gard şi pază militară. Şi totuşi... Ce sunt aceste lumini multicolore ce pătrund prin fereastră? Nu cumva acolo, în curte, este un pom de Crăciun?

Virginia se apropie curioasă de fereastră. Ceea ce văzu o făcu să rămână încremenită.

Drept în faţa ei, pe partea cealaltă a străzii, sclipea neonul multicolor al reclamelor: *7/11, Lucky Casino, Videogames.* Prin peretele de sticlă al unei săli de jocuri mecanice se vedea un tânăr manevrând maneta unui joc electronic. La *7/11* se vedea o vitrină plină cu ziare şi cărţi frumos colorate. Pe stradă trecea lin o maşină a poliţiei...

Virginia simţi un nod în gât.

Era în America! Plecase deja din Rusia, o schimbaseră cu vreun spion rus. Doamne, dar când? Cum? De ce nu îşi aminteşte nimic? Ce dată e astăzi?

Virginia îşi întoarse privirea spre televizor. Da, e un televizor autentic american! Apăsă pe buton, dar degeaba: nu funcţiona. Doamne, e vis, miraj sau ce? Se privi în oglindă; vânătaia de sub ochi nu-i trecuse şi când o atingea, o durea...

Tremurând, Virginia se apropie de uşă. Cheia era în uşă, o cheie însoţită de un ecuson din plastic purtând numărul 33! Lipi urechea de uşă şi ascultă; era linişte deplină. Făcându-şi curaj, răsuci cheia spre stânga şi yala cedă.

Deschise uşa cu grijă şi se uită pe furiş afară. Chiar în faţa uşii se afla o scară cu un preş pe mijloc. Tot un preş lung se întindea pe coridorul cu multe uşi, ca la hotel. Pe pereţi se vedea obişnuita tăbliţă: *„No smoking! No spitting! Under penalty of law".* Cine ştie de ce, tăbliţa o convinse pe Virginia că nu doarme şi că nu a înnebunit.

„Nu poţi să visezi astfel de tăbliţe!" se gândi ea cu înfrigurare. Se apropie de valiză, smuci rochia şi fusta, vorbindu-şi în acelaşi timp: „Nu visezi astfel de tăbliţe! Nu visezi."

Nu se putea hotărî cum să se îmbrace. Apucă o fustă albă, strâmtă, şi o îmbrăcă într-o clipă, tremurând de nerăbdare. Întotdeauna fusta îi venise ca turnată, dar acum făcea cute în talie şi pe şolduri! Totuşi, e ciudat, foarte ciudat, că nu-şi aminteşte nimic de trecerea graniţei, de zborul cu avionul.

La urma urmei, sunt unsprezece ore de zbor de la Moscova până în America, nu putea să doarmă în tot acest timp. Şi cum a trecut prin controlul din vamă pe aeroportul Kennedy? Nu, aiurează ori a înnebunit! Dar iată uşa deschisă, iată coridorul, scara...

Încet, călcând cu grijă, treaptă cu treaptă, Virginia începu să coboare scara. Ajunse într-un coridor cu acelaşi covor roşu. Nici aici nu era nimeni, dar pe perete stătea aceeaşi tăbliţă: *„No smoking! No spitting! Under penalty of law „.*

Virginia pipăi tăbliţa. Era adevărată. O mângâie cu dragoste şi chiar ar fi sărutat-o, dacă în aceeaşi clipă nu ar fi auzit un glas venind de jos, un glas pe care-l putea recunoaşte dintr-o mie: Stevie Wonder cânta despre destinul dragostei. Atrasă de muzică, Virginia mai făcu câţiva paşi pe scară şi văzu holul hotelului, un hol tipic pentru orice hotel american de mâna a doua: fotolii, recepţia, un brăduţ de Crăciun într-un colţ şi o măsuţă cu pliante de reclamă.

La recepţie se afla o ochelaristă care citea *Good bye, Jeanette* de Harold Robbins. Străduindu-se să meargă în aşa fel ca recepţionera să nu-i audă paşii, Virginia se deplasă încet spre uşa din sticlă a hotelului. Nici ea nu ştia de ce se temea să se apropie de această fată; poate ca să nu distrugă mirajul, ori poate pentru că acest hotel putea fi clădirea Ambasadei Sovietice din Statele Unite. Când îi mai rămăseseră câţiva paşi până la uşă, telefonul de la masa recepţionerei sună. Virginia simţi fiori pe şira spinării. Se grăbi să ajungă la uşă şi ajunse în stradă.

Aerul rece îi răcori obrajii împurpuraţi de emoţie.

Strada nu era un vis. De la una din ferestrele hotelului răzbătea până la Virginia torentul isteric de cuvinte al reclamei *Crazy Eddy*. Virginia se sprijini de zidul hotelului şi închise ochii. Şiroaie de lacrimi îi inundară faţa. Doamne, e acasă! Niciodată în viaţă nu iubise atât de mult acest *Crazy Eddy*, acest *7/11* şi toată America!

Pe stradă, drept în faţa Virginiei, apărură doi bărbaţi bine îmbrăcaţi. Unul dintre ei îi spunea celuilalt într-un jargon tipic new-yorkez:

— Mi s-a acrit de lecţiile lui! De unde au scos aşa un idiot?

Era clar că voiau să intre în hotel, dar Virginia le tăie calea:

— Iertaţi-mă, domnilor, ce oraş este acesta?

Amândoi se opriră, uitându-se nedumeriţi la ea.

— Cum se numeşte oraşul? Din ce stat este? continuă ea, uitându-se când la unul, când la celălalt.

Însă se simţea un fel de înstrăinare în ochii lor. Tăcând mâlc, cei doi o ocoliră aşa cum se ocoleşte o încărcătură explozivă sau un alienat mintal şi intrară grăbiţi în hotel prin uşa laterală. Virginia se gândi iarăşi că este totuşi un vis. Numai în vis se întâmplă ca tu să vorbeşti, iar ceilalţi să nu te înţeleagă, să nu te vadă, să nu-ţi răspundă. Înseamnă că ea vede în vis cum din magazinul *7/11* iese un negru în vârstă, bine îmbrăcat şi cu un pachet în mână. Trecu strada şi se îndreptă spre hotel. Văzând-o pe Virginia, se opri.

— Cred că nu sunteţi îmbrăcată cum o cere anotimpul. Mi se pare că puteţi răci. Totuşi, aici nu e Florida…

— Dar ce-i?

Ridică ochii spre el, simţind în suflet disperare şi speranţă. Bărbatul vorbise, iar Virginia îi auzise glasul cu accentul tipic al negrilor din Alabama.

— Ce oraş este acesta?

Din binevoitoare, faţa lui deveni impenetrabilă. Abia de mai rosti printre dinţi:

— Te-ai machit ce dracu'? Hai că te duc eu la hotel.

Negrul o apucă ferm de mână, dar Virginia se smuci şi îi strigă în faţă:

— Nu sunt beată! Vreau pur şi simplu să aflu în ce oraş sunt!

— Bine, n-o fă pe proasta! spuse negrul. Unde stai?

— La Los Angeles, în Altadena, Lake-Street…

— E clar, spuse negrul înveselit. Îmi pare rău, dar aici este alt stat…

Şi intră în hotel, socotind-o pe Virginia beată sau nebună.

Simţind că înlemneşte de frig şi că înnebuneşte într-adevăr, Virginia traversă în fugă strada spre magazinul *7/11*. Sunetul clopoţelului de deasupra uşii o umplu de bucurie. E acasă! Nicăieri în Rusia nu văzuse astfel de clopoţel!

În magazinul plin cu produse cunoscute de ea încă din copilărie - *Cereal, Apple Jacks*, lapte în cutii de carton *American Farms Inc*, ceai, *Lipton*, băuturi răcoritoare *Welch's*, borcane *Manischewirz*, cafea *Sanka* - şedea la o tejghea înaltă un bărbat de patruzeci de ani, fumând pipă şi citind *Penthouse*. Ridicând ochii spre Virginia, pronunţă propoziţia uzuală:

— Pot să vă ajut cu ceva?

Virginia se uită în jur ca o leoaică rănită. Nu, nu înnebunise: iată bere americană Budweiser, iată ţigările Kent, Winston, Marlboro şi un telefon american.

Virginia fugi la telefon, apucă receptorul şi apăsă pe „0".

— Cu ce vă pot ajuta? răsună un glas feminin, în engleză.

— Vă rog, California, Altadena numărul 797-0330, spuse repede Virginia.

Vânzătorul scoase pipa din gură şi se uită mirat la ea.

— Unde vreţi să telefonaţi? ridică tonul vocea din centrală.

— California, Altadena din Los Angeles.

Repetă numărul hotelului său din Altadena. De-ar fi Mark acasă… În receptor nu se mai auzi nimic o vreme, apoi acelaşi glas spuse ferm:

— Termină cu golăniile, pune jos receptorul!

Apoi auzi semnalul de ocupat. Uimită, Virginia puse receptorul în furcă, după care întâlni privirea vânzătorului.

— Sunteţi de mult în oraşul nostru? întrebă el cu un accent britanic abia perceptibil, iar mâna îi coborî încet ca din întâmplare, sub tejghea.

— Vreţi să chemaţi poliţia? spuse bucuroasă Virginia. V-aş fi foarte recunoscătoare!

— Am chemat-o deja, zise acesta şi scoase imediat de sub tejghea un pistol, îndreptându-l spre Virginia. Nu mişca!

În spatele Virginiei se auzi din nou clopoţelul, iar ea se întoarse. În uşă stătea un poliţist solid, care avea la centură o legătură de chei, un baston de lemn, cătuşe şi un pistol. La piept avea prinsă insigna de şerif.

— Willy, spuse vânzătorul, tipa vrea să sune în California…

— Lasă pistolul, e nouă. A ieşit din hotel, iar Mickey a scăpat-o… îl întrerupse poliţistul, după care îi ordonă Virginiei: Urmaţi-mă!

Se simţea de parcă ar fi participat la turnarea unui film suprarealist. Imediat se va da comanda „Stop!", luminile se vor stinge pe stradă, iar

regizorul va spune: „Rău! Foarte rău! Mai tragem o dublă!”

Dar nimeni nu striga: „Stop!”, iar poliţistul o conducea posac pe stradă.

— Unde mă aflu? îl întrebă Virginia.

— Imediat o să aflaţi…

O conduse în hotel, trecu pe lângă omul de pază, care se uită duşmănos la ea, şi se opri la camera 11. Bătu în uşă.

— Intraţi, spuse cineva în engleză.

Poliţistul deschise uşa. Primul lucru pe care-l văzu Virginia, fu un portret mare al lui Lenin, atârnat pe peretele unui cabinet, mobilat cu gust. La birou stătea un bătrânel durduliu, care semăna cu un bursucel bonom. Era îmbrăcat într-o uniformă de colonel şi fuma o havană aromată. Imediat după intrarea ei, se ridică din fotoliu şi zise într-o engleză cu cel mai pur accent oxfordian:

— Vă rog, doamnă Williams, luaţi loc. Văd că v-aţi însănătoşit cu totul. Minunat! Arătaţi perfect! Luaţi loc, luaţi loc! În Rusia se zice: statul în picioare adevăr nu are! Luaţi loc, avem o mulţime de lucruri de vorbit. Doriţi ceai? Cafea? Sau doriţi ceva tare?

Îmbinarea dintre portretul lui Lenin, limba engleză şi ţigări, la care se adăuga vestonul sovietic, sublinia idioţenia acestui vis rău.

— Cine sunteţi dumneavoastră? spuse Virginia colonelului, stând cu mâinile încleştate pe mânerele fotoliului.

— Mă numesc Stanley, răspunse bătrânelul zâmbitor, privind spre faţa nedumerită a Virginiei. De fapt, mă cheamă Stanislav Vasilievici, dar aici mă cheamă Stanley.

— Ce înseamnă *aici?* întrebă femeia. Unde suntem?

Două luminiţe se aprinseră în ochii bătrânului, care se însufleţi din nou şi-şi rezemă pântecele său rotund de birou:

— Dar dumneavoastră ce credeţi? Unde suntem? Hai, încercaţi să ghiciţi!

Virginia se uită pe fereastră la reclama luminoasă a cazinoului şi la sala de jocuri mecanice, care nu dispăreau deloc ca în vise. Apoi se uită la portretul lui Lenin din cabinet.

— Nu ştiu…

— Nu ştiţi?! se miră bătrânelul, parcă supărat. Oare tot ceea ce vedeţi aici nu vă este cunoscut?

— America? rosti Virginia şi o nouă speranţă i se ivi în suflet.

— Corect! se bucură el, iar Virginia simţi că se află la un examen şi primeşte punctajul maxim. Mi-aţi făcut o mare plăcere. Eu crezusem că ne-am chinuit degeaba construind toate lucrurile astea. Credeam că am scăpat ceva din vedere. Fireşte, este America, America cea mai Americă. Şi ce părere aveţi, în ce stat suntem?

Virginia nu răspunse. Bătrânelul oftă:

— Mda… E greu de spus, într-adevăr. Fiindcă fiecare vorbeşte cu alt accent, aşa-i? Îi veţi ajuta să-şi însuşească pronunţia americană corectă. Da, nu vă uitaţi la mine ca la un strigoi!

Se vedea că îl distrează chipul uluit al Virginiei.

— Acest oraş este o Mini Americă artificială, aflată nu departe de

Moscova. Vorbind mai grosier, e o filială a şcolii noastre de spionaj. Aici, studenţii noştri frecventează cu schimbul cursurile lunare de viaţă tipic americană. Ştiţi, ca să nu fie daţi de gol pentru cine ştie ce fleac. Cum mi s-a întâmplat mie la Chicago, prin ’39, când am făcut o greşeală: nu ştiam prin ce parte să intru pe o uşă batantă şi, firește, am intrat pe partea care nu trebuia…

Încet-încet, Virginia cădea din vis în cruda realitate, din America în Rusia. Îngândurată, mâhnită, abia mai auzea glasul bătrânelului.

— Avem în oraş de toate: bancă, bar, cazino, supermarket, hotel şi chiar narcotice, desigur, în măsură limitată. Avem şi şerif! Iar dumneavoastră sunteţi o adevărată comoară pentru noi! Pe lângă accentul american, puteţi să înscenaţi cu studenţii situaţii din viaţa americană obişnuită.

Văzând că Virginia vrea să protesteze, omul ridică mâna.

— Aveţi har pedagogic, am verificat. Iată, de pildă, aţi sedus minorele cu limba engleză! Dar aici veţi lucra şi mai bine! Înţelegeţi că, dacă aţi fost adusă aici…

— Acasă nu voi mai ajunge niciodată, spuse Virginia încruntată.

Colonelul ridică din umeri, apoi, ocolind biroul, îi spuse pe un ton convingător, de parcă s-ar fi adresat propriei fiice:

— Ascultă-mă, Virginia. Nici din lagăr nu puteai să ajungi acasă. Nici nu ai fi rezistat! În timpul lui Stalin, am stat şi eu şase ani la gherlă. Abia am scăpat cu viaţă şi doar sunt rus, siberian! Iar aici o să trăieşti ca în sânul lui Avram, crede-mă!

Capitolul 2

În viaţa Galinei Iurişeva interveni o situaţie ciudată. Nu-şi vedea soţul cu săptămânile. Pe 13 decembrie, Iurîşev plecase cu Benjer şi cu un grup de ingineri să aleagă o uzină pentru producerea în serie a nu se ştie ce grile energetice. Ce-i drept, înainte de plecare, el îi spusese în treacăt câte ceva despre grile, ceea ce dovedea o anume îmbunătăţire a relaţiilor dintre ei. Înainte nu-i spunea nimic despre treburile lui secrete şi această înstrăinare fusese, dacă nu cauza, măcar unul din motivele pentru care îşi înşelase soţul. Însă acum totul va fi altfel. Sigur, trebuie să-i lase timp, trebuie să-l înconjoare cu grijă, să fie răbdătoare cu ciudăţeniile lui, ca atunci când nu a dat nici o atenţie maşinii noi sau când a băut ceai îndulcit, deşi înainte nu putea suferi ceaiul îndulcit.

Frământându-se singură în patul ei, Galina visa cu o plăcere care-i înfiora tot trupul, la acea primă noapte când îşi va aduce soţul în patul conjugal. Simţea că încrederea în sine de altădată şi *sex-appeal*-ul ei reveniseră. Avea din nou pasul săltat şi ochii languroşi. Şi studenţii o abordau iarăşi în fel şi chip, iar un tânăr croitor, din atelierul pentru corpul de generali, unde se făcuseră hainele lui Iurîşev, îi telefona aproape în fiecare zi.

Fireşte, croitorul, un brunet de vreo 25 de ani, stilat, subţire, cu ochii vii şi veseli, îşi făcea planuri pe seama ei. Dar ei prea puţin îi păsa de planurile lui.

Cu toate acestea, nu rezistă tentaţiei să comande un costum pentru Iurîşev şi altul pentru tatăl ei, iar pentru ea o rochie de seară. Până la urmă, comandă câte două costume pentru cei doi bărbaţi, iar pentru ea trei rochii de seară, din mătase chinezească şi lână subţire din Italia, plus o fustă din velur vişiniu.

Galina savura anticipativ clipa când îi va duce soţului două costume noi.

— Când poate să vină soţul dumneavoastră la probă?

— Nu, vreau ca totul să fie o surpriză. Doar i-aţi făcut un veston nu demult...

— Înţelegeţi, ripostă însă croitorul, costumul nu e veston. Şi stofa e alta... Tatălui dumneavoastră pot să-i cos în lipsă un costum. Cred că nu e aşa de important dacă are reverul larg sau îngust. Persoanelor în vârstă le place în general stilul mai conservator. Însă cred că soţului dumneavoastră îi trebuie un costum mult mai elegant. Să vina aici, nu durează decât un minut. Dacă doriţi, pot să merg acasă la dumneavoastră, ca să-i iau măsura.

— Nu, mersi, acum e plecat în deplasare.

— Pentru mult timp?

Galina strânse din umeri.

— Păcat, spuse croitorul în timp ce măsura talia şi bustul Galinei, dictând apoi cifrele unei ucenice. I-aş coase într-o zi toate trei costumele. Cum doriţi fusta, până la pulpa piciorului sau mai lungă, până la gleznă? În orice caz, când o să se întoarcă soţul dumneavoastră, telefonaţi-mi şi eu am să trec pentru cinci minute. Lucrez aici în fiecare zi până târziu. Numele meu îl puteţi reţine foarte uşor. Volodea Ivanov. Cum facem mâneca: raglan sau bufantă?

Iurîşev, Benjer şi încă trei ingineri veniră de la aeroport direct acasă la Iurîşev. Fără să sune, fără să prevină pe nimeni („Mă verifică”, se gândi cu amărăciune Galina, „vrea să mă surprindă...”) Serghei intră în apartament şi îi spuse din prag:

— Galina, să mergem la restaurant! Jos, în maşină, mă aşteaptă Benjer şi încă trei. Hai repede.

Se simţi lezată, chiar jignită, că nu s-a apropiat de ea, că nu a sărutat-o. Totuşi, nu se văzuseră de o săptămână; se gândise în fiecare zi la el, îl aşteptase atât...

La restaurantul *Sofia*, după un vin bulgăresc sec, o votcă de calitate şi o friptură de miel cu garnitură de ciuperci, starea de spirit a Galinei se

îmbunătăţi vădit.

Observă că soţul ei o privea cu interes şi îi turna mereu vin. Un val pârjolitor de speranţă, că împăcarea deplină se va petrece chiar în această noapte, o făcu să bea cu dragă inimă, să râdă şi să asculte toate bancurile fără perdea spuse de bărbaţi. După ce se distrară copios, reveniră la problemele lor serioase.

— Cel mai bine este ca uzina să fie în Moscova, zise Benjer, aruncând o privire spre ceilalţi. Trebuie să cerem chestia asta, Serghei Ivanovici.

Galina se uită la Iurîşev. Ca întotdeauna înainte de a vorbi, îşi ţinea capul aplecat spre stânga.

— Nu, la Moscova n-o să iasă nimic, dar lângă Moscova, la Satura, putem căpăta vechea uzină de utilaje electrice şi, în două luni, putem s-o punem pe picioare pentru scopul nostru…

La ora unu noaptea, plecară spre casă. În ciuda aşteptărilor Galinei, bărbatul se culcă tot în camera băiatului, iar dimineaţă plecă iarăşi în deplasare.

Capitolul 3

Câteodată, lui Stavinski i se părea că nu va rezista acestei tensiuni nebuneşti, acestui joc pe muchie de cuţit. Desigur că, reutilarea uzinei din Satura nu cerea deloc prezenţa sa permanentă acolo, ţinând cont de existenţa specialiştilor lui Benjer.

Însă dorinţa de a rămâne departe de soţia lui Iurîşev, de Marele Stat-Major şi de mareşalul Oparkov, îl forţa ori să zăbovească la Satura, ori să-şi născocească tot felul de deplasări la Baku.

Practic, munca sa consta în a grăbi oamenii să lucreze şi în a obţine prin telefon o repartiţie de diamante industriale din Iakuţia. Aşa încât el, care venise în Rusia din însărcinarea CIA, ca să obţină secretul proiectului „EMMA”, făcea cu totul altceva: conducea hotărât acest proiect spre producerea sa în serie. Benjer nu putea decât să se bucure de energia lui Iurîşev.

Nu o dată, la o sticlă de coniac, încercase să-i explice lui Stavinski principiul „efectului Benjer”, descoperirea pe care se baza tot dispozitivul noii arme seismice.

— Cinstit vorbind, totul a pornit de la descoperirea unui tip ciudat, geolog din Ashland, îi spunea Benjer lui Stavinski. Îl cheamă Odekov, se ocupă cu prevederea cutremurelor şi şi-a pierdut şaptesprezece ani, ca să demonstreze că, mişcările tectonice verticale şi orizontale din scoarţa terestră, sunt independente unele de altele; şi chiar a descoperit noi mişcări tectonice pe care le-a denumit seismogeneratoare…

Însă subtilităţile tectonicii, seismografiei şi energeticii erau deasupra înţelegerii lui Stavinski.

— Suedia este situată în limitele Scutului Baltic al Platformei Est-europene şi ale structurilor ei din configuraţia cutanată caledonică ce o încadrează. În competenţa Scutului intră complexe metamorfice proterozice de svecofen, careliu, gotiu, dalskandiu şi serii nemetamorfozate de subiotniu, potniu, sparagtmit…

Ei, ce putea înţelege de aici un om normal? După convorbirile cu Benjer, lui Stavinski îi era clar un lucru: Oparkov, Benjer şi acel Iurîşev, pe care acum îl reprezenta el, au ales Suedia în calitate de nouă Hiroshima din câteva motive. Mai întâi, Suedia nu face parte din NATO, iar forţele ei navale sunt ridicole. Însă, cu toată slăbiciunea ei în privinţa standardelor militare moderne, Suedia are trei baze navale militare, foarte importante pentru Marea Baltică: Horsfiord, în insuliţele de coastă de lângă Stockholm, Karlskrona, iar pe litoralul vestic Göteborg. Aceste baze ţin sub observaţie întreaga flotă baltică sovietică, iar în cazul unui război, Suedia poate în orice moment să îşi subordoneze aceste baze NATO-ului. Insuliţele de coastă şi alte câteva mii de fiorduri sunt un bun paravan pentru navele militare, chiar şi în cazul unui atac nuclear. Şi decât să lichidezi aceste nave şi submarine din fiorduri şi insuliţe una câte una, e mai uşor să le distrugi pe toate printr-o lovitură seismică. Seismul, o calamitate naturală, va zgudui bătrâna Suedie, va prăbuşi stâncile de coastă în refugiile în care se ascunde flota, va nimici bazele militare…

Pe scurt, în doctrina strategică sovietică, în cazul unui război, Suediei i se pregăteşte aceeaşi soartă ca şi Afganistanului „neutru”. Iar mareşalul Oparkov îi grăbea pe Benjer şi pe Stavinski să termine încercuirea Suediei cu un lanţ seismic. Câteva submarine au fost trimise în apropierea coastelor suedeze, ca să determine tectonica fundului mării lângă Göteborg şi insulele de coastă de lângă Stockholm…

Fireşte, Stavinski avea parte şi de altfel de clipe decât cele ocupate de numeroasele probleme ale proiectului „EMMA”. Erau clipe în care tânjea după America, dar şi clipe de plăcere, atunci când îşi simţea prestigiul, când înţelegea că aparţine elitei.

Era un tânăr general însoţit de patru ingineri talentaţi, cutreierând ţara cu avionul, în salonul special al unui „TV-134”, şi locuind în cele mai bune hoteluri. Nu stătea la rând la bilete, ci mergea direct la dispecer pentru rezervări, fapt permis numai activiştilor de partid, generalilor şi deputaţilor Sovietului Suprem. Până şi dinţii i-au fost puşi pe gratis, fără să stea la rând.

Mustăţile, barba tunsă scurt şi răguşeala trezeau respectul. Treptat, vocea îi era tot mai puţin răguşită. La urma urmei, cine îşi va aminti ce voce avea autenticul Iurîşev cu şapte ani în urmă, înainte de operaţia la corzile vocale?

Ajuns la Baltusk, Stavinski îşi petrecu toată ziua în docuri, unde se afla în reparaţii „U-137”. Docurile erau mascate pe din afară de nişte blocuri obişnuite de locuinţe. Însă în interiorul „blocurilor” erau hangare şi secţii pentru reparaţiile de iarnă ale submarinelor. Se lucra intens şi amănunţit. La sfârşit, vopsitorii au şters numărul de bord „U-137” şi au scris noul număr „U-300”.

După ce şi-a petrecut toată ziua în doc, Stavinski, însoţit de comandantul submarinului „U-137”, Piotr Guşcin, şi de locţiitorul său politic, Vasili Donov, a mers în centrul Baltuskului, la hotelul *Ocean.*

Pe o mică estradă, cânta o orchestră de muzică uşoară; în vacarmul din restaurant, ofiţerii de la comandament, inginerii şi ofiţerii cu aprovizionarea de la Statul-Major, au băut toată seara o cantitate impresionantă de votcă, şampanie şi coniac.

Stavinski, Guşcin şi Donov au cinat obosiţi într-un colţ al restaurantului, la o masă rezervată încă de dimineaţă, au băut o sticlă de votcă, iar când, pretextând oboseala, Stavinski a refuzat a doua sticlă de votcă şi a pornit spre ieşirea restaurantului, o chelneriţă din cealaltă parte a sălii, o blondă de douăzeci de ani, trupeşă, cu ochi mari, îi ieşi ca din întâmplare în întâmpinare.

— Felicitări, îi spuse chelneriţa zâmbitoare, arătând cu privirea spre epoleţii de general.

— Mulţumesc, răspunse el.

— Ţi-ai lăsat barbă, continuă ea cu un glas cântat şi chiar îşi trecu mâna pe obrazul lui.

— Tania! o strigă cineva de la o masă. Unde-i apa minerală? Cât să aştept?

— Vin imediat, răspunse iarăşi cântat chelneriţa Tania şi porni alene spre bucătărie.

La ora douăsprezece şi jumătate, muzica infernală amuţi şi Stavinski reuşi să adoarmă abia la unu fără un sfert. Îl trezi o bătaie scurtă în uşă.

— Cine-i? întrebă înciudat Stavinski, crezând că probabil e vreun beţiv care a greşit camera.

— Sunt eu, Tania, răsună melodios glasul chelneriţei.

Stavinski îşi îmbrăcă pantalonii şi deschise uşa.

— Eşti singur?

Tania păşea prin cameră ca în casa ei. Ţinea în mână o pungă mare din plastic. Scoase din pungă şampanie sovietică, o sticlă de coniac armenesc, gustări, icre, salată, prăjituri. Puse totul pe masă şi, fără să

spună vreun cuvânt, intră în baie. El înţelese că Tania mai venise la Iurîşev, în timpul deplasărilor lui la Baltusk. Acum, Tania îl lua drept „moştenire” pe Stavinski. Situaţia putea părea picantă, dacă Stavinski nu s-ar fi temut că va fi demascat. De aceea se dezbrăcă din nou, se culcă în pat, se acoperi cu plapuma, iar când Tania goală, cu părul revărsat pe umeri, cu sfârcurile rozalii ale sânilor, iţindu-se printre şuviţele de păr» ieşi din baie, el îi spuse cu glas obosit:

— Ştii, sunt foarte obosit azi…

— Ştiu. Aşa eşti întotdeauna, spuse ea calm, aşezându-se la masă. Şi eu sunt groaznic de obosită, am fost de serviciu toată ziua…

Îşi turnă un păhărel plin de coniac şi îl bău dintr-o înghiţitură, mâncă încet două sandvişuri cu icre, iar îşi turnă coniac, iar îl bău, apoi stinse lumina şi se culcă tăcută lângă Stavinski.

Involuntar, el se retrase la perete, dar mâna ei moale şi puternică în acelaşi timp, îl mângâie pe cap, iar el îi simţi trupul tânăr, puternic. Înlemni de emoţie. Tania stătea şi ea culcată, cu ochii închişi, fără să se mişte, odihnindu-se după o zi de muncă. Respiraţia îi deveni egală, buzele pline se întredeschiseră; părea că aţipeşte. Într-adevăr, adormi imediat, pe loc. Însă abia se răsuci el puţin şi trupul ei se lipi prin somn cu totul de al lui, şi fără să vrea, cu un gest reflex, mâna lui îi atinse sânii. La această atingere, ea gemu încet. Rămase nemişcată şi deschise ochii verzi. Se uită insistent la el, aşteptând.

— Stai aşa, răsuflă el din greu şi o îndepărtă puţin. Ştii… Ştii, am avut un accident… Şi… şi… Cum să-ţi spun mai pe scurt? Pe scurt, am avut o comoţie cerebrală şi am uitat unele lucruri…

— Ce ai uitat? se miră ea.

— Ei… Am uitat că eu şi cu tine am făcut… Cum îţi place?

— Hm… Zâmbi ea. De parcă te-ar fi interesat vreodată! Stai culcat! Am să fac eu totul, ca întotdeauna. Am să fac totul cum îţi place… Prostuţule! Numai să-mi pui mâinile pe piept, bine?

În această noapte, află despre Iurîşev ceea ce nu i-ar fi putut spune nici unul dintre foştii săi prieteni sau documentele lui.

Dimineaţa, fără să bată la uşă, ciufulit, năvăli în cameră Benjer. Avea încă zăpadă pe haine.

— Bătrâne, am o idee grandioasă! începu el din prag, dar se opri imediat după ce o văzu pe Tania în patul lui Stavinski. O, drace, spuse el înciudat. Bună dimineaţa.

Păşind nervos prin cameră, îi spuse din nou lui Stavinski:

— Scoală-te repede! Să mergem, am să-ţi spun ceva… Azi-noapte am avut o idee, m-am urcat în avion şi am venit la tine.

Peste câteva minute, pe strada încă întunecată şi cu zăpada spulberată, Benjer îi explica înfierbântat alunecând pe trotuarul îngheţat şi dând din mâini:

— Sunt un idiot! Prost ca noaptea! Dacă îmi venea ideea asta cu o jumătate de an mai devreme, nu mai trebuia împotmolit „U-137” la Karlskrona. Şi nu mai avem nevoie de utilaj de forare pentru implementarea proiectului „EMMA”! Imaginează-ţi un submarin micuţ. Să zicem cât autobuzul ăsta, numai că e pe şenile şi e comandat de la

distanţă. În interior are toată instalaţia „EMMA”. Submarinul-mamă aduce submarinul mic în zona care trebuie şi îl lasă la fund la cinci mile, să spunem, de Stockholm sau de Karlskrona. Iar mini-submarinul se târâie singur, până în punctul necesar şi se îngroapă într-un fiord, sub pietre sau în crăpăturile de pe fundul mării. Înţelegi? Şi stă acolo până la termen, până în clipa în care noi, la Moscova, apăsăm pe butonaş. Îţi dai seama? Cu cât stă mai mult acolo, cu atât se acoperă mai bine cu mâl şi cu floră acvatică. În jumătate de an nu-l mai deosebeşti de un bolovan oarecare. Sau şi mai bine: e acoperit încă de la început de un năvod rupt sau de plante marine. Ha! Genial! Un păduche târându-se pe şenile pe fundul mării, comandat de la distanţă, purtând în el toată instalaţia „EMMA”. Ei? Îţi dai seama?

Stavinski înţelese uşor ideea lui Benjer. „Acest Benjer, deşi e un aventurier în ştiinţă, are idei geniale”, îşi zise el.

— E atât de simplu! continuă însufleţit Benjer. Astfel de mini-submarine se pot produce în serie la uzină, ca automobilele. Se vor târâi încet, ca nişte omizi, în toate bazele navale NATO, în Suedia, în Norvegia, în Italia şi chiar în America. Pe urmă, se dă un ordin prin radio şi toate bazele NATO se duc dracului, rase de pe faţa pământului, de un cutremur teribil. Ei? Nu-i frumos?

Stavinski tăcea. Ideea lui Benjer era simplă ca tot ce e genial. Dar trebuia să născocească ceva ca să întârzie proiectul şi să îl oprească pe acest dement genial. Să-l omoare oare? Să-l ucidă chiar acum, pe viforul ăsta, cât timp nimeni nu vede şi nu aude…

— Priveşte!

Benjer se aşeză pe vine şi începu să deseneze pe zăpadă, cu degetul înmănuşat, corpul submarinului şi al minisubmarinului ataşat de submarin…

Stavinski se uită în jur şi văzu alături un pietroi rotund. Dacă ar lua bolovanul ăsta şi l-ar lovi pe Benjer în ceafă…

— Înţelegi, spuse între timp Benjer, m-am uitat aseară cu ajutoarele mele la un jurnal american de actualităţi. Şi când am văzut cum au fixat americanii Columbia pe corpul Boeingului, iar Boeing-ul zboară cu ea în aer, le-am spus: „Fraţilor! Aşa ceva poate face şi un submarin! E exact ce ne-a cerut Leonid Ilici: ieftin şi original!”

„E târziu”, gândi Stavinski, „e prea târziu să-l ucid, dar să-l opresc…”

Stavinski oftă din greu şi spuse:

— Dacă vom propune acum ideea, va fi scandal. La Baku s-a elaborat deja o nouă instalaţie de forare, la Satura uzina e aproape gata să producă matriţe energetice. Şi să oprim acum toate astea? Ne mazilesc pentru cheltuieli nejustificate. Căci, practic, asta înseamnă că academicianul Benjer a introdus în producţie o idee insuficient chibzuită, pentru care statul a pierdut milioane de ruble, iar acum, numai pentru că azi-noapte i-a venit în minte o altă idee… Şi dacă mâine îi va trece altă idee prin cap?

— Mda, oftă Benjer. Aşa se întâmplă întotdeauna: ideile bune vin după. Nu, nu ne vom opri. Pentru că nu ştiu deocamdată cum să instalăm „EMMA” în submarin! Mai pe scurt, de la idee până la prototipul

experimental va trece un an cel puţin. Nu, nu trebuie să ne oprim. Să începem în paralel şi construirea unor minisubmarine...

Stavinski răsuflă uşurat. Într-un an, va reuşi să evadeze din URSS, ca să anunţe întreaga lume despre minisubmarinele cu arma seismică. Practic, despre minele cu acţiune întârziată, minele pe şenile...

— Principalul e să-l convingem pe Oparkov de genialitatea ideii, spuse Benjer. Lucrul ăsta trebuie să-l faci tu, bătrâne, în atmosfera de familie, când mareşalul va fi într-o stare de spirit corespunzătoare. Înţelegi?

„Aşadar, iată de ce ai venit de la Moscova la mine cu noaptea în cap", îşi zise în sinea lui Stavinski. „Ca să-l conving de ideea ta pe Oparkov." Dar se dovedi că nu era numai atât.

— Chirurgii americani au un dispozitiv genial, continuă Benjer. Bolnavului i se introduce în esofag un teleochi care se deplasează prin esofag în întuneric beznă, dar medicul vede totul pe ecran, ba încă şi comandă mişcarea teleochiului. Dacă s-ar cumpăra acest dispozitiv din America şi s-ar adapta pentru comanda de la distanţă a minisubmarinului? Dispozitivul se găseşte astăzi în orice spital american, nu ar fi o problemă să se facă rost de el. FBI-ul nu s-ar amesteca în livrarea de aparatură medicală către URSS.

Făgăduindu-i lui Benjer să aleagă un moment propice pentru a-i raporta lui Oparkov problema minisubmarinelor, Stavinski luă avionul spre Baku, la constructorii de utilaje de foraj pentru forarea submarină. Rămase intenţionat mai mult la Baku. Ziua şi-o petrecea în atelier, iar seara, ca orice înalt oaspete, era condus la restaurantele din afara oraşului, unde se servea *şaşlâc* din carne proaspătă de batal sau nisetru. Nopţile, ca şi restul elitei sovietice, ascul*ta în camera sa de hotel Vocea Americii şi* BBC. Spre deosebire însă de ceilalţi, pe care-i interesa situaţia din Polonia, Stavinski asculta dacă nu se dă vreo ştire despre Virginia, dacă a fost eliberată sau schimbată cu vreun spion sovietic din Statele Unite.

Însă, evenimentul privitor la Virginia era dat uitării; prim-planul era ocupat cu alte senzaţii şi noutăţi: starea de război din Polonia, sancţiunile lui Reagan şi cumpărăturile de Crăciun ale europenilor şi americanilor.

Capitolul 4

Între timp, la Institutul de Marină din Moscova s-a reuşit - cu trei zile înainte de Anul Nou 1982 - terminarea montării manuale a două noi matriţe energetice. Inginerii promiteau de la o săptămână la alta realizarea primului prototip al noului utilaj de forare. Astfel, căpitanul Guşcin putea cât de curând să se deplaseze spre litoralul suedez, ca să completeze lanţul suedez.

Datorită evenimentelor din Polonia şi scandalului dintre conducătorii de la Kremlin, operaţiunea a fost amânată. Când mareşalul Oparkov i-a prezentat raportul lui Benjer despre încheierea pregătirii operaţiunii, ministrul apărării, Ustinov, chiar i-a spus nervos:

— Ducă-se pe pustii Suedia asta! Lasă mai întâi să rezolvăm cu Polonia. Şi nu pot să dau „lumină verde” unei asemenea operaţiuni fără Leonid Ilici, care acum e bolnav…

Curând, „boala” lui Brejnev căpătă un alt sens: la început, în Marele Stat-Major şi în Institutul de Marină, s-au strecurat zvonuri despre legăturile familiei Brejnev cu marii afacerişti ai unui partid de stânga şi despre arestarea masivă a acestor afacerişti. Apoi, la 19 ianuarie, subit şi în împrejurări absolut misterioase, a murit, sau s-a sinucis prin împuşcare, cumnatul lui Brejnev, prim-locţiitorul preşedintelui KGB, generalul de armată Simeon Ţvigun, iar după cinci zile a murit şi secretarul Mihail Suslov. Valul de arestări a cuprins şi familia lui Brejnev: pentru nişte maşinaţiuni cu briliante, a fost arestat amantul fiicei lui Brejnev, artistul ţigan pe nume Bureateţ, fiica însăşi fiind interogată. Pe scurt, lui Leonid Ilici nu-i ardea în acele zile de Polonia, de Afganistan şi cu atât mai puţin de proiectul „EMMA”. La Moscova circulau peste tot zvonuri privind o rapidă schimbare a conducerii de partid. Chiar Stavinski, imediat după înmormântarea lui Suslov, a auzit o anecdotă la fumoarul uzinei de la Satura.

— Ascultaţi, fraţilor! spusese tare, fără să se ascundă, un tânăr cu ochi albaştri. Cică Brejnev se ridică la Mausoleu în timpul înmormântării lui Suslov, scoate o hârtie din buzunarul hainei şi citeşte: „Tovarăşi! Astăzi… Partidul nostru şi întreg poporul sovietic a suferit o grea pierdere… A încetat din viaţă scumpul şi iubitul nostru Leonid Ilici Brejnev! Doamne, ce citesc eu? Ptiu! Iar am îmbrăcat haina lui Andropov!”

Capitolul 5

— Măcar pentru ziua mea de naştere, ai putea să mergi la atelier pentru probă, ca să ai un costum nou pe 6 februarie, îi spuse nervoasă Galina lui Stavinski, când acesta se afla ca de obicei, în trecere în Moscova.

Stavinski vedea că Galina e încordată la maximum, că nu mai poate amâna îndeplinirea obligaţiilor familiale. Nu e nimic mai primejdios decât o femeie nesatisfăcută. Însă acum era pregătit pentru această „operaţiune”.

La Baku, un oraş unde poţi cumpăra absolut orice pe sub mână, chiar şi prezervative de import, a cumpărat de la „vaporeni” heroină. Cândva, la Portland, Barbara de la magazinul *7/11*, îşi făcea de cap cu heroină şi în acele nopţi, într-adevăr, îşi pierdea cu totul capul. Nu i-ar fi fost prea greu să o îmbete pe Galina în timpul obişnuitelor mese de la restaurant şi apoi să-i toarne, înainte de culcare, în paharul cu apă minerală, puţină heroină.

Şi această noapte a venit într-adevăr, o noapte cum nu mai cunoscuse nici el, nici ea. Fie că era ahtiată după sex, fie că îşi pierduse cu totul capul, euforizată de narcotic, Galina i-a arătat în pat toate picanteriile pe care şi le însuşise în vremea când îşi înşela soţul. În timpul actului, gemând, îl asigura: „Ţi-a mai crescut, pe cuvânt”, iar Stavinski încerca să o convingă că i se pare, din cauză că e beată. Însă ea îi săruta penisul, ţipând ameţită: „Îmi place, îmi place la nebunie!” Chiar regreta că nu se întâmplase acest lucru mai devreme, în prima noapte pe care o petrecuse în apartamentul lui Iurîşev.

— Ştii, nu ar fi rău să îl inviţi de ziua ta pe Iura Ciurbanov, îi spuse el într-o clipă de odihnă.

Iura Ciurbanov, ginerele lui Brejnev, era locţiitorul ministrului Afacerilor Interne al URSS şi, fără îndoială, ştia în ce lagăr sunt închişi deţinuţii străini. În sfârşit, lui Stavinski i se oferea această şansă, de dragul căreia devenise generalul Iurîşev!

Galina aprecia în felul ei această idee. Perfect! Tânărul general Iurîşev are nevoie să intre în sferele înalte. Dar nu neapărat să ai cunoştinţe numai printre cei din suita lui Brejnev.

Dimineaţă au mers amândoi la atelier pentru probă. Când o văzu pe Galina cu soţul, tânărul croitor Volodea Ivanov, desfăcu larg braţele:

— O, în sfârşit! Voiam deja să pun costumele dumneavoastră la naftalină, cum face mătuşă-mea Olea din oraşul Ialta! Poftiţi în cabină pentru probă, tovarăşe general…

Stavinski nu acordase nici o atenţie spuselor croitorului, despre mătuşa Olea din Ialta. Intră în cabina de probă, se dezbrăcă şi aşteptă. Galina stătea în hol şi răsfoia o revistă de modă. În sfârşit, apăru croitorul cu costumele. Erau, într-adevăr, minunate. Îi veneau ca turnate, dar croitorul se învârtea mereu în jurul lui, aşeza reverele, nota ceva, încreţea stofa în talie şi, în acest timp, turuia mereu:

— Cum spune mătuşa mea Olea din Ialta, costumul vă vine „beton”!

Ridicaţi mâna, tovarăşe general. Nu vă strânge la subsuori? Minunat! O, dac-ar vedea mătuşa mea din Ialta cui îi cos eu costumul ăsta!

Dintr-o dată, pe Stavinski parcă îl trecu un şoc electric. „Ialta, mătuşa Olea”?!

— Staţi liniştit, tovarăşe general, nu vă mişcaţi, că vă înţepaţi, zâmbi croitorul. Mătuşa mea Olea e acum bolnavă şi bătrână, dar o dată, în tinereţe, s-a înţepat atât de tare, că a rămas însărcinată. Ha, ha!

— Care e numele de familie al mătuşii dumneavoastră? zise încet Stavinski.

— Krîlova, spuse la fel de încet croitorul şi adăugă şi mai încet, uitându-se spre uşa care dădea în holul în care se afla Galina şi alţi clienţi: Mătuşa vă transmite salutări. Faceţi comandă de nişte pantaloni, sau de o haină, ca să mai veniţi la probă încă o dată. Şi veniţi mâine după opt seara. Nu o să mai fie nimeni aici şi o să putem vorbi.

Capitolul 6

Trecuse deja o lună de la sosirea Virginiei în MiniAmerica, bizarul orăşel-şcoală al KGB-ului. În prima săptămână, nu o deranjase nimeni; se trezea târziu, se plimba alene pe cele două străzi ale orăşelului - *Avenue of Americas* şi *Seventh Street* - privind reclamele şi vitrinele.

Din magazinul *7/11* îşi alegea îndelung produse americane: cosmetice, şampon, alimente. Când atingea aceste lucruri ştampilate cu marca Made în USA, simţea plăcere şi amărăciune, ca atunci când reciteşti pagini îngălbenite de vreme.

Dimineaţa, cele două străduţe construite în manieră americană, erau acoperite cu zăpadă. În vecinătatea lor era un câmp şi el acoperit cu zăpadă, dincolo de care se vedea o pădure deasă de pin. Virginia nu ştia dacă terenul din jurul orăşelului e împrejmuit cu sârmă ghimpată, dar înţelegea că nici nu se pune problema evadării. Cinstit vorbind, nici nu-i trecea prin cap să evadeze. Obosise după atâtea întâmplări trăite cu Stavinski la Washington şi la Moscova, după interogatoriile de la Lublianka, după experienţa cu puşcăriaşele şi cu deţinutele minore.

O resemnare blândă în faţa sorţii şi gândul la copilul ce va veni îi umpleau acum sufletul. La urma urmei, colivia asta de aur e mai bună decât celula închisorii. În prima seară, bătrânul colonel Stanley îi oferise cincizeci de dolari pe săptămână, („când vei începe să lucrezi, vei primi mai mult”, spusese el) şi acum îşi putea planifica singură cumpărăturile: şase dolari pe zi pentru mic dejun, prânz şi cină la restaurantul hotelului, iar restul pentru cafea şi produse cosmetice. Însă, fireşte, prima grijă a fost să-şi cumpere o cremă franţuzească *Lancome*, săpun şi un deodorant. Spre mirarea ei, aici toate erau mai ieftine decât în Statele Unite. Într-o zi, a descoperit pe raftul unui magazin, jucării pentru copii şi s-a hotărât să le cumpere imediat, oricât ar costa. Dar vânzătorul, acelaşi bărbat brunet cu pipă care chemase poliţistul, i-a spus:

— Jucăriile poţi să le iei pe degeaba. Cine ştie ce idiot le-o fi adus aici?! În oraşul nostru, nu sunt copii şi nu cred că vor fi vreodată.

Pe noptiera din camera ei de hotel, au ajuns astfel o păpuşică din plastic şi un pinguin mic, gonflabil. Dacă făceai abstracţie de faptul că eşti în Rusia, şi dacă uitai că la marginea pădurii se află foişoarele de pază, puteai trăi în acest orăşel aproape ca acasă, aproape ca în hotelul ei din Altadena.

La ora două, locuitorii orăşelului ieşeau pe stradă după cursurile de dimineaţă, desfăşurate în acelaşi hotel, *Holliday Inn*. În partea a doua a zilei, erau obligaţi să ducă o viaţă „americană” activă: să conducă cele patru automobile de la un capăt la altul al străzii, unde se afla indicatorul *No parking 8 a.m. - 2 p.m.*, să meargă la cafenea, să joace bridge, biliard

sau jocuri mecanice, să facă cumpărături din magazine, să citească ziare americane, să chibiţeze pe tema baseball-ului, să-şi verifice contul din bancă şi să facă curte celor câteva femei din acest „schimb” – trei studente de la şcoala de spionaj, administratoarea hotelului, Mickey, şi Gloria, o chelneriţă de la restaurant. Desigur, flirtul era prefăcut, nicidecum serios. Toţi ştiau că Mickey e fiica bătrânului colonel Stanley, iar Gloria, soţia unuia dintre profesorii de la şcoala de spionaj, spaniolul Rodriguez. De aceea, Virginia fiind „liberă”, deveni obiectul interesului masculin general.

La început, Virginia a stat departe de toate acestea şi, după ora două după-amiaza, prefera să se retragă în camera ei, cu o cărţulie de citit. Hotelul avea o bibliotecă destul de mare – mândria lui Stanley. Adunase aici o grămadă de cărţi ieftine, în majoritate best-seller-uri americane. Însă în timpul meselor, deşi stătea alături de Stanley şi era oarecum sub tutela lui, nu avea unde să se ascundă de privirile insistente ale bărbaţilor, care lăsau să scape, ca din întâmplare, câte un cuvânt admirativ la adresa ei.

De fapt, şi ea îi examina pe aceşti „studenţi”. Erau treizeci de persoane de vârste diferite, însă majoritatea aveau în jur de treizeci de ani, şi de diferite naţionalităţi: bulgari (cei mai mulţi dintre străini), armeni şi chiar coreeni. Totuşi, majoritatea erau ruşi.

„Oamenii aceştia”, se gândea Virginia, „vor pleca peste un timp în America şi vor trăi acolo cu documente falsificate, îşi vor înfiinţa propriile magazine şi firme, chiar ziare şi bănci, vor circula cu maşini americane pe autostrăzile americane, se vor culca cu femei americane şi chiar vor zămisli copii americani, şi toate acestea pentru ca să spioneze şi să distrugă ţara mea”.

Dar, oricât de straniu ar părea, în sufletul ei nu îi ura. Poate că îi invidia, îi invidia pentru că fiecare dintre ei va pleca în America. Şi mai mult, pentru că se simţea abandonată şi uitată de persoanele împotriva cărora vor acţiona ei: Daniel Cooper, David Mac Carrie şi Robert Carol.

În fiecare zi, la cină, Stanley o întreba despre micile neconcordanţe şi nepotriviri ale orăşelului cu viaţa tipic americană. Virginia găsea o mulţime: în magazine nu exista inscripţia *Sale*, nu existau cupoane, la cafenea nu se găseau pahare din plastic, în sala de cinematograf, unde seara rulau vechi filme americane, nimeni nu stătea cu picioarele ridicate pe speteaza fotoliilor din faţă, la bufet nu se vindeau floricele de porumb.

— În plus, nu au American Express, glumi Virginia.

Peste câteva zile, remarcă faptul că nici una dintre observaţiile ei nu a zburat pe lângă urechile colonelului: la *7/11*, au apărut anunţuri mari cu: *Sale, Discount 30%,* în *New York Times* şi, în *Washington Post* au apărut tăieturi în paginile unde se găseau cupoane care făceau reduceri la pasta de dinţi şi la lenjeria pentru bărbaţi.

După o săptămână, colonelul nu i-a mai dat cincizeci, ci optzeci de dolari şi i-a spus râzând:

— Doamnă, ai câştigat o primă!

Virginia se uită mirată la el.

— Pentru ce?

— Apropo, continuă colonelul, vreau ca mâine, la ora nouă fix, să vii la cursurile mele. Nu te teme, nu vei avea de făcut cine ştie ce, pur şi simplu stai să te uiţi. Cursul se va ţine la bar…

Însă, desigur, „stai să te uiţi” era un fel de a spune. Dimineaţă, când a ajuns la barul *Now*, Virginia a găsit acolo o grupă formată din opt persoane, iar colonelul Stanley, îmbrăcat în civil şi cu nelipsita havană în gură, şedea în faţa lor pe un scaun înalt, lângă tejgheaua barului, şi ţinea în mână cartea *How to pick a girl.*

— Astăzi avem lecţia practică pe tema „Cum să agăţi o americancă”. Acum o săptămână, v-am dat să citiţi această carte şi cred că aţi studiat-o, iar acum să trecem la practică. Virginia dragă, vino încoace, şezi lângă mine, zise el şi îi arătă un scaun înalt de la bar. Ei, cine are curaj? se adresă el grupei. Cine vrea să se apropie şi să agaţe această fată frumoasă?

Colonelul Stanley vorbise într-o engleză atât de clasică, încât Virginia, ascultându-l, uită că se află în Rusia. Lecţia aceasta, ca şi următoarele, semăna cu lecţiile de la studioul de teatru, cu repetiţiile după sistemul lui Stanislavski – „viaţa reală în circumstanţe propuse” – care îi plăcuseră atât de mult Virginiei în tinereţe. Iar cartea *Cum să agăţi o fată* (un best-seller de acum cinci-şase ani) în calitate de manual la o şcoală KGB o distra de minune.

Îşi amintea zvonurile din ziare pe marginea acestei cărţi. Un tânăr modest şi timid nu putea să-şi găsească o prietenă sau măcar să facă cunoştinţă cu o fată sau o femeie. Atunci a luat un magnetofon, a pornit pe stradă ca reporter şi a început să le întrebe pe trecătoare, cum e mai bine să facă cunoştinţă cu ele.

Peste câteva luni, a adunat interviurile într-o carte pe care a publicat-o.

Virginia se aşează la bar, comandă Pepsi şi îşi aşteptă primul „candidat”: un caucazian tinerel şi simpatic, puţin impertinent. Caucazianul se aşează la bar pe scaunul de lângă Virginia şi îi întinse cu destulă uşurinţă bricheta, atunci când ea, făcând-o pe americanca plictisită, scosese o ţigară. Virginia ascultă oarecum binevoitoare primele fraze gata învăţate, dar când el se aşează alături şi spuse: „Pot să vă cumpăr ceva de băut?”, Virginia se întoarse brusc spre Stanley şi dădu din cap: „Nu”.

— Ce s-a întâmplat? întrebă colonelul.

— Mai întâi, nu ştie pe cine interpretează, explică ea. Ce e? Popă, om de afaceri? în orice caz, după cum miroase, cred că e vidanjor. Iertaţi-mă, dar pute ca un tomberon. Nici o americancă nu stă la discuţii cu un bărbat care miroase aşa de rău.

Pentru prima oară, Virginia îl văzu pe rotofeiul şi jovialul Stanley făcându-se roşu de mânie.

— Bravo, spuse el printre dinţi Virginiei, şi se întoarse către studenţi.

Apoi, femeia auzi o înjurătură americană, cum nu auzi deseori nici măcar în Harlem.

— De câte ori v-am spus să folosiţi săpunul scump, şamponul scump şi deodorantele? Faceţi economie, ticăloşilor! Economisiţi la săpun ca să

vă rămână de brandy! Astăzi voi trece prin camere şi voi verifica personal săpunul fiecăruia. Cine s-a spălat azi pe dinţi cu Fresh Start?

Nimeni nu ridică mâna.

— Aşaaa… Măcar bine că recunoaşteţi. Faceţi de ruşine şcoala în faţa lui Miss America… Următorul!

În acest fel, Virginiei i-a rămas numele „Miss America”.

A doua zi, toată grupa lui Stanley mirosea a săpun *Chole* şi a apă de colonie *Cavalier*, toţi aveau unghiile tăiate cu grijă şi nimeni nu vorbea cu Virginia. Îi era tot mai greu să-i evite în timpul lecţiilor, dar şi după aceea, seara. Aceşti bărbaţi erau bine instruiţi, cunoşteau bine literatura, muzica americană şi engleză, atât clasică, cât şi cea modernă. Erau absolvenţi ai institutelor de limbi străine din Moscova şi din provincie, ai Şcolii Militare Superioare de traducători şi ai şcolii KGB-ului. Studiaseră cel puţin zece-doisprezece ani limba engleză, stăteau zile întregi, după spusele lor, în cabinete fonetice, îşi însuşeau pronunţia engleză şi americană, parcurgeau munţi de cărţi şi ştiau pe de rost pagini din literatura clasică şi modernă.

Virginia se adaptă repede ritmului din orăşel. Lecţiile ei de viaţă americană se desfăşurau tot mai des, ca nişte vesele repetiţii teatrale. La cursurile ei începuseră să vină studenţi şi din alte grupe, iar colonelul Stanley îi lăsase, încetul cu încetul, întreg cursul, în timp ce el se ocupa de problemele administrative. Începând din a treia săptămână, Virginia primea o sută de dolari pe săptămână. Nu era rău pentru un orăşel în care, în afară de alimente şi obiecte de toaletă, nu aveai ce cumpăra.

În restaurantul hotelului, în noaptea de Anul Nou, studenţii i-au dăruit cadouri şi au curtat-o insistent. Apoi, la unul din cursuri – „Comportarea la discotecă” – în sunetul muzicii disco, îmbujorată toată de atâta dans şi enervată de inutilitatea muncii sale, (nu reuşea nicicum să-i facă pe bărbaţii aceştia mai puţin ţepeni), în vacarmul, râsul şi emoţia generală, Virginia văzu deodată că studenţii se liniştesc brusc şi rămân nemişcaţi. Ea continua să le arate paşii de dans dar, urmărindu-le privirea, se întoarse spre uşă şi…

La uşă se afla colonelul Stanley şi un general în vârstă, cu ochelari cu ramă de baga şi privirea obosită. Era cel care o servise cu sandvişuri cu icre, în cabinetul său din Piaţa *Dzerjinski,* cel care îi hotărâse soarta şi o trimisese aici. Îl vedea pentru prima dată în uniformă de general.

Confuză, neştiind de cât timp se uită ceilalţi la ea, Virginia se grăbi să închidă magnetofonul. Ritmul îndrăcit al muzicii disco se întrerupse brusc.

— Nu, nu, spuse generalul. Continuaţi…

Şi ieşi din sală împreună cu colonelul Stanley.

Înainte de prânz, Virginia primi vizita lui Mickey, fiica bătrânului Stanley, care îi spuse:

— Tata te roagă să treci pe la el pe la birou. Du-te şi îmbracă o rochie frumoasă, adăugă ea clipind din ochi.

Virginia se gândi mult timp cu ce să se îmbrace. Desigur, în biroul lui Stanley va fi şi generalul. Cum să se poarte? Oamenii lui îl omorâseră pe Iurîşev la aeroport şi tot ei o aruncaseră în închisoare, o interogaseră, o hrăniseră cu zoaie şi o băgaseră în celulă cu Vasili. Însă, pe de altă parte,

nu ea singură venise aici ca spioană? Şi oare nu acest general a scos-o din închisoarea aceea groaznică şi a adus-o aici, în condiţii de viaţă omeneşti?

Până la urmă îmbrăcă rochia violet-deschis, decoltată, cu care se prezentase la restaurantul hotelului Capitol Hilton, pentru întâlnirea cu Daniel Cooper. Tot ca atunci, îşi legă părul la spate. Era unica ei răzbunare pe CIA şi pe şeful departamentului rus, Cooper, pentru că o abandonase aici.

În cabinetul colonelului Stanley, masa era pusă pentru trei persoane. Pe masă era şi o sticlă de şampanie franţuzească. Când Virginia intră, generalul şi colonelul Stanley se ridicară şi o salutară respectuos. Jena primului minut trecu după o conversaţie uşoară. Stanley ridică paharul, toastând pentru Virginia sau, după cum spunea el, pentru „Miss America". Apoi începu să laude nemaipomenitele talente pedagogice ale Virginiei şi, ambalându-se, povesti cu haz generalului amănuntele comice de la lecţia „Cum să agăţi o americancă" şi alte evenimente din viaţa orăşelului.

După masă, generalul îi spuse:

— Aş vrea să vă invit la o plimbare. Aveţi ceva împotrivă?

Lângă hotel se afla o limuzină neagră, lungă, şi o Volgă în care se afla garda generalului. Imediat ce Virginia şi generalul ieşiră din hotel, un militar alergă spre limuzină şi deschise portiera. Limuzina porni lin, apoi ieşi din orăşel, traversă câmpul şi, fără să se oprească la punctele de control, pătrunse în pădurea de pini. Aşezaţi pe locurile din spate, separaţi de şofer printr-un geam de sticlă opacă, generalul şi Virginia tăceau.

Se vedea mirifica pădure rusă, în care căciulile de zăpadă alb-albăstrii ale arborilor străluceau în soare. Discul portocaliu al soarelui sclipea după copaci, parcă fugind după maşină.

Generalul o luă de mână. Ea îl privi cu ochi sfioşi, speriaţi. Generalul puse mâna pe umărul Virginiei şi o trase spre el. Ascultătoare, se lipi de uniforma lui şi observă aproape maşinal că miroase a săpun bun şi a apă de colonie de calitate.

Capitolul 7

„Conform informaţiilor noastre, în sistemul Direcţiei Generale a unităţilor de muncă şi reeducare de pe lângă Ministerul de Interne al URSS, există un lagăr special pentru deţinuţii străini. Lagărul se află în oraşul Potma, la 280 de mile nord-est de Moscova. În acest lagăr a fost închis pilotul avionului „U-2”, Harry Powers, precum şi cei acuzaţi de transport de narcotice în URSS, americanii Herald Amster, Paul Brower şi Denis Barn. În 1976, în lagăr nu erau decât bărbaţi, aproximativ 110, din diferite ţări ale lumii. Deţinuţii sunt obligaţi să lucreze la o fabrică ce produce lustre de cristal şi cutii de televizor. Deţinuţii poartă uniforme de flanel cu numele lor – nu cu numere! scrise în faţă şi în spate. Hrana este foarte proastă, raţia zilnică cuprinde până la 1.500 calorii.

Nu este exclus ca, de atunci, în cadrul acestui lagăr, sau undeva în vecinătate, să fi fost construit un lagăr de femei sau o baracă pentru deţinutele străine.

Din păcate, acestea sunt toate informaţiile de care dispunem. Vă recomandăm să nu intraţi în contact cu lucrători ai KGB-ului, ci să căutaţi să faceţi cunoştinţă cu şefi din Direcţia unităţilor de muncă şi reeducare şi personal cu şeful Direcţiei, general locotenent Ivan Bogatîrev.

Rugăm să ne transmiteţi imediat toate materialele privind submarinul „U-137” şi cauzele pătrunderii sale în apele suedeze. Suntem extrem de interesaţi şi de orice altă informaţie secretă la care aveţi acces…”

— Fac acest lucru numai în schimbul scoaterii mele şi a Virginiei din URSS, anunţă Stavinski pe croitorul Volodea Ivanov şi dădu foc în scrumieră, mesajului secret primit de la Mac Carrie şi Daniel Cooper.

Mesajul mai cuprindea în final o singură frază: *„Suntem încântaţi de curajul de care aţi dat dovadă şi ne rugăm pentru succesul dumneavoastră şi pentru sănătatea Virginiei”*, îi scriau din Washington.

— Se roagă! spuse sumbru Stavinski. Virginia e deja în luna a treia, are nevoie de hrană corespunzătoare, regim, aer curat, plimbări. Iar ei se roagă! Nu, voi da toate materialele secrete, numai când ne vor scoate pe

mine şi pe ea din URSS. Cum să ne scoată, să-şi bată ei capul!

— Dar nici măcar nu ştim în ce închisoare se află! Mai mult, gândiţi-vă: ce sens ar avea pentru spionajul american să vă scoată din URSS, dacă acum ocupaţi o asemenea funcţie?! spuse Volodea.

— Tocmai de aceea am să tac până când mă vor scoate, zise Stavinski. Transmiteţi-le doar că este într-adevăr vorba despre o nouă armă strategică extrem de puternică, ce poate zgudui din temelii orice continent. Să ştie că încercuirea Europei cu această armă a început deja prin campania submarinului „U-137” şi va continua în următoarele săptămâni. Mai mult nu spun, nici un cuvânt.

— Ciudat, spuse Volodea. Dacă aveţi în mână o informaţie aşa importantă, puteţi să o ţineţi în secret? Dar dacă, Doamne fereşte, se întâmplă ceva cu dumneavoastră, înseamnă că arma va rămâne în mâinile Kremlinului, iar aceşti ticăloşi vor îngenunchea întreaga lume?

— Dar dacă eu vă dau astăzi materialele despre armă, într-o săptămână apar în ziarele americane, iar peste încă o săptămână, KGB-iştii mă omoară. Aşa că transmiteţi la Washington condiţiile mele: planurile noii arme în schimbul eliberării mele şi a Virginiei.

După ce primi raportul cifrat al lui Volodea, şeful departamentului rus, Daniel Cooper, îi spuse lui David Mac Carrie într-o pură limbă rusă:

— Crucea mă-sii! Clipă de clipă e tot mai greu! Ce trebuie să facem acum, să căutăm nişte dubluri şi pentru Stavinski, şi pentru Virginia? Sau să trimitem trupe pentru ei în toate închisorile ruseşti şi la Marele Stat-Major al Armatei Sovietice?

— Dacă ruşii au organizat o evadare, dintr-o închisoare turcească, pentru viitorul ucigaş al Papei… începu Mac Carrie.

— Lasă comparaţiile! îl întrerupse nervos Cooper. Dacă aş avea posibilităţile lui Andropov, nu am avea nevoie nici de Stavinski, nici de Iurîşev. Aş fi oprit de acum douăzeci de ani scurgerea de informaţii tehnico-ştiinţifice şi ruşii nu ar fi avut nici rachete intercontinentale, nici submarine atomice. Iar acum am ajuns să furăm de la ruşi propriile noastre secrete tehnice. Nu m-aş mira să aud că şi această nouă armă a ruşilor este şterpelită. Dar ce putem face?! Ce situaţie idioată! Pe de o parte, trebuie prevenit Pentagonul şi partenerii NATO despre noua ameninţare sovietică, iar pe de altă parte, nu avem nici cea mai vagă idee despre ce dracu’ au mai născocit…

Capitolul 8

Către şeful Marelui Stat-Major,
Mareşalul Oparkov.
Urgent, strict secret

Conform informaţiilor oferite de serviciul nostru special din Norvegia, alaltăieri, 3 februarie, la Oslo, în cadrul consfătuirii Forţelor Militare NATO, a luat parte şeful departamentului rus al CIA, colonelul Daniel Cooper, care s-a întâlnit în aceeaşi zi cu şeful Statului-Major Unificat al NATO, generalul american Peter N. Scott.

Astăzi, 5 februarie, la Oslo s-a declarat că, în perioada februarie-martie, se vor desfăşura în nordul Norvegiei, marile manevre NATO „Ella Express-82”, la care vor participa în jur de 15.000 de militari, nave de război şi avioane ale Statelor Unite, Canadei, Republicii Federale Germania, ale Italiei, Olandei, Luxemburgului şi Norvegiei. Concomitent cu manevrele NATO, în Suedia se vor desfăşura exerciţii ale forţelor armate suedeze, la care vor lua parte 24.000 de militari, aviaţia şi flota.

Acest comunicat va fi publicat mâine în ziare.

Şeful Direcţiei Generale de
Informaţii al Armatei Sovietice
general locotenent B. Krasnopolski

Moscova, 5 februarie 1982

Când citi acest comunicat în biroul mareşalului Oparkov, Stavinski simţi literalmente că i se înmoaie picioarele. Idiotul! Ştia prea bine: atâta

timp cât se află aici, în Rusia, nu trebuie să dea americanilor nici o informaţie, nici una! Au primit de la croitor un mesaj cifrat, despre faptul că se pregăteşte încercuirea Europei cu o nouă armă şi, iată, Cooper s-a şi dus la şeful Statului-Major al NATO. Însă, fără îndoială, KGB-ul are agenţi în CIA şi în Statul-Major al NATO. Şi dacă KGB-ul află cauza plecării lui Cooper la Oslo… Gata! Nu se va mai întâlni cu croitorul, dracu' l-a pus să-i vorbească despre armă! Bine măcar că nu a scăpat nimic despre minisubmarinele lui Benjer! Dar era timpul să-i spună lui Oparkov despre idee. Benjer îl întreba în fiecare zi dacă a raportat mareşalului. Dacă întinde prea mult coarda, există riscul ca Benjer însuşi să i-o ia înainte.

— Cred că manevrele NATO sunt un răspuns întârziat, la concentrarea noastră de trupe la graniţa Poloniei, îi spuse el mareşalului Oparkov şi arătă spre o hartă uriaşă a Poloniei, aflată în stânga sa, pe peretele biroului.

Pe această hartă, întreaga Polonie era străbătută de săgeţile groase ale atacurilor cu tancuri. Principalul atac era îndreptat asupra porturilor poloneze: Gdansk, Gdynia, Szczecin.

— Cei de la NATO înţeleg foarte bine, spuse Oparkov. Dacă Jaruzelski nu se descurcă singur cu „Solidaritatea", atunci vom intra în Polonia. De aceea zăngăne armele, să ne sperie. Dar mai târziu, Gdanskul şi Gdynia vor fi blocate de flota noastră, adăugă bătrânul şi se lăsă obosit în fotoliu, ca să soarbă din ceaşca lui de ceai tare. Însă va trebui să amânăm expediţia lui Guşcin cu două luni. Nu trebuie să ne băgăm acolo când au ei manevre. Trebuie să aşteptăm. Or să se învârtă în jurul cozii vreo două-trei săptămâni, or să manevreze un pic, iar apoi, ca de obicei, se vor odihni jumătate de an. Apropo, îşi miji ochii albaştri şi-şi dădu la o parte moţul sur de păr de pe frunte, ce ar fi ca, în vreme ce forţele NATO sunt în nord, noi să înţepăm fundul mării undeva în sud, lângă Italia? Italia e a doua după Suedia în planurile noastre, nu?

Apăsă un buton de pe birou şi continuă:

— Cu comandantul Flotei. Gorceakov? Aici Oparkov. Uite ce-i, peste o oră, generalul Iurîşev îţi va comunica două puncte de pe fundul mării lângă Italia. Trimiteţi în punctele astea un submarin ca să ia probe de sol… Da, pentru proiectul „Groapa adâncă". O să-ţi spună personal amănuntele. Salut.

Oparkov întrerupse legătura şi se uită la Stavinski.

— Aşaaa… Apropo, bine ar fi ca filmul ăsta, „Groapa adâncă", să ruleze la ziua de naştere a Galinei…

Oparkov avea faţa obosită, dar mulţumită. Acum, când după două nopţi de nesomn, Polonia se afla la sfârşitul blocadei trupelor Pactului de la Varşovia, mareşalul îşi putea permite să se odihnească şi să se destindă. Apăsă din nou pe un buton şi îşi chemă aghiotantul, pe maiorul Reazanţev:

— Kolea, îi spuse el maiorului, telefonează la Goskino şi cere pentru mâine „Groapa adâncă".

— Dar ne-au dat deja „Lumea jazzului", tovarăşe mareşal.

— Nu-i nimic, să dea şi „Groapa", că n-or să sărăcească.

Stavinski simţi că îşi vine în fire; sângele îi revenea în obraji.

Trebuia să dea urgent toate datele lui Gorceakov, să trimită submarinul în Italia şi, în plus…

— Cred, Nikolai Victorovici, îi spuse el lui Oparkov, că istoria cu Guşcin nu a prins.

Oparkov se uită întrebător la el.

— Nimeni din Occident nu crede că Guşcin a ajuns în strâmtoarea Karlskrona, din cauza unei greşeli de navigaţie. Mai mult ca sigur, serviciile occidentale de spionaj încearcă să îşi explice ce a făcut el acolo. Altfel spus, interesul spionajului occidental e îndreptat acum asupra submarinului „U-137” şi asupra a tot ce e legat de el. Pe de altă parte, cercul oamenilor implicaţi în proiect se extinde pe zi ce trece: constructorii din Baku, uzina din Satura. De aceea ar fi minunat ca spionajul occidental să-şi piardă interesul faţă de submarin şi faţă de Guşcin. De pildă, să-l băgăm pe Guşcin în închisoare pentru acţiunea din Suedia. Desigur, nu de-adevăratelea, ci doar să dăm posibilitatea unei astfel de informaţii să se strecoare în Occident…

— Am înţeles, spuse Oparkov, nu-i rea ideea. O să mă consult mâine cu generalul Krasnopolski. Va fi mâine la petrecerea Galinei?

Stavinski strânse din umeri.

— Trebuie invitat, spuse Oparkov.

— Cred că, cel mai bine ar fi ca, informaţia să nu vină din partea spionajului sau de la KGB, ci din lagăr sau din închisoarea în care, chipurile, ar fi închis Guşcin, sugeră Stavinski. Adică să luăm legătura cu Direcţia lagărelor şi penitenciarelor, cu generalul Bogatîrev.

— Mai întâi trebuie neapărat să ne sfătuim cu spionajul, cu Krasnopolski, observă Oparkov şi întrebă: Apropo, ai cumpărat ceva pentru Galina?

— Încă nu. Nu-mi trece prin cap ce să-i cumpăr. Poate mergem împreună prin magazine?

— Ei, zâmbi Oparkov, să-i dăm un telefon şefului Direcţiei Comerciale a Armatei.

Întinse mâna spre telefon, dar Stavinski spuse:

— Mai este o problemă, tovarăşe mareşal. Academicianul Benjer m-a rugat să vă raportez despre o nouă idee de a lui.

Stavinski îi enunţă pe scurt ideea construirii unor minisubmarine telecomandate, pentru „EMMA”, apoi scoase din mapă câteva hârtii cu desenele lui Benjer.

Oparkov asculta în tăcere. Ca şi lui Stavinski, atunci când auzise de proiect, lui Oparkov nu-i trebuiră decât câteva clipe ca să înţeleagă esenţa proiectului şi perspectivele sale. Şi, chiar fără să se uite la desenele lui Benjer, Oparkov se ridică din fotoliu şi păşi tulburat prin birou.

— Extraordinar! exclamă el. Pur şi simplu genial! După tine, când pot fi gata submarinele astea?

— Cred că într-un an…

— Drace! făcu supărat Oparkov. Astăzi am avea nevoie de ele, astăzi! Nu, nu putem să amânăm cu un an încercuirea Suediei cu arma seismică. Îmi stă în gât Suedia asta, toată Flota Mării Baltice mi-o ţine în laţ. Aşa că va trebui să încercuim Suedia tot cu metoda veche: să forăm cum am

forat şi înainte. Iar minisubmarinele, ah, dacă am avea acum vreo două sute, care să se târâie încetişor pe lângă toate bazele navale NATO şi să aştepte acolo termenul stabilit mai târziu! Atunci am propune Statelor Unite dezarmarea totală, scoaterea rachetelor şi tancurilor din Europa!

Se îndreptă spre masă, gândindu-se să îl sune imediat pe Ustinov, şi puse chiar mâna pe telefon, dar în ultimul moment se opri. Nu, Ustinov nu ar face nici un pas fără aprobarea lui Brejnev, iar lui Brejnev nu-i arde acum de minisubmarine. La dracu', atunci cui să-i telefoneze? Lui Dimitriev, preşedintele Comisiei Industriei Militare a CC? Dar nici Dimitriev nu va lua nici o hotărâre fără Brejnev. Nu, minisubmarinele cu matriţe seismice constituie o armă a viitorului, vor fi arma celui care va veni la putere după Brejnev. Dar cine? Cernenko? Kirilenko? Grişin?

Oparkov răsuflă din greu. Brejnev ăsta e cu un picior în groapă! De fiecare dată durează câteva luni când se duce cu un proiect nou la el. Va trebui să aştepte... De-ar lua altcineva puterea mai repede... Unul mai energic, mai hotărât...

Mareşalul luă receptorul unui telefon normal, de culoare neagră, şi spuse telefonistei:

— Vreau legătura cu şeful Direcţiei Comerciale a Armatei.

Capitolul 9

Ziua de lucru a preşedintelui KGB, generalul Andropov, începea devreme, cu două ore înainte de începerea programului pentru ceilalţi lucrători. Generalul dedica acest timp studierii limbii engleze. De trei ori pe săptămână - lunea, miercurea şi vinerea la ora 6,30 dimineaţa, maşina de serviciu se afla deja în faţa casei cu numărul 119 de pe bulevardul Vernardski.

În maşina încălzită, intra Nina Antonova Mironova, zgribulită de gerul dimineţii, o femeie de patruzeci de ani, înaltă, bine făcută, cu o faţă rotundă de rusoaică, mâini pline şi piept mare. Nina Antonova era şefa catedrei de limbi străine a Universităţii din Moscova, una dintre cele mai bune, dacă nu cea mai bună profesoară de limbă engleză din URSS.

Maşina pornea imediat uşor, lin spre casa în care locuiau, ocupând câte două etaje, Leonid Ilici Brejnev, Andropov, preşedintele KGB, şi Nikolai Şcegolov, ministrul Afacerilor Interne.

Nina lua liftul până la apartamentul generalului. El o aştepta cu uşa deschisă şi, fără să facă zgomot, ca să nu-şi trezească soţia, o conducea în birou. Din această clipă, în decurs de două ore, limba rusă era scoasă din uz. Nina Antonova, elevă a profesorului bulgar Lozanov şi o entuziastă a metodei lui de învăţare a limbilor străine, îi interzicea generalului să vorbească în ruseşte în prezenţa ei; ba, mai mult, născocise nume englezeşti pentru ea şi general.

Îl silea să înveţe pe de rost texte mari, compuse de ea, din cuvintele şi expresiile englezeşti cele mai uzitate. Nu numai să le înveţe papagaliceşte, ci să le repete cu intonaţie, când pe şoptite, când în ritm alert, când cu un ton cântat. Acest procedeu îl ajuta să-şi însuşească cuvintele noi, intonaţia şi pronunţia engleză fără eforturi, ca într-un joc. Apoi citeau reviste englezeşti şi americane, după care flecăreau pe teme distractive, iar la sfârşitul lecţiei, era obligatoriu un cântec englezesc sau american, pe care-l cântau pe două voci.

Aceste lecţii îşi făceau simţită prezenţa şi în restul zilei generalului. Nina Antonova îl deprinsese să citească zilnic *Times* şi *Washington Post*. În ultimii ani, generalul îşi vedea fotografia în aceste ziare tot mai des şi cu mai multă plăcere. La fiecare nou zvon privind boala lui Brejnev, ziariştii occidentali îşi puneau problema fără reţinere: cine va lua puterea în Biroul Politic în „era postbrejnevistă”. Numele generalului Andropov intra tot mai des între cei trei sau patru pe care pariau sovietologii şi ziariştii occidentali.

O dată sau de două ori pe săptămână, maşina o aducea pe Virginia la vila de lângă Moscova, uneori pentru câteva ore, alteori pentru o zi întreagă. Supunerea Virginiei satisfăcea amorul propriu al generalului chiar mai mult decât fotografiile sale din *Washington Post* sau din *Times*.

Făcând din ea amanta sa, mai curând din orgoliu de bătrân şi ambiţie masculină – până atunci nu avusese nici o americancă – generalul simţise faţă de ea, după prima noapte, ceva deosebit, o desfătare netrupească.

Virginia era prima victorie a viitoarei supuneri a întregii Americi. Nu trebuie să distrugă această ţară cu bomba atomică sau cu arma seismică, nu trebuie să ocupe teritoriul ei gigantic şi să-i bage pe fermieri în colhozuri. Nu, va stăpâni America în alt fel. Era vorba de acea putere de care el deja se folosea de mult. Virginia va împânzi Statele Unite cu agenţii săi, va infiltra oameni în toate cercurile sociale şi administrative ale americanilor, va deschide în America bănci, ziare, posturi de radio, firme şi companii de asigurări. Iar cu această ţară, unde sunt deja mii de agenţi care înregistrează ca nişte mici computere cele mai insesizabile trăiri ale organismului american, el va discuta la fel cum discutaseră ei cu Rusia până nu demult: de pe poziţii de forţă. Ţarii ruşi, Lenin, Stalin, Hruşciov, Brejnev, visau şi ei să discute astfel cu America şi cu întreaga lume, iar acum, acest lucru devine posibil, real. Arma seismică îi va da acel atu decisiv, va deveni „arma lui Andropov” şi sub acest nume va intra în istorie. Însă înainte de a demonstra un model Hiroshima în Suedia, prin această armă, poate câştiga mici războaie pe tăcute, în taină; de exemplu în Afganistan, în Angola, în Yemen sau în Salvador. Iar când, cu ajutorul tuturor mijloacelor: revoluţiile, contrarevoluţiile, puciurile militare şi arma seismică, va tăia întreaga Americă de Sud şi toată lumea, de Statele Unite, atunci acest *kitsch* numit America şi ramolita sa fată bătrână, Statuia Libertăţii pe numele ei, va deveni la fel de supusă ca Virginia. Dar asta în viitor. Acum…

Generalul simţi că a picat într-o istorie banală de genul „dragoste la bătrâneţe”. Deprins să analizeze la rece pasiunile străine şi să se joace cu slăbiciunile omeneşti ale altora, el era convins că e protejat de prostiile

lumeşti, de vulgaritatea plăcerilor iubirii. Însă acum, generalul se surprindea şi ziua, în timp ce lucra, la şedinţa de urgenţă a Biroului Politic, în legătură cu moartea lui Suslov sau chiar la înmormântare, când făcea de gardă la sicriul protectorului său de partid şi coautor la multe din intrigile şi acţiunile internaţionale – chiar şi în aceste clipe se surprindea gândindu-se la Virginia. Era atât de frumoasă, când s-a întors spre el în timpul lecţiei de la discoteca „americană”... Şi ce fermecător de sfioasă era în bazinul de înot şi în baia finlandeză de la vila sa din afara oraşului... Şi cât de sincer se entuziasma în faţa a tot ce însemna vechea Rusie, când o ducea cu maşina prin Moscova, prin locurile istorice, prin muzeele şi galeriile de artă.

Deocamdată, nu ieşiseră aşa decât de două ori: într-o noapte, el a ordonat să se deschidă Galeria Tretiakov şi a condus-o prin săli, arătându-i tablourile celor mai mari pictori ruşi şi gândindu-se că, o dată, o va duce noaptea la Kremlin şi-i va arăta tezaurele Sălii Coloanelor, apoi o va conduce la Muzeul Puşkin, la Ermitaj sau la izbele de lemn construite fără nici un cui...

Se simţea extrem de satisfăcut după aceste excursii. Mai ales când au fost amândoi pe muntele Vorobiov, acum Lenin, de deasupra Moscovei, în parcul casei de oaspeţi a guvernului sovietic. Moscova troienită, luminată de stelele îngheţate şi de ghirlandele şerpuinde ale becurilor de pe străzi, se aşternea la picioarele lor. Înalt, monumental, drept în mantaua sa lungă de general, bărbatul stătea deasupra oraşului, deasupra ţării sale, astăzi stăpân secret, dar în curând al întregii puteri sovietice.

Sigur, o astfel de putere are şi părţile sale împovărătoare. Nu putea să se plimbe pur şi simplu cu femeia iubită pe străzile Arbatului, îndrăgite încă din tinereţe, nu putea să meargă cu ea la restaurant sau la *Balşoi Teatr*. Nici măcar la restaurantul *Arhanghelsk,* din afara oraşului, nu putea intra cu ea decât după ce paza sa evacua în prealabil restaurantul de toţi clienţii. E dificil!

— Semăn cu un cămătar balzacian, care deschidea numai noaptea sipetul cu aur, i-a spus el o dată Virginiei.

În dimineaţa de 6 februarie, au plecat la Zagorsk. Aerul rece te înţepa în obraji, iar pâcla dimineţii de iarnă spânzura deasupra şoselei spre Iaroslav pustie, părăsită de orice mijloc de transport. Posturile de miliţie, prevenite prin radio că va trece un cortegiu de maşini guvernamentale, goneau în şanţurile de pe marginea şoselei, cu zece kilometri în faţa maşinii generalului, camioanele şi maşinile personale, destul de rare în această dimineaţă de sâmbătă. Ţara prin care gonea viitorul ei stăpân părea pustie, moartă şi cufundată în zăpezi.

Generalul, care îşi întinsese picioarele lungi, şedea aplecat într-o parte în limuzina încăpătoare, bea ceai tare dintr-un pahar de sticlă cu suport de argint şi citea *Parcul Gorki*, fornăind din când în când la impreciziile în descrierea Moscovei sau a obiceiurilor ruseşti. Virginia stătea alături pe banchetă, cu picioarele sub ea, se uita pe fereastră şi bea ceai. Miraculoasa întorsătură a destinului ei n-o mai chinuia şi n-o mai făcea să se trezească în miezul nopţii, scăldată în sudori de groază. Acum,

când loviturile slabe, abia simţite ale unei vieţi noi îi răsunau în trup, nu numai instinctul ei de conservare, dar şi al acestei a doua vieţi, obligau natura ei actoricească să găsească acele nuanţe şi detalii care îl captivaseră şi vrăjiseră pe prea puternicul ei amant şi ocrotitor. Nu viclenia, ci instinctul actriţei o făceau să ghicească ce reacţii aşteaptă partenerul de la ea şi cât de important era să se entuziasmeze de tot ce îi arată el. Într-adevăr, îi plăcea Rusia, o impresionau tablourile de la Galeria Tretiakov, o uimea până la încântare „Ivan cel Groaznic omorându-şi fiul” şi o fascina „Apariţia lui Hristos în faţa poporului”; o captiva Moscova privită de pe înălţimile Lenin, însă, intuitiv, îşi ambala sentimentele în reacţii gălăgioase, tipic americane: *Great! Wonderful! Exiting! Fantastic!* Fără să se prefacă, ci doar accentuând emoţiile provocate de natura şi arta rusă (la fel cum, în momentele intime, accentua mirarea sa provocată de potenţele sexuale ale generalului), Virginia nici nu bănuia că pusese stăpânire pe inima generalului prin procedeul cel mai simplu, banal şi poate trivial, dar şi cel mai sigur: măgulirea.

După o oră de mers, în faţa maşinii, parcă din veacurile istoriei ruse, apărură cupolele aurite ale lavrelor – mănăstirile ruseşti. Zvonul clopotelor de aur şi lucirile zidurilor albe, orbitoare, spuneau povestea izvodirilor dintâi ale pământului rusesc.

Împrejmuită de un zid de cărămidă, cetăţuia vechii mănăstiri Troiţa Sergheevo, se înălţa pe un umăr de deal înzăpezit. Cele patru colţuri ale cetăţuiei erau străjuite de turnuri de piatră, parcă prevenind de primejdia de moarte care te aştepta dacă te încumetai să o cucereşti cu puterea armelor. Iar pe cei care reuşeau să treacă prin focul ucigător al bastioanelor din avanpost, îi aşteptau turlele aflate chiar pe zidul cetăţuiei. Din timpul răsturnării jugului tătaro-mongol, această cetate a fost apărătoarea de nord a capitalei statului moscovit. Cel care venea în mănăstire ca oaspete bun şi doritor de înălţare sufletească, era aşteptat de unica intrare în cetate: poarta Uspenski, grea, ferecată în fier…

Acum, câţiva monahi în sutane negre, zgribuliţi de ger ca nişte vrăbioi, stăteau la poartă şi întâmpinau prin plecăciuni reţinute cortegiul generalului. Patriarhia bisericii pravoslavnice ruse, aflată în mânăstire, fusese prevenită din vreme de sosirea importantului vizitator, astfel că în această zi porţile mănăstirii erau închise, pentru orice alţi vizitatori, fie ei ruşi sau străini.

Fără să se oprească la poartă, limuzina generalului încetini şi, urmând maşina însoţitoare din faţă, trecu pe lângă Uspenski Sobor, spre principala curiozitate a mănăstirii Troiţki Sobor. După ce încălţă călduroasele cizme scurte şi luă paltonul cenuşiu închis cu garnitură de blană, generalul ieşi din maşină, întinzând mâna prevenitor spre Virginia.

Catedrala din piatră albă, clădită din blocuri frumos cioplite şi ornamentată cu un brâu cizelat în piatră, se deschidea privirilor înalţilor oaspeţi. Vârful de aur al cupolei ţintea spre cerul însorit precum coiful unui vechi războinic. Zăpada uşoară şi pufoasă se răsfira pe coiful de aur şi, căzând mai departe, presăra scările din piatră albă, ce duceau în catedrală. La scara intrării principale, se aflau alţi călugări, mai tineri, studenţi ai seminarului teologic al complexului monahal. Întâmpinară cu

plecăciuni adânci pe generalul care urca scările şi pe însoţitoarea lui. Dinăuntrul catedralei, se auzeau cântările utreniei.

La intrarea în catedrală, generalul îşi scoase căciula din blană. Virginia rămase uimită: pe dinăuntru, catedrala părea şi mai impozantă decât pe dinafară. Arcuri de boltă prelungi, avântate în sus, şi emisfera deschisă a cupolei, pe unde se prelingea un şuvoi de lumină, sporeau volumul navei bisericii. Vechea pictură murală, cele trei rânduri de icoane ale iconostasului, roşii-albastre, ferecate în argint şi aur, pictate de renumiţii maeştri Andrei Rubliov şi Daniil Ciomîi, cu ochii înflăcăraţi de întunecatul foc scit, porţile împărăteşti bătute în argint din secolul al XVII-lea, aflate înspre altar, în faţa căruia stătea smerit şi tăcut, îmbrăcat în odăjdii cusute cu aur şi mărgăritare, Patriarhul întregii Rusii, Pimen, prapurii ţesuţi cu fir de aur de deasupra altarului, preotul în rasă de brocart purpuriu ce ţinea utrenia, corul bărbătesc şi cântarea sa lină, inefabilă: Mărire ţie, Doamne, mărire Ţie - toate acestea, umpleau, până la suspin, sufletul Virginiei de un fior mistic de negrăit.

Femeia observă cum generalul se opreşte la uşa catedralei, la măsuţa cu lumânări; luă două, însă apoi, încurcat, începu să se scotocească prin buzunare, după care se întoarse spre bodyguard-ul ce-l urma pas cu pas. Era desigur prima oară, după mulţi ani, când avea nevoie de bani; totul i se dădea sau era luat pe gratis. Bodyguard-ul băgă mâna în buzunarul pantalonilor lui negri de uniformă şi plăti lumânările luate de general.

Cu aceste lumânări, în timp ce preotul citea „jitia” (viaţa) preacuvioasei Xenia, prăznuită în acea zi, care „a dus o viaţă cu adevărat îngerească, a iubit pe toţi, tuturor le-a dat ajutor pe cât a putut, pentru săraci a fost binefăcătoare, pentru cei umiliţi a fost mângâietoare, pentru păcătoşi îndrumătoare”, generalul şi Virginia se apropiară de icoane: generalul de icoana lui Nikolai Ugodnicul, iar Virginia de icoana Maicii Domnului.

Când generalul tocmai voia să-i arate Virginiei Zagorskul, îl străbătu un gând ciudat, care-l miră şi pe el însuşi, iar apoi întări în el o hotărâre fermă şi tainică. Fireşte, era ateu şi, ca şef al KGB-ului, nu credea nici în Dumnezeu, nici în diavol. Iar Secţia cu problemele cultelor religioase, de pe lângă Consiliul de Miniştri al URSS, era completată de el cu lucrători ai KGB-ului şi, în felul acesta, nu se subordona atât Consiliului de Miniştri, cât mai degrabă lui, generalului. Însă posibilitatea reală de a atinge în curând puterea supremă, practic cea a ţarilor, îl apropia pe general şi de altă putere asupra lumii cea veşnică, divină. De aceea, se apropie cu lumânarea de icoana lui Nikolai Ugodnicul, ocrotitorul tuturor ţarilor ruşi şi a „începăturilor plăcute lui Dumnezeu”. Răsfrângerea flăcăruilor de sub icoană se juca în sticla ochelarilor lui, iar privirea sa severă o întâlni pe cea a lui Nikolai Ugodnicul. Nu a cerut binecuvântare în faţa icoanei, nu s-a smerit, dar…

Virginia se uita în ochii adânci, întunecaţi şi neliniştiţi ai Născătoarei de Dumnezeu. Şi vorbele mute ale rugăciunii învăţate din copilărie, îi urcară din suflet până în pragul buzelor. O rugă pe Fecioara Maria să-i binecuvânteze viitorul copil. Nu viitorul, pentru că trăieşte deja, bate cu

picioruşele la poarta pântecului ei!…

— Slavă Ţie, Doamne, care ne-ai arătat lumina, rosti preotul, vestind încheierea slujbei.

— Slavă Ţie, Doamne, cântă corul, şi pe Pământ pace, şi în oameni binecuvântare…

Slujba se termină, se deschiseră porţile împărăteşti ale altarului şi doi slujitori îl duseră de braţ pe Patriarh în amvon. De aici, în tăcere, binecuvântă cu ambele mâini (veche binecuvântare asiriană) pe călugării care se rugau şi corul. Apoi, aşteptând ca monahii şi corul să iasă, îşi îndreptă ochii spre general şi spre Virginia.

Acum, uitându-se scurt în jur şi văzând că în catedrală nu au rămas, în afară de garda sa personală, decât Patriarhul şi mica sa suită, generalul se apropie de Patriarh cu pas hotărât, fără ploconeli, dar şi fără aroganţa care-l caracteriza în relaţiile cu oamenii. Şi se săvârşi acel lucru tainic, sacru, gândit de general încă din ajun şi pentru care, de fapt, a avut loc această călătorie la Zagorsk, din cauza căruia, în acea zi, muzeele şi bisericile fuseseră închise pentru toţi vizitatorii Troiţei Serghevo. Patriarhul întregii Biserici ruse ortodoxe ridică mâna şi îl blagoslovi pe general. Patriarhul se gândea la lucruri plăcute lui Dumnezeu şi la viaţa smerită, fără de păcate, iar generalul la împărăţia lumii acesteia. Aşa au venit la patriarhi după binecuvântare în toate veacurile istoriei ruse cunoscute, ţari ruşi, cneji şi moştenitori ai tronului, înainte de războaie, înainte de campanii militare, înainte de a ctitori biserici.

Când semnul crucii încununa capul cărunt al generalului, el înţelese: va fi, va fi într-adevăr moştenitorul puterii Romanovilor, a lui Stalin, a lui Brejnev!

Apoi, în altă stare de spirit, vesel ca un copil, merse cu ghidul prin sălile muzeului mănăstirii. Virginia mergea alături de el. Îi înconjurau tezaurele inestimabile ale vechimii ruseşti: icoane vechi cu chipuri severe, cu odăjdii în verde şi roşu chinovar pe auriu, ferecate în aur şi argint: „Nikola Mirlikiiski”, „Maica Domnului de la Odighitria”, „Maica Domnului de la Vladimir”, „Cina cea de Taină”, „Evanghelistul Ioan”, „Serghei Radonejski”, „Marea Muceniţă Varvara”, icoane cu mai multe imagini, icoane cusute pe mătase, potire de aur pentru împărtăşanie, sfeşnice de argint legate cu şerpi de aur şi cu ciucuri din fir de aur, porţelanuri, vaze antice de faianţă, cusături cu perle ale veşmintelor cnejilor din secolul al XIV-lea, o caretă de două locuri din aur, dăruită în secolul al XVIII-lea ţarului rus, de către regina Angliei, zale, coifuri ale războinicilor, portrete ale ţarilor. Întreaga istorie rusă se uita acum de pe pereţi, de pe mesele şi standurile cu exponate, la general şi la însoţitoarea lui şi, după cum era el convins, toată această istorie rusă îl binecuvânta la fel cum o făcuse şi Patriarhul. Se uita la portretele foştilor ţari ca orice moştenitor egal, legitim şi aproape de acelaşi sânge…

Apoi se plimbară prin mănăstire. Zăpada proaspăt căzută le scârţâia vesel sub picioare. Aerul geros înţepa ca o şampanie gâlgâitoare şi zglobie, în timp ce fulgii uşori, se învârtejeau în aer. Pe aleea pustie a cimitirului mănăstirii, printre cavourile acoperite de zăpadă, generalul ordonă printr-un gest gărzilor de corp să rămână pe loc şi o luă de mână

pe Virginia. Aleea cotea brusc, iar din vârful dealului se deschidea panorama peisajului rus: pădurile de brad verde şi alb, fâşia subţire a căii ferate, câmpurile şi povârnişurile măturate de zăpadă, pe care se vedeau siluete minuscule de schiori, apoi iar păduri, aşezări…

Viitorul stăpân al acestei ţări era fericit şi, din preaplinul sentimentului, o îmbrăţişă pe prizoniera sa îngheţată de frig, o trase spre el şi-i sărută buzele moi, ascultătoare. Femeia se împărtăşise din taina lui, din binecuvântarea primită în biserică, iar el simţea că acum îi leagă, în afară de o tandreţe masculină discretă, şi altceva, veşnic.

Însă pe drumul de întoarcere de la Zagorsk, Virginia a vărsat. Abia apucase să strige „Opriţi maşina”, apoi sărise din maşină cu palma la gură şi, înconjurată de gărzile de corp care fugiseră după ea, vomase în marginea drumului.

Desigur, generalul ştia că e însărcinată deja în luna a patra, dar până acum sarcina n-o urâţise şi nu stricase relaţia dintre ei. Nu avea faţa umflată, aşa cum o avusese cândva soţia sa, când fusese însărcinată, nici capriciile, nici poftele ei nestăpânite la mâncare. Nici talia nu i se îngroşase atât de tare încât să o deformeze. În privinţa copilului ei, nu avea nici un fel de planuri concrete, nu-i ardea de aşa ceva, însă ştia bine că nu va exista o amantă mai recunoscătoare şi mai duioasă decât Virginia, dacă el îi va permite să nască şi îi va asigura copilului măcar un confort american minim. Iar acum, când se uita din maşină la silueta frântă de mijloc a Virginiei, la zbuciumul trupului ei, nu-l încerca dezgustul, ci mila şi duioşia.

Acest lucru îl sperie. Nu-l speriau vărsăturile sau celelalte neplăceri ale graviditǎţii, care pot întrerupe pentru un timp relaţiile trupeşti, nici măcar gelozia faţă de un copil străin, care ştia foarte bine că i-o vor îndepărta pe Virginia, începând cu luna a cincea, îl speria că nu-şi mai regăsea acel sentiment de tandreţe curtenitoare şi de duioşie pe care îl avusese faţă de ea. Acum era ceva mai intens. Mai mult, simţea în el o slăbiciune absurdă a sufletului – mila.

Generalul se speria de acest fapt, aşa cum se sperie alcoolicul în stare de trezie, când observă că picioarele îl duc fără să vrea spre crâşmă, iar mâna se întinde fără voia lui spre sticlă.

Conştientizând acest pericol, generalul hotărî. Luă o decizie împotriva lui şi nu împotriva Virginiei. Această femeie a pus prea mult stăpânire pe sufletul lui, iar el trebuie să taie răul din rădăcină. Neîntârziat!

Şi în timp ce biata Virginia, cu mănuşa la gură şi sprijinită de un bodyguard, se îndrepta spre maşină, generalul ordonă cu glas scăzut şoferului:

— La MiniAmerica

Până ce ajunseră la MiniAmerica, Virginia mai vomită încă de trei ori, iar generalul conchise în sinea lui, că hotărârea pe care o luase era cea bună.

La MiniAmerica, o conduse el însuşi în camera ei şi o aşeză grijuliu în pat, în timp ce Virginia picotea din cauza slăbiciunii.

— Dormi, îi spuse generalul la plecare. Nu-i nimic. E un lucru absolut normal pentru luna a patra de sarcină. Am să ordon colonelului Stanley să

aibă grijă de tine.

Capitolul 10

Aceeaşi sâmbătă, 6 februarie, se dovedi, parcă la comanda sărbătoritei, a fi o zi însorită şi nu mai rece de -10° Celsius. Încă de dimineaţă, la vila mareşalului Oparkov din Malahovka, venise o companie de soldaţi de la regimentul de „diriban”, cum zic soldaţii, de pe lângă Marele Stat-Major. În decurs de o oră, soldaţii curăţaseră cu lopeţile aleile din jurul vilei, presărând nisip galben ce scârţâia sub picioare, spălaseră

podelele de la cele două etaje ale vilei, spărseseră lemne de mesteacăn pentru cămin, iar de la ora nouă dimineaţa, mătuşa Calva, femeia în casă a mareşalului, împreună cu alte două ajutoare, frigea, fierbea şi cocea în bucătărie, vechi delicatesuri ale artei culinare populare ruseşti: pate cu peşte *rastegai*, pate cu carne *kulebianka*, plăcinte cu varză. Iar Stavinski şi aghiotantul mareşalului Oparkov, maiorul Reazanţev, cutreierau cu „Gaz”-ul militar depozitele Voentorg-ului, magazinul lui Eliseev, GUM-ul şi restaurantul *Araqui*; au cumpărat băuturi de import şi ruseşti, specialităţi de carne finlandeze şi austriece, icre negre şi roşii, legume proaspete din Caucaz, Pepsi-Cola din Krasnodar, fructe arăbeşti.

Într-o sală mică dar confortabilă din subsolul vilei, un operator chemat pentru această seară, de la Ministerul Cinematografiei, instala un aparat de proiecţie. O sută douăzeci de vile de stat de lângă Moscova, erau utilate cu aparate de proiecţie, iar la Ministerul Cinematografiei, se înfiinţase un dispecerat special pentru asigurarea acestor vile cu filme aduse ilegal de peste graniţă: *Superman, Ultimul tango la Paris, Portarul de noapte*, toată seria de filme cu James Bond, ultimele filme ale lui Fellini, Antonioni, Godard şi Costa Gavras. Ce-i drept, „căcănari ca Fellini şi Antonioni” interesau prea puţin pe locatarii acestor vile, însă aveau mare căutare, în special sâmbăta şi duminica, *Jazz şi numai fete, Groapa adâncă, Ultimul tango la Paris*, varianta porno a *Cenuşăresei*. Şi, în timp ce întregul popor viziona „capodoperele” cinematografiei sovietice: Lenin la Paris, Lenin în Polonia, Lenin în Finlanda şi alte filme încununate cu Premiul de Stat şi cu Premiul Lenin, locatarii vilelor de lângă Moscova, nu se temeau de fel de influenţa putredei arte cinematografice occidentale. Cu o curată dârzenie comunistă, proprie numai bolşevicilor leninişti neînfricaţi, îşi puneau la încercare moralitatea vizionând porno-Cenuşăreasa, pentru ca a doua zi să înfiereze viciosul şi putredul Occident, de data asta în cunoştinţă de cauză…

Galina veni la vilă direct de la coafor. Era într-o stare de spirit minunată… Doamne, ce zi superbă, ce soare, ce frumoase sunt pădurile argintate de promoroacă, ce minunat şerpuieşte prin pădure râuleţul acoperit cu o platoşă alb-albăstruie de zăpadă! Şi toate acestea îi aparţin ei! Ea, tatăl ei, soţul ei şi încă alte câteva zeci de familii – oare nu ei sunt stăpânii întregului pământ rusesc, de la Marea Baltică până la Marea Ohotsk? Rotschild, fiica lui Onassis, nici nu a visat la astfel de bogăţii şi o asemenea putere: asupra pământului, asupra mărilor şi râurilor, miliţiei şi întregului popor! Doamne, ce păcat că fiul ei nu vede toate acestea, ce păcat că n-o vede pe mama lui în Volga albă şi blana nouă de samur albastru, dăruită de tatăl şi soţul ei, cu ocazia zilei de naştere.

Amintirea fiului înţepă inima Galinei, însă împunsătura nu era adâncă. Prost copil!

La ora cinci, masa lungă de sărbătoare, era gata pentru primirea oaspeţilor, însă chiar şi fără să-i fi văzut, doar privind masa, puteai spune că la ea vor sta adevăraţii stăpâni ai întregii Uniuni Sovietice.

Pe masă erau de toate. Numai pentru antreuri şi pentru primul fel erau specialităţi gruzine – *saţivi* şi *suluguni*, potârnichi de Siberia în sos de vin moldovenesc, lipan şi somon de Baikal, păstrăv din lacul armean

Sevan, somon siberian afumat de Obi, crapi de Ilmen copţi în smântână, scrumbie de Caspica, raci de pe Volga, coacăze de taiga, brânză letonă, carne de urs de Altai şi, în două castronaşe, icre roşii din Extremul Orient şi icre negre din Astrahan. Şi chipurile invitaţilor care se adunaseră din vilele vecine sau veniseră din Moscova, produceau o impresie la fel de impunătoare. După moartea lui Suslov, în partid şi în aşa-numitele cercuri de partid, nu mai rămăsese nici un pirpiriu care să arunce vreo umbră asupra belşugului comunist.

Toasturile care răsunau deasupra mesei – „Pentru partidul nostru comunist!", „Pentru guvernul patriei noastre!" „Pentru armata noastră!" – nu erau simple fraze formale: ei beau cu adevărat pentru partidul lor, pentru guvernul lor şi pentru binele armatei care-i proteja pe ei…

Însă atenţia nu era concentrată asupra felurilor de mâncare ale bucătăriei populare ruseşti, nici asupra cântatului în cor, nici asupra plimbărilor cu troica cu zurgălăi, nici măcar asupra filmelor *Jazz* şi *Groapa adâncă*, ci asupra unei casete video cu un show de televiziune american, transmis doar cu o săptămână în urmă, pe 31 ianuarie, pe canalele americane şi europene de televiziune, în semn de protest împotriva introducerii stării de urgenţă în Polonia. Videocaseta venise de la Paris, prin poşta diplomatică, încă de pe 1 februarie. După două zile de prelucrare intensă în departamentul KGB, vocile lui Reagan, Thatcher, Schmidt, ale prim-miniştrilor Belgiei, Norvegiei, Portugaliei şi Luxemburgului, au fost contrafăcute de vestiţi comici sovietici. Astfel, între melodiile lui Frank Sinatra, Barbra Streisand şi ale altor vedete, apăreau discursurile preşedintelui american şi ale prim-miniştrilor (cuvântări comice până la leşin de râs) completate de vorbirea ucraineană a lui Jaruzelski şi de argoul rusesc al lui Lech Walesa… Această operă cinematografică fusese adusă drept cadou de către Ilia Andropov, vestit americanolog sovietic, fiul preşedintelui KGB.

— Galocika, spuse el, poţi să consideri că nu e vorba de un cadou atât din partea mea, cât din partea preşedintelui american. El a cheltuit pentru acest show jumătate de milion de dolari, dar cred că vei aprecia cum se cuvine un asemenea cadou! Din partea mea ai să primeşti un alt cadou, dar puţin mai târziu, zise el şi muşcă dintr-o pară de Krasnodar.

Stavinski văzu că pe pară, rămăseseră urme de sânge. „Paradontoză, remarcă el, şi gingivită acută. Ciudat, gingivita apare doar la persoanele atacate de inaniţie şi de lipsa de vitamine, sau la cele care nu-şi asigură minimul de igienă". Însă era greu de crezut că acest bărbat de patruzeci de ani, bine nutrit, cum spun francezii, chiar burtos, cu un costum de import, nu fusese învăţat să folosească periuţa de dinţi sau nu e alimentat corespunzător. „De fapt", îşi aminti Stavinski dintr-un manual de medicină, „paradontoza apare şi la persoanele predispuse la diabet." Prinzând un moment în timpul discuţiei, Stavinski se apropie de Ilia Andropov şi-i spuse:

— Un prieten de-al meu are boala dumneavoastră: paradontoza. Doctorii i-au prescris *aloes*, dar nu l-a ajutat cu nimic…

— Nici pe mine nu mă ajută, zâmbi Ilia Andropov. Nu de mult, la Madrid, a trebuit chiar să întrerup convorbirile în problema acordului de la

Helsinki şi să merg la spital, aşa de grele erau durerile! Fireşte, în ziare a apărut imediat că am paradontoză!

— Pe urmă, doctorii l-au chinuit cu terapie de aspirare, continuă Stavinski zâmbind.

— Şi pe mine mă torturează, spuse Ilia. Îmi scot sânge în fiecare săptămână, dar degeaba.

— Apoi, o bătrână l-a sfătuit să-şi clătească gingiile cu o soluţie de sodă: două linguriţe cu sodă la un pahar cu apă caldă. Soluţia se ţine în gură timp de cincisprezece minute.

— Şi? se interesă Ilia.

— A uitat drumul la doctori. Încercaţi măcar acum. Haideţi cu mine, adăugă el şi îl luă pe Ilia la bucătărie.

Aici făcu amestecul şi, peste cincisprezece minute, uimit la culme, Ilia Andropov simţi cum durerea surdă din gingii dispare. Stavinski ştia prea bine că aşa se va întâmpla; soluţia de sodă nu lecuieşte paradontoza, dar parcă ia cu mâna durerile din gingii.

— Ascultă-mă, vrăjitorule! îi spuse Andropov trecând la „tu”. V-am pregătit şi eu o surpriză, ţie şi soţiei tale. Dar am să ţi-o spun mai târziu.

Pe la ora două noaptea, când invitaţii erau deja beţi sau aproape beţi, Galina îşi găsi soţul pe verandă, în grădina de iarnă. Vorbea în şoaptă acolo cu căpitanul Guşcin, cu şeful Direcţiei de Informaţii Militare, generalul Krasmopolski şi cu şeful Direcţiei Penitenciarelor şi Lagărelor, Bogatîrev.

— Serioja, îşi chemă ea soţul şi, când acesta se apropie, îi şopti excitată la ureche: Fii atent, Ilia Andropov ne propune să mergem împreună într-un loc extraordinar, tu, eu, Ilia şi soţia lui, Linda. Însă e absolut secret! Scapă discret de moşnegii ăştia şi aşteaptă-mă în maşină.

Peste douăzeci de minute, Mercedes-ul lui Ilia Andropov şi Volga albă a lurîşevilor, goneau spre vest de Moscova. În lumina farurilor apăreau trupurile hieratice ale mestecenilor şi gheretele posturilor de miliţie. La kilometrul 47 de pe bulevardul *Majaisk*, cele două maşini cotiră brusc într-o pădure neprimitoare, pe o şosea de ramificaţie. După două sute de metri de la şosea, Mercedes-ul se opri la o barieră de control. În întuneric, Galina şi soţul ei văzură că de la punctul de control vine spre ei un ofiţer KGB, discută vreme de un minut cu Ilia Andropov, apoi se apropie de Volgă şi le luminează chipurile cu lanterna. Abia după aceea, flutură cu mâna spre sergentul de serviciu.

Mai trecură prin încă alte patru posturi: două în pădure şi două în şes. În apropiere se vedea deja un orăşel de dimensiuni modeste, dar luminat feeric de reclame. La toate cele patru puncte, paza îl recunoştea pe fiul şefului KGB şi îi dădea drumul lui şi prietenilor lui fără un control prea amănunţit.

Apoi, în faţa lor apăru un orăşel ori un sat, oricum o localitate extrem de curioasă. Străduţele şi casele erau luminate de reclame de neon în limba engleză.

Rulând pe strada mare a acestui micro-oraş bizar, Ilia Andropov opri maşina lângă sala de jocuri mecanice, alături de care se afla cazinoul cu ruletă. Se apropie de Volgă şi spuse cu un zâmbet larg:

— *Welcome to America, my friends! This is my special present for you, dear Galea! You can stay for a night în a real United States town!*[1] zise el, după care începu să cânte: *Happy birthday to you, happy birthday to you, happy birthday, dear Galina, happy birthday to youuu!*

Privind în jur, lui Stavinski nu-i venea să-şi creadă ochilor. Acest orăşel din preajma Moscovei, semăna izbitor de mult cu Portlandul, până şi panoul de pe frontispiciul magazinului era acelaşi: *7/11.*

Capitolul 11

[1] Bine aţi venit în America, prieteni. Acesta este cadoul meu special pentru tine, draga mea Galina. Poţi sta o noapte într-un oraş adevărat din Statele Unite

Virginia se trezi din cauza unui zgomot neobişnuit. Dincolo de fereastră, pe *Avenue of Americas*, voci de oameni beţi cântau în ruseşte cât îi ţinea gura:

Artileriști, Stalin a ordonat!
Artileriști, țara ne-a chemat!
Din mii de baterii!
Pentru lacrima mamei!
Pentru Patrie, foc!
Foc, foc, foc!

Apoi, fără întrerupere, se auziră aceleaşi cântece de beţivi:

Înflorit-au meri şi peri,
Ceaţa s-a ridicat la mal,
Iar Katiuşa bubuie-n aval...

„Se vede că a venit schimbul de noi practicanţi”, se gândi Virginia şi se uită imediat la ceasul de pe noptieră. „E ora şase şi nimeni nu-i opreşte?” E strict interzis să se vorbească în ruseşte, iar Virginia se dezobişnuise să vorbească această limbă... Însă cântecele răsunau insistent: bărbăteşti, beţivăneşti şi urlate. Doi bărbaţi şi două femei, plus tropăiturile lor, întruchipând un dans aproximativ. Unul din aceste glasuri masculine îi părea uimitor de cunoscut. Nu se poate...

Virginia se ridică din pat şi, înfăşurându-se în pături, se apropie de fereastră. Pe înzăpezitul *Avenue of Americas*, dansau, luminaţi de reclamele multicolore ale magazinelor, doi bărbaţi şi două femei, beţi cu toţii.

Figura unuia dintre bărbaţii care dansau în zăpadă, îmbrăcat în uniformă de general, i se părea uimitor de cunoscută. Însă, înainte de a-l vedea, simţi parcă un ciocan învelit în pâslă lovind-o în inimă: Stavinski! Stavinski!!! Poate că el ştia că este aici şi de aceea a făcut zgomot, intenţionat, ca să o cheme pe ea?! Dar de ce este îmbrăcat în uniformă de general?

În acest timp, grupul celor patru deşuchiaţi (femeile îmbrăcate în blănuri scumpe, jucând un fel de *tropak*, iar bărbaţii mergând în urmă, clătinându-se evident) se îndrepta spre cele două maşini, care erau parcate în capătul străzii *Avenue of Americas*. Virginia înţelese că vor pleca imediat, imediat!

Îşi luă cât de repede putu rochia şi cizmele, fără să arunce nici o privire în oglindă. Numai să nu plece! Nu se mai gândise la el, poate că o uitase, o alungase din memorie. Dar iată că e aici... Numai de-ar reuşi! Acolo, în stradă, se află Stavinski împreună cu prietenii lui. Stavinski se urcă la volanul Volgăi.

Aruncând pe umeri blana, Virginia o rupse la fugă cât o ţineau picioarele pe scări în jos. Străbătu în goană vestibulul, auzind din stradă zgomotul motoarelor. Din capătul unde erau maşinile, până la uşa de sticlă a hotelului, erau două sute de metri, iar Virginia se opri în uşa hotelului, aşteptând. În sfârşit, aprinzând farurile, maşinile se îndepărtară de trotuar şi, căpătând viteză, porniră pe caldarâm mai aproape, tot mai aproape de hotel. „Acum!” îşi porunci sieşi Virginia, când până la maşina din faţă, Volga, nu mai rămăseseră decât zece metri. Şi, trântind uşa, ieşi

din hotel drept în faţa Volgăi. Un scrâşnet de cauciucuri şi Volga o luă la dreapta, iar Virginia – bine calculat – spre stânga. Maşina se izbi nu prea violent de un stâlp, luminat de un neon. Ca o furie, ieşi imediat din maşină o femeie frumoasă, îmbrăcată într-o blană scumpă, din samur albastru, şi strigă la Virginia în ruseşte:

— Un’ te bagi, împuţita dracului? Eşti chioară?

După ce trecuse prin şcoala argoului rus, la şcoala de infractoare minore, Virginia înţelegea foarte bine fiecare cuvânt, dar răspunse în engleză, uitându-se nu atât la femeie, cât la generalul bărbos care ieşise din maşină şi, livid, o privea intens.

— Mă scuzaţi, *miss*, spuse Virginia Galinei Iurîşeva. Însă la noi este interzis să vorbim în ruseşte.

Femeia, în blană scumpă de samur, gâfâi de mânie şi continuă, pe ruseşte:

— Mi-ai boţit maşina nou-nouţă!

Din spate, Mercedes-ul frână, iar din el ieşi râzând un bărbat de patruzeci de ani, respectabil, dar cu faţa puhavă, ceea ce-l făcea să nu semene nici pe departe cu un şef KGB.

— Ce minune! Iată un disident tipic american! spuse el zâmbind spre general şi spre soţia sa. Acum toată recuzita distracţiilor americane s-a împlinit! Doar amendă nu veţi primi, căci suntem în *Avenue of Americas!*

Apoi, întorcându-se spre Virginia, spuse într-o curată limbă engleză:

— Aţi păţit ceva, *miss?* Mi se pare că nu vă cunosc. Sunteţi nouă?

— Da… îi răspunse Virginia, continuând să se uite în ochii bărbosului general Stavinski. Nu sunt aici de mult, dar mă tem că pentru totdeauna. M-aţi speriat atât de tare, încât aş fi putut avorta…

— Sunteţi gravidă? întrebă imediat şoferul Mercedesului.

— Da, în luna a patra. Alergam să mănânc ceva. Din cauza sarcinii am uneori pofte de nestăpânit!

Stavinski tăcea, înfiorat de o asemenea întâlnire. Construise o întreagă intrigă, invitase de ziua Galinei pe şeful penitenciarelor şi lagărelor sovietice, pentru ca apoi, după împrietenirea cu el, sub un motiv oarecare, să afle în ce lagăr se află Virginia şi iată că, brusc, această întâlnire are loc! Fără nici un fel de pregătire, ba încă fără nici un fel de martori periculoşi: soţia lui Iurîşev şi fiul lui Andropov!

Între timp, Ilia Andropov aprecie în felul său această tăcere şi spuse:

— Mai că ai călcat o femeie însărcinată! în America, te-ar fi condamnat la mulţi ani de închisoare.

Apoi, întorcându-se către Virginia, spuse pe englezeşte:

— Permiteţi-mi să mă prezint, *miss*. Sunt Ilia Andropov, el este prietenul meu Serghei Iurîşev, iar ea este soţia lui, Galina. E ziua ei de naştere, de aceea petreceam. Vă invit să ne însoţiţi. O să vă servim cu ce vom putea, după aceea o să bem ce vom putea, ha, ha, râse el de jocul de cuvinte. Cum vă numiţi?

— Virginia, spuse ea cu greutate.

În faţa ei se afla fiul lui Andropov şi Stavinski, în uniforma lui Iurîşev, ba încă şi cu soţia lui!

— Ce-s porcăriile astea? se amestecă în ruseşte şi Galina, ridicând

puţin tonul. Oricum mi-aţi făcut praf maşina!

— Aiurea! flutură din mână Ilia.

Era limpede că îl interesează Virginia. Auzise el ceva de aventura tatălui său cu o americancă arestată, iar acum era clar că ea e!

— Galocika, reluă el, poţi să nu mai bei şi să conduci maşina, iar eu şi cu Serghei să mai „haiducim” un pic. Oricum, nu e frumos să lăsăm de izbelişte o femeie nevinovată! Să mergem!

O luă pe Virginia de braţ, iar peste câteva minute, ea mesteca în silă o friptură de pui în restaurantul de noapte al orăşelului.

Privind-o pe Virginia, Stavinski şi Ilia Andropov băură whisky cu apă minerală, iar soţiile lor doar apă minerală. Stavinski îşi alese cuvintele cu grijă, vorbindu-i Virginiei pe ruseşte, iar Ilia Andropov traducea:

— Regret foarte mult acest incident... Pe de altă parte, sunt foarte bucuros că tocmai astăzi, de ziua soţiei mele, a venit pe la noi prietenul nostru Ilia şi ne-a invitat aici... Astfel am putut să fac cunoştinţă cu o femeie atât de fermecătoare ca dumneavoastră.

Desigur, ar fi vrut să-i spună mai mult decât îi permiteau împrejurările. Încerca să-i sugereze mai mult din ochi, care ţipau pur şi simplu de durere, dragoste şi disperare.

— Sper... Nu, sunt convins, că veţi naşte un băieţel, adăugă el, după care se uită întrebător la Ilia Andropov. Mai putem să venim aici încă o dată?

— Cam peste o lună, când va sosi un nou eşalon de studenţi, îi spuse pe ruseşte Ilia. Dar nu-ţi este frică să-i dai o întâlnire în prezenţa soţiei tale?

— O, vreau numai să mă asigur că, evenimentul de astăzi, nu a avut nici un efect negativ asupra sarcinii ei, replică Stavinski. În plus, e singură în orăşelul acesta, iar noi îi putem fi prieteni... În ce cameră locuiţi?

— Treizeci şi trei, răspunse Virginia.

— Nu-ţi fă griji, nu e singură, spuse râzând Ilia Andropov.

— Gata, hai să mergem!

Galina se ridică nerăbdătoare de la masă, iar în glasul ei se resimţeau deja nuanţe de gelozie. Avea şi de ce: soţul ei nu-şi mai lua ochii de la această americancă.

— Nu m-aş da în lături să dansez cu victima dumneavoastră, spuse Ilia Galinei Iurişeva, gândindu-se că tatăl lui nu are gusturi tocmai rele.

— Ei, hai să mergem! se ridică şi Linda.

Atenţia pe care o acordau bărbaţii americancei, le solidariza în gelozie pe cele două femei şi, fără să bănuiască faptul că Virginia cunoaşte limba rusă, Linda adăugă:

— Peste o lună o să aibă o burtă de două ori mai mare decât acum. Atunci poţi să dansezi cu ea, îţi dau voie. Dar acum hai să mergem.

Fără să mai bea din pahare, femeile se îndreptară ostentativ spre uşă.

Ilia Andropov ridică neputincios din umeri, zâmbi şi strânse mâna Virginiei:

— Pe curând... Vă doresc numai bine... Şopti el şi se întoarse spre Stavinski. Să mergem.

Galina Iurîşeva, aflată deja la volanul Volgăi, dădu în marşarier până la mijlocul şoselei. Apoi apăsă pe claxon, chemându-şi imperativ soţul.

Înţelegând că nu poate rămâne nici o clipă singur cu Virginia, Stavinski îi strânse mâna şi repetă vorbele lui Ilia Andropov:

— *I'll see you soon*...[2]

Pe urmă se priviră unul în ochii celuilalt, înţelegând că se scurg ultimele secunde ale acestei întâlniri. Din stradă se auzi din nou claxonul.

— Good luck[3], spuse Virginia către bărbaţi, uitându-se însă numai la Stavinski, şi zâmbi. Mergeţi, vă aşteaptă soţiile.

— *Take care*[4], mai spuse el, *I'll see you soon*...

Întorcându-se brusc pe călcâie, Stavinski porni în urma lui Ilia Andropov.

Virginia văzu cum soţia lui se apleacă pentru a-i deschide portiera, iar el urcă în maşină. „Doamne," îşi zise ea, „e nebun!" Dacă au să-l demaşte, şi asta se poate întâmpla în orice clipă, atunci va ieşi la iveală tot adevărul, iar pe ea o vor ancheta din nou şi o vor duce de aici, în închisoare sau în cine ştie ce lagăr. Şi ce va fi cu copilul? De ce? De ce a făcut-o? De două ori *kamikaze.*

Dar dacă Stavinski a devenit Iurîşev, ca să o găsească pe ea, pe Virginia?!

Spulberând zăpada, Volga albă porni în urma Mercedesului, pe *Avenue of Americas*, spre punctul de control.

Virginia urmări cu privirea cele două maşini şi simţi cum, din cauza tensiunii, i se face din nou greaţă.

---

[2] pe curând
[3] mult noroc
[4] Ai grijă de tine

Capitolul 12

Astfel au trecut trei săptămâni: crizele de greaţă urmau una după alta, îndeosebi în prima jumătate a zilei. Ce-i drept, colonelul Stanley o eliberase de povara cursurilor cu noii practicanţi, iar fiica lui, Mickey, o îngrijea cu o afecţiune deosebită. Mergeau cu Virginia la plimbare, stătea serile cu ea în cameră şi o obliga să bea tot felul de sucuri naturale. Virginia o asculta în toate pe infirmiera sa şi se gândea mereu la Stavinski. Oare se va întoarce cu adevărat la începutul lui martie, când va veni un alt schimb de studenţi? Poate că o va răpi şi o va scoate din URSS! Nu, aşa ceva e posibil numai în romanele şi în filmele hollywoodiene cu James Bond. Dacă adevăratul Iurîşev nu a putut să fugă din URSS, cum ar putea să o fure Stavinski, de la o şcoală strict secretă a KGB-ului şi să o ducă peste graniţă? Nu, e lipsit de sens.

Speranţele firave într-o minune se preschimbau în disperare şi în obişnuitele crize de greaţă, care îi întunecau toate gândurile. În sfârşit, Stanley spuse, că nu mai poate să privească felul în care se chinuie Virginia şi chemă un medic de la Moscova. În aceeaşi seară, veni de la Moscova un medic înalt, brunet, de vreo patruzeci de ani, pe nume Musatov. O examină cu atenţie, îi puse câteva întrebări şi-i dădu două tablete să le ia înainte de culcare. Îi spuse că tabletele îi vor atenua crizele de greaţă şi va putea să doarmă normal.

Într-adevăr, în acea seară, Virginia căzu foarte repede într-un somn profund.

Nu auzi şi nici nu văzu cum, la o oră după ce adormise, în cameră intră iarăşi doctorul, însoţit de Mickey. Fără teama că o va trezi, doctorul dădu la o parte plapuma şi-i făcu Virginiei o injecţie intravenoasă cu un narcotic foarte puternic. Apoi Mickey o dezbrăcă, iar Musatov îi introduse în uter, cu ajutorul unui ac lung şi subţire, un preparat foarte rar, din import, pentru întreruperea sarcinii: prostoglandin. Până şi KGB-ul a trebuit să caute timp de trei săptămâni acest preparat, deoarece în URSS nu se producea nimic pentru un asemenea scop: întreruperea sarcinii.

După ce o acoperiră cu plapuma şi stinseră lumina în cameră, Musatov şi Mickey plecară.

Dimineaţă, la ora şase, Virginia se trezi din cauza unor dureri acute în zona vaginului. Un nou acces, şi mai dureros, o făcu să ţipe şi să se ridice.

Chircită de durere, gemând, se culcă din nou. Însă, când un alt acces de durere o lovi parcă în inimă, înţelese că nu va rezista până la zi.

Ameţită, coborî din pat, îşi îmbrăcă halatul şi coborî încet scările, ţinându-se cu mâinile de mijloc, până în camera lui Stanley.

La bătaia ei în uşă, colonelul ieşi imediat, de parcă nu ar fi dormit toată noaptea şi ar fi aşteptat-o. Văzând-o pe Virginia gemând, o aşeză agitat pe canapea şi fugi imediat în camera vecină, să îl trezească pe doctor. Musatov apăru cu o seringă, îi administră imediat un anestezic şi confirmă bănuielile femeii: se părea că au apărut durerile naşterii; tocmai de acest lucru se temuse şi el ieri.

Peste zece minute, maşina personală a colonelului Stanley îi ducea pe Virginia şi pe medic la Moscova, la spital. Pe drum, Musatov încercă într-o engleză stâlcită să o liniştească, spunându-i că la spital se pot opri naşterile premature.

La ora şapte şi jumătate, intrară pe străzile încă întunecate ale Moscovei. Becurile rare de pe stradă luminau grupuri de oameni care se grăbeau spre staţiile de metrou, deasupra cărora se afla litera roşie „M”, luminată cu un neon. Cete înfrigurate de oameni stăteau în staţiile de autobuz şi troleibuz, în timp ce alte cete întunecate şi tăcute stăteau în faţa uşilor magazinelor alimentare, care nu erau deschise încă. Moscoviţi şi persoane venite din toată ţara în delegaţii se instalau „la coadă” pentru a cumpăra alimente.

Maşina străbătu centrul oraşului, intră pe o stradelă şi se opri în faţa unei porţi metalice înalte, cu o căciulă de zăpadă depusă peste noapte. Dintr-o gheretă ieşi un militar într-o şubă soldăţească vătuită, în pâslari şi cu automatul la umăr. Nu cumva o duc iar la spitalul închisorii?

Zdupăind cu pâslarii pe zăpada proaspăt căzută, soldatul se apropie de maşină şi verifică documentele şoferului.

— Deschide! ordonă ferm doctorul Musatov.

Soldatul înapoie indiferent documentele, după care deschise poarta.

Pe aleea acoperită cu zăpadă, maşina intră în curtea spitalului, iar Virginia îşi dădu seama că nu e vorba de o închisoare. Se opriră în faţa unei clădiri înalte, cu şapte etaje, frumoasă şi foarte modernă. Intrarea principală era deosebit de elegantă, iar la ferestre se aflau perdeluţe albe, toate la fel.

Musatov şi o infirmieră o ajutară pe Virginia să iasă din maşină. Luând-o pe Virginia de talie, infirmiera o conduse la biroul de internări. Aici, o soră îi ordonă Virginiei să se dezbrace, apoi o cântări pe un cântar rece ca gheaţa. După aceea, sora dădu o perdea cadrilată la o parte şi-i arătă Virginiei duşul. Efectul anesteziculuí trecuse, iar Virginia simţi iar o durere surdă mai jos de pântece.

Când se şterse cu prosopul, Virginia văzu că are hemoragie. Privea cu groază sângele, când în cameră intră aceeaşi soră, însoţită de data aceasta de o femeie în vârstă, în ţinută militară şi cu un halat alb pe umeri. Ţinea între buzele strânse o ţigară, de fapt un trabuc lung, o „papiroasă” mirosind a tutun prost.

Văzând prosopul plin de sânge din mâinile Virginiei, bătrâna spuse surorii:

— În sala mică de operaţie!

Aruncă ţigara şi o stinse cu vârful cizmei din piele de box.

Un nou acces de durere o făcu pe Virginia să se încovoaie şi să geamă.

Îşi veni în fire într-un miros persistent de amoniac. Stătea culcată pe masa chirurgicală din sala de operaţie. În jurul ei se aflau câteva persoane îmbrăcate în halate albe, cu bonete şi măşti pe figură. Discutau folosind formulări prescurtate:

— Colaps…

— Gravidă de douăzeci de săptămâni…

Lumina puternică a lămpii chirurgicale era îndreptată spre partea inferioară a corpului ei. Virginia nu vedea ce se întâmplă acolo. O pânză de tifon, trasă până în dreptul bărbiei, o împiedica să vadă ce făceau chirurgii ginecologi. Încercă să se întoarcă, dar simţi că mâinile şi picioarele îi sunt legate de masă. Leşină din nou, nu înainte de a reuşi să audă:

— Fetiţă…

— Fătul s-a dezvoltat normal. Putea fi un copil sănătos…

Capitolul 13

O telegramă cifrată de la Moscova, trimisă de croitorul Volodea Ivanov, îi bucură şi îi uimi pe Daniel Cooper şi pe David Mac Carrie.

„Conform informaţiilor lui Stavinski, manevrele NATO din nordul Norvegiei, manevrele forţelor armate suedeze, situaţia din Polonia şi, de asemenea, lupta pentru putere de la Kremlin, au forţat Marele Stat-Major al Armatei Sovietice, să amâne operaţiunea de încercuire a Suediei cu o nouă armă. Stavinski va dezvălui secretul armei şi toate informaţiile legate de ea, numai cu condiţia ca, dumneavoastră să-i asiguraţi lui şi Virginiei fuga din URSS. Virginia este gravidă în luna a cincea şi se află la Moscova, la una din şcolile strict secrete ale KGB-ului, de unde Stavinski va încerca să o scoată într-o noapte de la începutul lui martie. Dispariţia ei poate să rămână neremarcată numai pe o perioadă de cinci sau şase ore. Stavinski şi Virginia trebuie să ajungă dincolo de hotarele URSS-ului. Acestea sunt condiţiile lui Stavinski. Data exactă a fugii o voi comunica mai târziu. O confirmare a importanţei materialelor care se află în mâinile lui Stavinski, este şi apariţia, în următoarele zile, a unui submarin sovietic, în apele teritoriale ale Italiei, la 50 km de Taranto...”

Deşi condiţiile lui Stavinski dădeau dureri de cap celor de la CIA, informaţia că manevrele NATO i-au silit pe ruşi să amâne încercuirea Suediei cu noua armă strategică, l-a bucurat pe Cooper. La dracu’, măcar şi-a luat şi el o mică revanşă asupra KGB-ului, pentru mulţimea de eşecuri din ultimul timp. El considera eşec expulzarea din Washington a consulului militar sovietic, generalul Vasili Sitov, şi dispariţia intempestivă, aproape în acelaşi timp, a altui funcţionar al ambasadei sovietice – capul întregii reţele de spionaj din Statele Unite, Dimitri Iakuşin. Toate scandalurile publice, provocate de expulzarea spionilor sovietici, din diferite ţări ale lumii, care s-au petrecut în ianuarie-februarie 1982 (din Norvegia au fost expulzaţi Evgheni Vopilovski şi Oleg Dokudovski, din Indonezia - adjunctul ataşatului militar sovietic, colonelul Serghei Egorov, şi şeful agenţiei *Aeroflot*, Alexei Finenko, alţi câţiva spioni sovietici au fost expulzaţi din

Portugalia) – toate aceste scandaluri, descrise cu lux de amănunte în presă, nu făceau deloc cinste persoanelor din securitatea acestor ţări. Ca să-i „înveţe” pe aceşti spioni, să le afle slăbiciunile, deprinderile, faptele şi legăturile, ca să-i alimenteze ani de zile cu informaţii false transmise de intermediari, serviciul de securitate depunea mari eforturi. Iar acum vor trece mulţi ani până a-i studia pe spionii noi veniţi, trimişi de KGB. Fireşte, câteodată, spionii sovietici depăşeau orice limită. De pildă, generalul Sitov, consulul militar sovietic, avea tupeul să meargă personal la întâlnirile cu informatorii. Dar la urma urmei, dracu’ să-l ia, să meargă dacă are chef. Cooper ar fi fost gata să-i treacă cu vederea această impertinenţă, dacă nu ar fi venit ordin de la Casa Albă, să arate publicului american, că pe teritoriul Statelor Unite, acţionează cu adevărat spioni sovietici. Şi a trebuit să îl sacrifice pe altarul unei noi politici, aşa numit „ferme”, pe acest general care o luase razna. Dar cât de comod ar fi fost astăzi, să strecoare ruşilor, prin generalul Sitov, încă o gogoriţă, care să-i ţină departe de încercuirea Suediei cu acea nouă armă; să-i ţină departe până ce documentele despre armă vor cădea în mâinile lui. Să le strecoare, de pildă, informaţia că, Statele Unite au livrat în secret, Suediei, avionul „P-3-Orion”, capabil să descopere submarine din aer şi să le urmărească acţiunile.

„Cu toate astea, în afară de Iakuşev şi Sitov, la Washington mai sunt vreo câteva sute de spioni sovietici”, îşi spuse Cooper zâmbind. Va trebui să acţioneze prin ei. În plus, va trebui să îi prevină pe partenerii italieni din NATO, să intensifice patrularea în golful Taranto şi să nu trimită submarine la manevrele din Norvegia.

În acest timp, Mac Carrie şi Robert Carol, ca şi în urmă cu un an, în august, îşi băteau capul cu un plan de organizare a fugii lui Stavinski-Iurîşev din URSS. Numai că acum trebuiau să scoată doi oameni: pe Stavinski şi pe Virginia. Şi asta în doar câteva ore.

Mac Carrie şi Carol au făcut apel la documentele de arhivă. Au studiat zeci de cazuri de fugă a ruşilor peste graniţă. Doi soldaţi trecuseră graniţa finlandeză şi străbătuseră pe jos întreaga Finlandă până în Suedia, ascunzându-se de poliţie, care preda refugiaţii autorităţilor sovietice. Trei disidenţi sovietici încercaseră să traverseze Marea Neagră înot. Cincizeci de persoane năvăliseră în Ambasada Americană. Un pilot militar, locotenentul Belenko, se refugiase în Japonia cu un MIG-26. Un pescar din Extremul Orient ajunsese în Japonia într-o barcă cu motor. Câţiva nemţi fugiseră din Germania Democratică în Germania Federală cu un zeppelin. Doi studenţi sovietici forţaseră un pilot al *Aeroflot*-ului să zboare din Crimeea în Sinope (Turcia).

Însă nici unul din aceste procedee nu se potrivea situaţiei în cauză. Chiar dacă Stavinski ar fi reuşit să o scoată pe Virginia din şcoala de spionaj (totuşi, era absolut de neînţeles cum va reuşi să facă acest lucru!), o femeie însărcinată nu va reuşi să traverseze pe jos graniţa finlandeză sau înot Marea Neagră. Grupului celor cincizeci din Ambasada Americană nu li s-a permis să emigreze din URSS. Şi asta nu deoarece Kremlinul ar fi avut cine ştie ce nevoie de ei, ci pentru ca alţii să nu le ia exemplul şi să-şi găsească refugiul în ambasade. Turcii i-au predat pe răpitorii avionului

sovietic, şi, cu siguranţă, Stavinski nu era în stare să pună mâna pe un MIG-26.

Au găsit soluţia pe neaşteptate, când Mac Carrie şi Carol au citit în ziare povestea unui traducător sovietic, care, aflat în Europa Occidentală, a încercat de două ori să-şi aducă familia din URSS. Procedeul simplu şi bine gândit al fugii, nu a reuşit din cauza amatorismului executării. Dar folosind ideea şi apelând la specialişti…

Peste trei zile, au primit de la Pentagon fotografii făcute din satelit ale lacului îngheţat Ilmen de lângă Novgorod, la trei ore de mers de Moscova. În fotografii se vedeau cele mai mici amănunte ale zonei, chiar şi urmele de tractor sau de sanie de pe lacul îngheţat. Mac Carrie a luat avionul spre Elveţia, în Alpi, unde se turna un film de război, *Aripile pajurei*. Persoana vizată de Mac Carrie era Lana Pett, o lungană de doi metri, cu glas aspru, bărbătesc, cunoscută cascadoare a aerului, campioana Europei la planorism şi proprietara firmei *Dublura*, care făcea cascadorii pe avioane şi planoare în zeci de filme. După ce îl ascultă pe Mac Carrie şi după ce examină fotografiile lacului, Lana se uită la el de sus în jos, cu ochii ei albaştri, şi-i spuse brusc, în ruseşte:

— Chiar credeţi că trebuie să-mi risc viaţa, de dragul a doi agenţi de-ai dumneavoastră?

Lana Pett se numea de fapt Svetlana Petrovna Hudiakova, şi era fiica unor emigranţi care fugiseră din Rusia în 1917.

Mac Carrie îi întinse în tăcere un ziar elveţian abia apărut. Pe prima pagină era titrat cu litere mari: *Submarin sovietic în apele teritoriale italiene. Apoi urma textul: „Taranto, Italia, februarie 27 (UPI). Ieri, în timpul patrulării apelor teritoriale italiene, submarinul italian Leonardo da Vinci, a depistat zgomotul motoarelor unui submarin sovietic, care pătrunsese în golful Taranto, la 50 km sud de baza maritimă militară Taranto, cea mai mare din Italia. Pentru că submarinul sovietic nu a răspuns la apelurile prin radio, forţele aeriene italiene l-au atacat cu bombe de adâncime, cu scopul de a-l face să părăsească apele teritoriale italiene. Totuşi, submarinul sovietic a preferat să rămână în golful Taranto şi s-a aşezat pe fundul mării, la adâncimea de 300 m. Abia după 14 ore, la ora 2 a.m., a părăsit apele teritoriale italiene cu viteză maximă…”*

— Ei şi? se uită Lana Pett la Mac Carrie.

— Cei pe care puteţi să-i scoateţi din Rusia, ştiu ce caută submarinele ruseşti în Italia, în Suedia şi în alte ţări. E vorba de instalarea unei noi arme ultrasecrete în jurul Europei, îi spuse Mac Carrie. Iar dumneavoastră, sunteţi singura persoană care ne poate ajuta să aflăm despre ce e vorba…

Lana luă în mână o fotografie a lacului Ilmen.

— Bine, acceptă ea după un minut, răsuflând din greu. O să încercăm. Ochii se tem, dar mâinile o fac.

Capitolul 14

Medicul primar al Spitalului Special al KGB,
Colonel medic Uravin A.P.
Către şeful Serviciului Medical al Direcţiei Generale a unităţilor de muncă şi reeducare, de pe lângă Ministerul Afacerilor Interne al URSS, general maior Staşkov.

Pe 27 februarie, orele 8,17, la Spitalul Special al KGB, a fost adusă deţinuta Virginia Williams, din lagărul 942 din Sâktâkvar, RSSA, Komi.
Bolnava a fost adusă cu hemoragie uterină foarte gravă şi spasme prenatale, neobişnuite pentru luna a cincea de sarcină.
Toate încercările personalului medical, de a opri naşterea prematură, au fost fără succes. Ca urmare a avortului, starea pacientei s-a înrăutăţit brusc, datorită emboliei lichidului fetal, a unui edem pulmonar acut şi a hemoragiei uterine. Pentru menţinerea funcţionării cordului, pacientei i s-a administrat adrenalină şi preparate din plante medicinale, iar pentru oprirea scurgerilor de sânge - fibrinogen, ceea ce însă nu a dat rezultate pozitive şi am fost obligaţi să îi aplicăm transfuzii directe de sânge.
La indicaţia personală a tovarăşului preşedinte al KGB, generalul Andropov, de la Fabrica de Dulciuri nr. 17 au fost chemaţi toţi donatorii care au aceeaşi grupă de sânge (0) cu pacienta...

Capitolul 15

Generalul Andropov stătea lângă uşa de sticlă a sălii de operaţie şi o privea pe Virginia. Prin geamul gros vedea bine faţa ei lividă, suptă, cu pete liliachii, buzele vinete şi şuviţele de păr încâlcite, împrăştiate pe pernă. Acum, această femeie nu mai semăna deloc cu Virginia cea blândă, fragilă şi ascultătoare. Pe masa de alături se afla un donator, iar un tub subţire prin care pulsa sângele purpuriu unea vena lui cu vena Virginiei. Mai făceau de serviciu o soră medicală şi doi asistenţi ai chirurgului.

Lângă general stătea bătrâna doctoriţă, în uniformă de colonel, care ţinea o ţigară între buzele strânse.

După o pauză îndelungată, femeia rosti:

— Musatov s-a ramolit, tovarăşe general. I-a introdus o doză prea mare de prostoglandin…

Generalul o privi scurt, iar ea înţelese.

— E un medicament ce implică riscuri, tovarăşe general. De import. Dracu’ ştie în ce doze trebuie administrat. Pentru ea însă e clar, a fost o doză prea mare.

Dar generalul nu avea nevoie de explicaţiile ei. Pur şi simplu îl enerva mirosul de mujic, ce venea de la tabacul *Belomor*.

Urmărindu-i privirea ce se oprea pe trabuc, doctoriţa se duse într-un colţ al încăperii şi aruncă ţigara într-o scuipătoare.

Generalul rămase singur cu gândurile sale. Toată puterea sa asupra doamnei numită Moartea (doar stăpânea destinele atâtor oameni) era insuficientă, pentru a comanda unei alte puteri, Viaţa, să nu părăsească

trupul Virginiei. O privea prin sticla groasă şi vedea cum viaţa se scurge, se prelinge din trupul ei. În acest timp se cerceta pe sine, cerceta ce se întâmplă în sufletul său. Vedea că, mai mult decât de Virginia, îi era milă de sine însuşi. Era deja un om bătrân, trecuse printr-o viaţă cruntă, care îi zdruncinase nervii şi creierii, iar ultimii patruzeci de ani, îi dăruise campaniei pentru câştigarea sentimentului cel mai ameţitor al puterii depline, împărăteşti, asupra lumii. Dar oare îi mai trebuie această putere, când are şaizeci de ani, iar medicii îi vorbesc de simptome de diabet? Povara puterii apăsa cu toată greutatea asupra umerilor săi bătrâni şi îl transforma, dintr-un vânător al puterii, într-o fiară la pândă, ce aşteaptă apropierea paşilor tineri care-l urmăresc pas cu pas. Dacă nu e cu băgare de seamă, lor nu le va tremura mâna ca să-l lovească şi să-i curgă sânge ca acesta. Şi se va găsi atunci oare vreun donator care să-i dea sânge din venele sale tinere? Doamne, ce este oare viaţa? Nu cumva doar câţiva litri de sânge care se permută dintr-un trup într-altul? Sau e cu totul altceva? Surâsul Virginiei, aerul înmiresmat de mirosul de pini din preajma Moscovei, umbra arborilor străfulgerată de razele lunii, soarele plajelor Mării Negre şi bucuria simplă de a iubi o femeie?

Nu, va călca moartea în picioare; el nu crede în neputinţa lui. Se întoarse către femeia doctor:

— Trebuie s-o salvaţi.

— Pot fi sigură doar pe faptul că va trăi, câtă vreme îi vom asigura transfuziile, tovarăşe general. Însă acesta este al douăzeci şi şaselea donator şi nu au mai rămas decât opt.

— Nu veţi duce lipsă de donatori, am să dau ordinele necesare. Ce grupă de sânge are doctorul Musatov?

Doctoriţa îl privi în ochi.

— Dacă are aceeaşi grupă de sânge cu ea, spuse generalul, el va fi următorul donator şi să-i sugeţi sângele până i-o ieşi sufletul. Jumătate din sânge să-i luaţi.

— Nu va supravieţui, tovarăşe general. Doza maximă, care se poate lua de la un om…

— Nu mă interesează, o întrerupse generalul. Transmiteţi-i că are tot atâtea şanse de viaţă câte are şi ea. Apropo, şi dumneata la fel. Chemaţi cei mai buni medici, orice număr de donatori. Ţineţi seama, nu o salvaţi pe ea, ci pe dumneavoastră.

Generalul se întoarse şi ieşi agale, dar cu atât mai înspăimântător.

Capitolul 16

O fetiţă subţire cu picioruşele goale, cu mânuţe durdulii, cu ochi ca cicoarea şi cu zulufi aurii deasupra unui chip vesel, alerga pe o plajă fierbinte din Florida. Zâmbind ca un înger, îl chema pe Stavinski după ea.

Când se trezea din vise, Stavinski le păstra mult timp în amintire. O fetiţă! Va avea o fetiţă, încă o fetiţă! Nu va fi deloc dezamăgit că e tot fetiţă şi nu băiat, nu era nici alarmat că în vis, ea fugea de el aproape fără să atingă pământul, iar el nu putea să o ajungă. Era bucuros, extaziat toată ziua, şi puţin mirat; de ce în fiecare noapte are un singur vis?!

Şi simţea, vedea, că această stare de bucurie îl ajută în toate. Croitorul Volodea Ivanov i-a transmis o telegramă cifrată de la Washington: în noaptea răpirii Virginiei, pe lacul Ilmen de lângă Novgorod, îi va aştepta un avion. Iar azi-dimineaţă i-a telefonat Ilia Andropov şi l-a invitat la teatru. Era vorba de spectacolul *Aşa învingem!*, o adevărată senzaţie a vieţii teatrale moscovite. Se zvonea că spectacolul era pregătit de mult, dar Suslov, fostul ideolog al partidului, interzisese premiera, iar acum, după moartea lui Suslov…

— Bătrâne, să vii neapărat, îi spusese Ilia la telefon. Spectacolul, zic unii, e zguduitor, iar azi nu va fi unul singur, ci două!

— Adică?

— Nu pot să-ţi spun la telefon, o să vezi. Biletele le iei de la administrator, le-am comandat eu. Ne întâlnim în pauză.

Pe bulevardul *Tver*, unde se află noua clădire a teatrului, era într-

adevăr o situaţie de senzaţie. Circulaţia dinspre străzile *Gorki* şi *Herzen* era închisă, iar miliţia permitea doar accesul celor cu bilete la teatru. Fireşte, epoleţii de general şi documentele de Mare Stat-Major i-au ajutat pe Stavinski şi pe soţia lui să treacă prin cordoanele miliţiei. Însă lângă teatru, nu era nici un loc pentru parcare; strada era ticsită de autoturisme Moskvici, Jiguli şi Volga, ale elitei teatrale şi de partid, precum şi ale KGB-ului, negre, cu mustăţi de oţel în chip de antene radio. Încălcând toate regulile de circulaţie, staţionau chiar şi pe trotuar.

După ce se gândi o clipă, Stavinski parcă şi el pe trotuar.

Pe treptele de piatră de la intrare, stăteau câţiva băieţi cu alură sportivă, toţi în civil, dar evident, KGB-işti.

Stavinski se uită la ceas. Era şase şi cincizeci şi nouă de minute, întârziaseră. Spectacolul începea la ora nouăsprezece. Până ce luă biletele, lăsate de Ilia Andropov pe numele generalului Iurîşev, mai trecură trei minute.

O luară la fugă pe scări în sus, la garderobă.

— Fug în sală să ocup locurile, zise Galina şi îşi aruncă blana în mâinile lui Stavinski, grăbindu-se pe scara laterală ce ducea spre stal.

Garderoba era uriaşă. Garderobierii în livrele albastre cu trese aurii, primeau îmbrăcămintea şi înmânau numere, binocluri şi programe teatrale. Dar astăzi, atmosfera teatrului era tensionată; până şi la garderobă se aflau vreo opt KGB-işti.

După ce scăpă de mantaua sa şi de blana Galinei, Stavinski se grăbi spre sală. În foaier, se aflau vreo patruzeci de bărbaţi, care nu se grăbeau nicăieri şi, se vedea clar că, nu intenţionau să vadă spectacolul. „Tot KGB-işti”, îşi spuse Stavinski, „ce-o fi cu spectacolul ăsta?”

Când intră, Stavinski aruncă o privire în jur. Nu mai fusese niciodată în noua clădire a acestui teatru, poreclită de taximetriştii moscoviţi când „crematoriu”, când „morgă”, când „al doilea mausoleu”.

Acum, în marea sală a teatrului, era acea penumbră şi acea linişte de dinaintea ridicării cortinei, când lumina se stinge şi spectatorii se aşează în fotoliile moi, tuşind insistent în pumn.

Şi deodată, în liniştea sălii, se auzi un ţipăt ascuţit de femeie:

— Serioja! Serioja!

În faţă, în al patrulea rând, alături de loja guvernamentală, se afla Galina. Flutura programul şi-l chema pe Stavinski:

— Aici, Serioja!

Întreaga sală se întoarse spre ei.

„Idioata!” înjură în gând Stavinski. „Şi ce rochie stupidă!”

În aceeaşi clipă, o mână grea i se aşeză pe umăr şi un glas bărbătesc îi şopti la ureche:

— Mai repede, tovarăşe general. Poftiţi…

Stavinski simţi cum îi zvâcneşte inima.

Dar mâna KGB-istă îl conduse cu precauţie spre rândul patru. Condus de bărbatul solid, Stavinski înaintă prin sală, simţind asupra sa sute de priviri ca un avion în noapte, captat de fasciculul de raze al proiectoarelor.

„O omor!” îşi zise el dar, în aceeaşi secundă, când reuşi să ajungă în sfârşit la rândul patru, scăpărară deodată toate reflectoarele, luminând…

nu, nu scena, ci chiar loja sub care stătea Galina.

Ropotul aplauzelor cutremură sala noii clădiri. Abia acum înţelese Stavinski ce se petrece la teatru: deasupra capului lui, la trei metri de locurile lor din rândul patru al stalului, intrau în loja guvernamentală Leonid Ilici Brejnev, Konstantin Cernenko, Andrei Gromânko, Iuri Andropov şi Dimitri Ustinov.

Aşadar, de aceea fusese înconjurat teatrul cu atâţia KGB-işti! Iar ei, KGB-iştii, toţi deodată, parcă la comandă, se ridicară în picioare în toate colţurile sălii, aplaudând spre tribuna guvernamentală şi strecurând printre dinţi vecinilor, publicul obişnuit de teatru:

— Ridicaţi-vă! Ridicaţi-vă!

Fie că se supuneau ordinului, fie că se lăsau ridicaţi de valul supuşilor credincioşi, toţi spectatorii, o mie cinci sute de persoane, se ridicară şi îi întâmpinară cu ovaţii pe conducătorii iubiţi.

Fireşte, Stavinski şi Galina aplaudau şi ei.

Ridicând mâna într-o doară şi aplecând capul spre sală, Brejnev se lăsă brusc în fotoliu, ţeapăn ca un bătrân de la azil. O dată cu el, ca la comandă, s-au aşezat Cernenko, Gromânko, Andropov şi Ustinov.

Ovaţiile amuţiră, iar cei din sală se aşezară în tăcere. Reflectoarele îndreptate spre loja prezidenţială, se stinseră.

Cortina se ridică încet, lăsând să se vadă cabinetul lui Lenin de la Kremlin, decorat foarte simplu: o masă grea de scris, o veioză cu abajur de sticlă verde, un ceas de masă cu picior şi ferestre cu vedere spre Piaţa Roşie. Din stânga, din culise, intră, aproape neauzit, Lenin bolnav, puţin pieziş. Îşi roti privirea prin cabinet şi se uită la secretara care, înfăşurată într-o pătură călduroasă, bătea ceva la maşină.

Deodată, Stavinski auzi dinspre loja prezidenţială, glasul mirat şi tărăgănat, dar distinct, al lui Brejnev.

— Le-e-enin… Ar trebui să ba-a-tem din pa-a-lme…

Stavinski şi cei aflaţi alături de ei se întoarseră fără să vrea spre acest glas. În lojă, un consilier al lui Brejnev se aplecă la urechea acestuia şi îi şopti ceva, dar Brejnev clătină încăpăţânat din cap şi-i spuse:

— Dar ăsta-i Lenin! Ar trebui să-l aplaudăm…

În acest moment, o muzică asurzitoare copleşi sala. Ca un fel de vifor al amintirilor leniniste despre Octombrie 1917, pe scenă se jucă pantomima prăbuşirii frontului german, a atacului Antantei, a tifosului din Povoljie… În ritmul muzicii, care simboliza uraganul revoluţiei, alerga o horă iute, tot mai iute, în jurul acelui om bolnav, sleit de puteri, care – prin forţa geniului său, a adunat în pumnul său mic toate hăţurile nărăvaşei Rusii.

Sala exalta de entuziasm; totul era atât de plăcut şi emana atâta forţă… Începură să se audă aplauze.

În loja prezidenţială, Brejnev îşi îndreptă spinarea şi se uită mândru la cei din jur.

— Am spus eu că trebuie să aplaudăm! Am spus!

Şi începu să aplaude o dată cu sala.

Stavinski şi Galina stăteau atât de aproape de lojă, încât auzeau fiecare cuvânt al lui Brejnev. Bătrânul era convins că sala îl aplaudă pe

Lenin şi numai consilierii săi îl împiedicară să reacţioneze anapoda la spectacol.

Piesa continua, personajele discutau pe scenă. Atunci se auzi glasul lui Brejnev:

— Nu aud nimic…

Consilierii săriră din nou spre Brejnev, iar Gromânko se aplecă şi îi şopti ceva, dar…

— Nu aud nimic! exclamă iarăşi Brejnev, ca un copil cu nazuri, după care se ridică violent şi ieşi din lojă.

Consilierii o luară în fugă după Brejnev, Cernenko se furişă după el…

După cinci minute, Brejnev se întoarse. Posac şi jignit, se trânti în fotoliu.

Cei din teatru îşi închipuiau ce ar fi urmat dacă Brejnev ar fi plecat de tot. Spectacolul ar fi fost interzis, iar Kaliaghin (care-l interpreta pe Lenin) ar fi fost dat afară din teatru. Dar au reuşit să evite aceste lucruri. Stavinski auzi un oftat de uşurare, ieşind din primul rând al stalului şi simţi cum el însuşi răsuflă uşurat. Se uită cu coada ochiului împrejur. În stânga şi în dreapta lui, stăteau figuri pătrăţoase de KGB-işti, în ochii cărora se citea preocuparea: erau chinuiţi de faptul că „prostimea” vede neputinţa conducătorului.

Un singur om din sală nu părea absolut deloc afectat de toate acestea: generalul Andropov. Era cu gândul la Virginia. Se părea că are şanse să trăiască. Se afla de şase zile sub supraveghere medicală şi, dacă nu cumva el, Andropov, este indus în eroare, va trăi. Ah, de-ar veni mai repede pauza, să dea telefon la spital… În ceea ce îl priveşte pe acest geniu graseiat, Brejnev, el, Andropov, va face tot ce nu a făcut predecesorul său.

Pauză.

Publicul îmbuibat, îmbuibat de pe urma lui Lenin, a lui Stalin, a lui Hruşciov şi a lui Brejnev, copiii de iobagi, ajunşi, datorită puterii sovietice, noii cneji, acest public care are vile, maşini, blănuri de nurcă şi titluri de erou al muncii socialiste, ascultase cu entuziasm în timpul primului act, replicile muşcătoare în spirit clar antisovietic, frazele leniniste, scoase de dramaturg – Mihail Şvatrov – din stenogramele cuvântărilor lui, sucite şi răsucite, pentru a fi aduse la zi. Iar acum, încerca bucuria ascunsă a robilor, în prezenţa cărora, se dau de ceasul morţii stăpânii lor. Asta e recunoştinţa lor, a îmbuibaţilor, a ticăloşilor.

Aşa gândea bătrânul general Andropov.

Iar Ilia Andropov, îmbrăcat, ca de obicei, într-un costum american, croit la firma *Brooks and Brothers* din New York, cu ochelari rotunzi, fumurii, aşezaţi pe un chip asemănător cu al tatălui său, se plimba prin foaier, afişând un zâmbet superior. Până şi burta pe care o împingea în faţă, voia să exprime indiferenţa şi superioritatea faţă de toţi şi de toate. Alături de el, se afla soţia sa, Linda, pleşuvul director al Institutului Statelor Unite şi al Canadei, Gheorghi Arbatov, şi colonelul Piotr Orlov, şeful Direcţiei turistice a KGBului.

Stavinski şi Galina se apropiară de Ilia Andropov, care îi prezentă însoţitorilor săi:

— Generalul Iurîşev şi soţia sa Galina. Gheorghi Arbatov şi Piotr Orlov.

Strângând mâna lui Stavinski, Orlov zise:

— V-am mai văzut undeva. Sau mi se pare?

Stavinski ridică din umeri. El nu îl întâlnise niciodată, dar cine ştie unde l-a întâlnit Iurîşev. Se uită spre Galina, cerându-i ajutor din priviri. Iar Galina reacţionă:

— Da, cum să nu! zise ea. Am fost la odihnă în Piţunda, în ’77, la sanatoriul CC. Numai că atunci Serioja nu avea barbă; dumneavoastră aţi fost cu soţia şi cu cei doi copii gemeni. Vă amintiţi? A fost o dată o furtună şi atunci Serioja a luat pe umeri una din fetiţe, iar dumneavoastră pe cealaltă. Ce mai fac fetiţele?

— Bine! îşi aminti de toate Orlov. O, fetiţele mele acum sunt domnişoare! Dar băiatul dumneavoastră? Pare-mi-se că eraţi cu băiatul…

Aici, Stavinski sări în ajutorul Galei:

— Galocika, ai ţigări? Mor dacă nu fumez o ţigară.

Orlov, Ilia Andropov şi Arbatov, îi întinseră imediat câte un pachet de ţigări şi izbucniră toţi în râs: aveau aceleaşi ţigări: Marlboro.

— Fumatul este interzis! auziră în apropiere un glas de bărbat scăzut, dar ferm. Numai în fumoar, pe scări, la etajul doi.

Lui Stavinski îi plăcu reacţia lui Ilia Andropov: fără să protesteze, fără să se cramponeze de faptul că e fiul şefului KGB. Doar zâmbi ironic şi, ca un şcolar ascultător, porni alături de ceilalţi spre fumoar. Aici, când prinse un moment liber, Ilia îi spuse lui Stavinski:

— Ei, cum ţi-a plăcut spectacolul? Bună lucrătură, mi-a plăcut! Îl cunoşti pe regizorul Efremov? Nu? Talent cu carul, iată cu cine ar trebui să mergem în preajma Moscovei, înţelegi? Să ia o actriţă…

— Am auzit că tipu’ bea…

— Da, e rău. E machitor. Stă pe uscat o lună, nu ia nimic în gură, însă pe urmă, dacă bea, e fiară. Nu, nu mergem cu el acolo, o să se îmbete.

— Cum mai merge paradontoza ta? întrebă Stavinski, nedorind să pară prea interesat de MiniAmerica, deşi îşi muncea gândul cum să aducă vorba despre o nouă excursie.

— Bătrâne, tu eşti mântuitorul meu! Nu mă mai dor gingiile, imaginează-ţi! Fac gargară cu soluţia ta şi…

Se opri brusc. Pe lângă ei treceau zeci şi zeci de spectatori, care voiau să ajungă la bufetul teatrului, unde se vindeau cutii cu bomboane fondante. În şuvoiul de lume se găsea şi Olga Mahova, graţioasă, cu nişte picioare în stare să-l bage în păcat şi pe Dumnezeu. Era la braţ cu un străin înalt. Conducând-o cu privirea, Ilia Andropov spuse încet:

— Uhu, Doamne, ce fetiţă!

— Vreţi să faceţi cunoştinţă cu ea? îi sugeră zâmbind colonelul Orlov, care, după cum se vede, trăsese cu urechea la discuţia lor.

— E omul tău? îl întrebă Ilia.

— Cum să nu? spuse mândru Orlov. Olenka Mahova, studentă la Institutul de Teatru. E cu un canadian, Michel Lenchardt, directorul unei mari firme de construcţii din Toronto. Pleacă peste două zile şi avem şanse, înţelegeţi…

Parcă simţind că se vorbeşte despre ea şi că e privită, Olea Mahova –

cel mai bun „cadru” şi mândria răposatului maior Neznacinîi – se întoarse şi trimise colonelului Orlov, lui Ilia Andropov şi lui Stavinski, o privire lungă şi languroasă. Dar dacă această privire trezea în Ilia Andropov un simţământ cald, la gândul plăcerilor cu această drăcoaică plină de *sex-appeal*, ochii ei albaştri înmuiară picioarele lui Stavinski. Olea Mahova era aceeaşi Olea, pe care voise să i-o bage în pat Neznacinîi la hotelul *Naţional!* Mai mult, Piotr Orlov era şeful ei direct!

Ilia Andropov trase adânc din ţigară, eliberă fumul şi, chipurile indiferent, îi răspunse lui Orlov:

— Mă rog... Dacă n-ai să mă pârăşti lui tata... N-aş avea nimic împotrivă... Am o idee. Eu şi Iurîşev vrem să petrecem următoarea sâmbătă în afara oraşului, în natură... Frumoasa asta are vreo prietenă?

Atunci, Stavinski înţelese că excursia la MiniAmerica e programată pentru săptămâna viitoare.

Capitolul 17

Deasupra Mării Baltice, la înălţimea de 3.500 în, Lana Pett opri motorul. Nu era prea greu să prindă curentul de aer, care să o ducă planând spre graniţa sovietică. La experienţa ei de echilibristică aeriană, putea face cu aparatul tot ce dorea. Sigur, fleacurile acestea de pilotaj nu o împiedicau să scruteze intens bezna nopţii. Zbura spre patrie, spre acea patrie pe care o poartă în suflet urmaşul oricărui emigrant rus, chiar dacă nu a fost niciodată acolo, chiar dacă patria nu i-a ars niciodată picioarele goale, cu colbul drumurilor sale nesfârşite sau cu roua ce potopeşte în dimineţile de vară câmpurile şi luncile înverzite. Rusia era pentru Lana ţara fermecată a lui Alice. Acolo, în ţara aceea de basm, se află muzica lui Ceaikovski, poezia lui Puşkin, eroii poveştilor populare ruseşti...

Acum zbura în Rusia. Dacă ar fi fost după voinţa ei, ar fi mers cu planorul până la Tobol, orăşelul din Siberia, unde bunicul ei, contele Hudiakov, fusese împuşcat de bolşevici, dar destinaţia zborului era cu totul alta: lacul îngheţat Ilmen. Faptul că ea, la urma urmei contesa

Hudiakova, trebuia să vină în ţară ca o contrabandistă, fără să se înalţe mai sus de două sute de metri deasupra pământului, ca să nu fie reperată de radarele sovietice, o supăra foarte mult. Totul fusese calculat în caz de insucces, totul, până în cele mai mici amănunte. Dacă este reperată sau arestată la aterizare, nu are în cabină hărţi sovietice, iar motorul şi aparatura de la bord pot fi distruse printr-o simplă apăsare pe un buton. Va lua foc totul şi, astfel, va părea ceva natural: campioana Europei la planorism a aterizat forţat şi cere ajutor autorităţilor sovietice şi colegilor planorişti sovietici (care o invitaseră de atâtea ori în Uniune) să-şi repare aparatul de zbor. Va fi mai complicat la întoarcere, cu doi pasageri la bord, atunci va trebui să iasă de pe teritoriul sovietic cu orice preţ! Dar nu vor fi nici un fel de probleme! Dacă va fi reperată la întoarcere, nu vor trage dintr-o dată. Vor trimite avioane de urmărire, care să o oblige să rămână pe teritoriul sovietic. Dar atunci le va arăta ea piloţilor sovietici ce înseamnă pilotaj de mare clasă!

Şi totuşi, cu toată experienţa şi mândria de contesă (legenda familiei spune că, înainte de a fi împuşcat, bunicul ei l-ar fi scuipat în obraz pe comisarul roşu, parcă Neznacinîi îl chema!?), Lana pilota spre litoralul sovietic al Mării Baltice – agitată şi frământată de temeri, aşa cum nu i se mai întâmplase niciodată în timpul cascadoriilor celor mai complicate. Mâinile îi erau încleştate pe manşă, ochii fixau săgeata altimetrului şi ecranul aparaturii infraroşii pentru orientarea de noapte, dar gândurile…

Prinse la radio un post rusesc. Se cânta o melodie pe care o ştia de la bunica ei. Se auzea foarte bine. Acum se afla deasupra patriei ei.

Capitolul 18

Cu câteva ore înainte de intrarea Lanei pe teritoriul sovietic, la ora nouă seara, un Mercedes gri oprea la intrarea căminului Institutului de Teatru de pe strada Trifonov. La volan se afla Ilia Andropov, iar pe bancheta din spate, Stavinski. În faţa căminului, erau parcate câteva maşini elegante.

— Parcă am fi la o recepţie diplomatică, râse Ilia Andropov.

Nu era nici o recepţie, bineînţeles. Numai că diplomaţi sovietici şi străini, mari scriitori de partid şi funcţionari de stat, vizitează adesea căminele institutelor de teatru şi de cinema. Era destul ca o tânără studentă la facultatea de actorie, să joace într-un film, de preferinţă muzical, şi dintr-o biată Cenuşăreasă, care până mai ieri, trăia dintr-o bursă de douăzeci şi şase de ruble, îşi cosea noaptea singurii ciorapi mai de Doamne ajută şi mânca fasole fiartă de optzeci de copeici pe zi, se

transforma a doua zi într-o prinţesă, pe care o aşteaptă în fiecare seară, la intrarea în cămin, maşini care mai de care mai elegante. Şi, împrumutând de la o prietenă pantofii, de la alta ciorapii, tinerele prinţese coborau în fugă, invitând uneori şi prietenele încă neremarcate. După o clipă, limuzinele strălucitoare se topesc în noaptea moscovită, ducându-le pe aceste flămânde staruri de cinema în vilele de partid din afara oraşului. Uneori, fetele stau acolo câteva zile. Bete, cu cearcăne la ochi, cu câte o sticluţă de parfum franţuzesc în poşetuţă, sau cu o sticlă de brandy de peste Ocean sub braţ, se întorc dimineaţa, peste câteva zile. Cu paşi şovăitori, îşi găsesc cu greu camera, se prăbuşesc în pat şi dorm până seara, când vin după ele alte şi alte maşini. Peste o lună, moda lor trece şi sunt înlocuite de alte favorite, iar cele vechi, deja deprinse cu alcoolul şi farmecul înşelător al vieţii de noapte, sunt gata să facă orice pentru ea, cu oricine şi oriunde, în boscheţi sau în tramvaiele întunecoase, la capăt de linie…

Aşadar, apariţia maşinii lui Ilia Andropov la căminul studenţesc, nu a avut nimic extraordinar. Stavinski, îmbrăcat în uniforma de general, avea la picioare un pachet cu sticle de şampanie şi coniac, mandarine şi un termos cu cafea fierbinte. În acest termos cu fund dublu, primit de la croitorul Volodea Ivanov, Stavinski aşezase cele trei microfilme despre proiectele „EMMA” şi „EMBA”, făcute de el la Marele Stat-Major. Şampania avea şi ea un secret: era amestecată cu heroină albă. Stavinski voia să întunece minţile Olgăi Mahova, ca să nu recunoască în el pe Robert Williams.

Olea Mahova şi prietena ei Nadenka, studentă la facultatea de coregrafie, coborâră din cămin la nouă şi trei minute; colonelul Orlov le prevenise din timp, că vor avea cinstea să-şi petreacă seara cu persoane suspuse. Nadenka devenise agent KGB, cu o lună în urmă, când colonelul Orlov, dezvoltând ideile răposatului maior Neznacinîi, o „întărise” pe Olea cu o prietenă. Întotdeauna e mai bine dacă o studentă are o prietenă, iar în lucrul cu străinii e mai comod. Acum, fetele erau emoţionate. Cunoştinţa cu Ilia Andropov, fiul „acelui” Andropov, le deschidea nişte perspective largi în viaţă!

Intrară cu pas uşor în maşină. Olea se aşează în faţă, spunând un vag „searaa!” către generalul bărbos din spate, iar Nadenka se instală lângă Stavinski. Maşina porni, iar Olea porni şi ea să flirteze cu „clientul”.

Pe bulevardul *Kutuzov,* cei trei, ascultând muzică la micul aparat de radio *Maiak*, goliseră deja prima sticlă de şampanie şi erau mai veseli. Ilia Andropov conducea maşina cu mâna stângă şi cu cealaltă, mângâia genunchiul dezgolit al Olgăi. Nadenka discuta veselă cu generalul bărbos şi, treptat, veselia ei creştea pe măsură ce bea: turna şampanie în pahare de plastic şi le înmâna lui Ilia şi prietenei sale, neuitând nici de sine. Stavinski zise că şampania îi provoacă arsuri la stomac şi bău coniac. Îşi reţinea cu greu nervozitatea. Până acum, totul mersese conform planului. La posturile de control, Stavinski scoase intenţionat capul, ca să fie văzut de ofiţeri. Peste două-trei ore, nu va mai conduce Ilia, ci el, Stavinski. Iar Ilia Andropov şi Olea Mahova, pe care trebuia să-i adoarmă cu un somnifer puternic, în timpul beţiei din MiniAmerica, vor sta împreună cu Virginia pe

bancheta din spate. Cinci posturi de control au văzut patru persoane, doi bărbaţi şi două femei, iar la întoarcere vor vedea tot patru; fiul şefului KGB va dormi, beat, îmbrăţişat de două femei, şi nici un ofiţer de pază nu va îndrăzni să-l trezească, sau să verifice cine sunt acele femei. Iar Nadenka va rămâne în camera Virginiei şi va dormi până dimineaţă. Iar Stavinski va goni spre lacul Ilmen. Volodea Ivanov i-a transmis o telegramă cifrată de la Washington: pe 7 martie, la 4,30 dimineaţa, la capătul dinspre apus al lacului, îl va aştepta un avion. Cu Volga sa, face până la lac trei ore şi cincisprezece minute. Aşadar, va trebui să plece din MiniAmerica la ora unu cel târziu.

La unsprezece şi douăzeci, ajunseră în MiniAmerica şi opriră maşina la *Holliday Inn*. Colonelul Stanley le dădu cheile de la două camere din hotel. Ilia începu să-şi tragă partenera în cameră. Excitat de şampania cu heroină, voia să o vadă cât mai repede în pat.

— Dar cina, Ilia? întrebă dezamăgit Stanley. Ne aşteaptă cina la restaurant…

— După! flutură din mână Ilia. Peste o oră! O să flămânzim acuşi, adăugă el şi râse.

Intră cu Olea în camera 27, iar Stavinski şi Nadia în camera de vizavi.

Excitată, dar moleşită, Nadenka începu să se dezbrace, imediat după ce trecu pragul. Mutrişoara de şoricel, sânii mici de balerină, erau incredibil de ademenitori pentru Stavinski, excitat şi el de coniacul băut, dar se abţinu; avea alte treburi. În timp ce Nadia făcea duş şi-l chema în baie, Stavinski desfundă o sticlă de şampanie şi turnă somnifer în cupa Nadiei. Femeia ieşi din baie goală, cu sânii uzi, fremătând, se aruncă în pat, bău cu Stavinski şi, în timp ce îi desfăcea lui vestonul, adormi ca o lebădă ceaikovskiană.

Era ora unsprezece şi patruzeci de minute. Plecă să o caute pe Virginia. Camera 33 era la etajul trei. Bătu încet, dar nu-i răspunse nimeni. Uşa nu era încuiată. Intră, dar nu găsi pe nimeni. Nu se vedeau nici lucrurile Virginiei; doar păpuşa din plastic şi un pinguin de cauciuc, poate uitate. Văzând jucăriile, Stavinski simţi cum i se înfige un cuţit în inimă.

Îl găsi pe Stanley la restaurantul hotelului. Aici află totul. Avort, avort, avort pricepu cu greu Stavinski. Bău toată noaptea cu Stanley. Nu putea pleca din Rusia cu documentele, dar fără Virginia. Dracu’ să-i ia pe cei de la CIA! Virginia e bolnavă…

Capitolul 19

La trei ore de mers de MiniAmerica, pe lacul Ilmen, întunecat şi acoperit cu zăpadă, se afla planorul Lanei Pett. Lana se uita nerăbdătoare la ceas. Timpul trecea nemilos: patru şi cincisprezece... Patru şi optsprezece... Patru şi douăzeci şi două... La patru şi douăzeci şi trei de minute, din pădure ieşiră cinci siluete nedesluşite. „Câini,” se gândi la început Lana. Adulmecând cu boturile în aer, se îndreptară spre avion, ale

cărui tălpici erau unse cu grăsime naturală, pentru a aluneca mai bine. După ce mirosi şi linse tălpile avionului, unul din „câini” se înălţă în două labe spre carlingă. Un urlet înfiorător răsună în noapte. „Lupi!” înţelese îngrozită Lana. Sângele îi îngheţă în vine. Haita flămândă se aduna sub carlingă. Lana nu rezistă. La ora patru şi douăzeci şi nouă de minute porni motorul, care alungă lupii cu zgomotul său. Avionul alunecă precum o năluca pe gheaţa lacului, apoi se pierdu în cerul îngheţat.

Partea a cincea
Imersiunea

Capitolul 1

Pe 22 mai 1982, la ora 24, submarinul „U-300”, proaspăt vopsit după ultima reparaţie de la centrul bazei submarinelor din Baltusk, porni spre mare.

La punctul de comandă stăteau, ţinându-se de parapetul de protecţie, comandantul submarinului, căpitanul de rangul doi Piotr Guşcin, adjunctul căpitanului, căpitanul Oleg Kuvaev, locţiitorul comandantului submarinului în probleme politice, Vasili Donov, şi generalul maior Serghei Iurîşev, alias Stavinski.

Briza rece a mării le sufla în faţă.

Stavinski se despărţea pentru a doua oară de Rusia. Depăşise încordarea extenuantă a ultimelor două luni, în care făcuse toate eforturile ca să-i convingă, pe Oparkov şi pe Benjer, de necesitatea de a-l trimite pe el în calitate de coordonator al expediţiei. Biroul Politic şi Marele Stat-Major amânau la nesfârşit expediţia, iar începerea războiului Margaretei Thatcher, pentru insulele Falkland, i s-a părut lui Oparkov momentul propice pentru demararea operaţiunii, întrucât atenţia întregii lumi era îndreptată spre războiul anglo-argentinian. La 21 mai, când infanteria marină engleză a început să debarce în insulele Falkland (Malvine), iar flota britanică a început să bombardeze Port-Stanley, la Baltusk a ajuns radiograma mareşalului Oparkov: *„Ordon ca astăzi, la orele 24, să se treacă la executarea operaţiunii „.*

Submarinul ocoli larg fâşia de nisip, acum împădurită, şi ieşi în mare. În adâncul acestui pământ, rămăseseră fostul colonel al Marelui Stat-Major, Serghei Iurîşev, înmormântat sub numele turistului american Robert Williams, maiorul Frol Neznacinîi şi Virginia.

Fără să-şi fi revenit vreodată, Virginia Part a încetat din viaţă la spitalul KGB, pe 9 martie 1982, de embolie a lichidului amniotic, edem pulmonar, colaps arterial şi stop cardiac.

De atunci se schimbaseră multe: plenara CC al PCUS l-a validat pe generalul Andropov ca secretar al CC; mareşalul Oparkov a raportat generalului Andropov despre minisubmarinele cu armă seismică, iar academicianul Benjer, a trecut la conducerea unui grup de constructori ai Institutului de Marină, pentru crearea minisubmarinelor pe şenile.

După moartea Virginiei, Stavinski şi-a petrecut toată luna aprilie la Baku, la Pietrele Petrolului, unde a participat zilnic la experimentele pentru noul utilaj de forare submarină.

În mai, când evenimentele din Falkland au început să ia amploare, Oparkov a ordonat ca submarinul „U-300” să fie încărcat cu grilele energetice şi să aştepte ordinul de plecare.

Stavinski se temea că, în orice clipă, poate să vină o radiogramă de la Marele Stat-Major, care să anuleze expediţia, sau care să-l cheme la Moscova.

O mică vibraţie cuprinse submarinul „U-300”, dar nu era nici pe departe puterea maximă de funcţionare a motoarelor. Vibraţia se amesteca cu tremurul nervos al lui Stavinski. Se temuse până în ultima secundă că mareşalul Oparkov îl va scoate din grupul expediţiei.

— Fierbe, tovarăşe general, spuse locţiitorul politic, Vasili Donov, un bărbat de treizeci şi trei de ani.

Faţa sa rotundă era luminată de un zâmbet hâtru de ţăran. Dar Stavinski nu reuşi să-i răspundă. Răsună în schimb vocea căpitanului Guşcin:

— Încărcaţi cisternele de balast! Imersiune!

Vârful submarinului începu să se scufunde lent în apă.

— Gata, tovarăşe general, spuse Donov lui Stavinski. Trageţi ultimele guri de aer proaspăt că imediat coborâm. Ne scufundăm.

Stavinski respiră uşurat. Peste câteva minute, submarinul va intra sub apă şi se va întrerupe legătura radio cu ţărmul. Conform planului operaţiunii, elaborat la Marele Stat-Major, înainte de apropierea de graniţa suedeză, încetează orice legătură radio. Acum, nimic sau aproape nimic, nu-i va mai putea da peste cap planul său de fugă. Acum numai acest Donov îl mai călca pe nervi. Să fi simţit că ceva nu e în ordine cu Stavinski?

Cu ceilalţi ofiţeri de pe „U-300”, relaţiile erau diferite. În timpul pregătirii pentru expediţie, între ei şi Stavinski se stabiliseră relaţii simple, chiar prieteneşti. Majoritatea erau ofiţeri tineri, de treizeci de ani, toţi fiind absolvenţi ai unor şcoli superioare de tehnică militară.

Vasili Donov nu urmase nici o şcoală tehnică, ci doar un institut politico-militar. Chiar şi marinarii, care aveau peste zece ani vechime în flotă, erau mai şcoliţi ca el. Se mândrea cu faptul că, tocmai lui, un simplu băiat de la ţară, partidul i-a încredinţat supravegherea celor doisprezece membri ai echipajului, de la comandant până la ultimul marinar.

Studia rând cu rând zecile de instrucţiuni politice interne, indicaţii de partid şi ordonanţe, care veneau de la Direcţia Politică Centrală a Armatei Sovietice şi de la flota Maritimă Militară.

Înaintea expediţiei, adusese în cabină, pe lângă instrucţiunile obligatorii de partid, şi vrafuri de ziare *Comunistul* cu discursurile lui L.I. Brejnev. În timpul îmbarcării, îl privea mereu pe Stavinski, încercând să îşi dea seama dacă îi observă străduinţa sau, ca şi ceilalţi marinari şi ofiţeri din submarin, urmăreşte doar să fie încărcate produsele alimentare: ciocolata, untul, vinul, concentratele pentru supă şi coniacul pentru comandament.

Stavinski ştia că, fiind reprezentantul Marelui Stat-Major, va fi obligat să urmărească lecţiile politice ale lui Donov şi apoi să-l laude pentru munca depusă. Numai gândindu-se la acest lucru, Stavinski începea să turbeze.

Capitolul 2

Fie votca „şase” ori „opt”

Nu lăsăm paharul jos!
Spuneţi lui Ilici, vă rugăm,
Că şi „zece” îndurăm!
Dar mai mult dacă ne ia,
Va fi ca-n Polonia.
De-o să fie „două’ş’patru”
Facem Octombrie, altul!

În cabina echipajului, marinarii care nu erau de cart, jucau domino, iar unul dintre ei, fredona încet, un cântecel la modă, pe tema ridicării preţurilor. Pe patul de sus, Siniţîn, un marinar pistruiat, citea Regina Margot, de Alexandre Dumas.

Brusc, se auzi semnalul sirenei, scurt-lung-scurt, care îi făcu pe marinari să sară din paturi.

— ’tu-i mama mă-sii, iar alarmă chimică! înjură unul din marinari.

În cabina sa mică, Stavinski îşi puse drăcuind masca de gaze. Era deja obişnuit cu aceste alarme de pregătire: de cinci ori pe zi, ba alarmă chimică, ba aeriană, ba contra incendiilor. Ba lecţii politice, ba verificarea cunoştinţelor de radiolocaţie, ba curăţirea sectoarelor, ba carturi.

Pe coridor se auzi tropăitul bocancilor marinăreşti, apoi totul amuţi: mecanicii, hidro-acusticienii, rachetiştii, se instalaseră deja la posturile lor de luptă.

Stavinski ieşi din cabină cu masca pe figură şi se deplasă la postul central de comandă, în compartimentul al treilea al submarinului. Încăperea era mică, patru metri lungime şi doi lăţime. Aici stăteau comandantul, adjunctul său, comandantul pentru operaţiuni militare, şeful serviciului de radiolocaţie şi, fireşte, Donov.

Guşcin stătea pe un scaun mobil în faţa periscopului, ofiţerul timonier se afla la timonă, iar ceilalţi ofiţeri urmăreau aparatura de navigaţie. Nici unul dintre aparate nu arăta existenţa vreunui vas deasupra submarinului, însă Guşcin anunţă calm:

— Inamicul atacă cu torpile, imersiune urgentă! Deschideţi valvele balastului central! Cârmă stânga şaptesprezece grade! Secţia maşini, măriţi turaţia! Viteza douăzeci şi patru de noduri!

Prin staţia radio, se răspândeau în toate colţurile submarinului, glasuri bărbăteşti:

— ’nţeles, cârmă stânga şaptesprezece grade!

— ’nţeles, deschid valvele balastului central!

— ’nţeles, viteza douăzeci şi patru noduri!

Stavinski auzi ca prin ceaţă glasul comandantului:

— Imersiune optzeci de metri! Nouăzeci de metri… O sută douăzeci de metri…

Stavinski văzu cum feţele ofiţerilor se înroşesc sub măştile de gaze.

— Inamicul atacă cu bombe de adâncime. Cârmă stânga treizeci grade! Cârmă dreapta patruzeci grade!

— Imersiune o sută patruzeci… o sută cincizeci… o sută şaizeci… raportă adjunctul.

În compartimentul reactorului atomic, inscripţiile „Nu intraţi!” şi

„Radiaţie superioară!”, cu litere roşu aprins, clipeau întruna.

— Goliţi cisternele balastului! transmise comandantul. Ieşire urgentă la suprafaţă!

Din cauza motoarelor auxiliare, corpul vasului vibră; vârful se îndreptă în sus şi submarinul se ridică la suprafaţă. Stavinski simţi cum îi coboară sângele din cap.

După douăzeci de minute, în sfârşit, Guşcin dădu încetarea alarmei. Slăbit, transpirat, Stavinski îşi scoase de pe cap masca de gaze şi se îndreptă spre cabina sa. Ajuns în încăperea strâmtă, se prăbuşi pe pat. Permanentele scufundări şi ridicări la suprafaţă, alarmele şi lecţiile politice îl epuizaseră cu totul. Însă tocmai acum, ca niciodată altcândva, avea nevoie de sănătate! Ceea ce gândise el, acel unic mijloc de scăpare, pe care îl pregătise, cerea o mare rezistenţă fizică.

Peste opt zile, submarinul se va apropia de Suedia, pentru a instala matriţele energetice: prima lângă insula Musko, pentru provocarea unui cutremur la Stockholm şi în întregul arhipelag Stockholm, a doua lângă insula Vaddo, pentru provocarea unui cutremur în puternicul centru industrial Uppsala.

La plecarea din Moscova, la începutul lunii mai, Stavinski reuşise să transmită croitorului Ivanov doar nişte termene orientative.

Culcat în patul său, Stavinski se simţea atât de obosit, încât nici măcar nu auzi noul ţipăt al sirenei: două puncte, linie, două puncte…

Încet, fără să bată la uşă, intră Vasili Donov. Se uită fix la Stavinski pentru câteva clipe, după care spuse prevenitor, dar hotărât:

— Veniţi-vă în fire, tovarăşe general. Alarmă de radioactivitate.

Capitolul 3

Pe frontispiciul unui iaht particular alb, cu etaj, era fixat un afiş mare. Deşi Stavinski ceruse, prin croitorul Ivanov, să fie întâmpinat lângă insula Musko, de un simplu vas de pescari, Mac Carrie se gândise că, după aventurile din Rusia, Stavinski merită o primire mai fastuoasă. În plus, nu se putea să îşi piardă două săptămâni într-o ambarcaţiune pescărească, fără odihnă, fără condiţiile cele mai elementare!

Jurianna, iahtul amantei lui Jacob Stevenson, Anna Jurins, era cu totul altceva: două cabine-dormitor, o cabină-salon cu televizor color, magnetofon stereo şi bar, bucătărie cu frigider, aragaz, duş cu apă caldă, aer condiţionat şi două toalete.

Timp de patru zile, David Mac Carrie, Robert Carol, Jacob Stevenson şi Ana Jurins, o blondă de douăzeci şi şapte de ani, înaltă şi subţire, făceau plajă lângă insula Musko sau prindeau peşte cu harpoane speciale.

Jacob Stevenson umpluse cel de-al optulea blocnotes; Mac Carrie îi povestise în amănunt despre eşuarea planului de răpire a colonelului Iurîşev şi despre detaliile trimiterii lui Stavinski şi a Virginiei în Rusia. Jacob îl asigură că în romanul său va schimba toate numele persoanelor implicate. În sinea lui, se mândrea cu faptul că participase la începerea acestei operaţiuni, că el se întâlnise primul cu colonelul Iurîşev, anul trecut, apoi tot el îl întâlnise la Moscova pe Stavinski şi pe soţia sa, Virginia, el însuşi i-a trimis colonelului Iurîşev biletele pentru trenul Leningrad-Moscova şi, mai mult, a fost martorul morţii colonelului Iurîşev şi a maiorului KGB Neznacinîi, pe aeroportul Şeremetievo. Iar acum îi este dat să participe la dezlegarea întregii întâmplări, să îl întâlnească aici, pe iaht, pe Stavinski, şi să afle taina apariţiei submarinelor sovietice la ţărmul Suediei. Orice ziarist profesionist şi-ar freca mâinile de bucurie, dacă s-ar afla în posesia unei asemenea ştiri de senzaţie.

A doua zi, în dimineaţa de 25 mai, căpitanul îi arătă orizontul lui Mac Carrie, fără un cuvânt.

— Ce-i? o întrebă Mac Carrie pe Anna, care servea drept translatoare.

Raben, căpitanul, nu ştia nici un cuvânt în engleză, iar Mac Carrie nici un cuvânt în suedeză.

Anna schimbă câteva cuvinte cu Raben şi îi traduse lui Mac Carrie:

— Spune că cerul s-a înroşit, va fi furtună.

— Şi ce?

— Spune că, dacă furtuna va fi mai mare de cinci-şase grade, *Jurianna* trebuie dusă în port.

— Imposibil. Nu putem pleca din acest punct până la sfârşitul lui mai! Orice s-ar întâmpla!

— Chiar şi dacă furtuna va fi de Zece grade? Hm! făcu Anna. Nu am de gând să-mi dau duhul din cauza afacerilor voastre de spionaj!

— Să ceară prin radio prognoza meteo, spuse Mac Carrie.

Anna vorbi din nou cu Raben, după care îi spuse lui Mac Carrie:

— A cerut-o deja. Conform prognozei, va fi vânt uşor, dar el nu crede în aceste prognoze. Zice că va fi furtună.

— Bine, vom vedea, spuse posac Mac Carrie.

Peste o oră, auzi cum motorul iahtului este pus în funcţiune şi lanţul ancorei este ridicat cu repeziciune la bord.

— Ce s-a întâmplat?

Aşezat în faţa timonei, căpitanul Raben porni, la putere maximă, cele două motoare diesel ale iahtului şi, imediat, cele două elice puternice, purtară *Jurianna* departe de insulă, spre nord, spre micul port Sandemar.

— Ce s-a întâmplat?! strigă Mac Carrie încă o dată.

— *Patio minvter stormen vil loria*, mormăi Raben în suedeză.

Mac Carrie înţelese numai cuvântul *storm*[5] şi se uită încă o dată nedumerit în jur. De abia acum observă că în jur nu mai este nici un iaht de croazieră şi nici bărci pescăreşti. „Liniştea dinaintea furtunii”, gândi Mac Carrie.

Într-adevăr, peste „cincisprezece minute, când *Jurianna* se îndrepta în mare viteză spre Sandemar, Marea Baltică fu cuprinsă de o furtună de nouă grade.

La două ore de la acostarea la Sandemar, Mac Carrie porni cu un remorcher greu pescăresc, fără să ţină seama de furtună, spre insula Musko.

Capitolul 4

[5] furtună

Radiogramă cifrată
Moscova
Către Marele Stat-Major, mareşalului Oparkov

Pe 29 mai, la ora 19,08, am ajuns în poziţia iniţială. Aştept ordinele dumneavoastră.

Comandantul „U-300”,
Piotr Guşcin

Radiogramă cifrată
Comandantului „U-300” Guşcin

Conform informaţiilor primite de la supravegherea aeriană, în zona operaţiunii, lângă insula Musko, în ultimele zile s-a semnalat un remorcher greu pescăresc, în ciuda timpului nefavorabil. Nu există semne că ar desfăşura o activitate pescărească.

Ordon să se înceapă operaţiunea de la zona Vaddo, în golful Botnik. După încheierea lucrării în acest punct, ordon să se iasă în apele neutre, pentru a primi noi instrucţiuni.

Mareşalul Oparkov

Când radiotelegrafistul a adus această radio-telegramă, în cabina de comandă şi a citit-o comandantului, Stavinski s-a schimbat la faţă. „Cretinii! Cretinii de Mac Carrie şi Cooper!” Doar le-a cerut clar: un vas mic pescăresc!

În acest timp, Guşcin dicta radiotelegrafistului:

Radiogramă cifrată
Moscova
Către Marele Stat-Major, mareşalului Oparkov

Am primit ordinul dumneavoastră. Trecem la executare.

Comandantul „U-300”,
Piotr Guşcin

Şi, privind voios către Stavinski, Guşcin plecă spre punctul de comandă. Stavinski rămase singur. Durerea surdă a disperării întuneca parcă totul. Închise ochii şi se aşeză automat pe scaunul metalic, fixat în podea.

Se auzeau prin radio comenzile de la punctul de comandă: „Deschideţi valvele balastului, faţă şi central... Cu viteză mică înainte... Cârmă stânga... Acceleraţi... Menţineţi viteza...”

Submarinul coborî în adâncurile mării. Stavinski deschise ochii şi aruncă o privire spre hărţile lăsate de Guşcin. Nu avea nevoie de ele. Încă de când era la Marele Stat-Major şi în Baltusk, le studiase până în cele mai mici amănunte. Al doilea punct de instalare a matriţei energetice, de lângă insula Vaddo, se afla la o adâncime de 97 în. Numai un nebun putea risca să iasă înot la suprafaţă de la asemenea adâncime. Nici chiar un scafandru experimentat nu ar rezista. Cu totul altceva era la insula Musko. Acolo, punctul de instalare era prevăzut la o adâncime de 40 în.

De la această adâncime, intenţiona Stavinski să iasă la suprafaţă, împreună cu lucrătorii de la forare şi cu montorii.

Se auziră bătăi în uşa cabinei. „Sigur, iarăşi e Donov”, gândi leneş Stavinski. Într-adevăr, după o secundă, prin uşa întredeschisă a cabinei apăru faţa lui Donov.

— Vă căutam, tovarăşe general. Imediat după imersiune avem lecţia politică. Voiam să vă rog să luaţi cuvântul în faţa marinarilor în ajunul operaţiunii. În numele Marelui Stat-Major. Oamenii aşteaptă de mult…

Stavinski îl fixă cu ochi trişti. Apoi, răsucindu-se uşor, întinse mâna după sticla de coniac, bău chiar în faţa lui Donov două înghiţituri mari direct din sticlă, se şterse cu dosul palmei şi spuse răspicat şi răguşit în acelaşi timp:

— Du-te în p… mă-tii, lepădătură!

— Hm, făcu Donov livid. Se pare că sunteţi beat, tovarăşe general…

Stavinski ridică sticla din nou, dar nu o duse la gură, ci o aruncă după Donov.

Donov reuşi să închidă uşa metalică, înainte ca sticla să apuce să-l lovească în figură. „Beţiv-beţiv, dar şi violent”, mai cugetă el.

Capitolul 5

La intrarea în golful Botnik, submarinul se opri. În cele două compartimente, din faţă şi de la pupa submarinului, opt scafandri stăteau deja culcaţi, în patru tuburi lans-torpilă, pregătindu-se să iasă pe fundul mării.

Guşcin, Stavinski şi Donov se aflau şi ei în compartimentul din faţă. Din tuburile lans-torpilă, răzbăteau semnale metalice surde; prin lovituri de cheie franceză, scafandrii dădeau de înţeles, că adaptarea la presiune se desfăşoară normal.

Când săgeata manometrului arătă presiunea de zece atmosfere, Reizman decuplă furtunurile de admisie sub presiune a aerului, în costumele de scafandru. Acum numai staţia de radiorecepţie îi unea pe scafandri de Guşcin. Comandantul le ordonă tuturor să iasă din compartimentul lans-torpilă.

Stavinski, Donov, Guşcin şi Reizman plecară din compartiment. Guşcin şi Stavinski trecură în cabina de comandă.

— Cum merg lucrurile la pupa? întrebă Guşcin prin radio.

— Suntem gata! se auzi înfundat.

— Închideţi compartimentul lans-torpilă! ordonă Guşcin.

— Compartiment faţă închis!

— Compartiment pupa închis! se auzi prin radio.

— Deschideţi supapele de bord ale compartimentului lans-torpilă!

În tăcerea ce se aşternu, se auzea numai clipocitul apei în compartimentele de torpilă deschise. Stavinski ştia ce se petrece acum acolo, dar rapoartele scurte prin radio ale conducătorilor celor două grupe de scafandri, completau tabloul:

— Inundare la jumătate… Trei pătrimi… Inundare totală, tovarăşe comandant!

După umplerea completă a compartimentelor cu apă, scafandrii ieşiră din tubul lans-torpilă, alunecând ca pe derdeluş pe fundul mării.

— Am ieşit pe fundul mării, tovarăşe comandant. Da’ şi fundul ăsta, ptiu! Numai porcării! raportă prin radio plutonierul Rogacev.

— Lasă argoul! ordonă Guşcin.

— ’nţeles, las argoul, tovarăşe comandant. Fundul mării e groaznic: mâl şi gunoi; sunt şi cutii de conserve, cine dracu’ le aruncă aici?

— Caută locul de forare.

— Căutăm, tovarăşe comandant.

Opt scafandri, luminându-se cu proiectoare puternice prinse pe piept, mergeau încet pe fundul mării, căutând o suprafaţă mai mult sau mai puţin netedă, pentru forare.

— Ei, se pare că aici se poate, tovarăşe comandant.

— Unde?

— La doisprezece metri de submarin.

— Eşti convins?

— Hm… Normal. Aici e normal, tovarăşe comandant. Să măturăm un pic cu piciorul şi totul va fi în ordine.

Peste câteva minute, timp în care scafandrii eliberară de gunoi suprafaţa aleasă de ei, şeful echipei de scufundători, raportă:

— Gata, tovarăşe comandant. Putem să scoatem utilajul.

Guşcin se uită la Stavinski, clipi vesel şi zise:

— Ei? Dumnezeu să ne ajute, tovarăşe general!

Stavinski clătină din cap.

— Deschideţi compartimentul de rachetă stânga! comandă Guşcin în microfon.

Şi iarăşi se auzi forfota surdă şi vijelioasă a apei, ce clipocea în giganticul compartiment stânga al navei.

Când apa din compartimentul rachete se linişti, se apropiară de platformă toţi cei opt scafandri. Apucând din toate părţile agregatul de forare, îl duseră încet spre suprafaţa aleasă de ei. Apa micşora greutatea agregatului.

— Gata, tovarăşe comandant, raportă şeful scafandrilor.

— Maşinile! ordonă Guşcin. Transmiteţi energie la agregatul de forare.

— Suntem gata, tovarăşe comandant!

— Compresiunea?

— Suntem gata!

— Hidro-acusticieni, ce e la suprafaţă?

— În ordine, tovarăşe căpitan.

Guşcin se uită din nou la Stavinski, care aprobă în tăcere.

— Rogacev, conectează! ordonă Guşcin.

— Se poate fuma, tovarăşe comandant? glumi prin radio Rogacev.

— Ţi-arăt eu fumat, mama mă-tii! Conectează!

— ’nţeles, conectez!

Chiar şi fără hidrolocator, se auzea mormăitul la turaţie maximă, al sfredelului de diamant.

Acolo, la doisprezece metri de submarin, la nouăzeci şi şapte de metri adâncime şi la doar şase mile de litoralul suedez, un sfredel de diamant cu un vârf ca de ac, pătrundea în sol repede, pregătind gaura pentru arma seismică. Jumătate de metru… Un metru… Un metru jumătate…

Pe neaşteptate, din coridorul care ducea de la timona comandantului spre alte compartimente ale submarinului, se auziră hohotele de râs ale marinarilor şi zdrăngănitul sonor al unei chitare. Guşcin se întoarse nemulţumit spre Donov.

— Donov, dă ceva de lucru echipajului!

— ’nţeles! zise acesta ducând mâna la cozoroc şi sări de la timonă.

În timp ce grupul de scafandri de la bordul submarinului „U-300”, fora solul mării suedeze, într-o cabină, marinarii răspundeau clar, fără poticneli, la întrebările lui Donov.

— Mecanic Zaharov, cu ce răspunde poporul sovietic la încercările forţelor agresive ale imperialismului, de a cuceri superioritatea militară asupra Uniunii Sovietice?

— Ca răspuns la încercările forţelor agresive ale imperialismului, de a cuceri superioritatea militară asupra Uniunii Sovietice; aici, mecanicul Zaharov începea să citeze raportul tovarăşului Andropov: noi vom menţine capacitatea noastră de apărare la nivelul necesar, ca să asigurăm securitatea patriei noastre şi a tuturor ţărilor socialiste.

— Ia loc. Rucikin, ce s-ar întâmpla cu planeta noastră, fără ferma politică iubitoare de pace a Uniunii Sovietice?

La doisprezece metri de aceste lecţii politice, sfredelul de diamant continua să se afunde în pământul suedez: doi metri… Doi metri jumătate… Trei…

Capitolul 6

Stavinski stătea cu mâinile sub cap, în cabina sa, şi se uita fără să clipească la tavanul metalic. Dacă nu va fugi acum, poate că nu va mai avea o a doua ocazie.

Se ridică şi se duse în cabina comandantului grupei de navigaţie. Era alături. În timp ce submarinul se afla pe fundul mării, ofiţerul timonier, în lipsă de altceva, alcătuia o listă de nume masculine şi feminine; peste o săptămână, urma să nască soţia lui, iar acum tot submarinul lua parte la alegerea numelui pentru băieţel sau pentru fetiţă. Când Stavinski deschise uşa cabinei, ofiţerul timonier se ridică în picioare.

— Tovarăşe general, nu-mi spuneţi şi mie un nume feminin frumos? spuse ofiţerul.

— Virginia.

— Cum? întrebă timonierul.

— Este un nume american, Virginia, explică Stavinski. Auzi, cum e vremea afară?

— Acalmie, tovarăşe general. Jumătate de grad maxim.

— La insula Musko e furtună?

— Acum trei zile, condiţiile meteorologice erau proaste. Dar pe noi nu ne interesează nicidecum! Noi suntem sub apă, unde e linişte!

— Corect, spuse gânditor Stavinski, gândindu-se că, probabil din această cauză, Mac Carrie nu a reuşit să închirieze un iaht sau o barcă pescărească. În orice caz, altă explicaţie a existenţei remorcherului pescăresc lângă insula Musko, nu exista. Iar dacă remorcherul se va afla acolo în continuare, Marele Stat-Major nu va permite submarinului să se apropie de insulă.

În pragul uşii, apăru căpitanul Guşcin.

— Tovarăşe general, vă raportez că forarea s-a încheiat, îi zise el lui Stavinski. Imediat începem instalarea matriţelor. Montorii se pregătesc de ieşire. Mergeţi cu ei?

Guşcin era evident satisfăcut: a adus submarinul în condiţii perfecte la punctul necesar, sondorii îşi făcuseră treaba, rămăsese doar ultima fază a operaţiunii.

— Merg! spuse el în sfârşit.

De fapt, pentru asta a şi plecat în expediţie: să urmărească instalarea matriţelor. Altfel, toată expediţia ar fi fost o plimbare lipsită de sens, iar refuzul de a ieşi din submarin împreună cu montorii, ar fi fost pur şi simplu o laşitate. Fireşte, ar putea amâna ieşirea până la al doilea punct, insula Musko. Dar îi vor da submarinului „undă verde” la al doilea punct, sau îl

vor trimite să navigheze în derivă în apele neutre, până la plecarea remorcherului?

— Merg! repetă Stavinski hotărât.

Capitolul 7

Ciorapi subţiri de lână... Chiloţi groşi... Pantaloni de lână... Două flanele groase de lână şi o cască de lână pe cap. Deşurubând al doilea fund al termosului, Stavinski scoase din ascunzătoare trei casete cu microfilm şi le lipi cu leucoplast mai jos de subsoara stângă. Se părea că totul e în ordine... Aruncă o ultimă privire prin cabină, se întoarse şi ieşi repede pe coridor. În partea din faţă a submarinului, în compartimentul lans-torpilă evacuat între timp, montorii îşi îmbrăcaseră deja costumele de scafandru.

Stavinski observă uimit că printre ei, se află şi Donov. De când Stavinski aruncase în el cu sticla, Donov nu-i mai ieşise în cale, evita intenţionat întâlnirile, iar acum lui Stavinski nu îi venea să creadă: îmbrăcase costumul de scafandru! Se uită întrebător la Guşcin.

— Donov a hotărât s-o facă pe eroul, explică Guşcin ridicând din umeri.

— Renunţă! spuse calm Stavinski.

— Cum vine asta? izbucni el iritat şi se uită la Stavinski cu o ură, de data aceasta, nedisimulată.

— Aşa. Renunţă la ieşire, Donov! repetă Stavinski poruncitor. Nu ai făcut antrenamente.

— Am patruzeci şi nouă de ore de lucru sub apă! Am fost în Oceanul Atlantic şi în Oceanul îngheţat! se enervă Donov.

— Eu nu am văzut. Scoate costumul! ordonă Stavinski. În afară de asta, ordinele comandantului nu se discută.

Apoi, în timp ce Donov îşi scotea costumul, Stavinski deveni şi mai stăpân pe situaţie:

— Drepţi! Stânga-mprejur! Din compartimentul de torpilă, înainte, marş!

— ’nţeles! salută Donov şi ieşi din compartiment.

— Eşti prea sever, remarcă Guşcin cu vădită nemulţumire. Fii atent, o să-ţi lege o tinichea de coadă la Direcţia Politică.

— Răspund în faţa Marelui Stat-Major de operaţiune şi nu am nevoie de surprize, spuse Stavinski, îmbrăcând costumul de scafandru: bocancii grei cu tălpi de plumb, centura cu greutate de plumb, o raniţă cu două tuburi de oxigen, încă o centură cu scule de montaj, un cuţit finlandez şi acumulatorul proiectorului de la piept.

Doi marinari de cart îl ajutară pe Stavinski să se echipeze. Alături de

alte tuburi lans-torpilă, montorii erau deja gata pentru ieşirea din submarin. Peste câteva clipe, acelaşi Reizman conectă compresorul. Furtunurile subţiri de cauciuc conectate la costumele de scafandru se umflară şi Stavinski simţi cum i se contractă trupul, în timp ce presiunea atmosferică se măreşte în costum.

Presiunea creştea mereu. Parcă ceva greu, apăsător, năvălea peste corpul culcat în tub al lui Stavinski. „Să respir!” îşi porunci Stavinski. „Să respir!”

În sfârşit, simţi că presiunea încetează să mai crească. Pipăind cu mâna, conectă în lateral supapa de trecere în regim autonom cu oxigen din raniţa sa din spate. Apoi lovi scurt de trei ori cu mânerul cuţitului finlandez în corpul tubului de lans-torpilă. Şi imediat auzi în cască glasul vesel al lui Guşcin:

— Ei, cum e, fraţilor? Mai suflaţi?

Stavinski calcula secundele: opt… Nouă… Zece… Unsprezece. În timp ce număra, se gândi: dar dacă nu ar pleca? Să se întoarcă în Rusia şi să trăiască acolo cu Galina, o viaţă îndestulată de general? Chiar dacă ajunge viu la suprafaţă, nu va putea înota în acest costum greu, iar pe parcursul a două mile, îl vor hăitui aceşti scafandri-montori…

— Serghei Ivanovici, auzi glasul lui Guşcin, cum vă simţiţi?

— Minunat, se strădui el să răspundă cât se poate de vioi.

Între timp, şeful montorilor îi raporta lui Guşcin:

— Inundare un sfert… Inundare jumătate…

Stavinski asculta în cască. În momentul în care nivelul apei îi ajunse în dreptul spatelui, trecând peste greutatea raniţei din spate, se aplecă până la bocanci şi scoase de la fiecare, câte două cleme dintre cele patru, ataşate la tălpile grele de plumb. Dacă totuşi se va hotărî să fugă, îi va fi mai uşor să scoată clemele rămase.

Se auzi o nouă comandă a căpitanului Guşcin:

— Deschideţi compartimentul rachete dreapta!

În partea dreaptă a bordului, se deschise al doilea compartiment de rachete.

Capitolul 8

Fundul Golfului Botnik era într-adevăr murdar, plin de gunoi, cu vechi butoaie metalice, borcane şi resturi menajere. Pe acest fund de mare urât şi mâlos, nu te puteai deplasa, decât luminându-ţi drumul cu proiectoarele prinse la piept.

Dar suprafaţa de lucru, unde avea loc plantarea grilei energetice în sol, era mai luminată. Utilajul, destul de voluminos, amintea de o mică sondă pentru forarea puţurilor de petrol. Deasupra agregatului de forare, erau fixate patru proiectoare staţionare, alimentate de generatorul submarinului, care luminau sectorul de lucru, iar montorii nu întâmpinau nici o greutate.

Cu mişcări sigure, bine controlate, aşezau în puţ secţiunile matriţei, iar un dispozitiv special le înşuruba. Stavinski se uita cum acestea dispăreau una după alta în puţ.

Stavinski înălţă capul, sări puţin în sus, lovind fundul cu picioarele, iar un timp, ca în imponderabilitate, privi apa de deasupra capului. Dar apa plumburie era de nepătruns. Deasupra lui erau aproape o sută de metri de apă; era absurd să fugi de la o asemenea adâncime. Chiar dacă nu s-ar ridica brusc, ci în „trepte”, eliberându-se treptat de scule, de tălpile de plumb, de acumulatorul proiectorului şi de celelalte lucruri grele, şi chiar dacă, ocupaţi cu munca, montorii nu ar observa imediat dispariţia sa, era tot una; într-o astfel de apă rece şi cu costumul de scafandru pe el, nu ar fi reuşit să înoate până la ţărm.

Frigul îi pătrundea în corp, chiar şi prin costumul de scafandru, încălzit special de către acumulator. Fundul mării era fără viaţă: nici plante marine, nici peşti. Numărul secţiunilor coloanei energetice a lui Benjer se micşora mereu, rămăseseră trei, apoi două… Curând, montorii o vor instala pe ultima, după care vor ermetiza puţul, cu o soluţie specială care absoarbe undele radio, pentru ca seismometrele să nu descopere matriţa energetică. După ermetizare, scafandrii vor duce înapoi agregatul în compartimentul stânga al submarinului şi…

Deodată, se stinse lumina la instalaţia de forare, la toate patru proiectoarele, şi în aceeaşi clipă, se deconectară motoarele. În interfonul montorilor şi al lui Stavinski se auzi vocea poruncitoare, dar evident alarmată, a comandantului Guşcin:

— Încetaţi toate lucrările! Deconectaţi proiectoarele. Deconectaţi dispozitivele de radio recepţie şi rămâneţi pe loc! Pe deasupra noastră trece un vapor!

Imediat se stinseră proiectoarele de la pieptul montorilor. Într-o linişte deplină şi într-un întuneric de nepătruns, submarinul stătea pe fundul mării cu motoarele oprite, pentru ca nici un zgomot metalic sau mecanic să nu trădeze prezenţa sa.

Atunci, Stavinski înţelese că are o şansă! Deasupra lor se află un vas! Nu un iaht, nu o barcă pescărească, ci o navă mare. Nu are importanţă ce fel! Suedeză, japoneză, canadiană! Un vas înseamnă salvarea! În orice caz, aceasta este ultima şansă, cea hotărâtoare! Nu mai trebuie să înoate spre insulă, nu mai trebuie să iasă rapid la suprafaţă.

În întuneric, cu legătura radio deconectată, nimeni nu va observa dispariţia sa. Vor trece douăzeci de minute, dacă nu jumătate de oră, până ce Guşcin se va convinge că vasul s-a depărtat suficient şi că după el, în şenalul lui, nu vine alt vas. Sau poate vine?! Poate că e o caravană comercială?! E salvat! E salvat! îl vor căuta când el va fi deja sus, iar Guşcin nu va risca să trimită o patrulă după el, nu va risca să se descopere singur!

Toate aceste gânduri îi treceau ca un vârtej prin cap şi, în următoarea clipă, Stavinski păşi încet, îndepărtându-se de sectorul de lucru, de montori. Încă un pas... Încă... De ei îl separa deja un strat de apă compact, de nepătruns, dar nu se grăbi să iasă la suprafaţă. Calm! Înmormântat de două ori într-un cimitir din New York şi în alt cimitir din Moscova, sub numele lui Robert Williams, va scăpa, va scăpa şi de al treilea mormânt!

Totul era perfect! Se îndepărtase deja zece metri. După ce se eliberă de plumbul de la picioare, presiunea apei începu să-l tragă în sus. Parcă zbură vreo zece metri. Apoi se opri: centura grea cu scule, raniţa de pe umeri cu acumulatorul şi centura cu greutăţi de plumb opriră urcarea şi aproape că răsuciră corpul lui Stavinski cu picioarele în sus şi capul în jos. Trebuia să înlăture centura cu scule!

Însă încuietoarea centurii nu se deschidea. Atunci Stavinski începu să arunce sculele una după alta: chei franceze, fierăstraie, dar greul de abia acum urma: încuietorile rigide ale raniţei acumulatorului şi ale centurii cu greutăţi de plumb. Niciun scafandru nu putea deschide aceste încuietori singur, ci ajutat de altcineva. Îi venea tot mai greu să respire. Cuţitul! Stavinski scoase din teacă cuţitul finlandez şi începu să taie fără grabă.

Imediat ce tăie centura, presiunea apei îl propulsă în sus. Nici măcar nu reuşea să dea din mâini ca să-şi schimbe poziţia corpului. Avea aceeaşi senzaţie ca într-un lift care urcă prea repede. Nu-i ajungea aerul, inima îi bătea tare. Se opri brusc. Trăgând aer în piept, Stavinski se odihni. Cât să fi urcat oare?

Apa era mai luminoasă şi prin faţa lui dansau bancuri de peştişori.

Deci s-a ridicat destul de mult, dacă sunt peşti în acest strat. Probabil că acusticienii de pe „U-300”, interceptaseră deja vasul şi au înţeles că va trece pe deasupra lor, sau foarte aproape de ei. Însă el, Stavinski, nu ştia cu ce viteză se va deplasa vasul şi când va ajunge deasupra lui.

Observă o uriaşă pată neagră ce se mişca deasupra lui, în stânga. Era un vas! Un vas!

Uitând de boala de cheson, de embolie şi de fierberea sângelui, Stavinski începu să taie cu cuţitul centura acumulatorului.

Simţi înţepătura uşoară a propriului său cuţit sub coastă. Imediat, o forfoteală de bule de aer trecu fulgerător prin faţa măştii sale. Din dreptul pieptului costumului de scafandru ieşea aer. În următoarea clipă, cercul de fier al presiunii apei îi cuprinse pieptul şi îi opri respiraţia. O parte a costumului de scafandru îşi pierdu gonflabilitatea, iar acum Stavinski era tras în jos, în timp ce cutia toracică îl presa tot mai tare, ca într-un teasc. Şi, fără să mai respire, fără să se mai împotrivească morţii stupide dar iminente, înţelese clar că a venit sfârşitul…

Când acumulatorul greu, raniţa cu tuburile de oxigen şi costumul de scafandru tot mai greu îl trăgeau în jos, în adânc, iar presiunea apei îi strângea trupul, mâinile sale făcură acea mişcare disperat hotărâtă care îi salvă viaţa. Cu un gest instinctiv, convulsiv, tăie cureaua acumulatorului.

Patru secunde mai târziu, Stavinski fu aruncat cu doi metri deasupra valurilor şi, căzând înapoi în apă, plescăi cu zgomot. Se prăbuşise pe spate; lovitura fusese dură şi, încă înainte de şocul căderii, îi ţâşni sângele pe nas. Era viu, viu!

Stavinski mai reuşi să vadă cum, la patruzeci de metri de el, trece lin vasul *Viking*, un vapor de croazieră ce străbate Marea Baltică, cu opriri de o zi la Stockholm, în insulele Al and, la Helsinki, la Leningrad, la Riga şi la Gdansk.

Dădu slab din mână şi bolborosi ceva cu gura plină de sânge. I se părea că flutură din mână, că strigă cât îl ţin puterile. Dar mâinile nu se mişcau, iar masca nu lăsa să se audă strigătul slab.

Pe vas, orchestra cânta foarte tare. Pe puntea de sus stăteau bărbaţi şi femei în costume de baie. Chiar sub ei, pe fundul Golfului Botnik, submarinul sovietic „U-300” instala noua armă seismică, ce putea în orice clipă, printr-un semnal radio venit de la Moscova, să le distrugă casele şi vilele, birourile şi uzinele, viaţa lor îndestulată şi fericită. Mâine, sau în cel mai rău caz peste câteva luni, astfel de grile energetice vor fi semănate pe întreg fundul mărilor şi oceanelor: în jurul Japoniei, lângă litoralul Franţei, al Angliei, al Germaniei, al Americii.

Vaporul trecu pe lângă Stavinski, îndepărtându-se încet

Capitolul 9

Radiogramă cifrată
Moscova
Mareşalului Oparkov

La 1 iulie, orele 19,40, în timpul instalării dispozitivelor pentru proiectul „EMMA”, lângă peninsula Vaddo, reprezentantul dumneavoastră, generalul maior Serghei Iurîşev, a săvârşit din proprie iniţiativă o ieşire la suprafaţa mării.

Acţionând conform instrucţiunii „ED-01”, care interzice lăsarea la fundul mării a aparaturii secrete şi a oricărei alte urme, am distrus de urgenţă toate lucrările de montaj şi am executat o ieşire la suprafaţă, la adâncimea periscopului, la ora 21,39. Din cauza vizibilităţii scăzute pe timp de noapte, nu s-a putut executa căutarea lui Iurîşev. Aştept dispoziţiile dumneavoastră.

Comandantul „U-300”,
Piotr Guşcin

Radiogramă cifrată
La bordul submarinului „E-40”, comandantului

Executaţi urgent o ieşire la suprafaţă în apele suedeze, cu scopul distragerii atenţiei asupra acţiunilor submarinului „U300”. Intraţi în legătură directă cu comandanţii de pe „U300”, conform codului „E-2”, în vederea unor acţiuni comune.

Mareşalul Oparkov.

Radiogramă cifrată
Moscova
Mareşalului Oparkov

Corpul generalului Iurîşev a fost împins spre insula Arholm şi a fost tras spre fiord. Lucrările de salvare nu se pot desfăşura din cauza apariţiei elicopterelor militare suedeze.

Comandantul „U-300”,
Piotr Guşcin

Din ziare şi comunicatele agenţiilor de presă:

Stockholm, 5 iunie 1982
Forţele maritime şi aeriene suedeze, încearcă să reţină un submarin necunoscut, observat în Golful Botnik, în nordul Mării Baltice.
Ofiţerii a trei posturi de observaţie au descoperit existenţa submarinului la 30 m nord de canalul din capătul de sud al Golfului. Al doilea submarin necunoscut, a fost descoperit de marinari şi de instalaţiile radar la 160 km mai la sud.

Stockholm, 8 iunie 1982
Elicoptere aruncă bombe de adâncime în regiunea presupusului loc de staţionare a submarinului necunoscut, pentru a-l obliga să urce la suprafaţă, înainte de a părăsi zona insulelor Vaddo. Aproximativ o sută de avioane militare, elicoptere şi nave de coastă, desfăşoară acţiunea de căutare a două submarine necunoscute, care au pătruns în apele teritoriale suedeze. „Este a şaptea încălcare a apelor noastre teritoriale, de către submarine, din momentul în care submarinul sovietic a eşuat la Karlskrona, în octombrie 1981”, a anunţat comandantul forţelor marine suedeze, Emil Svenson. „E ciudat şi nu înţelegem deloc ce caută submarinele străine în apele noastre teritoriale.”

Radiogramă cifrată
La bordul submarinului „U-300”, comandantului

Ieşiţi urgent din apele suedeze. Treceţi la regim de întrerupere a legăturilor radio.

Mareşalul Oparkov

Din ziare şi comunicatele agenţiilor de presă:

Stockholm, 11 iunie 1982

Purtătorul de cuvânt al forţelor armate suedeze a anunţat: „Căutarea celor două submarine necunoscute, va continua cel mult încă o săptămână, iar forţele armate suedeze vor bloca gura Golfului Botnik, până când se vor convinge că submarinele necunoscute au părăsit apele teritoriale suedeze”.

Din corespondenţa secretă a Marelui Stat-Major, al Armatei Sovietice:

Preşedintelui KGB
Generalul locotenentului de securitate V. Fedorciuk

Submarinele „U-300” şi „E-40” au ieşit din apele teritoriale suedeze şi se îndreaptă spre baza Baltusk.

În ceea ce priveşte indicaţia dumneavoastră, toate lucrările de instalare a dispozitivelor „EMMA” în apropierea ţărmului suedez, au fost sistate, până la încheierea cercetării împrejurărilor dezertării peste graniţă a adjunctului meu în probleme strategice, generalul maior Serghei Ivanovici Iurîşev.

Vă transmit un pachet găsit în seiful de serviciu al generalului Iurîşev şi destinat mie. Aşa cum se poate observa din biletul găsit în pachet, precum şi din mărturiile fiicei mele, cauza dezertării generalului Iurîşev este personală. Deşi fapta generalului Iurîşev nu se justifică prin nimic, există suficiente motive să sperăm că generalul Iurîşev a întreprins tentativa sa în mod impulsiv şi singur, fără să aibă relaţii cu forţe ale serviciilor de spionaj duşmane. Întrucât generalul Iurîşev a decedat, nu credem că inamicul dispune de date privind proiectul „EMMA”.

Şeful Marelui Stat-Major al Armatei Sovietice
Mareşalul URSS, N.Oparkov

Comitetul Securităţii Statului
Moscova
Şefului Marelui Stat-Major al Armatei Sovietice
Mareşalului Uniunii Sovietice, N. Oparkov

Prezenţa unui remorcher pescăresc suedez în apropierea insulei Musko, la punctul ales pentru instalarea dispozitivului „EMMA”, şi existenţa lui în acest punct la momentul hotărât pentru desfăşurarea operaţiunii, ne conduc la presupunerea că, remorcherul amintit putea să îl aştepte acolo pe ginerele dumneavoastră, generalul maior Iurîşev.

Vă propun să îmi prezentaţi neîntârziat şi personal lista completă a persoanelor care au avut o legătură cât de mică cu proiectul „EMMA”, precum şi lista completă a persoanelor cu care a intrat în contact ginerele dumneavoastră, fostul general maior Iurîşev.

Preşedintele KGB,
General locotenent de securitate V.

Fedorciuk

Epilog

Comitetul Securităţii Statului, URSS
Moscova, str. Dzerjinski, nr. 2
Şefului Departamentului Industriei de Apărare al CC al
PCUS, tovarăşul Igor Feodorovici Dimitriev
Strict secret

Desfăşurând o cercetare amănunţită, a împrejurărilor fugii fostului locţiitor al Şefului Marelui Stat-Major al Armatei Sovietice, în probleme strategice, coordonator al proiectelor strict secrete „EMMA” şi „EMBA”, generalul maior S.I.Iurîşev, organele KGB au stabilit:

În luna iunie 1981, S.Iurîşev a suferit un puternic şoc sufletesc, provocat de faptul că soţia îl înşela şi de sinuciderea fiului. Ascunzând adevăratele cauze ale sinuciderii fiului, S. Iurîşev era zdruncinat sufleteşte, şi în octombrie 1981, în timpul concediului, s-a aruncat din trenul Kirov-Moscova. În cădere, a suferit o comoţie cerebrală, în urma căreia şi-a pierdut total memoria (amnezie retrogradă).

Pentru că se dorea grăbirea ritmului lucrărilor la proiectul „EMMA”, S. Iurîşev a fost externat înainte de însănătoşirea totală, iar la ieşirea din spital nu a fost supus nici unui control psihiatric. Faptul ne face să presupunem că, în această perioadă, S.Iurîşev a rămas în stare de

depresie şi cu sechele legate de pierderea memoriei.

Colegii de lucru afirmă că, după sinuciderea fiului şi traumatismele căpătate, fostul general şi-a schimbat vădit caracterul. V.Donov şi comandantul submarinului, P.Guşcin, au arătat că, în timpul expediţiei, S.Iurîşev abuza de băuturi spirtoase.

Toate aceste lucruri, precum şi o serie întreagă de dovezi indirecte (mărturiile soţiei lui S.Iurîşev, mărturiile ultimei sale concubine din Baltusk, chelneriţa Tatiana Loghina, şi altele) ne fac să presupunem că generalul S.Iurîşev a săvârşit fapta sa trădătoare fiind afectat sufleteşte, ca rezultat al celor prezentate mai sus.

O verificare amănunţită, a tuturor persoanelor cu care s-a aflat în contact generalul S. Iurîşev, de la colaboratorii de la Marele Stat-Major, până la fiul secretarului CC al PCUS, Ilia Andropov – exclude o legătură a lor cu serviciile de spionaj occidentale.

După cum au reuşit să stabilească agenţii noştri din Suedia, remorcherul pescăresc NI 764, s-a aflat lângă insula Musko, de pe 24 mai până pe 7 iunie, pentru depanarea motorului şi alte lucrări de reparaţii. Corpul generalului Iurîşev a dispărut în fiord şi, după toate probabilităţile, generalul s-a înecat.

Informaţiile primite de la agenţii noştri, infiltraţi în aparatul CIA şi în alte servicii străine de spionaj, arată că nici un serviciu străin de spionaj nu are cunoştinţă de proiectul „EMMA”.

Recomand să se definitiveze „lanţul suedez „în termenul cel mai scurt, prin instalarea celor necesare şi lângă insula Musko, aşa cum este planificat în proiect.

Preşedintele KGB,
General locotenent de securitate
V.Fedorciuk

Moscova, 20 septembrie 1982

Din ziare şi comunicatele de presă:

Moscova, martie 1978 (din afirmaţiile generalului maior Pavlincenko, membru al Direcţiei Politice a Armatei Sovietice):

Teoretic, problema producerii armei seismice este rezolvată. Se pot introduce în pământ baterii de mare putere, aşa-numitele „grile energetice”, care vor fi capabile ca, la semnalul nostru radio, să provoace un cutremur dirijat, de la o distanţă de 400 km de locul de introducere. În zona stabilită exact de noi, cutremurul va distruge bazele de lansare a rachetelor balistice ale inamicului, toate căile de comunicaţie, energetice, de apă, telefonice şi aşa mai departe. După aceste „calamităţi naturale”, în ţara inamicului vor intra trupele noastre, care vor aduce populaţiei sinistrate produse alimentare, apă, electricitate şi medicamente. Iar populaţia recunoscătoare ne va întâmpina cu flori, cum a fost întâmpinată Armata Roşie, de către cehi, la Praga, în 1945.

Stockholm, 5 octombrie 1982

Elicoptere şi nave suedeze întreprind căutări asidue, ale unui submarin necunoscut, detectat joia trecută, pe 1 octombrie, la 300 în de baza marină militară din zona insulei Musko, la 32 km sud de Stockholm.

Stockholm, 6 octombrie 1982

Purtătorul de cuvânt al Flotei Marinei Militare a Suediei, a declarat că, submarinul străin ce a pătruns în apele teritoriale suedeze, aparţine, după toate probabilităţile, Uniunii Sovietice. El afirmă că nava a căzut în capcană în golful Horsfierden, la 16 km de ieşirea în Marea Baltică, iar vasele şi elicopterele suedeze iau toate măsurile pentru a-l obliga să urce la suprafaţă. Baza militară Musko este o bază strategică suedeză. Dispozitivele radar instalate aici, ţin sub observaţie litoralul răsăritean al ţării, cel dinspre Uniunea Sovietică. O parte din fortificaţiile militare de la Musko, sunt situate adânc sub apă, într-un sistem de grote, capabile să asigure apărarea chiar şi în cazul unui atac atomic. Pentru Uniunea Sovietică, această bază are o însemnătate strategică deosebită, întrucât în caz de acţiuni militare, asigură o ieşire în Atlantic pe toată perioada anului, fără îngheţ permanent. Conform planurilor NATO, în caz de război, aliaţii occidentali intenţionează să blocheze Flota Baltică Sovietică în bazele sale, fără să permită desfăşurarea ei în Oceanul Atlantic.

Stockholm, 7 octombrie

În zona golfului Horsfierden, unde, după cum se presupune, se află un submarin străin infiltrat în apele teritoriale suedeze, sunt concentrate în prezent aproximativ 40 de vase de război şi 10 elicoptere suedeze. Întregul golf Horsfierden este închis, din două părţi, cu plase de sârmă. Elicopterele suedeze atacă presupusul submarin, aflat pe fundul golfului, cu bombe de adâncime.

Stockholm, 8 octombrie 1982

După cum a anunţat purtătorul de cuvânt al Flotei Marine Militare a Suediei, comandantul Sven Carisoon, submarinul a făcut o încercare de a rupe plasa şi de a ieşi în apele Mării Baltice. Încercarea, după afirmaţiile sale, s-a soldat cu un eşec: submarinul s-a împotmolit în barierele de oţel, iar apoi a fost gonit cu ajutorul bombelor de adâncime. Conform informaţiilor oferite de ziarul Dagens nuheter, submarinul a fost avariat şi în prezent se află culcat pe fundul mării, la adâncimea de 69 m, în apropierea localităţii Arsta Havsbad. Infanteria marină suedeză se pregăteşte pentru internarea echipajului submarinului, dacă acesta se va ridica la suprafaţă. Rezerva de oxigen de la bordul submarinului, nu poate depăşi necesarul pentru cinci zile.

Stockholm, 9 octombrie 1982, UPI

Flota Marină Suedeză, conştientizând faptul că în joc este prestigiul ei, şi-a propus drept scop, să forţeze cu orice preţ submarinul, să se ridice la suprafaţă.

Stockholm, 12 octombrie 1982

Comandantul Forţelor Armate Suedeze, Lenkart Linng, a dat o declaraţie, din care rezultă că, totuşi, submarinul agresor a reuşit probabil să scape de urmăritori şi să se strecoare în apele Mării Baltice.

Moscova, 11 noiembrie 1982, TASS

Ca urmare a unui stop cardiac subit, ieri a încetat din viaţă, Secretarul General al PCUS, Preşedintele Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, Preşedintele Consiliului de Apărare al URSS, mareşalul Uniunii Sovietice, Leonid Ilici Brejnev.

Moscova, 12 noiembrie 1982, TASS

Plenara extraordinară a CC al PCUS, a ales, în unanimitate, pe tovarăşul Andropov Iuri Vladimirovici, în funcţia de Secretar General al CC al PCUS.

Sanaa, 14 decembrie, TASS

În urma unui puternic cutremur, care a avut loc ieri în Yemenul de Nord, au murit, conform datelor oficiale, aproximativ 600 de persoane. Cele mai multe distrugeri şi victime au fost înregistrate în provincia Damar. Au fost distruse în totalitate 11 aşezări, iar aproximativ 80 au fost puternic afectate.

Sanaa, 15-18 decembrie (din comunicatele agenţiilor occidentale)

Puterea cutremurului care a avut loc în Republica Arabă Yemen, a atins 6 grade pe scara Richter. Au fost distruse peste 100 de sate. În unul din ele au murit peste 100 de persoane. Cifra morţilor şi răniţilor depăşeşte 2000 de persoane. Echipele de salvare continuă să caute sub dărâmături cadavrele victimelor.

Observaţie: Nici o agenţie din lume nu a acordat atenţie faptului că TASS a transmis prima ştirea privind cutremurul din Yemenul de Nord (necomunist) şi a publicat prima date despre distrugeri.

Kabul, 16 decembrie 1982

Astăzi dimineaţă, în Afganistan a avut loc un cutremur. Staţiile seismice au înregistrat 6,3 grade pe scara Richter, iar epicentrul s-a aflat în zona submontană Gundkusha, la 160 km nord de capitala afgană, în zonele de concentrare a forţelor afgane de insurgenţi anticomunişti. Unda de şoc s-a răspândit, de asemenea, în raionul Paşavar din Pakistan, unde se află tabăra de refugiaţi de regimul comunist din Afganistan.

Taipei, 17 decembrie 1982

Un cutremur cu puterea de 6,5 grade pe scara Richter, s-a înregistrat astăzi dimineaţă în Taiwan. Se aşteaptă informaţii privind daunele provocate.

Washington, 14 februarie 1983

Două nave militare sovietice au apărut pe neaşteptate la 80 km de

gura râului Mississippi. Aceste două nave, un crucişător cu rachete la bord şi o fregată militară, fac parte din flotila militară sovietică, formată din patru nave militare, aflate de la 25 noiembrie în Marea Caraibelor. Unul din vase este un submarin, echipat cu electromotoare pentru operaţiuni silenţioase la mică adâncime în apa de coastă.

Stockholm, 26 aprilie 1983

O comisie specială de stat, a constatat în raportul ei, că în octombrie anul trecut, în zona bazei militare maritime de la Musko, au operat două tipuri de minisubmarine sovietice, construite pentru deplasarea pe fundul mării. Minisubmarinele au fost însoţite de submarine-purtătoare obişnuite. Operaţiunile submarinelor sovietice, se spune în raport, au avut caracter strategico-militar. Primul ministru Olaf Palme a înmânat ambasadorului sovietic la Stockholm o notă fermă de protest.

Copenhaga, 26 aprilie 1983

Ministrul Apărării din Danemarca, Hans Engel, a declarat, că submarinele sovietice de tip nou, sunt capabile să pătrundă până la cheiul Copenhagăi, fără să fie observate.

Oslo, 27 aprilie 1983

Ministrul Afacerilor Externe al Norvegiei, Sven Strai, vorbind la televiziunea naţională, a remarcat că atentatul Uniunii Sovietice, asupra apelor teritoriale suedeze, provoacă o profundă îngrijorare în Norvegia.

Stavanger, 27 aprilie 1983

Flota şi aviaţia norvegiană au început căutarea a două submarine străine, observate întâmplător de câţiva acvanauţi în Hardanger-fiord, situat la 100 km sud de Bergen, cea mai mare bază militară maritimă a Norvegiei.

Moscova, 27 aprilie 1983, TASS

Campania antisovietică în jurul unor închipuite „încălcări „ale apelor teritoriale suedeze de către submarine sovietice, are în vedere ideea de a strica bunele relaţii dintre ţările noastre.

Sundsvall, 28 aprilie 1983

Forţele militare maritime şi aeriene suedeze, au trecut la căutarea a două mici submarine sovietice, care s-au infiltrat din nou în apele teritoriale ale acestei ţări.

Oslo, 4 mai 1983

Căutarea unor submarine necunoscute, observate la sud de baza militară maritimă de la Bergen, a fost sistată. În cursul căutărilor, forţele militare maritime şi aviaţia marină, au lansat fără succes câteva bombe de adâncime, încercând să oblige submarinele să se ridice la suprafaţă.

Moscova, 7 mai 1983, ziarul Izvestia

Scopul agitaţiei din Norvegia, este să se arunce o umbră asupra politicii paşnice a Uniunii Sovietice.

Sundsvall, 10 mai 1983

Comandamentul suedez a hotărât să sisteze căutările celor două submarine. Bombele de adâncime aruncate în prealabil, nu au putut obliga submarinele să iasă la suprafaţă. Se presupune că micile submarine au reuşit să iasă din zona căutărilor.

Moscova, 11 mai 1983, programul 2 al Postului Naţional de Radio al URSS

Prezidiul Sovietului Suprem al URSS, a trimis o telegramă regelui Suediei, Karl Gustav al XVI-lea, felicitându-l din inimă, cu ocazia sărbătorii naţionale a Suediei şi urând prosperitate poporului prieten suedez.

Sfârşit